

ព្រះ
 ព្រះបិណ្ឌបាត
 និង
 សេចក្តីប្រាប់ការសង្កេត
 សុត្តន្តបិដក
 ខុទ្ទកនិកាយ អបដាស
 តតិយភាគ

៧៤

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត

ឆ. ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបដាស

តតិយភាគ

៧៤

ឆ. ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ
ឆតិយោ ភាគោ

ឯកវគ្គសតិមោ បទុមពេសវិយវិគ្គោ
បរិមំ បទុមពេសវិយវគ្គោបទានំ

- (១) ឥសិសធឿ អហំ បុត្វេ អាសិ មាតុភ័វាណោ
មហោសីធំ មហាធនេ មនុមកោសវមោកិរី ។
ធម្មេកាជិនសេដ្ឋេសុ ធុតវកេសុ តាទិសុ
កេសុ ចិត្តំ មហាទេត្វា កាធូរី សក្កម្ហំ មោទហំ ។
ឯកានុតេ ឥតោ កាច្យេ កោសរិ ឧកិរិ កធា
ធុត្តតិ ធាភិដាចាមិ ឡទ្ធហោយិទំ មលំ ។
មជ្ជិសម្ពិទ្ធា ធម្មសេដ្ឋា វិមោក្ខាមិទ អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ឡទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ
ឆតិយភាគ

បទុមពេសវិយវិគ្គ ទី ៣១
បទុមពេសវិយវគ្គោបទាន ទី ១

(១) ក្នុងកម្មុន ខ្ញុំកើតជាដំរីឈ្មោះមាតន្ត្រៈ នៅដំណូក
ផលី បានរកយកយកសេដ្ឋាឈ្នួល ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយ
ចំពោះព្រះបាទកក្កុទ្ធជានីយ ដែលទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណ
ដ៏ធំ ។ ខ្ញុំធ្វើចិត្តឱ្យជ្រះថ្លាចំពោះព្រះបាទកក្កុទ្ធជានីយ ទ្រង់
ឈ្មោះមាត្រីប្រសើរ ទ្រង់ទាញកក់ចាក់បង់ហើយ ប្រកប
ដោយភាពគុណ ហើយបានវិកល ក្នុងឋានសួគ៌អស់ ១
កម្ម ។ ក្នុងកម្មទី ៧១ អំពីកម្មនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រះ
ហេតុដែលខ្ញុំបានរកយកសេដ្ឋា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
ជាផលនៃកុម្មុប្បា ។ ចង់សម្ពិទ្ធា ៤ វិទ្យា ៨ និងអភិញ្ញា
៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចង់សាសនា របស់
ព្រះកុម្មុ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឥត្ថំ សុដំ អាយស្ស ធម្មុបកេសវិយោ វេរោ
ឥមា កាជាយោ អភាសិត្តាភិ ។

បុគ្គលសិរិយន្តេស្ស អបរាម សន្តំ ។

ទុតិយំ សព្វគន្ធិយត្ថោបទានំ

(២) កទ្ធិមាលី មយោ ទិដ្ឋិ	វិចស្សិស្ស ចហេសិទោ
អនាសី ទុដ្ឋកុស្ស	កោសេយ្យវត្ថុធុត្ថំ ។
ឯកាទុតេ ឥតោ កាច្យេ	យំ កទ្ធិមននី តតា(*)
ទុត្ថិ ហិកិជាតាមិ	កទ្ធិនាធស្សិទិ ដលំ ។
ឥតោ ធម្មន្តរសេ កាច្យេ	សុវេលោ នាម ទុត្ថិយោ
សត្តរតនសម្បទោ	ធម្មវត្ថុ មហាពូលោ ។
បដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ	វិហោត្វាមិទ អដ្ឋិមេ
ធម្មវិញ្ញា ធម្មិកតា	កតិ កុទ្ធស្ស ហសនន្តំ ។

• ឧ. យំ វត្ថុទុទី បុរិមំ ទិស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បាទព្វា ព្រះបុគ្គលេសវិយោក្ខៈ ឆានាយុ បាទសម្ពុត្តន្ត
នាថាវិនិច្ឆ័យ វោយច្រកាដ្ឋេច្ឆៈ ។

ធម៌ បុគ្គលេសវិយោក្ខន្ធាន ។

សព្វគន្ធិយត្ថោបទានំ ទី ២

(២) ខ្ញុំបាទថ្វាយត្រៀងក្រកូចនិក្ខេបត្រង់ថា ដល់ព្រះក្មេង
ព្រះនាមវិចស្សិ ទ្រង់ស្វែងរកគុណដ៏ធំ ទាំងបាទថ្វាយសំគង់
កោសេយ្យវត្ថុធុត្ថម ដល់ព្រះក្មេងទ្រង់ឆានព្រះសង្គានដ៏
ត្រង់ ។ ក្នុងកថាវិ ៩១ អំពីកថាវិទ្យា ក្នុងកាលនោះ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំបាទថ្វាយត្រៀងក្រកូចនិក្ខេបត្រង់ថា ខ្ញុំមិនដែល
ស្គាល់ខ្ពង់ ទោះជាដែលខ្ញុំបាទថ្វាយត្រៀងក្រកូច ។ ក្នុងកថា
វិ ១៨ អំពីកថាវិទ្យា ខ្ញុំបាទកើតជាស្តេចក្រុងត្រង់ ព្រះនាម
សុវេលៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិភ ៧ ប្រការ មានកម្លាំង
ច្រើន ។ បដិសម្ពិទា ២ វិចារ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបាទធ្វើឱ្យពាក់ព័ន្ធសំហើយ ទាំងសាសនា ដល់ព្រះក្មេង
ខ្ញុំបាទត្រង់ចិត្តហើយ ។

គតិយំ បរមន្ថាយកល្ហោបទានំ

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា សព្វកុទ្ធិយោ ថេរោ ឥមា
កាជាយោ អភាសិត្តាទិ ។

សព្វគុទ្ធិយោធម្ម អបកាមំ សម្ពុត្តំ ។

គតិយំ បរមន្ថាយកល្ហោបទានំ

(៣) កាលិការិវ ជាតន្តំ ទទយន្តំ កាលុច្ចំ
វិចស្សិ អន្ធសំ ពុទ្ធំ លោកដេដ្ឋំ ឧភសកំ ។
អញ្ញលី ចក្កហោត្វាន អភិទេសី សកំ យវិ
អភិទេត្វាន សម្ពុទ្ធំ បរមន្ថមនាសហំ ។
ឯកនុតេ ឥតោ កាធម្ម បរមន្ថមនំ តណ
នុក្កតិ ឆាគិជាយមិ បរមន្ថស្សនំ ផលំ ។
ចដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោត្វាមិទ អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា បរមន្ថនាយកោ ថេរោ
ឥមា កាជាយោ អភាសិត្តាទិ ។

បរមន្ថាយកល្ហោធម្ម អបកាមំ សម្ពុត្តំ ។

បរមន្ថាយកល្ហោបទានំ ទី ៣

បានឮថា ព្រះសព្វគុទ្ធិយោ មានកាយ សម្ពុត្តិដូចជា
តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចង់ សព្វគុទ្ធិយោធម្ម ។

បរមន្ថាយកល្ហោបទានំ ទី ៣

(៣) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមវិចស្សិ ទ្រង់ជាតិ
ក្នុងលោក ប្រសើរជាងពួកនេះ ទ្រង់រៀនដូចជាពលីការ
ពួកដូចព្រះភាគីឡាដែលទើបនឹងរ ។ ខ្ញុំផ្អែកឆ្ងល់ ចម្លងឱ្យ
ស្តេចទៅផ្ទះរបស់ខ្លួន លុះតាំងព្រះសម្ពុទ្ធទៅហើយ ក៏បានថ្វាយ
ដូចជាយាសដ៏ប្រសើរ ។ ក្នុងកថា ៩១ តំព័កថានេះ ក្នុង
កាលនោះ ព្រះរាហុត្តដែលខ្ញុំ បានថ្វាយជាយាសដ៏ប្រសើរ
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខកិ នោះជាផល នៃការថ្វាយជាយាស
ដ៏ប្រសើរ ។ ចដិសម្ពិទា ២ វិហោត្វា ៨ មិនតិចណាស់ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបរមន្ថនាយកល្ហោ មានកាយ បានសម្ពុត្តិដូចជា
តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចង់ បរមន្ថាយកល្ហោបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

បទដ្ឋកំ ធម្មសព្វកញ្ញោបទានំ

(៤) វិចស្សិទោ កកវតោ មហាតោធិមហោ អហុ
 ក្រុដ្ឋស្សវ សត្តន្ធា លោកដេដ្ឋា ធនសកោ ។
 កកវ ឥត្ថិ សមយេ កិក្ខុសង្ឃបុក្ខតោ
 ធនុសង្ឃំ ធនាសេតិ វាចាសកិក្ខុនិយំ ។
 សង្ឃំត្ថេន ធន ធនេសោ វិជ្ជាវេន ធន ធនេយិ
 វិវដ្ឋនោ សត្តន្ធា ជិញ្ញាបេសិ មហាជនំ ។
 កស្សាហំ ធម្មំ សុត្វាន លោកដេដ្ឋស្ស កានិចោ
 វជ្ជិត្វា សត្តនោ ចារេ បក្កាមិ ឧត្តវត្ថុទោ ។
 ឯកានុតោ ឥតោ កាច្យេ យំ ធម្មមសុណំ ឥតា
 ធុក្កតិ តាភិជាតាបិ ធម្មស្សវេនស្សិនំ ជនំ ។
 តេត្ថិសត្តំ ឥតោ កាច្យេ ឯកោ អាសិ មហិបតិ
 សុត្តវ ចាម ធារេន ធម្មវត្ថុំ មហាពូលោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

ធម្មសព្វកញ្ញោបទានំ ទី ៤

(៤) ខានតិច្ឆន្តិមហាតោធិត្រិក្ស របស់ព្រះមានព្រះភារ
 ព្រះនាមវិចស្សិ ៤ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាព្យាបាលក ប្រសើរជាង
 នេះ ទ្រង់បិកនៅទៀបដើមកោតិព្រិក្ស ។ ក្នុងសម័យនោះ
 ព្រះនាមព្រះភារ ទ្រង់មានក្នុងសង្ឃបោមរោម ទ្រង់ប្រ-
 កាសសច្ចៈ ៤ ទ្រង់បង្ខំទ្រង់ស្ងប់រាជីគង់តាច ។ ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធជាសាសនាគ្រឿងបិច្ចេកហើយ ទ្រង់សម្តែងនិមិត្តយោ
 ចម្រូញផង ដោយតំស្កាដង ទ្រង់ញ៉ាំងមហាជនឱ្យលេច
 ទុក្ខ ។ ខ្ញុំបាទស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគង់នោះ ទ្រង់
 ជាត្រឹមក្នុងលោក ប្រកបដោយតាមគុណ ហើយថ្វាយបង្គំ
 ព្រះបាទ របស់ព្រះសាស្តា រូបឈមមុខទៅកាន់ឧត្តវេស
 ហើយចៀសចេញទៅ ។ ក្នុងកម្សាន្ត ៩៩ អំពីកម្សាន្ត
 ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាទស្តាប់ធម៌ ខ្ញុំបិទ
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការស្តាប់ធម៌ ។ ក្នុងកម្ស-
 ាន្ត ៩៩ អំពីកម្សាន្តនេះ ខ្ញុំបាទកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយគង់
 ព្រះនាមសុត្តវ ជាម្ចាស់ផែនដី ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

ចក្ខុវិស័យ ផលទាយករក្រោយទាំង

បដិសន្ធិតា ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិម អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សង្ខតតា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថិ សុទ្ធំ អាយស្មា ធម្មសញ្ញាកោ វេហេ ឥតា
 តាវាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធម្មសញ្ញាធម្មស្ស ឧបាសំ ឈន្តំ ។

ចក្ខុវិស័យ ផលទាយករក្រោយទាំង

(៩) កាតិសិទ្ធិធិតេ	អហោសិ អស្សោ តតា
តមហំ អស្សោកញ្ជី	ដលហត្ថោ អសេនេ(៩) ។
វិចស្សំ តតុ អន្តក្ខំ	បិកវិសិវ កាល្យាមិ
យំ ទេ អត្ថំ ដលំ សទ្ធំ	អតាសិ សត្តោ អហំ ។
ឯកទុក្ខេ ឥតោ កច្យេ	យំ ដលំ អននិ តតា
ទុក្ខកំ ធាតិធានាមិ	ដលធានស្សីនិ ដលំ ។
បដិសន្ធិតា ធម្មស្សោ	វិហោត្តាបិម អដ្ឋិមេ
ធម្មភិញ្ញា សង្ខតតា	កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

• ឧ. ឧបាសំ ។

ផលទាយករក្រោយទាំង ទី ៨

បដិសន្ធិតា ៤ វិហោត្ថ ៨ ធិតិអភិញ្ញា ៦ នេ ខ្ញុំបាទប្រឹក្ស
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទ
 ប្រគល់ឱ្យហើយ ។

បាទព្រះ ព្រះធម្មសញ្ញាករក្ខេ មានកាយ បាទស្រីឆ្លើយតាម
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បដិ ធម្មសញ្ញាករក្រោយទាំង ។

ផលទាយករក្រោយទាំង ទី ៩

(៩) កាលនោះ មានកាស្រមនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹង ឈ្មោះ
 កាតិសិទ្ធិខ្ញុំដាក់អ្នកមិនបាទស័ក្ស កាន់យកផ្ទះឈើដើរអម្រុងមក
 កាស្រមនោះ ខ្ញុំបាទឃើញប្រដាប់ស្សី អង្គក្នុងកាស្រមនោះ
 ត្រង់មានស្នាមស្រៀងដូចព្រះគាតិក្ស ខ្ញុំក៏បានថ្វាយផ្ទះឈើទាំង
 អស់របស់ខ្ញុំ ដល់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកថាខ្មែរ ៩៩ អំពីកថានេះ
 កាលនោះ ព្រះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្ទះឈើ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខកំ នេះជាដល់ខែការថ្វាយផ្ទះឈើ ។ បដិសន្ធិតា
 ៤ វិហោត្ថ ៨ ធិតិអភិញ្ញា ៦ នេ ខ្ញុំបាទប្រឹក្សដាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទប្រគល់ឱ្យហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ កាយស្មា ផលនាយកោ យេវោ ឥមា
តាវាយោ មកាសិទ្ធាតិ ។

ផលនាយកោស្ស អបទានំ នធម្មំ ។

ធម្មំ សម្មសាទិកញ្ចោបទានំ

(៦) ធមោ តេ ទុទ្ធវិកុ ខ្សែឡាត្ថាសិ សព្វធី
ឡសនម្ពិ អនុច្ឆន្តោ តស្ស មេ នារណំ កវ ។
សិទ្ធតោ តស្ស ឡាតាសិ លោកេ អច្ឆន្តិយុត្តលោ
មហោធិសីលោ សង្ខេ អច្ឆន្តិយេវា អនុត្តរោ ។
តត្ថ ភំ វិវេ ទេត្ថ អនុត្តផលនាយកោ
នាង្គ ចិត្តំ ចសានេហិ សុវិដិ វាចិ រោចយ ។
ឥនំ វត្តាន សព្វញ្ញំ លោកេនេដ្ឋា នវសកោ
មនេវ អនុសាសិត្វា វេយាសតលទុក្ខមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ គបទាន

បានឮថា ព្រាជ្ញលាយកោវា មានកាយ បានសម្តែងនូវភាព
តាំងខ្លះ វាយប្រកាស្តែង ។

ចរំ និសកាធករោបទាន ។

សម្មសាទិកញ្ចោបទាន ទី ៦

(៦) ចរំត្រព្រះពុទ្ធចានព្យាយាម ខ្ញុំសូមឧបស្សនៈចរំត្រព្រះ
អង្គ ព្រះអង្គផុតស្រឡាហើយ ចាកតំលេសតាំងឮន្ទ ខ្ញុំព្រះ
អង្គដល់ហើយនូវសេចក្តីវិចារ សូមព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ
នោះ ។ ព្រះសិទ្ធក្នុង ទ្រង់មិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ចឹម ក្នុង
លោក ទ្រង់សម្តែងប្រាប់ខ្ញុំថា ព្រះសត្វស្មើជាយមហា-
សមុទ្រ ប្រមាណមិនបាន ព្រះសីលមុន អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្ត
ឱ្យជ្រះថ្លា តាំងចូរលាន់នូវក្នុងដីល្អ ក្នុងព្រះសត្វដែលទុកជា
ស្រែមិនមានគូសិក្សាគ្មាន ជាស្រែប្រគល់ឱ្យផល ឥតមានបំប៉-
ផុត ។ ព្រះសព្វញ្ញ ជាត្រឹមក្នុងលោក ព្រះអង្គប្រសើរជាង
ពួកនេះ លុះទ្រង់សម្តែងនូវការនេះ ទ្រង់ប្រៀបប្រដៅខ្ញុំ
យ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្តេចហោរាទៀងទៅដៃផ្តុំតាកាស ។

ធម្មិ សឡាសិកន្តោបទានំ

អធិវី កកមត្ថម្មិ សព្វញ្ញម្មិ ធនសកេ
 មរណំ សមុប្បត្តោ គុសិនី ឧបបជ្ជហិ ។
 កតាហំ វិវេដ ទេត្ថ អនន្តជលនាយកេ
 សង្ឃេ ចិន្តំ បសាទេត្វា កច្ចំ សក្កម្មំ មោទហិ ។
 ធនុទ្ធុតេ ឥតោ កាច្ចេ បសាទេលកី កតា
 ទុក្ខតំ ជាតិជាបាទិ បសាទស្ស ឥទិ ឆលី ។
 បដិសម្ពិទា កកស្សោ វិមោក្ខាបិទ អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខកតា កតំ ទុន្ធស្ស ឧសានន្តំ ។
 ឥតំ សុទ្ធំ អាយស្សា សឡាសានិកោ វេរោ ឥមា
 តាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សឡាសិកន្តោឃ្ល ឆបទានំ សម្ពុំ ។

សឡាសិកន្តោបទានំ ទី ៦

កាលវេលាព្រះសព្វញ្ញ ប្រសើរជាងពួកនេះ ស្ដេចគុដ្ឋដំណើរ
 ទៅហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំក៏ដល់នូវមរណៈ ហើយបាន
 ទៅកើតក្នុងឋានគុសិនី ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្ត
 ឱ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ ដែលជាស្រមៃនានាចូល ជាស្រ
 ប្រគល់ឱ្យផលវេទនាចម្រើន ខ្ញុំបានរីករាយហើយ ក្នុងឋាន
 ស្នូតិអស់មួយកញ្ចប់ ។ ក្នុងកញ្ចប់ទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុង
 កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំមានសេចក្ដីជ្រះថ្លា ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដែលនៃសេចក្ដីជ្រះថ្លា ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ ឯងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ចំងាយសង្គតិ របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រគល់ហើយ ។

បានឮថា ព្រះសឡាសិកន្តោ មានកាយ បានសម្រែងខ្លួន
 គាត់ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សឡាសិកន្តោបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន
 លត្តមី អារាមទាយកញ្ជោបទានំ

(៧) សិទ្ធស្ស កកវតោ	អារាមោ រោធិវតោ មម
សីតប្បាយេសុ កុក្កេសុ	ឧបាសន្តេសុ បក្ខិកុសុ ។
អន្ទសំ វិជំ កុទ្ធំ	អាហុតិទំ បដិក្កហំ
រាវាមំ អតិបាមេសី	លោកាជេដ្ឋំ ឧវាសកំ ។
ហង្វោ ហង្វេង ចិត្តេង	ដលំ ចុច្ចក្កុណាសហំ
តតោ ជាតប្បសារោ ក	តិ ធានំ បរិណាមយី ។
កុទ្ធស្ស យមិទំធាសី	វិជ្ជសន្នេង ចេតសា
កវេ ឯពុត្តមានម្ហំ	ឯពុត្តតិ ដលំ មម ។
ឯតុន្ទុតោ ឥតោ កាច្យេ	យំ អារាមមទំ តធា
កុក្កតិ ធាតិជាធាមិ	អារាមស្ស ឥទ្ធំ ដលំ ។
សត្តត្ថិសេ ឥតោ កាច្យេ	សត្តាសុំ ឧទុសីតលា
សត្តរកនសម្បជ្ជា	ចក្កវត្ថុំ មហាពូលា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន
 អារាមទាយកញ្ជោបទានំ ទី ពី

(៧) ខ្ញុំបាទហ៊ុនស្នូនច្បារ ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ព្រះ
 នាមសិទ្ធត ក្នុងបក្សិច្ចលរោតាស្រ័យ ឮដំដើមរោធិចំរង
 ឡាយ ដែលមានម្លប់ក្រដាត់ ។ ខ្ញុំបាទយំព្យាគ្រះកុដ្ឋ ទ្រង់
 មិនមានចូលី ឥតិរស ទ្រង់គួរទទួលខ្ញុំច្រៀងបូជា ចៀប
 គាំព្រះសង្ឃ ជាលោកជេដ្ឋ ប្រសើរជាងក្នុងនោះ ទៅក្នុង
 ស្នូនច្បារ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តរីករាយ បាទថ្វាយថ្វាយឯង
 ផ្កាឈើ ចំរងនាសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្លាំង កើតឡើងក្នុងលំដាប់
 នោះ ហើយបង្កើតថ្វាយ ឲ្យទាននោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 បាទថ្វាយទានណា ដល់ព្រះកុដ្ឋ ដល់មេត្តាភិក្ខុសម្រាប់
 ខ្ញុំ ក្នុងកាលដែលខ្ញុំកើតហើយ (ព្រោះការថ្វាយទាននោះ) ។
 ក្នុងកញ្ជី ៨២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំ បាទថ្វាយស្នូនច្បារ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
 ជាផលនៃស្នូនច្បារ ។ ក្នុងកញ្ជី ៣៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបាទ
 កើតជាស្នូនច្បារក្នុង ៧ ជាតិ ព្រះនាមបុទុសីគលៈផ្សេងៗ
 ទ្រង់បិប្ផណ៍ដោយកវេ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

អង្គម៍ អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន
 បដិសម្ព័ន្ធ ភក្តស្ស វិទោត្តាមិទ អង្គម៍
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនង្គិ ។
 ឥត្ថិ សុទ្ធំ ភាយស្នា អាកមនាយកោ ថេរោ ឥតា
 តាជាយោ អកាសិគ្គាតិ ។

អាកមនាយកញ្ចប់ អចរាមំ សម្ព័ន្ធ ។

អង្គម៍ អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន

(៨) អត្ថនស្សស្ស មុទិទោ អន្តសំ សាវតំ អហំ
 ធរកម្មំ កកេន្តស្ស សំមាយ ឧបកញ្ចហំ ។
 មិដ្ឋិតេ ធរកេន្ត ទ អនុលមើ អនាសហំ
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ ធម្មតោត្ថោ អនុត្តម ។
 អន្តរសេ កាច្ឆសតេ យំ កក្កមកាវ តថា
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ អនុលេបស្សិមំ ជលំ ។
 បដិសម្ព័ន្ធ ភក្តស្ស វិទោត្តាមិទ អង្គម៍
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនង្គិ ។
 ឥត្ថិ សុទ្ធំ ភាយស្នា អនុលេបនាយកោ ថេរោ
 ឥតា តាជាយោ អកាសិគ្គាតិ ។

អនុលេខបាយកញ្ចប់ អចរាមំ សម្ព័ន្ធ ។

អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន ទី ៧

បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិទោត្ថ ៨ មិទ្ធិអកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើឱ្យជាក់ល្អសំហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
 បានប្រគល់ត្រឡប់ ។

បានឮថា ព្រះភាវមនាយកក្រៅ មានភាយ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន ។

អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន ទី ៨

(៨) ខ្ញុំបានឃើញសាវតរបស់ព្រះមុទិ ព្រះនាមអត្ថនស្ស
 កំពុងធ្វើនិកម្ម ខ្ញុំកំរើចលេចនៅក្នុងផែន ។ កាលដែលនិ-
 កម្មនេះប្រព ខ្ញុំបានចង់ដឹងថា មានចិត្តរីករាយ ក៏បានថ្វាយ
 ថ្នាំលាបដល់សាវត ជាបុត្រាពូជនៃប្រសើរ ។ ក្នុងករណី
 ១.៨០០ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើពុសលកម្ម
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួនគេ នេះជាផលនៃថ្នាំលាប ។ បដិស-
 ម្ព័ន្ធ ៤ វិទោត្ថ ៨ មិទ្ធិអកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ល្អសំ
 ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រគល់ត្រឡប់ ។

បានឮថា ព្រះអនុលេខបាយកញ្ចប់ មានភាយ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អនុលេខបាយកញ្ចប់បទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ឆិវិមី ពុទ្ធសញ្ញាកថាបទានំ

(៩) ឧទេដ្ឋំ សតវសីវ ចីវរសីវ កាលុមិ
 វនន្តរាតំ សន្តំ លោកាដេដ្ឋំ ធនសកំ
 អន្តសិ សុបិទន្តេន សិន្ធុត្ថំ លោកាយោកំ
 តត្ថ ចិត្តំ ចសាធម្មា សុតតិ ឧបបជ្ឈហំ ។
 ចកុដ្ឋវត វិគោ កាច្យេ យំ សញ្ញាមលភិ តណ
 ឧក្កតិ ឆាកិជាយាមិ ពុទ្ធសញ្ញាយេនំ ផលំ ។
 បដិសម្ពុទា តតស្សោ វិហាត្វាចិច អដ្ឋិថេ
 ធម្មភិញ្ញា សន្និកាតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វត្ថុ សុនិ អាយស្មា ពុទ្ធសញ្ញាកា វេរោ វិហា
 កាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ពុទ្ធសញ្ញាកថាបទានំ សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ពុទ្ធសញ្ញាកថាបទានំ ទី ៩

(៩) ខ្ញុំបានយល់សម្តីយើងថា ព្រះសិទ្ធក្ខ ជាលោក-
 ភាយក ទ្រង់ជាឆ្មើមក្នុងគ្រាណា ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនោះ
 ទ្រង់បានជ្រក្រិយស្ងប់រង្វេង ស្តេចកុដ្ឋវេលីរោ ក្នុងនោះគ្មាន
 គ្រូ ទ្រង់បានស្នើមុខព្រះភាគច្បងដែលទើបដំណើរ ឬអ្វីប្រា-
 ភាគច្បងដែលបានស្មើល្បី ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាចំពោះ
 ព្រះគន្ថីនារាយេយ បានទៅកើតក្នុងសុតតិ ។ ក្នុងកថាទី
 ៩៦ អំពីកថាខន្ធ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឮ
 សញ្ញា ខ្ញុំចិន្តាដែលស្តាប់ខ្លួនតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធសញ្ញា ។
 បដិសម្ពុទា ៦ វិហាត្ថ ៨ ចំណិតញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យជាតំឲ្យសំហើយ ចំណិតសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធសញ្ញាកថា បានកាច្យ បានសង្កេតឲ្យដឹង
 ចំណេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចប់ ពុទ្ធសញ្ញាកថាបទានំ ។

ទស្សន៍ ចក្ខុវិស័យកណ្តាលបទាន់

(១១) ចិយន្តស្សីនោ ភគវតោ ចក្ខុវេ សោធិតោ មយា

យដកក្ខ ឧបដ្ឋាសី បរិភោគាយ តាធិនោ ។

តំ មេ តុន្ទោ ឱយាកាសំ ចិយន្តស្សី មហាបុរិ

សហស្សកល្យាណ សកកេណ្ឌ ជាលុ ហរិវាចាយោ

ចិព្វត្ថិស្សតិ សោ យូរោ រកេនត្ថ អនច្យកំ

ចក្ខុវតានំ ឧត្វាទ កម្មី សក្ខត្ថិ មាធិហំ ។

វតោ តត្ថិសកម្មត្ថិ សុតុន្ទោ ជាធិ(១)ត្ថិយោ

សត្វរកេនសច្ចន្ទោ ចក្ខុវត្ថិ មហាបុរោ ។

ចជិសត្ថិវា ភគស្សោ វិហោត្វាចិច អដ្ឋិមេ

ចន្ទរិក្ខា សង្ខតា កតំ តុន្ទស្ស សាសន្និ។

១១. ឧបដ្ឋាសី ឧប។

ចក្ខុវិស័យកណ្តាលបទាន់ ទី ១០

[១០] ខ្ញុំបានសំភារញកថាវាយត្រាមានព្រះភាគ ព្រះនាម
ចិយន្តស្សី ព្រះអង្គប្រកបដោយនាវិកុណ ចំណុះនាម
ទុកនូវក្នុងចិត្ត សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។ ព្រះតុន្ទជាមហាបុរិ
ព្រះនាមចិយន្តស្សី ទ្រង់ព្យាបាលរឿងនោះ ប្រាប់ខ្ញុំថា ប្រា-
សាទដៅកោះវែងវែកមហិទ្យោ មានកម្មសម្បជញ្ញសក្តិ
ព្រះ(១) មានជាន់ ច្រើន បរិច្ចលិដោយនាវិកុណ គេនេះ
ដ៏ច្រើនផង ខឹងកើតឡើងសម្រាប់អ្នក ខ្ញុំបានថ្វាយព្យាបាល
នាម ហើយខ្ញុំបានរីករាយក្នុងឋានសួគ៌សម្បជញ្ញ ។ គុណ
កម្មទី ៣២ អំពីកម្មនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចប្រក្រតី ព្រះ
នាមសុតុន្ទៈ ទ្រង់បរិច្ចលិដោយវែងវែក ប្រការ មានកម្លាំង
ច្រើន ។ ចជិសត្ថិ ២ វិហោត្វ ៨ ខឹងអភិជញ្ញ ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចំណីសាសនា របស់ព្រះតុន្ទ
ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

១. ព្រះឈ្មោះឡើងពីភាគសុត្វា ហើយទ្រង់ប្រកាសថា
ព្រះ ។ គត្វាថា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ ភាយស្មា បញ្ចាទាយតោ វេរោ ឥមា
ភាជាយោ អកាសិត្តាទិ ។

បញ្ចាទាយកន្លោះស្ស អបទានំ សម្មំ ។

ឧទ្ទាស្រ័យ

កោសំ កុទ្ធនុត្តរំ ធម្មសញ្ញាជលេន ន
បសាទានននាយី ន លេចតោ កុទ្ធសញ្ញិកោ
បញ្ចាទោ ន ភាជាយោ ឯកបញ្ញាស កត្តិកា ។

បទុកេសវិយត្តោ ឯកត្តិសតិមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

បានពូថា ព្រះបញ្ចាទាយកន្លោះ បានកាយ បានសម្មន្តិទូតាថា
តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឈប់ បញ្ចាទាយកន្លោះអបទាន ។

ឧទ្ទាស្រ័យ

បទុកេសវិយត្តោ ។ សព្វគន្លងត្តោ ។
បរមនុត្តាយកត្តោ ។ ធម្មសញ្ញិកត្តោ ។
វេលាទាយកត្តោ ។ សម្បសាទិកត្តោ ។
កាតាទាយកត្តោ ។ អនុលេបទាយកត្តោ ។
កុទ្ធសញ្ញិកត្តោ ។ បញ្ចាទាយកត្តោ ។
បានភាថា ថា ដែលអ្នកប្រាជ្ញតាំងឡាយ បានគណនា
ហើយ ។

ឈប់ បទុកេសវិយត្តោ ១៣ ។

ព័ត៌មាន អារក្សទាយករិត្ត
បរិមី អារក្សទាយករោបទាន៍

(១១) ឧប្បនិស្ស័យ ម្សិល វិចិត្រ ភិក្ខុ ភិក្ខុ មិច្ឆា មិច្ឆា

អារាត្រ ៥ មយា ៦ ត្រ ៧ ជីវជីវក្ស តា ៨ ត្រ ៩

អង្គការសកលកម្ពុជា យំកម្ពុជាកំរិត អនា

(តួនាទី) ក្រសួងព័ត៌មាន ចំណុះ នៃ អគ្គនាយកដ្ឋាន

បដិសន្ធិណា ធម្មស្នេហា វិញ្ញាណប័ក អដ្ឋមេ

ធនាគារ កម្ពុជា កាត់ ពន្ធស្របច្បួន ។

နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရှိရန် အလှူအတန်းများ ပြုလုပ်ကြရန် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။

តា ថា យោ អភាសិតា វ ។

អរុណគយនត្ថេស្វរៈ អចន្តំ សច្ចំ ។

អារក្សតាមកវិច្ឆ ទំ ៣២

អារក្សាយកត្រេបបាត ទី ១

(១១) ខ្ញុំបាទស្វាគមន៍ច្បាប់ និង ខ្ញុំបាទស្វាគមន៍អង្គការក្រៅ

ផង ដល់ព្រះអង្គប្រទេសាមាធិបតី ទ្រង់ជាតំណាងសក្ខីដ៏ស្រស់

ប្រកបដោយភាពគុណ ។ ក្នុងកិច្ច ១.៨០០ អំពីកិច្ចសន្យា

ក្នុងកាលនោះ ព្រះហស្តដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិន

ដែល ក្បាល ទុក្ខគឺ ខ្ញុំបាទដល់ខ្ញុំការអស់ទៅនៃ ភាសាដើម

សេសសល់នៃកម្មនោះ ៗ បដិសន្ធិថា ៤ វិទ្យា ៨ ចំណី

ឆត្រា ៦ នេះ ប្រែប្រួលទៅតាមការស្រាវជ្រាវ គំនិតសាសនា

សេចក្តីសង្ខេប ទ្រព្យប្រតិបត្តិការ ។

បាទពួង ព្រះការកតយករៈ មានកាយ បាទសុខ្ខីន៍

[illegible]

ចំណុច ២៖ ការប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ
ទុតិយំ ភោជនទាយកញ្ចោបទានំ

[១២] សុដាតោ សាលលដ្ឋីវ សោកញ្ចំ ឥវុត្តោ
 ឥទ្ធហដ្ឋីវិកាកាសេ វិរោតតិ សនា ធិនោ ។
 កស្ស ធម្មតិទេវស្ស វេស្សកុស្ស មហេសិចោ
 អនាសិ ភោជនមហំ វិច្ឆសន្នេន ធម្មសា ។
 តំ មេ ពុទ្ធា អនុមោធិ សយក្ខ អបរាជិតោ
 កវេ ធិព្វត្ថនាធម្មិ ផលំ ធិព្វត្ថតុ កវេ ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កម្មេ យំ ទានមនុស្សំ តនា
 ទុក្ខតិ នាគិជាធាមិ ភោជនស្ស ឥនិ ផលំ ។
 ចញ្ចវិសេ ឥតោ កម្មេ ឯកោ អាសិ អមិត្តោ
 សុត្តរកមសធម្មនោ ធម្មតិ មហាបុណោ ។
 ចដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិមាគ្គាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកំព្វា សច្ចិកាតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនម្ហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
ភោជនទាយកញ្ចោបទាន ទី ២

[១២] ព្រះធម៌ស្រី ទ្រង់មានប្រាជ្ញាគឺដ៏ល្អដូចលំពង់សាល·
 ព្រឹក្ស ទ្រង់មានកម្ពស់សមដូចដើមម្រូ ទ្រង់រុងរឿងសព្វកាល
 ដូចលំពង់ឥន្ទ្រព្រឹក្សាធិកាតាស ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាបានថ្វាយ
 ភោជន ផល់ព្រះវិស្សក្ខត្តនោះ ដែលជាទេវតាក្រលែង
 ជាទេវតា ទ្រង់ស្វែងរកត្បូងកុណាដ៏ចំ ។ ព្រះពុទ្ធជាសយក្ខ
 ទ្រង់ឈ្នះបាន ទ្រង់អនុមោទនាភោជនទាន របស់ខ្ញុំនោះថា
 ផលច្បុសប្រដាប់ល្អ ក្នុងគោរពដែលអ្នកកើតចុះ ។ ក្នុងកថា
 ទី ៣១ អំពីកថានេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រះអរហត្ថដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃភោជន·
 ទាន ។ ក្នុងកថាទី ២៨ អំពីកថានេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច
 ចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមអមិត្តកៈ ទ្រង់ចិញ្ចឹមរំពឹងយកវិវា
 ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ចដិសម្ពិទា ២ វិទ្យា ៨ ចំណ
 អតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពុំនិសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ធម៌យំ ធម៌សញ្ញាបទាន

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ភោជនធាយកោ វេហ
ឥហ កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។
ភោជនធាយកេស្ស ឥច្ចាទំ សម្ពុត្តំ ។

ធម៌យំ ធម៌សញ្ញាបទាន

(១៣) វាគ្គាសេវ ថនំ ធម៌ អន្តរ អនិលញ្ញាស
សិទ្ធិត្ថំ ជនមន្តក្ខំ កម្មន្តំ តិរិទ្ធិលំ(១) ។
អនិលទេវិកំ ធិស្វា សម្មាសក្កន្ធិវិ
វិត្តំ មេ បាហុនា ភាវ ធិស្វាន កម្មនំ មុន ។
ចន្ទន្តរតេ ឥតោ កាយេ យំ សញ្ញាមលកិ តនា
ទុក្ខតិ នាគិជាថាមិ តុទ្ធសញ្ញាយនំ ដលំ ។
ធម៌សម្ពុត្តា ចតុស្ស័រ វិហាត្តាចិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កាតំ តុទ្ធស្ស សាស បន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ធម៌សញ្ញាកោ វេហ ឥហ
កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធម៌សញ្ញាបទាន ឥច្ចាទំ សម្ពុត្តំ ។

១. ធម៌ តិរិទ្ធិលំ ។

ធម៌សញ្ញាបទាន ទី ៣

បាទព្វជា ព្រះភោជនធាយកេស្ត មានកាយ បាទសម្ពុត្តន្ត
ភាវតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
ធម៌ ភោជនធាយកេស្ត ។

ធម៌សញ្ញាបទាន ទី ៣

(១៣) ខ្ញុំបាទយើងព្រះជេស្ទ ព្រះនាមសម្ពុត្ត រក្សា
កុម្មជំណើរនៅកាន់វាគ្គស្មុគ្រជីវិតកាល ដែលមិនមានស្នាម
ជើង ខ្ញុំបាទយើងត្រូវចិញ្ចៀនស្រឡាតម្តងដែលទ្រង់បង្កើត
ហើយ សេចក្តីត្រេកអររបស់ខ្ញុំ ទុកជាគ្រឿងបូជា ព្រោះ
យើងជំណើរព្រះមុនី ក្នុងវាលនោះ ។ ក្នុងកថាទី ៤២
តិរិក្សនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាទ
សញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាវេលាពុទ្ធសញ្ញា ។
ធម៌សម្ពុត្តា ២ វិហាត្ត ៤ ធម៌កិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាទធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទ
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បាទព្វជា ព្រះធម៌សញ្ញាបទាន មានកាយ បាទសម្ពុត្តន្ត
តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ ធម៌សញ្ញាបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

បត្តភិ សត្តបទុមិយត្ថេរាបទានំ

[១៤] ធនិក្ខុលេវ សាខាមំ ធនេសោ ចាម ព្រាហ្មណោ

សត្តមត្តេហិ ឬប្បេហិ	សត្តដ្ឋិតាម អស្សមំ ។
សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ	សិទ្ធិក្ខំ លោកនាយកំ
ធិស្វា វនន កុដ្ឋន្តិ	ហាសោ មេ ឧបមជ្ជមំ ។
ចតុក្កន្ធាម សម្ពុទ្ធំ	លោកដេដ្ឋំ ឧសភំ
អស្សមំ អភិទាមេត្វា	ជលជាក្កេហិ ឱកិរិ ។
ឧត្តន្តវតេ ឥតោ កាច្យេ	យំ ឬប្បមកំ កូជយំ
ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ	កុដ្ឋម្ហាយិធិ ជលំ ។
ឥតោ តេ សត្តមេ កាច្យេ	ឧត្តរោ ពាធិចារិក
សត្តាគធនសធម្មតា	ឧត្តរក្ខិ មហាទូលា ។
ចន្ទិសម្ពុតា ឧត្តស្សោ	វិនោក្ខាបិធន អដ្ឋមេ
ឧឡារិញ្ញា សច្ចិកាតា	កកំ កុដ្ឋស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

សត្តបទុមិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

[១៤] ឱព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះឧសាទ នៅទៀបដង្ហោស្មឹង
 បានវាសសំខាន់កាស្រមដោយផ្កាឈូក ។ ឱបានសេចក្តី
 កំពយកើតឡើង ព្រោះឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធក
 ដោះលាតនាយក ទ្រង់បានសម្បូរដូចមាស កាលដែល
 ទ្រង់ក្នុងវាលិកៅតាមព្រៃ ។ ឱបានក្រោកទទួលព្រះសម្ពុទ្ធ
 ទ្រង់ជាដ្ឋមក្នុងលោក ច្រើនជាងពួកនោះ ហើយគាំទ្រ
 កាស្រម រួចរយកយដោយផ្កាឈូក ។ ក្នុងកថា ៩២
 អំពីកថានេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលឱបានចូរផ្កា
 ឱមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដល់នៃកុដ្ឋចូរ ។ ក្នុងកថា
 ទី ៧ អំពីកថានេះ ឱបានកើតជាស្គាល់ច្រកព្រំ ៤ ជាតិ
 ព្រះនាមពុទ្ធជាដូចគ្នា ទ្រង់បរិច្ចលិកដោយវិក័ត ៧ ប្រការ
 មានក្បាច់រូប ។ ចន្ទិសម្ពុតា ៤ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា
 ៦ នេះ ឱបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ឱបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បញ្ចប់ បុព្វសន្យាយកក្រោយបទាត់

អំពី ស្តីពី អាយុស្នា សត្វបង្កើនយោ ដេក ឥត
តាមយោ អតាសិទ្ធិភាព ។

សន្តបទុមយន្តរាជ អបរាជ សន្ត ។

បញ្ចប់ បុព្វសន្យាយកក្រោយបទាត់

(១៥) សុវណ្ណវណ្ណំ សុទ្ធា	សតវសី(១) កាលុម្ព
អវិទូរោ កុទ្ធន្តំ	សិទ្ធិកុំ អបរាជិតំ ។
តស្ស បទុក្ខមំទ្វា	បរេសេទ្វា អស្សមំ
បុច្ឆាសនំ មយោ ជន្តំ	វិប្បសន្នោ ធម្មតា ។
អញ្ចាសី ចក្កហេទ្វា	វេទជាតោ តតា អហំ
តុទ្ធេ ជិតិ បសាទេទ្វា	កុទ្ធន្តំ បរិណាមយំ ។
យំ ធម៌ អត្ថំ កតំ បុត្រំ	សយម្ពី អបរាជិតំ
សព្វេន តេន កុសុលេន	វិមលោ ហោមិ សាសនេ ។
ធម្មត្ថុវេត ឥតា កាប្ប	បុច្ឆាសនម្ពី តតា
ទុក្ខតិ ជាតិជាហមិ	បុច្ឆាសនស្សន្តំ ធម៌ ។

១៥. ធម៌សី ។

បុព្វសន្យាយកក្រោយបទាត់ ទី ៨

បានឮថា ព្រះសត្វបទុមយន្តរាជ មានកាយ បុព្វសម្បត្តិដូចជា
ព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បញ្ចប់ សន្តបទុមយន្តរាជ ។

បុព្វសន្យាយកក្រោយបទាត់ ទី ៩

(១៥) (ខ្ញុំបានឃើញ) គូព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធិ ទ្រង់
ឈ្នះហរ ទ្រង់មានសម្បជ្ជូបាស ឬដូចព្រះភាគិញ្ញមាន
ស្មើច្រើន ដែលស្តេចយាត្រាក្នុងជីវិតខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
បានក្រាបទទួលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគន្លឹះនោះ ហើយខិតខំស្វែងរក
ទាំងកាលសម ហើយថ្វាយកសន្តោ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
មានសេចក្តីរីករាយកើតឡើង ទើបផ្តល់កាតាលី ធ្វើចិត្តឱ្យជ្រះ
ថ្លាចំពោះព្រះគុដ្ឋ ហើយបង្គំនិមន្តទៅកេងកើននោះថា បុណ្យ
ណា ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ចំពោះព្រះសង្ឃ ទ្រង់ឈ្នះ
ហរ ខ្ញុំសូមឱ្យជាឧកប្រាសពាក្យមិល ក្នុងព្រះគុដ្ឋសាសនា
ដោយកុសលកម្មព័ន្ធអស់នោះ ។ ក្នុងកម្សាន្ត ៩២ ឆ្នាំ
កម្សាន្ត ក្នុងកាលនោះ ព្រះហឫទ័យដែលខ្ញុំបានថ្វាយដ្ឋា
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនេះ នៅក្នុងវេទកថាថ្វាយកសន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

បដិសម្ពុត្តា ពតស្សោ វិមោក្ខាបិណ អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កាតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បុត្តាសននាយកោ វេរោ
ឥមា កាដាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បុត្តាសននាយកន្ថោឡ ឧបទានំ សង្ខំ ។

ឆដ្ឋំ អាសនត្ថវិកត្ថោបទានំ

[១៦] ទេតិយំ ឧត្តមំ នាម សិទិទោ លោកាតទុយោ
អរញ្ញោ ឥវិណោ វិរោ(១) អម្វាហិល្លាមហំ តនា ។
បវនា ធិក្ខន្ធន្តោ ធិដ្ឋំ សីហាសនំ មយោ
ឯតីសំ អញ្ញលី កាតា សន្តវំ លោកាធាយតី ។
ធិវសកាតំ វេរិទ្ធាន កុដ្ឋំ លោកាត្តនាយកំ
ហដ្ឋោ ហដ្ឋោ ធិត្តោ ឥមំ កធម្មជិវយំ ។

១០. វេរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

បដិសម្ពុត្តា ៤ វិមោក្ខ ៨ ធិតីអតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
ឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ព័ន្ធសាសនា របស់ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំបាន
ប្រគល់ឱ្យហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុត្តាសននាយកន្ថោ មានកាយ បានសម្រែង
ឱ្យដាក់ព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ពព បុត្តាសននាយកន្ថោបទានំ ។

អាសនត្ថវិកត្ថោបទានំ ទី ៦

[១៦] កាលនោះ ខ្ញុំដើរសំដៅទៅឯក្នុងពេលនោះ នៃព្រះ
លោកាតទុត្រះនាមសិទិ ដែលនៅក្នុងព្រៃត្រង់ ។ កាលខ្ញុំដើរ
ចេញមកពីព្រៃវិញ គឺបានឃើញព្រះគុដ្ឋនឹងលើសីហាសនៈ
ខ្ញុំធ្វើសម្ពត្តនៀងស្មាម្ខាង ហើយធ្វើអញ្ញលីសសើរព្រះលោក-
នាយក ។ លុះខ្ញុំសសើរព្រះសម្ពុទ្ធគន្ធនាយកក្នុងលោក អស់
ចំណែកមួយថ្ងៃ ជាអ្នកបានចម្លើយអោយ បានអោយសំខាន់ថា

រឿង អាយុវិវាហ៍

ឆោ តេ បុរិសាជញ្ញ ឆោ តេ បុរិសុត្ថម
 សព្វញ្ញសិ មហាវិ លោកាជេដ្ឋ ឆោសត ។
 អភិក្កវត្ថា សិទិធំ ធិមិត្តការណ៍ធម៌
 អាយុវិ អភិវិទេត្ថា បញ្ញាវិ ឧត្តរាទុក្ខា ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កាច្យេ យំ ថវិ វធានំ វិ
 បុត្តតិ ធាតិជាធាមិ ដោមនាយ ឥទិ ផលំ ។
 សត្តរិសេ ឥតោ កាច្យេ អតុល្យា(១)សត្ត អាយុតេ(២)
 សត្តរាគមសម្បជ្ជា ឆក្កវត្ថិ មហាពុលា ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ឆតស្សោ វិមោត្តាចិធ អដ្ឋមេ
 ឆឡកិញ្ញា សម្ពិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥត្ថំ សុទិ អាយស្មា អាយុវិវាហ៍ ឆោ ឥតោ ឥតោ
 កាជាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាយុវិវាហ៍ ឆោ ឥតោ ឥតោ ។

ឧ. អតុល្យ ។ ឆ. អាយុ តេ ។

អាយុវិវាហ៍ ឆោ ឥតោ ឥតោ ។

បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុរសកាជាយោ ខ្ញុំសូមមស្តាព្រះអង្គ
 បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមមស្តាព្រះអង្គ បពិត្រ
 ព្រះអង្គបានព្យាយាមធំ ជាចម្បងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រសើរជាង
 ពួកនេះ ព្រះអង្គជាសព្វញ្ញ ។ លុះខ្ញុំបានសរសើរព្រះ
 សត្វព្រះនាមសិទិ ដោយការធ្វើម៉ែត្តហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
 អង្គ ដែលទ្រង់កំភុងគង់នៅ ព្រះជើងចេញទៅ ឈរមុខទៅ
 កាន់ទុក្ខវិស ។ ក្នុងកថាខុទ្ទក ក្នុងកាលនោះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានសរសើរព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រសើរជាង
 ពួកអ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល វិនិច្ឆ័យ
 សរសើរ ។ ក្នុងកថាខុទ្ទក ៦៧ អំពីកថានេះ ខ្ញុំបានកើតជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ព្រះនាមអតុល្យៈ ទ្រង់បរិច្ចាលិ
 ដោយវិស ៧ ប្រការ ទានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោត្ត ៨ ធិមិត្ត ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនាមអត្ថវិកត្តេ កាន់ពាយុ បានសម្តែងខ្លួន
 តាមតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ អាយុវិវាហ៍ ឆោ ឥតោ ឥតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម
សុត្តមិ សុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ

[១៧] សុទ្ធស្សយោ មហាវិរោ នេសេតិ អមតំ ចន្តិ
បរិវុតោ សារិកោហិ វសេតិ យេតុត្ថមេ ។
កាយ វិចារយ មនុស្សេ សង្កណ្ហាទិ(១)មហាជនំ
យោសោ ច វិចុលោ អាសិ អាសិសោ នេវមាទុសេ ។
ជិក្ខោសសន្តំ សុទ្ធាន សិទ្ធកុស្សេ មហេសិលោ
សន្តេ ចិត្តំ ចសានេត្វា អវន្តំ លោកនាយកំ ។
ចតុន្ទវិកេ វិហោ កាច្យេ យំ សញ្ញាមលកំ ឥនា
ទុក្ខតិ ចាតិជាធម៌ ពុទ្ធសញ្ញាយិនំ ផលំ ។
បដិសម្ពិទ្ធា ចកេស្សោ វិហោក្ខាមិច អដ្ឋមេ
ធម្មកិញ្ញា សម្មិកកា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
នត្ថំ សុទ្ធិ កាយស្មា សទ្ធសញ្ញកោ វេរោ វិហោ
កថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ អបរាម សម្ពុទ្ធ ។

១ ម. សង្កណ្ហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម
សុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ ទី ពីរ

[១៧] ព្រះពុទ្ធត្រាធាមសុទ្ធស្សនៈ មានក្បាយមង្គ ទ្រង់
សម្រង់ខ្លួនអមតបទ មានក្បាសារិកោបរមេ ទ្រង់គង់នៅ
ក្នុងផ្ទះប្រសើរ ទ្រង់សម្រែងមហាជន ដោយគ្រាន់តែដំណើរ
រោ សម្លេងសរសើរព្រះពុទ្ធស្សយោ គេឮទៅលោកនិង
មនុស្សលោក ។ ខ្ញុំបាទស្តាប់នាក្បាយសនាហើយ ក៏ញ្ញាំង
ចិត្តឲ្យជ្រេថា ក្នុងសំឡេងសរសើរព្រះមហេសី ទ្រង់ញ្ញាំង
ប្រយោជន៍ឱ្យសម្រេច រើបង្អុយបង្អុលព្រះលោកនាយក ។
ក្នុងកថាទី ៧២ អំពីកថាបទៈ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបាទខ្វះសញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
នៃពុទ្ធសញ្ញា ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៦ វិហោក្ខ ៨ និងកតិញ្ញា ៦
នេះ ខ្ញុំបាទធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទប្រគល់ជូនហើយ ។

បាទព្រាហ្ម ព្រះសុទ្ធសញ្ញកត្តោ មានកាយ បាទសម្រង់ខ្លួនគាត់
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុទ្ធសញ្ញកត្តោបទានំ ។

អដ្ឋម៌ តិរិសិយត្ថេរាបទាន

[១៨] កេសវី អភិជាតិវ អត្ថិត្តាទ្ធិវ បទូកេ
 ឱកាសេន្តិ ធិសា សិទ្ធិ^(១) សិទ្ធិត្ថិ ពព្វតទ្ធិវ ។
 សុវិយស្ស ច អាណាតិ ទន្ធាណាតិ តថេវ ច
 កុម្មារណាតាញ ធិស្វា ធិតិ មេ ឧបបដ្ឋថ ។
 តយោ អាណាតេ ធិស្វា ធិស្វា លាវកុក្កម៌
 ឯកំសិ អធិនំ កក្កា សន្តវី លោកាធាយកំ ។
 តយោ ហំ អាណាតកក លោកេ លោកាតោនុនា
 ទន្ធា ច សុវិយោ ចាធិ កុម្មារ ច លោកាធាយកោ ។
 ឧបមំ ឧបទេស្សតា កក្កាតោ មេ មហាធុនំ
 កុន្ធស្សវណ្ណំ កក្កតា កាឃ្យំ សក្កម៌ មោទហំ ។
 កក្កតាវកេ ឥតោ កាឃ្យ យំ កុន្ធមកិកក្កយំ
 កុក្កតិ ធាតិជាធាមិ កក្កតាធាយ ឥនំ ធនំ ។
 ឯកាសដ្ឋម៌តោ កាឃ្យ ឯកោ ញាណវរោ^(២) អហ្ម
 សក្កវគ្គធនសឃ្យន្ទោ ទក្កវត្ថិ មហាពូលោ ។

១. ឯកសេន្តិ ។ ២. ញាណវរោ ។

តិរិសិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

[១៨] (ខ្ញុំបាទឃើញ) អូស្រាសិទ្ធិត្ថ ទ្រង់ញ៉ាំងចំលង់
 ខ្សោយឱ្យភ្លឺ គង់នៅក្រុងចន្ទោវត្ថុ ជាអភិជាតិ ទ្រង់មានសិ
 ទ្ធិស្បៀង ដូចកេសារាជសីហ៍ ឬដូចអំណាចក្នុងសីហ៍ ។ ខ្ញុំ
 មានចិត្តកើតឡើង ព្រោះឃើញកុម្មារកាន់គ្រូផង កុម្មារ
 ចក្រូផង កុម្មារកុន្ធផង មានសកាតដូចគ្នា ។ ខ្ញុំឃើញកុម្មារ
 ទាំង ៣ ឃើញសាវ័កដ៏ឧត្តម ហើយធ្វើស្បែកខ្លាឃ្មុំភ្លៀងស្មា
 ត្នាង រួចសរសើរព្រះលោកាធាយក ។ សេចក្តីពិតជា កុម្មារ
 វិសេស ឯ យ៉ាង កុន្ធស្សវណ្ណ គឺព្រះចក្រ ១ ព្រះកាច័គ្យ ១
 ព្រះកុន្ធជាសោតាធាយក ១ ជាពន្ធិកិច្ចកប់ចង់ទ្រង់នឹក ក្នុង
 លោក ។ ខ្ញុំបាទគង់ចម្ងាយ ហើយសរសើរព្រះមហាធុនំ
 ព្រោះខ្ញុំបាទសរសើរព្រះកុន្ធមកិកក្កយ ក៏រីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់
 មួយកម្ស ។ ក្នុងកម្ស ៧៦ អំពីកម្សនេះ ក្នុងកាលនោះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាទសរសើរកុន្ធកុណ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 កុន្ធកិ នេះជាដលៃនៃការសរសើរ ។ ក្នុងកម្ស ៦១ អំពីកម្ស
 នេះ ខ្ញុំបាទកើតជាស្តេចចក្រក្នុងមួយអង្គ ព្រះនាមញាណ
 វរៈ ទ្រង់បរិច្ចាភិដោយវិក័ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សាខា

បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុខំ ភាយស្មា តិរិសិយោ បេរោ ឥតា

តាតាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធម៌វិជយន្តេយ្យ ភាគនំ សម្ពុំ ។

នវមី តាលិប្បវិយត្តោបទានំ

(១៩) សិទ្ធិយោ ននិយា តីរេ អហោសី កស្សតោ តតា

បរកត្តាយេ យុត្តោ ចរកត្តំ អបស្សតោ ។

សិទ្ធិ អនុចរត្តោហំ សិទ្ធិត្ថំ ជិនមន្តសិ

សមាធិនា និសិទ្ធិ ច សត្តចត្តិវ បុដ្ឋិតំ ។

សត្តកំ តាលិប្បាធិ វិស្ណោ នេត្តា នហន្តតា

ចត្តកេ អភិរោចេសី ពុទ្ធស្សនិទ្ធពទ្ធានោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សាខា

បដិសម្ពុទ្ធា ២ វិហាតុ ៨ និវត្តកិញ្ញា ៦ នេ ខ្ញុំបាទរដ្ឋ

ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទ

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអរិស័យនេះ មានកាយ បានសម្រួលស្អាត

តាំងនេះ ដោយការជួយ ។

ចប់ ធម៌វិជយន្តេយ្យ ។

តាលិប្បវិយត្តោបទាន ទី ៩

(១៩) កាលនោះ ខ្ញុំបាទកើតជាអគ្គត្តរាស់ នៅក្បែរគ្រើយ

ទន្លេសិទ្ធិ បានប្រកបក្នុងការងាររបស់ជនដទៃ ចិញ្ចឹមជីវិត

ដោយថ្លៃឈ្នួល របស់ជនដទៃ ។ កាលខ្ញុំជីវិតទៅតាមទន្លេ

សិទ្ធិ ក៏បានឃើញព្រះជនស្រី ព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ទ្រង់គង់

នៅដោយសមាធិ ទ្រង់មានស្រីរឿង ដូចផ្កាឈូករីក ។

កាលនោះ ខ្ញុំបាទកាន់ផ្កាឈូក ៧ តាំងទង ដាក់ប្រឡូល

លើក្បាល តាំងទៅទូទៅជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាព្រះអាទិទូកខ្ញុំ ។

ទស្សន៍ កុម្មុទមាលីយត្ថេរាបទានំ

សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ អនុក្ខេបេ សមាហិតំ
 តិច្ឆាភ្នំកិដ្ឋំ មាតង្គំ កុញ្ញវិវ ធុរាសនំ ។
 គមរំ ឧបកម្ពាន ធិរកំ កាវត្ថុម្រិយំ
 អញ្ញាលី ធក្កោត្វា អវុទ្ធំ សក្កោតា អហិ ។
 ធកុញ្ញវតេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ កុញ្ញមកិក្ខវយំ
 ធុត្ថតិ ធាកិជាធាមិ កុទ្ធច្បាយិធិ ផលំ ។
 បដិសម្ពុតា ធកសេនា វិមាត្ថា ធិរ អដ្ឋិមេ
 ធាន្យកិញ្ញា សន្និកាតា កាតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា ធាលីបុត្រិយេ(១) ថេរោ ឥតា

តាជាយោ អភាសិតាភិ ។ ។

តាលំបុត្រិយេស្ស ធកតានំ សម្ពុទ្ធំ ។

ទស្សន៍ កុម្មុទមាលីយត្ថេរាបទានំ

(២០) ឧសភំ បរិវិ វិ មហេសិ វិជិតាជិនំ
 វិបស្សនំ មហាវិ អភិជាតិវ កោសិវ ។
 វិជយំ បដិបជ្ជន្តំ អាហុតិធិ ធិត្ថហិ
 កោត្វា កុម្មុនំ ធាលី កុទ្ធសេដ្ឋំ សមោកិវ ។

១. ឧ. កុម្មុលីវិញ្ញាណ ។

កុម្មុទមាលីយត្ថេរាបទានំ ទី ១១

ខ្ញុំបានចូលទៅជិតព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលទ្រង់មានសម្បុរដូចមាន
 ទ្រង់គង់ស្ថិតនៅជិតគ្រឹះយេន្យ ព្រះអង្គដូចដំរីមានគន្លឹះ
 ចុះប្រសិ ៣ អន្លើ ដែលប្រកបសន្តិភាពដោយកម្រ ទ្រង់
 មានបញ្ញាជាសំ មានអង្រួយអបរិហាយ ទើបខ្ញុំផ្គង់អញ្ញាលី
 ថ្វាយចង្អុលព្រះសាស្តាជាម្ចាស់ ។ ក្នុងកម្មវិ ៧២ អំពីកម្ម
 នេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាផលវិនិច្ឆ័យ ។ បដិសម្ពុតា
 ២ វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ប្រសិន
 ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពូជ ព្រះនាលីបុត្រិយេស្ស មានគាថេ បានសម្ពន្ធនូវគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តាលំបុត្រិយេស្ស ។

កុម្មុទមាលីយត្ថេរាបទានំ ទី ១០

(២០) ខ្ញុំឃើញកម្រិតកុម្មុទ ទៅចូលព្រះពុទ្ធដ៏ច្រើន ព្រះ
 តាមវិបស្សី ជាសាសនិកច្រើន ទ្រង់មានព្យាយាមដក់ស្លូត
 កេត្តិកុណជិន ប្រុងឈ្នះមារ ជាមហាវិបុលដូចកសិវី ជា
 អភិជានិ ទ្រង់នូវចូលរៀនបូជា កំពុងពុទ្ធដំណើក្នុងប្រក ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណិយស្ស ធម្មគង្គ

ឯកទុក្ខេតេ ឥនោ កាមេវ យំ បុប្ផកិច្ចជយំ
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ កុទ្ធច្បជាយំនំ ផលំ ។
 បដិសង្កំនា ធម្មសេស្វា វិហោក្កាមិច អដ្ឋិទេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កកាតា កាតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កុម្មុននាលិយោ វេរោ ឥនា
 កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

កុម្មុននាលិយស្ស ធម្មគង្គ សម្មា ។

ទុក្ខនំ

អារក្ខនោ រោជននោ កតសញ្ញំ ធម្មតិកោ
 បុច្ឆាសនំ សន្តវិកោ សន្តសញ្ញំ គិរិសិយោ ។
 ចាលិកោ កុម្មុនំ ទេវ សន្តចញ្ញាស កាថកោ ។

អន្ធកាយវត្ថោ ធម្មសោ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណិយ សមគង្គ

ក្នុងកថា ៤១ វិចិត្រប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានបូជាដ៏ ខ្ពង់ខ្ពស់ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃ
 កុទ្ធច្បជា ។ បដិសង្កំនា ២ វិហោក្ក ៨ ឱតិកកិញ្ញា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះគុដ្ឋ
 ខ្ញុំបានប្រគល់ហើយ ។

កុដ្ឋថា ព្រះគុម្មុននាលិយភូរ មានកាយ បានសម្តែងខ្លួន
 ដោយទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌កុម្មុននាលិយភូរធម្មគង្គ ។

ទុក្ខនិ

អារក្ខនាយកភូរធម្មគង្គ ១ រោជននាយកភូរធម្មគង្គ ១
 កតសញ្ញាកភូរធម្មគង្គ ១ បុច្ឆាសនាកភូរធម្មគង្គ ១ បុច្ឆាសន-
 នាយកភូរធម្មគង្គ ១ កាសនគ្គិកភូរធម្មគង្គ ១ សន្តសញ្ញា-
 កភូរធម្មគង្គ ១ គិរិសិយភូរធម្មគង្គ ១ ចាលិបុច្ឆិយភូរ-
 ធម្មគង្គ ១ កុម្មុននាលិយភូរធម្មគង្គ ១ មានភាព ៨៧ ។

ធម៌ អន្ធកាយវត្ថុ ទី ២២ ។

តេជ្ជសោ ឧម្មាបុប្ផិយវិគ្គោ

បឋមំ ឧម្មាបុប្ផិយឆ្នោតបទានំ

(២០) សមាហំតំ សមាជន្តំ សំទុក្ខមហាជិតំ
 សមាជិហា ឧបវិន្តំ អន្ធសាសី ធុត្ថមំ ។
 ឧម្មាបុប្ផំ កហេត្វាន ពុទ្ធស្ស អភិប្បជយី
 សាទ្ធ បុត្តា ឯកាសីសា ឧទ្ធិវណ្ណា អនោធុតា ។
 សុចិត្តា វិយ តំដ្ឋាន្ត អាកាសេ បុប្ផសន្ធាក
 តេជ ចិត្តប្បសាទេន តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ ។
 ចតុន្ទ្រតេ ឥតោ កហេរ្យ យំ បុប្ផមភិប្បជយី
 ទុក្ខតិ ចាកិជាតាមំ ពុទ្ធភ្វជាយេនំ ផលំ ។
 បញ្ចបញ្ញាសិតោ កហេរ្យ ឯកោ អាសី មហិចតិ
 សមន្តច្ឆនោ តាម ចក្កវត្តំ មហាពូលា ។
 មជ្ជិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សា វិហោត្វាចិច អន្ធិនេ
 ធម្មវិញ្ញា សច្ចិកតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាយស្មា ឧម្មាបុប្ផិយោ វេរោ ឥហ
 កាតាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ឧម្មាបុប្ផិយឆ្នោតបទានំ សមន្តំ ។

ឧម្មាបុប្ផិយវិគ្គ ទី ៣៣

ឧម្មាបុប្ផិយឆ្នោតបទានំ ទី ១

(២១) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសិទ្ធក្មត្រូវស្រាវជ្រាវដ៏ល្អក្នុង៖ ទ្រង់
 បានត្រូវរើយកម្ពស់មាត់ខ្លាច់ៗ ទ្រង់ឈ្នះចោរ ទ្រង់ចូលសមា-
 ធិ ។ ខ្ញុំកាន់យកក្រពៀនចូលព្រះពុទ្ធ ដាក់ក្នុងអស់មាន
 ក្បាលវិធមួយ បានទាំងឡើងលើ បានមុខចុះក្រោម វិចិត្រល្អ
 ដូចជាគ្រាលដ៏ក្រៃ ប្រកបស្ថានព្រះជីវិតកាស ខ្ញុំបានកើតក្នុងឋាន
 តុសិត ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។ ក្នុងកថាទី ៤២ អភិកថា
 នេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានចូលដាក់ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាដែលនៃពុទ្ធចូជា ។ ក្នុងកថាទី ៤៥
 អភិកថានេះ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានកើតជាស្លេចប្រាជ្ញមួយ
 អង្គ ព្រះនាមសមន្តច្ឆន៖ ជាដំណើរដែលដ៏ ទ្រង់បានកម្លាំង
 ច្រើន ។ ចជិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ កាន់សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានប្រកបច្បាំងហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧម្មាបុប្ផិយៈក្មេ មានភាយ បានសម្បត្តិខ្ពស់ជា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ ឧម្មាបុប្ផិយឆ្នោតបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ
ទុតិយំ បុទ្បនិប្បដិកតោបទានំ

(២២) កកុដំ វិសេសន្តិវំ ធិសភាជាធិយំ យថា
 ឱសធិវំ វិរោចន្តំ ឱកាសន្តិ ឧកាសកំ ។
 អញ្ចលំ ចក្កហោត្វាន អវន្តិ សត្តុនោ អហំ
 សត្វាវំ បរិវណ្ណាសី សកកាម្មេន ភោសយី ។
 សុសុន្ធិ បុធិន្ធិ កយ្ហំ កកមាត្ត សមោកេរិ
 ឧច្ឆន្តេន កហោត្វាន វិចស្សន្ត មហាសិនោ ។
 តតោ ឧបទ្បបុធិន្ធិ វិច្ឆសន្នេន ចេតសា
 ធិរាវហារ ឱសិញ្ចំ ធិរាធិន្ធិ ប្ប តាធិនោ ។
 ឯកឧត្ថេន ឥតោ កាម្មេ បុធិន្ធិ យំ អសិញ្ចហំ
 ធុត្ថតំ យាភិជាបាមិ បុធិន្ធិស្ស ឥធិសំ ។
 បដិសន្តិទា ចកាស្សា វិមោក្ខាមិច អន្ធិមេ
 ចន្សកិញ្ញា សន្និកាតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុដំ ភាយស្មា បុធិន្ធិច្ឆជកោ វេរោ ឥនា
 កាជាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បុទ្បនិប្បដិកតោបទានំ ឈម្ពំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ
បុទ្បនិប្បដិកតោបទានំ ទី ២

(២២) ខ្ញុំបានឃើញព្រះគុដ្ឋ ប្រសើរជាងនេះ ទ្រង់យាង
 យាសដូចលំពង់ផ្កា ឬដូចឱសភាជាធិយ ទ្រង់ត្រឡប់
 ភ្លឺស្វាង ដូចផ្កាដ្រក ។ ខ្ញុំផ្ដល់អញ្ជីថ្វាយចង្គំព្រះសាស្តា
 ហើយសរសើរព្រះសាស្តា ខ្ញុំរីករាយដោយកុសលកម្ម របស់
 ខ្លួន ។ ខ្ញុំបានកើបខ្សែដំណូង ដក់មួយដក់យកទៅរោយកយ
 ត្រង់ផ្លូវដែលព្រះមហេសី ព្រះនាមវិបស្សី ស្ដេចយាងទៅ ។
 លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានចាក់ខ្សែចំនាក់កណ្តាល
 ត្រង់ចង្ក្រសប្រាប់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ដែលព្រះគុដ្ឋ ទ្រង់ជាប់
 ជាតិសង្ខារដើរពី ប្រកបដោយនាទីគុណ ។ ក្នុងកម្សិច ៩១ ឆ្នាំ
 កម្សាន្ត ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានរោយកយខ្សែ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ខ្ពុគ្គិ នេះជាដែលនៃការរោយកយខ្សែ ។ បដិសន្ធិថា
 ២ វិមោក្ខ ៨ ធិរាធិន្ធិ ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះបុទ្បនិប្បដិកតោ មានកាយ បានសម្ដែងឱ្យនាជា
 ពិធីនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ឈប់ បុទ្បនិប្បដិកតោបទានំ ។

តតិយំ ហាសជនកត្តោបទានំ

(២៣) ធុមក្កេ មិសុក្កលីកំ លក្ខំ ធិស្វាន សត្តុនោ
 អញ្ចលី បក្កហេត្វាន ភិយេ្យា ធុត្វារិកំ មយោ ។
 ធុរោ បដិធិស្វាន ហាសោ មេ ធុចបដ្ឋថ
 អញ្ចលី បក្កហេត្វាន ភិយេ្យា ចិត្តំ ចសានយិ ។
 ឯកាទុតេ វេតោ កាច្យេ យំ សញ្ញាមលកំ តតា
 ធុក្កតិ តាកំជាតាមិ តុទ្ធសញ្ញាយំនំ ឯលំ ។
 ចដិសត្តំតា ចតស្សោ វិហាត្វាមិច អដ្ឋិមេ
 ចឡកំញា សច្ឆិកាតា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនត្ថំ ។
 ភត្តំ សុដំ អាយស្មា ហាសជនកតោ មេរោ វេតោ
 តាជាយោ អកាសិគ្គាតិ ។

ហាសជនកត្តោស្ស អបទានំ សន្តំ ។

ហាសជនកត្តោបទានំ ទី ៣

(២៤) ខ្ញុំបានឃើញចំសុក្កលីកតិរ ចេសំប្រាសាស្តា
 វេសក្ករាលីចុន្តរាយិ ហើយផ្គងអញ្ចលីបន្តិវតាឡើងយ៉ាង
 ទ្វាង ។ សេចក្តីកកយកំកើតមានផល់ខ្ញុំ ព្រោះបានឃើញ
 តំពីបង្ហាយ ទើបខ្ញុំផ្គងអញ្ចលីញ៉ាងចិត្តឲ្យជ្រៅក្រវែល ។
 ក្នុងកថាទី ៤១ កំពីកថ្យនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
 វេសខ្ញុំបានសញ្ញា ខ្ញុំមិនវេសស្គាល់តុក្កតិ នេះជាផលវិន
 តុទ្ធសញ្ញា ។ ចដិសត្តិទា ២ វិចារក្ខ ៨ ឯងអតិញ្ញា ២
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា ចេសំ
 ប្រាស្ត ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ប្រាហសជនកតោ មានភាយ បានសម្តែងខ្លាចថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

២២ ហាសជនកត្តោបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អថវាចំ

ចតុត្ថំ យញ្ញសាមិកធូរាបទានំ

(២៤) ជាតិយា សត្តវស្សោហំ អយោសី មន្តោកុ
 កុលវិសី(១) អនាមសី យញ្ញា ឧស្សាមិកោ មយា ។
 ឧស្សាសីតិសហស្សានំ មស្ស ហញ្ញន្តិ មេ តនា
 សាវស្មី(២)ហិ ឧបដិកាមំ យញ្ញក្កាយ ឧបដិកា ។
 ឧត្តាឌុតោ មហាដោរ មន្តវន្តាសន្និកោ
 ឧទយញ្ញោ សុវិយោ មុល្លានាយេវ ចន្ទិមា ។
 សិទ្ធិន្តោ សទ្ធិសិទ្ធិន្តោ តិលោកមហិកោហិកោ
 ឧបកុដ្ឋានំ សត្តន្តោ ឥន្ទំ ឧទមច្រវិ ។
 អហិសា សទ្ធិចាណាមំ កុមារ មម វុច្ចតិ
 ខេយ្យោ ធម៌តិចារា ធម៌ មន្តចាណា ធម៌ អារតិ ។
 រតិ ធម៌ សមចរិយាយ កាហុសន្តំ កកត្តាតា
 ធិដ្ឋេ ធម្មេ ចរត្ត ធម៌ ធម្មា ឯកេ ធម៌សិសិយា ។

១ ឧ. កុលវិសី ។ ២ ឧ. កាស្មី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អថវាចំ

យញ្ញសាមិកធូរាបទានំ ទី ៤

(២៤) ខ្ញុំនាមកាយុ វេន្តំ រាវតិក្ខន្ធាវាណិក បុរោហិត
 មន្ត បុរោហិតវិទូប្បកូល ខ្ញុំបុរោហិតកាស្មីយនាវិទិ ។
 កាលនោះ ខ្ញុំនាំយកសត្វចិញ្ចឹម ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់ មកចង
 ក្រៀមនឹងសសរៀង ចម្រងទុកនឹងសម្លាប់បូជាយ័ញ្ញ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ទ្រង់ញ៉ាំងប្រយោជន៍ទាំងអស់
 ឱ្យសម្រេច ទ្រង់ទម្លាក់ចោលខ្លួនរបស់ខ្ញុំនាំជាប្រយោជន៍ ក្នុង
 ព្រះលោក ទ្រង់ដូចជាមុខគេចង់ក្រឡែរូបបង់ ឬដូចបង្កើត
 ទស្សនៈ ពុំកាបសាត ដូចព្រះភាគិញដែលទើបនឹងទៅឆៀង
 ឬដូចព្រះចន្ទរាត្រី ទ្រង់ចូលមកជិតខ្ញុំ ហើយក្រាស់ព្រះ
 ភ្នំដីការនោះ ឆែកទាម ការចំនាច់ចៀសសត្វទាំងអស់
 រើមន៍គេញចំនួនជាគត ការវៀបាកការលួច ការច្របៀត
 កន្លង (បរទារកកម្ម) និងការផឹកទឹកស្រវឹង ។ សេចក្តីប្រក-
 ាច់នោះការប្រព្រឹត្តិស្មើ ។ គាត់ជាពហុស្ស្រ ។ កកត្តាតា ។
 ធម៌ទាំងនោះ ចល័តសរសើរក្នុងចូលច្បង ទាំងបរលោក ។

បន្ត យញ្ញសាមិកលោក

ឯកេ ធម្ម ភាវយិត្វា សព្វសត្វហិតេ វេតា
 តុទ្ធ ចិត្តំ បសាទេត្វា ភាវហិ មគ្គមុត្តមំ ។
 ឥទ្ធ វត្ថាធម៌ សព្វញ្ញ លោកាដេដ្ឋា នវសភា
 មមេវ អនុសាសិត្វា វេយាសិ ឧត្តតោ កតោ ។
 បុទ្ធ ចិត្តំ វិសាទេត្វា ចត្តា ចិត្តំ ចសាទយិ
 កេន ចិត្តប្បសាទេន តុសិតំ ឧបបដ្ឋហំ ។
 ចតុទ្ធវុតេ ឥតោ កម្មេ យនា ចិត្តំ បសាទយិ
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ តុទ្ធសញ្ញាយិនិ ដលំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចកស្សោ វិហាត្វាមិទ អដ្ឋិមេ
 ចន្សកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ ភាយស្មា យញ្ញសាមិកោ វេរោ ឥនា
 កាជាយោ អភាសិត្វាតិ ។

យញ្ញសាមិកលោក ឧបកាន់ សន្តំ ។

យញ្ញសាមិកលោក ទំ ៤

អ្នកចូលគប់ចម្លាក់នេះ ហើយក្រោកអោ ទិដ្ឋប្រយោជន៍សព្វ
 សត្វ ចូញចិត្តឱ្យជ្រេថ្លា ចំពោះគ្រូពុទ្ធ ហើយអប់រំ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ។ លុះបានសព្វញ្ញជាច្បងក្នុងលោក ប្រសើរ
 ជាងគ្នាទាំងអស់ ព្រមទ្រង់ស្រាវជ្រាវ ច្រៀនប្រដៅខ្ញុំ យ៉ាង
 នេះហើយ ទើបស្តេចត្រង់ដំណើរទៅ កាន់ភាគសាមីក ។
 ខ្ញុំបានជ្រាបចិត្ត ក្នុងកាលមុន ហើយញ្ញាចិត្តឱ្យជ្រេថ្លា
 ក្នុងកាលជាតាងក្រោយ ក៏បានចូលទៅកើត ក្នុងហិមតុសិត
 ដោយការធ្វើចិត្តឱ្យជ្រេថ្លាទោរ ។ ក្នុងកម្មវិធី ៧២ អំពី
 កម្មនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានញ្ញាចិត្តឱ្យ
 ជ្រេថ្លា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃទុក្ខសញ្ញា ។
 ចម្លើយទី១ ៤ វិហាត្វ ៨ ទិដ្ឋកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងលាសនា របស់គ្រូពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ប្រគល់ជូនហើយ ។

បានឮថា ព្រះយញ្ញសាមិកលោក មាននាម បានសម្ព័ន្ធនូវ
 នាមតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 បច្ច័យ យញ្ញសាមិកលោក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម
 បញ្ចមី និមិត្តសញ្ញាកថាបទានំ

(២៨) ធនុកាតាធនិកេ វសាមិ អស្សុមេ អហំ
 សុវណ្ណមិកមនុក្ខំ ធរន្តំ វេរេ អហំ ។
 មិកេ ចំគ្គំ មសាធរា លោកាដេដ្ឋំ អនុស្សរិ
 កេន ចំគ្គប្បសារេន អញ្ញេ ឡេន អនុស្សរិ ។
 អនុតីតា ម យេ ឡោ វគ្គមាធា អនាគតា
 ឯវេរេ វិរេធន្តំ មិកាធរាវ កេ កយោ ។
 ធរន្តវេរេ ឥតោ កាយេ យំ សញ្ញាមលកី តនា
 ធនុក្ខំ ធាកិជាធមិ ឡុន្ធសញ្ញាយំនំ ធរំ ។
 សត្តវិសេ ឥតោ កាយេ ឯតោ អាសិ មហិចគិ
 អញ្ញាសញ្ញា(១)នាមេន ធរាវត្តិ មហាពុលោ ។
 បដិសម្ពិទា មកសេនា វិហេត្វាចេន អដ្ឋមេ
 ធនុកិញ្ញា សច្ចតាតា កកិ ឡុន្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១. អញ្ញាសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម
 និមិត្តសញ្ញាកថាបទានំ ទី ៥

(២៨) ខ្ញុំនៅក្នុងកាស្រម ទៀបទន្លេស្ទឹងធនុកាតា បាន
 ក្រឡេកឃើញម្រឹមមានសម្បុរដូចមាស ដែលកំពុងត្រាច់ក្នុង
 គ្រែង ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចំគ្គឱ្យជ្រុះថ្លាចំពោះម្រឹម ហើយនឹកដល់
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាប្លង់ក្នុងលោក ទាំងនឹកដល់ព្រះគុដ្ឋដ៏ទៃទៀត
 ដោយចិត្តជ្រុះថ្លាដោយ ព្រះគុដ្ឋទាំងឡាយណា ដែលកំពុង
 ទៅហើយក្តី ដែលកំពុងត្រាស់ដឹងក្នុងច្បាប់នៃអង្គ ដែលនឹង
 មកត្រាស់ដឹងក្នុងអនាគតកាលក្តី ព្រះគុដ្ឋទាំង ឲ្យ ពួកនោះ
 រុករៀងដូចជាស្លេចម្រឹម យ៉ាងនេះឯង ។ ក្នុងកថាទី ៩២
 អំពីកថ្យានេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាត់ខ្លួនសញ្ញា
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួន ទេដោយសារខ្ញុំបាត់សញ្ញា ។ ក្នុងកថា
 ទី ២៨ អំពីកថ្យានេះ ខ្ញុំបាត់តែជាស្លេចចក្រពន្លឺមួយប្រភេទ
 ព្រះនាមអញ្ញាសត្ត ជាម្ចាស់ដែលដឹង ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។
 បដិសម្ពិទា វិហេតុ ៨ នឹងកកិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបាត់ធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំបាត់
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

ឆ្ន័ អន្តរសិរិកញ្ញាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ចិច្ចិត្តសញ្ញាកោ យេវេ ឥនា
កាជាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ឧទ្ទិសញ្ញាកោស្ម ឆបទានំ ឈម្ពំ ។

ឆ្ន័ អន្តរសិរិកញ្ញាបទានំ

(២២) សុវណ្ណាណំ សុទ្ធិ កុទ្ធិ អន្តរាបណា
 កញ្ចុក្សយស្ត្តាសំ កត្តិសវលេក្ខណំ ។
 សិទ្ធិត្ថំ សទ្ធិសិទ្ធិត្ថំ អនេកំ អចរាជិតំ
 សុទ្ធិត្ថំ កត្តិកាទេវា កោជយី កំ ចហាមុទី ។
 មុទី កាវុណ្ណាកោ លោកេ ឱកាសយិ មមី កតា
 កុទ្ធិ ចិត្តំ ចសានេត្តា កម្មី សក្កតិ មោទហំ ។
 ចក្កុវិកេ ឥនោ កម្មេ យី នាមមទទី កតា
 ទុក្ខតំ ធារិយាធាមិ កិក្ខុនាទស្សីទិ ដលំ ។
 មជ្ជិសម្ពិទា ឧតស្សេ វិមោក្ខាចិច អដ្ឋិមេ
 ចឡកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ កុទ្ធស្សសាសនន្តិ ។

អន្តរសិរិកញ្ញាបទានំ ទី ២

បុនព្វថា ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ មានកាយុ បុនសម្ព័ន្ធន៍
 ភាវាភាវិនោ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧទ្ទិសញ្ញាកោបទានំ ។

អន្តរសិរិកញ្ញាបទានំ ទី ២

(២២) ឧបាសមេញ ឧទ្ទិសញ្ញាកោ មានកាយុ បុនសម្ព័ន្ធន៍
 ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ មានកាយុ បុនសម្ព័ន្ធន៍ ប្រការ
 ដែលកំពុងទ្រង់ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ។ ឧបាសមេញ
 ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ទ្រង់ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ មិន
 ញាច់ញាតិដោយកិលេស ទ្រង់ឈ្មោះ ហើយឧបាសមេញ
 មហាមុទីកត្តិកាទេវា កោជយី កំ ចហាមុទី ។ កាលនោះ ព្រះមុទី
 ទ្រង់ប្រកបដោយកុណ ទ្រង់ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ក្នុងលោក
 ឧបាសមេញ ព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ ហើយព្រះឧទ្ទិសញ្ញាកោ
 ហើយស្មោះ អស់មួយកាយ ។ ក្នុងកាយ ៧២ កំពុងព្រះ
 ក្នុងកាលនោះ ព្រះមហាមុទីដែលឧបាសមេញ ឧបាសមេញ
 ស្មោះស្អាត នេះជាស្មោះកាយ កាយ ។ ចម្លើយ ២
 វិចិត្រ ៨ និងកិញ្ញា ៦ នេះ ឧបាសមេញ កំពុងស្មោះហើយ
 កំពុងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ឧបាសមេញ ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយុស្មា អន្តរាសាវកោ វេហា ឥមា

កាតាមោ អកាសិក្ខានិ ។

អន្តរាសាវកោស្មា អបិទាមំ សម្ពុំ ។

សង្ខមំ និគ្គណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

[២៧] យថា ធើរេ ធើរកាយោ ទេវតិ អាយុសង្ខយា

កាយោ សទ្ធា ចិច្ចន្តិ ធើរេនំ អនុហោនតិ ។

ឥតោកោ សុតតិ តព្វ មនុស្សានំ សហស្សតំ

មនុស្សកោ សទ្ធាម្ម លក សទ្ធិំ អនុត្តរំ ។

សាវត សទ្ធា ចិវិជ្ជស្ស ឡាបជាតា បតិដ្ឋិតា

យាវជីវំ អសំបិក សទ្ធាម្ម សុតទិដិកេ ។

កាយេន កុសលំ កក្កា វិទាយ កុសលំ តបំ

មនសា កុសលំ កក្កា អក្សបជ្ឈិ ចិវ្វនជិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

បាទព្វថា ព្រះអន្តរាសាវកោ មានកាយ បាទសម្ពុទ្ធីន្តរ

ភាពាទំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចរំ អន្តរាសាវកោចារា ។

និគ្គណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ ទី ៧

[២៧] កាលណា ទៅតាមនឹងច្បាប់ចាកចេញទៅតា ដោយ

អស់កាយ សម្ពុទ្ធិ ធើរេនំ របស់ពួកទៅតាអ្នកវិញយក

វិធីលាន់ព្យាប្បិទ្ធិថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចេះច្រើន ចើងចុះចាកចេញ

ឈរកន្លែង ចូរទៅកាន់សុតិ កើតជាមួយនឹងពួកមនុស្សចុះ

លុះអ្នកបានកើតជាមនុស្សហើយ ចូរបាននូវសទ្ធាដ៏ច្រើន

ចំពោះព្រះសង្ឃ សទ្ធានោះដែលអ្នកកម្រលំអំហើយ នឹង

កើតជាសទ្ធាចំនួន មិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃ ដែលព្រះមាន

ព្រះភោគច្រើនសម្ពុទ្ធិហើយ ដកចេញអស់ជីវិត ។ អ្នក

ចូរធ្វើកុសលដោយកាយ ចូរធ្វើកុសលដោយវាចាច្រើន

ចូរធ្វើកុសលដោយចិត្ត មិនមានព្យាបាទ មិនមានវេជ្ជ ។

សុត្តន្តបិដក បុគ្គលកថាសូត្រ ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ ស តត្ថេវ សុត្តន្តមូលេន ហេតិកា
 វសន្តោ មាតុកុត្តិម្ហិ បុន ហេតុ មាតុយា ។
 តត្ថា កាយា ជវិគ្គាន តិណសេ ឧបសម្ព័ន្ធ
 ឯត្ថន្តេន ន ចស្សមិ នោមនស្សំ អហំ តតា ។
 តាវត្តិសា ជវិគ្គាន មាតុកុត្តិ សមោក្ខមិ
 និក្ខមិគ្គាន កុត្តិម្ហា កំភិ ធុក្ខំ អនាមិហំ ។
 ជាតិយា សត្តវស្សេន អារមិ វាវសី អហំ
 នោកមស្ស ភកវតោ សក្យបុត្តស្ស តាមិលោ ។
 វិគ្គារិកោ វាវសេន កាហុជញ្ញម្ហិ សាសនេ
 អន្តសំ សាសនំ តារេ កិក្ខុវេ តតុ សត្តុវោ ។
 សាវត្ថំ វាម នករំ វាជា តត្តាសំ កោសលោ
 វសេន វាតយុត្តេន ឧបសំ តោនិម្ពត្តមិ ។
 តស្សហំ វាតំ និស្វាន បុព្វកម្មំ អនុស្សរំ
 អញ្ញសី ចត្តុបោគ្គាន សមយំ អកមាសហំ ។

សុត្តន្តបិដក បុគ្គលកថាសូត្រ

ខ្ញុំនោះត្រូវកុសលមូលជាសំគៀង ក៏បានទៅកើតក្នុងវិនាស
 វេលា មាលខ្ញុំនោះក្នុងវិជ្ជាមាត កុសលក៏ទ្រទ្រង់ខ្ញុំក្នុងវិជ្ជា
 មាតាទៀត ។ លុះខ្ញុំច្បាប់តាមការនោះ ក៏បានទៅកើតក្នុង
 វាលគ្រឿង កាលនោះ ខ្ញុំមិនបានឃើញចោមស្បែក
 ពេទ៌នោះសោះ ។ ខ្ញុំច្បាប់តាមវិជ្ជាវិញ បានចុះទៅ
 កាន់វិជ្ជាមាត លុះចេញចាកវិជ្ជាហើយ ខ្ញុំបានស្គាល់សេចក្តី
 ទុក្ខនៃចក្ខុចម្លង ។ ខ្ញុំបានកាយ ៧ ឆ្នាំ បានចូលទៅកាន់
 ភពម បេសព្រះមានព្រះភោគ ព្រះនាមគោតមជាសក្យបុត្រ
 ព្រះអង្គប្រកបដោយតាមគុណ ។ ខ្ញុំបានឃើញពួកភិក្ខុ ក្នុង
 ភពមនោះ លោកអង្គច្នៃតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ ចេសព្រះ
 សាស្តា ក្នុងទុក្ខដ៏កាច្រាន គឺសាសនាដែលទូលំទូលាយ
 មានជនចូលច្រើន ។ ក្នុងពេលនោះ ព្រះរាជាគង់ត្រង់សា-
 វត្ត ព្រះនាមកោសល ស្តេចធ្វើរាជវាំងលើទៅកាន់ដើមតាតិ-
 ព្រឹក្សដ៏ទន្លេ ដោយករវេលាដែលទីដំរីប្រសើរ ។ លុះខ្ញុំ
 ឃើញដំរីប្រសើរ នៃព្រះរាជាអង្គនោះ ក៏នឹកឃើញបុព្វកម្ម
 បេសខ្ញុំ បានផ្គត់អញ្ញសី ដើរទៅក្នុងសម័យនោះដែរ ។

កម្ពុជា ដឹកនាំប្រឈមនឹងការបំបែក

ដាត់ហេ សត្តវិស្សោ	ចក្ខុជី អនុការយី
យោ សោ តុន្ត្រ ឧបដ្ឋាសំ	អាណន្ទោ យោឆសាវតោ ។
តតិមា ជីតិមា វេ	សតិមា ច ឥហុស្សតោ
រកោ ជិត្តិ ចសាននោ	ជិយ្យនេសិ មហាជុតិ ។
កស្សហំ ធិត្ថំ សុគ្វាន	បុព្វកត្ថំ អនុស្សវី
តត្ថេវ វិគតោ សន្តោ	អរហត្ថំ អចាបុណី ។
ឯកាសំ ចីវរំ កក្កា	សំរេ កក្កាន អក្ខលំ
សត្តន្តំ អភិវិនោ	សំ វាចំ ឧទិរយី ។
មនុស្សកុស្តស្ស	ធិមនុស្ស កាធិនោ
ជិត្តុណំ ចុច្ចំ ចក្កយ	សិហាសនេ មេសេសហំ ។
គេន កាឌេន ធិមនុស្ស	លោកាធិជ្ជ ឧកុសក
មន្តោម្ហី អនលំ ហំ	ហិក្ខា ជយមកជយំ ។
ចក្ខុវិសេសហស្សត្ថិ	កាច្យុនំ មនុស្សាធិនា
អក្ខន្ធិវិក្ខុណាធិ	អដ្ឋដ្ឋាសីសុ ទត្ថិយា ។

វិទ្យាស្ថានព្រឹទ្ធិយន្តរាជក្រុង ទី ៧

ខ្ញុំមានកាយ ៧ គ្នា ក៏បានចូលទៅកាន់ផ្នូសកងសាសនា ឯព្រះ
 កាន់ចូលសាវ័ក អ្នកមានឥទ្ធិពល មានប្រាជ្ញាខ្លាំង មានស្មារតី
 ជាតិហុស្តិក មានសេចក្តីរឿង តែងបម្រើព្រះសង្ឃ លោក
 ញ៉ាំងព្រះវ័យព្រះរាជាឱ្យជ្រះថ្លា ហើយញ៉ាំងព្រះរាជាឱ្យប្រគល់
 កាយថ្វាយខ្លួន (ជាឧបាសកក្នុងពុទ្ធសាសនា) ។ ខ្ញុំបានស្តាប់
 មតិព្រះកាន់គ្នាដូច្នោះ ហើយក៏រំលឹកឃើញច្បាញ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចព្រះអរហន្ត តាំងកំពុងឈរក្នុងទីនោះឯង ។ បន្ទាប់
 មកខ្ញុំធ្វើចិវរឡើងស្មាទាស់ ធ្វើអញ្ជូលរំលឹកវិញ ថ្វាយមតិព្រះ
 សង្ឃ ហើយមន្ទិកបារនេះថា មតិព្រះនរោត្តម ជាច្បងក្នុង
 លោក ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ក្នុងកម្ពុជ ខ្ញុំបានយកជា
 ទំនៀមស្តីប្រឹក្សា ទៅអម្បាលទុកហើយលើកសារជ័យស្រី ថ្វាយ
 ព្រះសង្ឃ ព្រះនាមបទុមគ្គរ ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ព្រះអង្គ
 ប្រកបដោយភាពគុណ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំលបេន្តីការឈ្នះនិងការ
 ចាញ់ បានជល់នូវអបលដ្ឋាន ដ៏ព្រះនិរោធ ដោយកុសលកម្ម
 នោះ ។ ក្នុងកថា ២៥.០០០ ខ្ញុំបានរកឃើញជាស្តេច ជាអធិ-
 បតីលើមុនស្ស ប៉ុន្តែនៅអស់ ៨ អព្វន្តៈ(១) និងនិរោធៈ(២) ។

១.កត្តា: មួយ ២ មាន ៥៦ ព័ត៌ ។ ២. ទិវត្ត: មួយ ២ មាន ៥៣ ព័ត៌ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

បដិសង្កេតា ធម្មសញ្ញា វិនោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្កេតា កតំ ពុទ្ធស្ស លាសនន្តិ ។
 ភត្តិ សុទ្ធំ អាយស្មា ធិត្ថុល្អិបុដ្ឋិយោ វេរោ វនា
 កាថាយោ អកាសិត្ថាភិ ។

ធិត្ថុល្អិបុដ្ឋិយោស្ស អចរាតំ សន្តំ ។

អដ្ឋិមំ សុមាជីវ្យាយត្ថោបទានំ

(២៨) វេស្សកុស្ស កកវតោ លោកធម្មស្ស កាធិនោ
 សព្វេ ជនា សមាគម្ម មហាចូដិ កកេន្តិ តេ ។
 សុតាយ ចិល្ហំ កក្ខាធិ អាវេជ្យំ សុមនាយហំ
 សីហាសនស្ស បុរោ អកំរោចេសហំ វនា ។
 សព្វេ ជនា សមាគម្ម ចេក្ខុន្តិ បុច្ឆត្ថន្តិ
 កេធិនំ ចូដិនំ បុដ្ឋិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស កាធិនោ ។
 តេធិ ធិត្ថុច្បសានេធិ ធិត្ថានំ ឧចចជ្ជហំ
 អនុកោមំ សកំ កក្ខំ បុព្វេ សុកកមត្តោ ។
 យំ យំ យោទ្ធជចជ្ជាមំ ទេវត្តិ អថ មាណសំ
 សព្វេសុទ្ធិ ជិយោ ហោមិ បុច្ឆប្បជាយិនំ ជលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

បដិសង្កេតា ២ វិហារ ៨ ធិត្ថុអកិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពុំស្មានថា របស់ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំក៏បាន
 ច្រកចង្អុលហើយ ។

បានឮថា ព្រះធិត្ថុល្អិបុដ្ឋិយោស្ស មានន័យ បានសម្តែងឲ្យគាត់
 ពុំស្មាន ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធិត្ថុល្អិបុដ្ឋិយោស្ស ។

សុមាជីវ្យាយត្ថោបទានំ ទី ៧

(២៨) ជនពុំស្មានប្រជុំគ្នា ធ្វើមហាចូដិចំរោះព្រះមាន
 ព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ជាច្បងក្នុងលោក ច្រកបដោយភាគិ-
 តុលា ។ កាលនោះ ខ្ញុំយកដុំបាយ ធ្វើជាភ្នំដាក់ដាក់ចូល
 ក្នុងកុសលរបស់ប្រសើរ ។ ជនពុំស្មានប្រជុំគ្នា ក្រឡេក
 មើលដុំប្រសើរនោះ ហើយឆែងគ្នាថា អ្នកណាបានចូលដាក់
 នេះ ចំរោះព្រះគុដ្ឋប្រសើរ ច្រកបដោយភាគិតុលា ។ ហេតុ
 តែចិត្តជ្រៅជ្រះនោះ ខ្ញុំបានទៅកើតឯហ្នឹងឆ្មារតី ទទួលរង
 កុសលរបស់ខ្លួន ដែលខ្លួនធ្វើទុកល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ។
 ខ្ញុំទៅយកកំណើតណា ។ ទោះបីជាទៅជាបូជាមនុស្ស មែន
 ជាទីស្រឡាញ់របស់ជនពុំស្មាន នេះជាផលនៃការបូជាគ្នា ។

អង្គ ១ សុតន្តបិដក

នាគិណ្ឌនាម កាយេន វាហយេន ឧន ធម្មសា
 សំយកានំ ឧបស្សនំ កាតំ ឧបដ្ឋាហិតំ(*) ឧយា ។
 តេន សុចរិតេនាហំ ចិត្តស្ស ចណិធិហិ ច
 សង្ខេសំ ចូដិគោ ហោមិ អនក្កោសស្សនំ ផលំ ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កាច្យេ យំ ចុច្ឆមកិម្មជយំ
 ធុត្តតិ នាគិណ្ឌនាម ពុទ្ធច្វដាយនំ ផលំ ។
 ឥតោ ឯកានេសេ កាច្យេ សហស្សរោសិ ទត្ថិយោ
 សត្តានុសង្ខារោ ធក្កវត្តិ ឧហត្ថលោ ។
 ចដិសត្តិទា ធកស្សោ វិមាត្តាមិច អដ្ឋិទេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កាតំ ឧទ្ធស្សសាសនន្តិ ។
 ឥតំ សុនិ អាយស្មា សុចចារវន្យិយោ ឥតោ
 ឥតោ កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សុតន្តបិដក ឧបស្សនំ សម្ពុទ្ធ ។

១ ប. អក្កោសិកំ ។

សុតន្តបិដក ឧបស្សនំ ទី ១

ខ្ញុំកុស្តាល់ខ្ញុំការកិរវៀល ចំពោះពួកលោក ដែលបាន
 សេចក្តីសង្រួមនឹងបានចប់តម្រូវ ដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ដោយកាយ
 វាចាឬដោយចិត្តឡើយ ។ ដោយសុចរិតនោះផង ដោយ
 ការតម្កល់ទុកនូវចិត្តនោះផង ខ្ញុំក៏ត្រូវបានទាំងពួងយូរហើយ
 នេះជាផលនៃការមិនធ្វើវៀល ។ ក្នុងកថាខណ្ឌ ៣១ អំពីកថា
 នេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះរបោកដែលខ្ញុំបានបង្កើត ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខនិ នេះជាផលនៃត្រូវចូល ។ ក្នុងកថាខណ្ឌ ១១ អំពី
 កថានេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រភត្តិ ព្រមទាំងសហស្សនៈ
 ទ្រង់ចិញ្ចឹមដោយវិក័ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។
 ចដិសត្តិទា ៤ វិចារុ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាលានា ចេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិចត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុតន្តបិដកនេះ បានកាយ បានសម្រួល
 ខ្ញុំអាចទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុតន្តបិដក ឧបស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខសិខិត
និមិត្ត បុប្ផប្បត្តិយត្ថេរាបទានំ

(២៧) សិទ្ធកុស្យ កកវតោ លោកាជេដ្ឋស្ស កាដិបោ
 សន្តំ មកាសយន្តស្ស ជិត្វាមេន្តស្ស ចាណិបោ ។
 ផលជំ អាហរិក្ខាន សត្តបត្តិ មនោរម៌
 បុច្ឆស្ស ចត្តិ កក្ខាន ពុទ្ធស្ស អភិរោមយំ ។
 សិទ្ធកុស្យ ច លោកវិទូ អាហ្មតិជំ មជ្ជិកុហា
 ភិក្ខុសង្ឃ មិគោ សត្វា ឥមំ កាដិ មកាសថ ។
 យោ មេ ចិត្តំ មសាទេត្វា បុច្ឆន្តិ អនោរម៌
 កេន ចិត្តប្បសាទេន ទុក្ខតិ សោ ន កច្ចតិ ។
 ឥទំ វត្ថាន សត្តុត្វា សិទ្ធកុស្យ លោកាធាយកោ
 ឧយ្យាជេត្វាន បរិសំ វេហាសំ នកម្មក្ខមំ ។
 ឧដ្ឋិកេ នរោទេវត្តិ សេតច្ចត្តិមំ វុដ្ឋហិ
 បុរោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស កច្ចតិ ចត្តមុត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខសិខិត
បុប្ផប្បត្តិយត្ថេរាបទានំ ទី ៧

(២៧) កាលព្រះមហាព្រះភាគព្រះនាមសិទ្ធកុស្យ ជាប្បវត្តក្នុង
 លោក ប្រកបដោយនាទិគុណ ទ្រង់ប្រកាសនូវសច្ចៈ ញ៉ាំង
 ពួកសព្វឱ្យរំលងកុំកុំ ឲ្យបានយកផ្កាឈូកដែលដុះក្នុងទឹក ជាទី
 រីករាយនៃចិត្តធ្វើជាត្រកូដា ហើយចូលព្រះសេដ្ឋ ។ ឯព្រះ
 ព្រះសាស្តា ព្រះនាមសិទ្ធកុស្យ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវគ្រូលោក
 ទ្រង់អនុលោមនូវគ្រូប្រែប្រួល ទ្រង់ប៉ះពាល់ក្នុងពួកកុំកុំ ហើយ
 សម្រេចនូវនាមតាំងនេះថា បុគ្គលណា ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រាប
 បានចំណងត្រកូដាថ្វាយនាមគេ ច្បងលាភៈ រឺមន្តិមន្តទៅកាន់
 គ្រូគេ ដោយចិត្តជ្រាបនោះឡើយ ។ លុះព្រះសេដ្ឋព្រះនាម
 សិទ្ធកុស្យ ជាលោកនាយក ទ្រង់ត្រាស់នាមនោះហើយ ទ្រង់
 ចញ្ជាគបរិស័ទទៅ រួចហើយស្តេចពុទ្ធជំណើរទៅកាន់អាគារ
 ដែលជាទីរីករាយនៃសព្វស្វាប ។ កាលព្រះសេដ្ឋចាំទៅតា
 របស់មុស្ស ទ្រង់ប្រាកដឡើង សេតច្ចត្តិក៏កើតឡើង
 គ្រឿងក្នុង បានកើតឡើងទៅជាឥទ្ធិពលព្រះសេដ្ឋដ៏ច្រើន ។

សម្តី សម្បវារៈព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

ឧត្តុង្គតែ ឥតោ កាឃ្យ យំ ធម៌ អភិរោមយំ
 ឧត្តតិ នាភិជាធម៌ បុប្ផត្ថស្សីនំ ផលំ ។
 ឧត្តសត្តតិកាឃ្យម្ហំ អដ្ឋ ផលសិទ្ធា អហ្ម
 សត្តវគ្គសម្បត្តា ឧត្តវត្តិ មហាឡា ។
 ចដិសន្តិជា ធម្មស្យា វិនោក្ខាចិធ អដ្ឋិម
 ធម្មភិញ្ញា សន្តិកតា កតិពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា បុប្ផត្ថិយោ យេវេ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិតាភិ ។

បុប្ផត្ថិយោស្ស ឧបទានំ សច្ចំ ។

សម្តី សម្បវារៈព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៣០) ចុត្តុត្ថរោ លោកវិទូ អាហ្មតិច្ឆំ ចដិក្កហោ
 អាតាសេ ផលវុដ្ឋីវ វស្សតេ ធម្មវុដ្ឋិយោ ។
 កចទ្ធសាសី សម្ពុទ្ធិ ធម្មសេន្តិ អមតិ ចដិ
 សកំ ចិត្តំ មសាធម្មា អកមាសី សកំ យវិ ។

សម្តីសម្បវារៈព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី១០

ក្នុងកថា ៧២ ឥតិកថា ក្នុងកាលនោះ គ្រាមហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានប្តូរគ្រូ ខ្ញុំទៅដល់ស្ថាប័នគ្រូ នេះជាផល
 នៃការងារយកគ្រូ ។ ក្នុងកថា ៧២ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច
 ចក្រភតិ ៨ ជាតិ មានព្រះនាមផលសិទ្ធិ ប្រើប្រាស់
 ដោយកែ ៧ ប្រការ មានម្ចាស់ច្រើន ។ ចដិសន្តិ ៤
 វិនោក្ខ ៨ និងភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ចំណែកសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុព្វបុត្តិយ្យន្តរៈ មានការ បានសម្តែងនូវ
 ភាពព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចច្ចុត្តិយស្ថាបនា ។

សម្តីសម្បវារៈព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី១០

(៣០) ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមបុប្ផត្ថរៈ ប្រើប្រាស់ច្បាស់នូវ
 គ្រូលោក ប្រើប្រាស់ច្បាស់នូវគ្រូ ប្រើប្រាស់ច្បាស់នូវ
 និមិត្ត ដូចជាទិកៈផ្សំប្រើប្រាស់អំពីភាសា ។ ខ្ញុំបានឃើញ
 នូវព្រះសម្ពុទ្ធអង្គនោះ កំពុងសម្តែងអបអរ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្ត
 ចេញខ្លួនឱ្យជ្រេថ្លា ហើយបានទៅកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ធាតុ អលង្កតិ កយ្ហ	ឧបកញ្ចី ធាតុចំ
ហេតុ ហេតុន ចិត្តន	អាត្មាសេ ឧត្តមី អហំ ។
សុសង្កហតយាមំ	ឧត្តារ សាវកុត្តនោ
ឧបកញ្ចាន សមុទ្ធំ	ចក្កកោ សម្បត្តិដ្ឋហិ ។
អនុកម្មកោ កាវុណីកោ ពុទ្ធា លោកក្ខន្ធាយកោ	
កិក្ខុសង្ឃ ធិសីទិក្ខា	ឥតា កាតា អភាសថ ។
យេន ធម្មមិទំ ធិដ្ឋំ	អលង្កតិ ចនោរមំ
តេន ចិត្តច្យសាធន	ធុក្កតិ សោ ន កច្ចតិ ។
សត្តកុក្កំ ច ធមេវសុ	ធមេវដ្ឋំ កវិស្សតិ
ទ្ធិសក្កកុក្កំ វាជា ច	ចក្កវត្ថុ កវិស្សតិ ។
កម្មសតសហស្សម្ភិ	ឧត្តា កកុលសម្ពុរោ
កោតមោ នាម នាមេន	សត្វា លោកោ កវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ធាយោធា	ឧវសោ ធម្មនិម្មិតោ
សត្វាសវេ ចរិញ្ញាយ	ធិញ្ញាយស្សតិ នាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ខ្ញុំកាន់គ្រវីដែលស្អិតស្អាងហើយ ដើរចូលទៅក្រោសម្តុច
 ដ៏ប្រសើរជាងពួកនោះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចិត្តវិភក្ស បានលើក
 ឡើង (ម្ល៉េះត្រ) ទៅឲ្យដ៏អាកាស ។ (ត្រឡោងបានលំអ)
 ដូចជាយាន ដែលជាដំបូលស្រាយហើយ ឬដូចសាក្រជាដើម
 ដែលបានដង្រើយទន្ទានល្អហើយ អណ្តែតទៅក្រោសម្តុច
 ហើយប្រតិស្ថាននៅលើព្រះសិរ្សៈ ។ ប្រព្វទុក្ខនាមកក្នុង
 ហោត ទ្រង់បានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រកថាដោយសេចក្តីក្រៃលា
 ទ្រង់នឹងនៅក្នុងភិក្ខុ ហើយសម្តែង ឲ្យគាត់ទាំងនោះថា
 បុគ្គលណាបានថ្វាយត្រឡោះ ដែលភាគរំលងគួរជាទីវិភក្ស
 រំលងចិត្ត បុគ្គលនោះ រំលងមិនទៅកាន់ទុក្ខតិ ដោយចិត្តជ្រះ
 ថ្លាបានឡើយ ។ បុគ្គលនោះនឹងបានជាទៅរាជ ក្នុងទៅ-
 លោក អស់វារៈ ៧ ជង នឹងបានជាស្តេចប្រក្កត្តិ ឆ្លាត
 ជង ។ នៅមួយសែនកម្សាន្ត នឹងមានប្រាសាស្តា ប្រា-
 នាមាភាគមៈ កើតក្នុងព្រលឹមព្រះឧត្តារៈ នឹងមកប្រាស
 ដ៏ដ៏ក្នុងលោក បុគ្គលនោះនឹងបានជាធម្មតាយាទ ជាទេស
 ជាធម្មនិម្មិតរបស់ព្រះនាគមាធាន នឹងកំណត់ដ៏ដ៏ឲ្យកាសវៈ
 ទាំងអស់ ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ហើយនឹងបរិនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អញ្ចាលី ចក្កហេត្វាន សកំ ចិត្តំ ចសាអយំ
 សវិត្វា បុរិមំ កម្មំ អរហត្តំ អនាថុណី ។
 ឧត្តាយ អាសនា តត្ថា សិវេ កាត្វាន អញ្ចាលី
 សម្មុទ្ធិំ អភិវរោត្តា ឥមំ និទនុនិរយី ។
 សកសហស្សេ ឥតោ កាច្ឆេ ពុទ្ធា លោកេ អនុត្តរេ
 ចនុត្តរេ លោកវិទូ អាហុតិច្ឆំ បដិក្កហោ ។
 តស្ស នត្តំ មយា ធិដ្ឋំ វិចិត្តំ សមលត្ថតិ
 ឧកោហត្ថេហំ ចក្កស្ថា សយេត្វ អក្ខប្បកុលោ ។
 អហោ ពុទ្ធា អហោ និគ្ខោ អហោ នោ សត្តុសម្បទា
 ឯកទ្ធក្ខស្ស នាទេន ទុក្ខតំ ទូចបដ្ឋហំ ។
 កំលេសា ឈាចិត្តា មធឿ កក សទ្ធេ សម្មហតា
 សព្វាសវេ ចរិញ្ញាយ វិហាកមិ អនាសវេ ។
 បដិសម្ពិទា តេស្សេ វិហោក្កាមិន អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខិតតា កកំ ពុទ្ធស្ស សាសនដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

ខ្ញុំបាទធម្មនិកាយ ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យជ្រៅថ្លា ហើយរលឹក
 ច្បាស់ ក៏បាទដល់ព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំក្រោកអំពីតាសនៈនោះ
 ហើយគ្រឿងស្រាបៀរស្រាយថ្លាចង្អុលស្រស់ស្អាត ហើយគោល
 វិចិត្តនេះ ក្នុងមួយវិសេសមួយ អំពីកម្មនេះ ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រាសិរ
 ព្រះនាមបទុមក្កៈ ច្រើនប្រាសច្បាស់ខ្លះលោក ច្រើនអ្នកទទួល
 ត្រឡឹងចូល គ្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ ខ្ញុំបាទថ្វាយគ្រូដ៏ច្រើន
 កក់កែងល្អហើយ ដល់ព្រះបទុមក្កៈអង្គនោះ ឯព្រះសង្ឃ
 ជាអនុប្បកុល ច្រើនទទួលហើយ ដោយព្រះហស្តចាំដឹក ។
 ឧ ព្រះពុទ្ធ ឧ ព្រះនមិ ឧ សម្បទាវិទ្យាសាស្ត្រ របស់
 យើង ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់ទុក្ខតិ ដោយការថ្វាយគ្រូមួយ
 ចំណេះ ។ ខ្ញុំផុតថ្វាយព្រះលេសចាំដឹកមួយហើយ ខ្ញុំគាស់
 កំលើងក្នុងចំណង់ហើយ ខ្ញុំកំណត់ដឹងខ្ញុំវិសេសៈ ចាំដឹក
 ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនទាន់កាន់វិសេស ។ បដិសម្ពិទា ២
 វិហាកុ ៨ មិនអតិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបាទគ្រឿងកំច្បាស់ហើយ
 ចាំដឹកសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទប្រតិបត្តិហើយ ។

ក្បាច់

ឥត្ថំ សុខំ ភាយស្មា សចរិវរុត្តនាយកោ យេវេ
ឥមា ភាវាយោ អភាសិតាភិ ។

សចរិវរុត្តនាយកន្តោស្ស ឥចតំ សត្តំ ។

ទុក្ខំ

ឧត្តាបុច្ឆក្ខ បុណ្ណំ យាសោ យេវោ ធិបតីកោ
សំសារិកោ ធិត្ថល្អំ ឆ សុមនា បុច្ឆច្ឆក្ខកោ
សចរិវរុត្តនោ ឆ ភាវា សត្តសត្តក ។

ឧត្តបុច្ឆិយោ ធម្មសោ ។

ក្បាច់

បាឆព្វថា ព្រះសចរិវរុត្តនាយកោ វាឆកាយ, បាឆសម្ពុត្ត
ន្ត្រភាវាទំវេន ដោយប្រការវ្យាច្ឆ ។

ចចំ សចរិវរុត្តនាយកន្តោចតា ។

ទុក្ខំ

ឧត្តបុច្ឆិយន្តោចតា ឆ បុច្ឆិមបុច្ឆន្តោចតា ឆ
យាសជនន្តោចតា ឆ យោសាមិកន្តោចតា ឆ
ធិបតីសត្តាន្តោចតា ឆ អនុសំសារន្តោចតា ឆ
ធិត្ថល្អិបបិយន្តោចតា ឆ សុមនាវ្យាច្ឆន្តោចតា ឆ
បុច្ឆច្ឆិយន្តោចតា ឆ សចរិវរុត្តនាយកន្តោចតា ឆ
វាឆភាវា ៧០០ ។

ចចំ ឧត្តបុច្ឆិយវន្ត ទី ៣៣ ។

បតុត្ថសោ គន្លោទកវិគ្គោ

បឋមំ គន្លងបិយត្ថោបទានំ

[៣១] សិទ្ធកុស្យ កកវតោ កន្ទូចំ អនាសហំ
 សុមនេហំ បដិច្ចន្តំ ពុទ្ធានុច្ឆិកេត្តា តំ ។
 កត្តាធម្មយសស្គាសំ តុទ្ធិំ លោកក្កបាយកំ
 ឥន្ទ្រវិវ ផលិតំ អាទិភ័ក្កំ ហុតាសនំ ។
 ក្សត្រ្យសភិវ បរមំ អតិជាតិវ កេសរិ
 ចិសិទ្ធិំ សមណាធកុំ ភិក្ខុសង្ឃបុក្ខតំ ។
 ទិស្វា ទិភ័ មសាធិតា មក្កហេត្វាធន អញ្ញលិ
 វន្តិតា សត្វនា ខានេ ចក្កាមី ឧត្តរាមុទោ ។
 ចតុន្ទវតេ ឥតោ កប្បេ យំ កន្ទមននិ តនា
 ទុក្ខតិ យាភិជាយាមិ កន្ទប្បដាយនិ ផលំ ។
 មដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិហេត្វាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ តុទ្ធស្ស លាសនន្តំ ។

គន្លោទកវិគ្គ ទី ៣៤

គន្លងបិយត្ថោបទានំ ទី ១

[៣២] ខ្ញុំបាទថ្វាយក្រមូច ដល់ព្រះនាមព្រះកោតព្រះនាម
 សិទ្ធកុស្យ ឯក្ខបក្រមូចនោះ ប្រោចដោយព្រះអង្គ ជាបស់សមគួរ
 ដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំបាទយើងព្រះពុទ្ធជាអគ្គនាយកក្នុងលោក
 ប្រាកដស្មើដោយចក្ខុយោស ទ្រង់ស្រឡាញ់ដូចពង្រិត្យ ឬ
 ដូចភ្នំតំពុននោះ ទ្រង់គង់គាល់ក្រលែងដូចជាទ្វារធំ ឬដូច
 កេសរាជសិរី ជាអតិជាតិ ព្រះគង្គប្រសើរជាងពុទ្ធសមណៈ
 មានភិក្ខុសង្ឃចោមកេម ទ្រង់កំពុងគង់នៅ ។ លុះខ្ញុំយើង
 ហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ផ្គត់ផ្គាល់ថ្វាយចង្គំព្រះបាទ
 របស់ព្រះសាស្តា បែរមុខទៅកាន់ទិសឧត្តរ ហើយរៀប
 ចេញទៅ ។ ក្នុងកថាទី ៨៤ អំពីកថានេះ ក្នុងកាលនោះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាទចូលគ្រឿងក្រមូច ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាដល់តែការចូលគ្រឿងក្រមូច ។ ចង់សង្កេត ៤
 វិទ្យា ៨ ខឹងអក្ខរ ៦ នេះ ខ្ញុំបាទធ្វើឱ្យពាក់ច្បាស់ហើយ
 តាំងលាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្តំ សុតំ អាយស្មា ចន្ទទ្ធិយោ យេវេ ឥតា
 តាវាយា អតាសីត្តតិ ។

සද්දුට්ඨානුසාරී අප්පාදි සිත්තු ෭

ទុតិយ៍ ទុកបដិកតោបទានី

(៣២) សុវណ្ណវណ្ណសន្តត្តិ	កថ្មន្តិ អនិលញ្ចសេ
យកាសនីវ ផលិតំ	អាទិត្តំ ហុកាសនី ។
បាលិយា ឧទកំ កយ្យ	អាតាសេ ឧត្តមី អហំ
សម្មជិច្ឆិ មហាវិរោ	តុន្ទា កាវុណិកោ វសិ ។
អន្តលិក្ខេ វិរោ សត្តា	ចនុម្ពត្តាវាមកោ
មម សន្តច្ឆន្ទោយ	វសី កាជំ អកាសថ ។
វសីតា ឧកតាធនេ	ជិតិឧច្ឆាធនេ ច
កច្ឆសតសហស្សិជំ	នុក្កតំ នូចចជ្ឈសិ ។
តេន កឌ្ឍេន ជិច្ឆជិន្ទ	លោកាជេដ្ឋ ឧកាសក
ចក្កោម្ពិ អនលី ហិណិ	ហិត្វា ជយចរាជយំ ។

បាទពួក ព្រះគ្រូច្បងយក្សា មានកាយ បាទសម្តែងឲ្យគាត់
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កត្តបូជិយស្តោកបទ ។

ឧទកបដិកតោវបទាន ទី ២

(៣២) (ខ្ញុំប៉ាន់ប៉ាន់) ខ្ញុំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្គនៈ
 ទ្រង់នាមព្រះដូចនាម កំពុងក្នុងដំណើរទៅ ឮដីអាកាស
 រុំរឿងដូចភ្លើងដេញគ្នា ឮដូចភ្លើងកំពុងដេញ ខ្ញុំក្សត្រិយកម្រិត
 ដោយដៃ សាច់ឡើងទៅឮដីអាកាស ឯព្រះក្នុងដំណើរទ្រង់
 ព្យាយាមធំ ប្រកបដោយសេចក្តីកុសល ទ្រង់ទទួលយក ។
 ព្រះសាស្ត្រព្រះនាមបទុមគ្គនៈ ប្រាប់ដំណើរឮដីអាកាស ទ្រង់
 ជ្រាបខ្លួនសេចក្តីត្រិះរិះ មើលខ្ញុំហើយ ទើបគ្រាស់ខ្លួនគាត់
 នេះថា អ្នកនឹងមិនទៅកាន់ខ្ពង់ គស់មួយសែនកម្ស ដោយ
 ការថ្វាយទឹកនេះឡើយ ដោយការត្រៀមបំភ័យក្រៃបំផុត ។
 មកគ្រូព្រះអង្គជាប់ជាងសត្វដើរ ជាច្បងក្នុងលោក ប្រសិន
 ជាងពួកនេះ ខ្ញុំព្រះកត្តលនេះ ខ្ញុំការឈ្នះនិងការចាញ់
 ហើយបាត់ស្រេច ខ្ញុំអបលង្ហិន ដោយកុសលកម្មនោះ ។

លុត្តត្ថបទី៨៧ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

សហស្សរាជនាមេស គយោ ច ចក្ខុវត្ថុនោ
 បក្ខសង្ខតោប្បសរេ បាតុវន្តោ ជនាចិណ ។
 បដិសង្កតា ចតុស្សរា វិមោក្ខាចិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតោ កាតិ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ភត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា ឧទកប្បជេកោ ជេរោ ឥមា
 កាតាយោ អកាសិត្តាភិ ។

។ ឧទកប្បជេកោ អបទានំ សន្តិ ។

តតិយំ បុត្តាគប្បវិយោធិវាបទានំ

(៣៣) កាណធំ វេនោក្ខយ វសាមិ លុត្តកោ អហិ
 បុត្តាភិ បុត្តិភំ វិស្វា កុទ្ធសង្ខំ អនុស្សរិ ។
 ភំ បុត្តិ ឧចិចិកាធិ សុត្ថំ ភត្តិភំ សុភំ
 ភ្ជិមំ កក្កាធិ បុត្តិវេ កុទ្ធស្ស អភិកេចយិ ។
 ទ្រុធាតេ ឥកោ កាច្យេ យំ បុត្តមភិក្ខុជយិ
 ទុក្ខតំ ពាកិជាតាមិ កុទ្ធប្បជាយិធំ ជលំ ។

លុត្តត្ថបទី៨៨ ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកថាទី ៩៦៨ កំពិកថ្វនោ ខុំបុនោភីតជាស្តេចប្រកាស
 ឈ ជាតិ ព្រះនាមសហស្សរាជ ទ្រង់នាមសមុទ្រចាំង ៤
 ជាចិប្បុរ ជាចិជានុករ ។ បដិសង្កតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខុំបុនោធ្វើឲ្យជាតិច្បាស់ហើយ ចាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខុំបុនប្រតិបត្តិហើយ ។
 បុនព្វថា ព្រះឧទកប្បជេកោ មានកាយ បុនសម្តែងនូវគាត់
 ចាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧទកប្បជេកោអបទាន ។

បុត្តាគប្បវិយោធិវាបទាន ទី ៣

(ឃ) ខុំបុនោភីតជាព្រះនាមស្រីយោនីក្នុងព្រះ បុន
 ឃើញនូវរាងបុត្តាន ដែលមានឥរិយ កំណើតរបស់ព្រះសម្តេច
 ប្រសើរ ។ ខុំបុនយកក្តៅដែលមានភ្លើងក្រអូចឈ្មួញឈ្លប់ល្អ
 នោះ ធ្វើជាព្រះស្តេចឃើញខ្លាច ហើយច្បាប់ចំពោះព្រះ
 សម្តេច ។ ក្នុងកថាទី ៩៦ កំពិកថ្វនោ ព្រះរាមាភីដែលខុំ
 បុនព្វថា ខុំបុនដែលស្គាល់ខ្លួនគេ នេះជាដែលខ្លាចប្តូរ ។

ចង្អុល ឯកទុស្សនាយកក្រោយពាន

ឯកភ័ក្ត្រ ឧបតេ កាច្យ ឯកោ អាសិ កមោទុនោ
 សន្តរតនសម្បជ្ជោ ចក្ខុវត្ថុ មហាពូលោ ។
 ចជិសម្ព័ន្ធោ ធនស្សោ វិហោត្តាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចភាតា កតំ វុទ្ធស្ស សាសនដ្ឋំ ។

ឥត្ថំ សុដិ អាយស្មា ចុត្តាកចុច្ឆិយោ មេកេ ឥហ
 កាតាយោ ឧភាសិតាតិ ។

ច្បាប់ចម្លងឧបស្ស អចានំ សម្ពំ ។

ចង្អុល ឯកទុស្សនាយកក្រោយពាន

[៣៤] ឯកេ ហិសវតិយោ អយោសី តិណហារកោ
 តិណហារោ ជីវាមិ កេន ចោសេមិ នារកេ ។
 ចទុទុត្តរោ នាម ជិហោ សព្វធនាន នារក្ខ
 តមទុការិ នាសេត្វា ឧប្បជ្ជិ លោកាយយកោ ។

ឯកទុស្សនាយកក្រោយពាន ទី ២

ក្នុងកថា ៧១ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចក្រុងភ្នំ មួយព្រះអង្គ ព្រះ
 នាមគោត្តមៈ ទ្រង់បរិច្ចាលិ ដោយវិវា ៧ ប្រការ មាន
 កន្លែងច្រើន ។ ចជិសម្ព័ន្ធ ២ វិហោត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ២
 នេះ ខ្ញុំក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រគល់ត្រឹមត្រូវ ។

បានឮថា ព្រះបុត្រាគប្បីយក្ខេ មានកាយ បានស្រឡាត់ខ្លាច
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឯ ច្បាប់ចម្លងឧបស្ស អចានំ សម្ពំ ។

ឯកទុស្សនាយកក្រោយពាន ទី ៤

[៣៥] ខ្ញុំបានកើតជាអ្នកតាំងស្មៅ នៅក្នុងក្រុងបាស្សិវិក័
 ក្នុងចំណុចជិត ដោយការតាំងស្មៅ តាំងចំណុចប្រគល់កូន
 ដោយការតាំងស្មៅនានាដែរ ។ ព្រះជេតុស្រី ព្រះនាមចទុម្ពត្តមៈ
 ទ្រង់ដល់ខ្លួនក្រើយ តែងចំណង់ ជាងយកក្នុងលោក
 ទ្រង់ញ៉ាំងនឹងអន្តការឱ្យវិនាស ហើយត្រាស់ដឹងហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសគ្គ

សកេ យេ ធិសិទ្ធិត្វា ឯវិ ចិន្តសហំ កតា
 ទុក្ខោ លោកេ សុខុម្បត្តោ ធម្មេន្ធ ធម្មោ ធនំ មេ ។
 ឥធិ មេ សាដកំ ឯកំ ធនំ មេ កោចិ ធម្មាយកោ
 ទុក្ខោ និរយសន្នស្សោ រោមយិ ស្សាមិ ធនុកំ ។
 ឯកហំ ចិន្តយិត្វា ធនំ ធនំ មសាធម្មិ
 ឯកំ ទុស្សំ កហោត្វា ទុក្ខសន្នស្ស ធនាសហំ ។
 ឯកំ ទុស្សំ ធនិត្វា ទុក្ខន្ធ សន្នត្វយិ
 យធិ ទុក្ខោ កុរំ វិ កាហេហិ មំ ឧហាមុទិ ។
 ឧទុម្ពកោ លោកេវិទូ អាហុតិធិ មនិក្ខហោ
 មម ធនំ មកិក្ខត្តោ អកាមេ អនុមោទនំ ។
 ឥមិធា ឯកទុស្សន មេតទាមណិធិហិ ធនំ
 កម្មសតសហស្សនិ វិទិតាតំ ធនំ កត្វតិ ។
 ធនុស្កុត្ត ធម្មេវោ ធម្មេវដ្ឋំ កវិស្សតិ
 កេត្តិសក្កត្ត ធម្មា ធនំ ធម្មាវត្ថុ កវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសគ្គ

កាលនោះ ខ្ញុំអង្គុយក្នុងវត្តរបស់ខ្លួន ហើយគិតយ៉ាងនេះថា
 ព្រះពុទ្ធក៏ជាអ្វីដែរហើយក្នុងលោក ឯទេយ្យធម៌ របស់គាត់
 អញមិនបាន គាត់អញមិនសាងកម្មយ៉ាងនេះ បើគាត់អញ
 មិនបានការធ្វើអ្វីមួយទេ នោះការពាល់គ្រឿងរកជាមកដូចគ្នា
 ហេតុនោះ គាត់អញនឹងបណ្តុះទុក្ខលោក ។ លុះខ្ញុំគិត
 យ៉ាងនេះហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រេថា ខ្ញុំបានយក
 សំពត់មួយថ្វាយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ្រាសិរ លុះថ្វាយសំពត់មួយរួច
 ហើយក៏ស្រែកហៅឡើងថា ចតុព្រះអង្គទ្រង់អាចព្យាយាម
 ជាមហាមុទិ បើព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធពិត សូមចម្លងខ្ញុំព្រះអង្គ
 ផង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមចម្លងៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ស្ទើរលោក
 ទ្រង់ឮទទួលត្រឡឹងបូជា កាលសម្តែងនារបស់ខ្ញុំ ទ្រង់បាន
 ធ្វើអនុមោទនាដល់ខ្ញុំថា កុលបុត្តនេះ នឹងមិនទៅកាន់វិនិច្ឆ័យ
 គស់មួយសែកក្បែរ ដោយផលនៃសំពត់មួយនេះផង ដោយ
 ការឆ្កល់ទុក្ខនូវចកមាផង នឹងបានកើតជាព្រះវត្ត គ្រង
 ទេវពជ្ជកសំ យុគ ផង នឹងកើតជាស្តេចចក្រភព យុគ ផង

បន្តិ ឯកស្សនាបទបទ

បាទស្រឡា វិបុលី កណ្តាលតា អស្សុយី
 ទេវលោក ឧទុស្ស ក សំសន្តោ តុរី ករ ។
 រូបក កុណសម្បជ្ជា អនុក្កន្ធនេហា
 អក្កោកំ អមិតំ ទុស្សំ កវិស្សតិ យចិច្ចកំ ។
 ឥទំ វគ្គាន សុទ្ធា ផលទុក្ខមនាមកោ
 ធនំ អក្កត្ថមិ ជីវោ ហិសរាជោ អម្ពរេ ។
 យំ យំ យោទ្ធមធម្មាមិ ទេវត្តំ អថ ខានុសិ
 កោកេ មេ ឧទតា ធម្មិ ឯកទុស្សស្សនិ ផលំ ។
 បទុទ្ធារេ បទុទ្ធារេ ទុស្សំ ធិត្ថត្ថកេ មមិ
 ហោជ្ជា ទុស្សន្តិ តិជ្ជាមិ ឧបវិ ធននំ មម ។
 ធក្កវាឡឧបាធាយ សកាននំ សមព្វតំ
 ឥច្ចមាធា ធម៌ំ អដ្ឋ ទុស្សហោជ្ជានយេយ្យហំ ។
 កេនេវ ឯកទុស្សន សំសន្តោ ភវករេ
 សុវណ្ណវណ្ណា ហុក្ខាន សំសរមិ ភវករេ ។

ឯកស្សនាបទបទ ទំ ៤

គង់គ្រប់គ្រងប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអសន្តិ-
 យ្យកថា ភូមិកាលអន្តរាលទៅ ក្នុងទេវលោកនិងមនុស្សលោក
 គង់មានរូបល្អ មានគុណធម៌បរិច្ចសិ មានពន្ធកាយមិនវិកល-
 វិភារៈ សំគង់ច្រើនរាប់មិនបាន មិនកើតឡើង (ដល់ភូមិ)
 គួរតាមសច្ច៍ប្រាថ្នា ។ លុះត្រាសម្បជ្ជ ព្រះនាមបទុក្ខន្តៈ
 ជាភូមិប្រាជ្ញ ច្រើនគ្រាសំគង់នាគ្យនេះហើយ ស្តេចហោះ
 ឡើងទៅកាន់ភាគស ដូចស្តេចហង្ស ហើយក្នុងភាគស ។
 ទំនួលទៅយកកំណើតណា ។ ទោះបីជាទៅតាមមនុស្ស ទំ
 មិនដែលទូរោគភាគនោះឡើយ នេះជាផល ដែលសំគង់
 មួយ ។ សំគង់កើតឡើងដល់ទំរាលដំបូង ខាងក្រោម
 ទំនួលរលីសំគង់ ខាងលើសំគង់ដាច់ចូលបាំងទំ ។ ក្នុងវិបុ-
 នេស្វរ្យទំប្រាថ្នាមិនមែន ក៏ភាគប្រល័យមិនក្នុង ហេតុប្រ-
 វាទ ដោយសំគង់ទាំងឡាយបាន ។ ទំកាលអន្តរាលទៅក្នុង
 ភូមិភូមិភាគ ជាភូមិមានសម្បជ្ជាដូចមាន តែងអន្តរាលទៅ
 ក្នុងភូមិភាគ ដោយផលនៃការថ្វាយសំគង់មួយនោះ ។

ឧទ្ទេស្តបិដក បុព្វកថាបិដក ឧបទានំ

វិហាកំ ឯកទុស្សស្ស ឧជ្ឈតិ កក្កដិត្តយំ
 អយំ ថេ អន្តិមា ជាតិ វិមត្ថតិ ឥនាមិ មេ ។
 សត្តសហស្សវត្សា កក្កដិត្ត យំ ទុស្សមននី គតា
 ទុត្តតិ ជាតិជាតាមិ ឯកទុស្សស្សនិ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាមិតា មជ្ឈំ កវា សទ្ធ សម្មហតា
 ធាតោ តទ្ធនំ នេត្វា វិហាកមិ អនាសវោ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិហាក្ខាមិច អជ្ជិមេ
 ឧជ្ឈតិញ្ញា សច្ចកតា កកំ ទុទ្ធស្សសា សនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនិ អាយស្មា ឯកទុស្សនាយតោ ដេវេ
 ឥមា កាជាយោ អកាសិគ្គាតិ ។

ឯកទុស្សនាយតោ ឧបទានំ សម្ពុ ។

ឧទ្ទេស្តបិដក បុព្វកថាបិដក ឧបទានំ

ខ្ញុំមិនចេះអស់ដែលសំរាប់មួយ ក្នុងទីណាមួយឡើយ នេះ
 ដំណើរដុះរបស់ខ្ញុំ កុសលកម្មនោះ ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុង
 ជាតិនេះផងទៀត ។ ក្នុងកថាខ្ញុំមួយស្រេកច្បាស់ អំពីកថានេះ
 កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដែលនៃការថ្វាយសំពត់មួយ ។ ខ្ញុំដុះចំ-
 ង្វាញពួកកិលេសអស់ហើយ ខ្ញុំមិនដែលនឹកគង់នឹងអស់
 ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ដូចជីវិតដូចវិទ្យុទ្ធិមិហើយ
 ដូច្នោះដែរ ។ ចជិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហាក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ព័ន្ធសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រកបច្បាស់ហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកទុស្សនាយតោនេះ មានតាម បានសម្តែងខ្លួន
 ភាពព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចំណុះឯកទុស្សនាយតោនេះ ។

បញ្ចម៍ ផុស្ស្យតកម្មិយត្ថោបទានំ

(៣៩) វិចស្សីនាមសមុទ្ទោ លោកាដេដ្ឋោ ឧកសកោ
 ទីណាសវេហិ សហិតោ សង្ខារាមេ វសី តនា ។
 អារាមញ្ញា ធិតុខ្ម វិចស្សី លោកោនាយកោ
 សហសតសហស្សហិ(*) អដ្ឋទីណាសវេហិ លោ ។
 អដិទេន ធិវត្ថោហំ វាកាវិទេវោចិ ច
 កុសុម្ពោធកោនាយ សម្ពុត្តំ ឧបសង្កមី ។
 សកំ ចិត្តំ ឧសាទេនា វេទនាតោ កកញ្ចលី
 កុសុម្ពោធកោនាយ កុន្ធមត្តកិរី អហំ ។
 តេន កាម្មេន សមុទ្ទោ ជលជុត្តមនាមកោ
 មម កក្ក្មំ មកក្កេនា អកមា យេន មត្តិកំ ។
 ធុស្សីតា មញ្ចសហស្សា យេហិ បូជេសហិ ជិដិ
 អត្ថ្យតេយ្យសហស្សហិ ទេវវដ្ឋមការយី ។
 អត្ថ្យតេយ្យសហស្សហិ ចក្កវត្តិ អហោសហំ
 អវសេសេន កាម្មេន អវហត្តំ មហាបុណី ។
 ទេវវាជា យនាហោសី មនុស្សាធិបតិ តនា
 តំយេវ នាមធម្ម្យំ មេ ធុស្សីតោ នាមហោសហំ ។

* ឧ. សហស្សសាស្សយេហិ ធុស្សីតា ។

ផុស្ស្យតកម្មិយត្ថោបទានំ ទី ៥

(៣៩) កាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមវិចស្សី ជាច្បងក្នុង
 លោក ប្រសើរជាងគេផង ចម្រើនដោយព្រះទិណស្រព
 ទ្រង់នឹងនាគក្នុងសិរីរាម ។ ព្រះវិចស្សីលោកនាយក គង្គ
 នោះ ស្តេចចេញកំព្រាភាគ មួយកន្លែងដោយព្រះទិណ-
 ស្រព ៥ សែនគង្គ ។ ខ្ញុំស្យៀកស្យាតាម ដណ្តប់សម្បក
 ឈើ ហើយដើរយកទឹកអណ្តូង កាន់ដើរចូលទៅទាល់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តចេញស្រែចម្រើន ទានសេចក្តីត្រេកអរ
 រីករាយ ក៏ធ្វើអញ្ជូន យកទឹកអណ្តូងនោះ ច្រស់ប្រាំព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ហេតុតែកុសលកម្មនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមមុន្ត-
 មុន្តៈ សម្តែងនូវកម្មនោះដល់ខ្ញុំ ហើយស្តេចកុន្ធជំណើរទៅ
 កាន់ទី គួរតាមប្រាថ្នា ខ្ញុំបានចូលព្រះជិនស្រី ដោយទឹក
 ប្រាំនាគកំណក់ បានសាយទៅវិញ ពុំ កាន់ដើរដោយកន្ត្រៃ
 (៤០) ។ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចក្រុងគិលី កាន់ជើង ដោយ
 កន្ត្រៃ បានដល់អាយុ ដោយកុសលកម្មដ៏សេសសល់ ។
 ខ្ញុំបានជាស្តេចនៃទេវតា ជាធំជាងពួកមនុស្ស ក្នុងកាលណា
 កាលនោះ ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំនោះ ក៏ឈ្មោះថាមុស្សិកៈ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

ទេវភូតស្ស សន្តស្ស អជាចិ មាទុសស្ស វ
 សមន្តា ព្យាមកោ មយ្ហិ ធុស្សីតំចិ ចរស្សតិ ។
 កវ ឧត្ថាដិកា មយ្ហិ កំលេសា ឈាមិកា មម
 សទ្ធាសវចរក្ខំណោ ធុស្សីតស្ស ឥទ្ធំ ផលំ ។
 ចន្ទនស្សេវ មេវស្សេវ^(១) ភជា កថោ ចវាយតិ
 សារីរកោ មម កថោ អន្តរកោសេ ចវាយតិ ។
 និព្វតទ្ធំ សម្បវន្តំ បុញ្ញកក្កសមន្តិទំ
 កទ្ធំ យត្វាន ជាទន្តិ ធុស្សីតោ អាគតោ ឥទ ។
 សាទា ធរណសកដ្ឋានិ តិណានិច្ចេ មទ្ធាសោ
 មម សង្កម្មមញ្ញាយ កថោ សម្បជ្ជតេ ទណោ ។
 សតសមាស្ស ឥតោ កថេវ ចន្ទនំ^(២) អភិប្បជយី
 ទុក្ខតំ នាភិជាទាមិ ធុស្សីតធុស្សីទំ ផលំ ។
 មជ្ជិមគ្គិទា ធម្មស្សេវ វិហោន្តាមិទ អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. កាយា ។ ២ ទុស្សីតន្តិចិ នាមា ធម្មតតោ យេវ (មគ្គ.) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

មួយទៀត កាលខ្ញុំកើតជាទេវតា ឬកើតជាមនុស្ស គ្រាប់
 ភ្លៀងវេចឯចង្កៀងរបស់ខ្ញុំ មួយព្យាបាលដោយជុំវិញ ។ ខ្ញុំគាស់
 វាលធិគតាចោលហើយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញពួកកិលេសអស់ហើយ
 ខ្ញុំជាអ្នកអស់ភាសាចាំឯពួងហើយ នេះជាផល នៃតំណក់
 ទឹក ។ កាយរបស់ខ្ញុំ មានក្លិនក្រអូបផ្សាយទៅ ដូចក្លិននៃក្លិន
 ចន្ទនំ ក្លិនដែលជាប់នឹងសរីររបស់ខ្ញុំ វេចផ្សាយទៅបាន
 ក្នុងទឹកឆ្នេរក្រាស (២៩០ជួរជួរ) ។ ពួកជនគ្រាន់តែជុំក្លិនខ្ញុំក៏
 ស្គាល់ខ្ញុំ ដែលមានក្លិនទឹកផ្សាយផ្សាយ ច្រកចោលយបុញ្ញកក្កដា
 ។ ធុស្សីនេះមកក្នុងទីនេះហើយ ។ សូម្បីកែវមកឈើ ស្លឹក
 ឈើ កំណក់ឈើ នឹងស្មៅ កំហក់ដូចជាដឹងចំណងរបស់
 ខ្ញុំ ដោយសព្វគ្រប់ ហើយចេញញូញូក្លិន ក្នុងទីនោះនោះ ។
 ក្នុងមួយសនកប្ប កំពឹកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ទូកំណក់ទឹក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃតំណក់
 ទឹក ។ មជ្ជិមគ្គិទា ២ វិហោ ៨ នឹងកិញ្ញា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចាំឯសាសនា របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ផ្នែក បញ្ជីបញ្ជាក់

ឥត សុំ អាយស្ម ធុស្សីតកម្មយោ បេរោ ឥមា
កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធុស្សីតកម្មយោ ឧបទានំ ឈត្តំ ។

ផ្នែក បញ្ជីបញ្ជាក់

(៣ ៦) បទុត្តរកករោ	លោកដេដ្ឋស្ស ភាទិយោ
បេរោ(១)ចេតិយំ អាសិ	កល្យាណសមាគមលេ ។
ន កោចិ វិសហិ កុដ្ឋំ	ចេតិយំ អភិវត្តិតំ
តិណាកដ្ឋលោកនិ	បល្ល័ក្ខំ អាសិ ចេតិយំ ។
វិណកម្មកោ គយា អាសិ	ចិញ្ចាបេតាមហោនហំ(២)
អន្តសំ បេរោ ផ្លុចំ	លុក្ខំ តិណាលកាកុលំ ។
និស្វាណហំ កុទ្ធផ្លុចំ	កុដ្ឋំ ឧបដ្ឋហិ
កុទ្ធសេដ្ឋស្ស ផ្លុចយំ	ឧលុក្ខា អន្តតិ វេរោ ។
ឧដ្ឋន្តំ ឧដ្ឋន្តរុចំ	នាទន្តស្ស កុណាកុណំ
កុទ្ធផ្លុចំ អសោធនា	អត្តំ កម្មំ ចាយោជយេ ។

១ ប. វិចេ ។ ២ ប. ចំណុចបេរោ ។

បញ្ជីបញ្ជាក់ ទី ៦

បាទព្រះ ព្រះធុស្សីតកម្មយោ ឧបទានំ ឧបទានំ ឧបទានំ
ភាគតំរិទ្ធ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឧប ធុស្សីតកម្មយោ ឧបទានំ ។

បញ្ជីបញ្ជាក់ ទី ៦

(៣ ៦) ចេតិយរបស់ព្រះបាទព្រាហ្ម ព្រះបាទបុត្តរា
ជាប្បវត្តន៍លោក ប្រកបដោយភាគីគុណ ភាគីនៅក្នុងព្រះ
ជាតិកុរុករដោយស្រីសាហាវ ។ បុគ្គលណាមួយ មិនអាច
នឹងទៅជួយបង្កើនចេតិយបាទាឡើយ ចេតិយនោះស្រីស្ម័គ្រនឹង
លើកឡើងចេតិយលើសលំ ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកប្រើការងារ
ក្នុងព្រះ ជាមួយចំនាត់នឹងនិក្ខ គឺបាទាឡើយព្រះសូចក្នុងព្រះ
នំ ដែលមានស្រីស្រ្តីចេតិយលើសលំនោះ ។ លុះខ្ញុំឃើញ
កុទ្ធសូចហើយ គឺនាតិចិត្តភាពជា ព្រះសូចរបស់ព្រះសុត្ត
ជ័យសិរីនោះ នៅក្នុងព្រះលើសលំខូចខាតអស់ អ្នកស្គាល់
អ្នកនឹងទោសនៃចេតិយនោះ បើមិនបានជម្រុញកុទ្ធសូច
ដែលមិនកំបាំង មិនសមគួរ ត្រូវបំបៅប្រកបការងារដទៃទៀត

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាថ

តិណ្ឌកដ្ឋតុ វល្លិកុ	សោធនយិត្វាន ខេតិយេ
វន្តិកា អដ្ឋ ភិក្ខុ(១)	បដិកុដិកោ អកុដ្ឋរំ ។
តេន កាខ្មេន សុកាតេន	ធម្មបាធិណីដិហំ ច
ជនិត្វា ហនុសំ ធនេហំ	តាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។
តត្ថ មេ សុកតំ ត្បឿន្តំ	សោវណ្ណំ សប្បកស្សនំ
សន្និយោជនមុត្តិ	តិសយោជនវត្ថុតំ ។
តិសភាទិ ច ភិក្ខុ	នេវេជ្ជមការយំ
ចញ្ចវិសតិកុត្តកុ	ចក្កវត្ថុ អហោសហំ ។
ភវាភវេ សំសរន្តោ	មហាកោតិ លភាមហំ
កោកេ មេ កុណ ទត្ថិ	សោធនាយ វេទិ ជលំ ។
សិរិយា ហត្ថិទទេន	ចវេន កដ្ឋតោ មម
យំ យំ ជិសាហំ កដ្ឋាមិ	សរណំ សម្បជ្ជកេ(២)វិទិ ។
ហណុំ វា កណ្ណកំ វាបិ	នាហំ ចស្សាមិ ជត្តនា
ពុញ្ញកាខ្មេន សំយុត្តោ	សយមេភមន័យេ ។
កុដ្ឋំ កណ្ណោ កំលាសោ ច	អបមារេ វិភជ្ជិតោ
នន្ទ កណ្ណោ ច មេ ទត្ថិ	សោធនាយ វេទិ ជលំ ។

១. ម. ហនុវំ ។ ២. វិជ្ជិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាថ

ការណ៍នោះមិនសមគួរទេ ។ ទើបខ្ញុំជម្រះស្ម័គ្រចំពោះឈើវិល្លិ
 លើក្រោះចង្កែ ហើយថ្វាយចង្ក្រំ ប្តូរជយក្រោយ អស់ ៨
 ជំហាន ប្តូរដើរចេញទៅ ។ លុះខ្ញុំលេងកំណើតកាយជាមេស៍
 មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានភិក្ខុ ដោយកុសល-
 កម្ម ដែលទូទសាងល្អនោះផង ដោយការគាំទ្រចេតនានោះ
 ផង ។ វិចារមេស៍ខ្ញុំដែលចុកកម្មនាក់តែងល្អហើយ ក្នុង
 ឋានភិក្ខុនោះ មានវណ្ណៈក្លឹកដូចមាស មានកំពស់
 ៦០ យោជន៍ មានទំហំ ៣០ យោជន៍ ។ ខ្ញុំបានសោយ
 ទេវរាជ្យ អស់ ៣០០ ជន៍ បានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤៩
 ជន៍ទៀត ។ ខ្ញុំកាលអន្តរាលទៅក្នុងភពឥន្ទ្រ វេសិកបាន
 កោតះច្រើន ការទូរទានដោយកោតះ ចេស្តខ្ញុំមិនបានឡើយ
 នេះជាផលនៃការជម្រះ ។ កាលខ្ញុំទៅក្នុងព្រៃត្រង់ ត្រង់ទៅ
 ដោយស្រែស្មើ ឬជំនលើ-កង់ ខ្ញុំទៅកាន់ទំលា ។ ព្រៃ
 វេសិកសម្រេចជាទីកំសាន្ត (លេសខ្ញុំក្នុងទិសនោះ) ។ ខ្ញុំប្រកប
 ហើយដោយចុកកម្ម មិនដែលឃើញផ្លូវឬបន្ទាត់ដោយចុក
 ឡើយ ផ្លូវគឺជាដើមនោះ តែងចៀសចេញទៅឯង ។ ។
 ខ្ញុំមិនដែលកើតរោគយូរ រាគ ស្រែង គួស្រែង ឃ្លើងផែក
 ដំឡូងស ឬកមរមាសឡើយ នេះជាផលនៃការជម្រះ ។

ឧប្បន្ន ឧបន្តប្បន្ន

អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ(១)
 ទាក់ទាញ ទេ កាយ ជាតិ ចិញ្ច័យកតិកា ។
 អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ
 កុំ កុំ សំសារន៍ ទេវតេ អថ មាតុសេ ។
 អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ
 សុវណ្ណវិស្ណុ សព្វគ្គ សុវណ្ណកាលោ កក្កដា ។
 អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ
 អនាមិ វិវរ្ម័ន អនាមិ ឧបតិដ្ឋតិ ។
 អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ
 វិសុទ្ធំ ហោតិ ទេ ចិត្តំ ឯកក្កំ សុសមាហិតំ ។
 អញ្ជើញ ទេ អញ្ជើញ កុំឱ្យដូចគ្នា សោធន៍តេ
 ឯកាសរេ ចិស្ថិតិ អរហន្តំ អនាមិ ។
 សតសមាស្ស វេតោ កម្មេ យំ កម្មេ កក្កដា
 កុក្កំ ទាក់ទាញ សោធន៍តេ វេតោ ឯក ឯក ។
 ចតិស្ថិតិ ធម្មស្ស វិហោតុក្កិម អដ្ឋតេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតា កក្កំ កុំឱ្យស្ស សាស ធម្មិ ។

* ឧបន្តប្បន្ន សោធន៍តេ រាយនំ ។

បញ្ចក្កោបនាម ទី ៦

ខ្ញុំមានសេចក្តីស្មារតីទៀត គឺព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វ ដែលខ្ញុំ
 ជម្រះនា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់គេ ឬដូច កើតក្នុងកាយរបស់
 ខ្ញុំទេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្មារតីទៀត គឺព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វ
 ដែលខ្ញុំជម្រះនា ខ្ញុំតែងតែទៅរកក្នុងកាយ គឺទៅរក
 ឬទុក្ខស្រព្វ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្មារតីទៀត គឺព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វ
 កុំឱ្យស្រព្វដែលខ្ញុំជម្រះនា ខ្ញុំមានសម្បត្តិមាស មានស្ម័គ្រ
 ក្បើនក្នុងចំណង ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្មារតីទៀត គឺ
 ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វដែលខ្ញុំជម្រះនា សេចក្តីមិនអាចចិត្តតែង
 ចៀសក្នុង សេចក្តីអាចចិត្តតែងប្រាកដទៀត ។ ខ្ញុំមានសេចក្តី
 ស្មារតីទៀត គឺព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វដែលខ្ញុំជម្រះនា
 ចិត្តរបស់ខ្ញុំស្មារតី ជាចិត្តមានការងារណាមួយ ជាចិត្តអាច
 ខ្លួន ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្មារតីទៀត គឺព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធស្រព្វ
 ដែលខ្ញុំជម្រះនា ខ្ញុំគិតយល់ភាសនាតែមួយ គឺបានដល់ខ្ញុំ
 ព្រះអរហន្ត ។ ក្នុងក្បួនមួយសេចក្តីចិត្តច្បាស់ កាលនោះ
 ព្រះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួន
 នេះជាផលនៃការជម្រះ ។ ចតិស្ថិតិ ២ វិហោតុ ២ និង
 អកិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំបានច្រត់ចង្កាហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុតិំ អាយស្មា ចកត្តំកេ វេហេ ឥហា
កាជាយោ អហាសិន្តាតិ ។

ចកត្តន្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ឧទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

(៣៧) នករេ ឧទ្ទមតិយោ អហោសី ចាកត្ថិតោ
 ចាកត្ថាយនេ យុត្តោ ចាកត្ថំ អបស្សិតោ ។
 វហោកតោ និស័ទិតោ ឯវំ ចិន្តេសហំ ភនា
 ពុទ្ធនោ លោកេសធម្មតោ អនិកាកោ ឧ នត្ថំ ខេ ។
 កាលោ កតិខេសោនត្ថំ ទលោ ខេ ចនិចាទិតោ
 ធុត្ថោ ចិរយសច្ចស្សោ អបុញ្ញាទំ ហិ ចាលាទំ ។
 ឯវាហំ ចិន្តយិត្តាន កាច្ឆសាមី ទតាកុមី
 ឯវាហំ កត្ថំ យាទិតោ ចវំ ចាវសី អហំ ។
 តិណាកដ្ឋញ្ច វល្លិត្ថ អាហរិត្តានហន្តនា
 តិណាកេ វេហេត្តាន មកំ តិណាកុដិ អហំ ។
 សធម្មស្សត្ថាយ កុដិកំ ធិយ្យនេត្តាន តំ អហំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

បាទព្វា ព្រះចកត្តិវេហេ មាននាយុ បាទសាស្ត្រនិស្សតាថា
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចរំ ចកត្តន្តេស្ស អបទានំ ។

តិណាកុដិទាយកត្តេរាបទានំ ទី ៧

(៣៧) ខ្ញុំជាម្នាក់ដែលជីវិតនៅក្នុងក្រុងឈ្មោះភូមិ
 ប្រកបការងារដែលជីវិត ពឹងផ្អែកដោយឡែកឯម្នាក់ដែល
 ជីវិត ។ កាលនោះ ខ្ញុំទៅក្នុងយុទ្ធគិសាន ហើយនិយាយ
 នេះថា ព្រះពុទ្ធកើតឡើងហើយក្នុងលោក ឯការបំប្លែងរបស់
 ភាគអញមិនខាន់ខាន កាលនោះ គួរតែភាគាជប្រឡូតតិ
 ទលាប្រាកដដល់ភាគអញហើយ ការពាល់គ្រឿងខ្លះក្រៅមន
 ជាទុក្ខ របស់ពួកសត្វដែលមិនមានបុណ្យ ។ លុះខ្ញុំនិយាយ
 នេះហើយ ទើបចូលទៅក្នុងបុគ្គលអ្នកខ្លាស់ការ ហើយសូម
 ផ្អាកការងារមួយថ្ងៃ រួចដើរចូលទៅក្នុងព្រៃ ។ កាលនោះ
 ខ្ញុំយកស្បូវឈើចងវល្លិត្ថហើយ ខ្ញុំបាញ់ឈើ ៣ កំណាត់
 ធ្វើជាគុដិស្បូវ ទើបខ្ញុំថ្វាយកុដិនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់

សង្ខេប វិណយភិកាយកថាខណ្ឌ

កន្លែងយេវ អាត្មា កាត្មាសាមី ឧបាសមី ។
 គេន កាត្មេន សុត្តន្ត ភាវត្តិសំ អកត្មបំ
 កត្ម មេ សុត្តន្ត ព្យាគ្គំ តិណកុដិកាយ ធិដ្ឋតំ ។
 សហស្សកណ្ណោ សតកណ្ណោ ធជាសុ ហវិទាមយោ
 សតសហស្សធិយ្យហា ព្យាគ្គេ បាតុកវិសុ មេ ។
 យំ យំ យោទ្ធចមដ្ឋាមិ ធម៌ត្ថំ អដ មាទុសំ
 មម សង្ខេប្បមញ្ញាយ បាសាធា ឧបតិដ្ឋតិ ។
 កយំ វា ធម្មតត្ថំ វា លោមហិសោ ធិ វិដ្ឋតិ
 តាសំ មម ធិ ជាបាមិ តិណកុដិកាយធិ ដលំ ។
 សំហា ព្យាគ្គា ធិ ធិ ធិ ធិ អន្តរោកាតកថាយោ
 សាឡ មិ បរិវដ្ឋន្តិ តិណកុដិកាយធិ ដលំ ។
 សិរីសបា ធិ ក្វតា ធិ អហិកុម្ពណ្ណាវកាសា
 គេបិ មិ បរិវដ្ឋន្តិ តិណកុដិកាយធិ ដលំ ។

វិណយភិកាយកថាខណ្ឌ ទី ៧

សង្ឃ ហើយវិលចូលមកកេច្ចុត្តរជាត្ថាសករក្សិវ្យុនោះ ។
 ហេតុអ្វីស្របម្នាក់ ដែលខ្ញុំសាងឈ្មោះហើយនោះ ខ្ញុំក៏បាន
 ទៅកើតក្នុងឋានភិក្ខុ មានវិហារដ៏វិសេសវិសាល ដែល
 ចូលកម្មភាពនៃឈ្មោះ ក្នុងឋានភិក្ខុនោះ គ្រោះតែកុដិ
 ស្មៅចល់ខ្ញុំ ។ វិហារនោះជាវិហារនៃវិហារដ៏ទៀត មាន
 កំរស់មួយពាន់ដូនក្នុងស្រុក មានដាច់១០០ ចរិច្ចលិដោយទង់
 ឯប្រាសាទកំពូលមួយសែន កើតឡើងក្នុងវិហារនោះ ។
 ខ្ញុំទៅយកកំលើតណា ។ ទោះបីជាទៅតាមដូចម្តេច ស្រុក
 សាងហាក់ដូចជាដឹងចំណង់ចល់ខ្ញុំ ហើយមុនឡើង ។ ភ័យក្តី
 សេចក្តីតក់ស្លុតក្តី កាត្រូវទេមក្តី មិនដែលបានដល់ខ្ញុំឡើយ
 ខ្ញុំមិនដែលស្តាប់សេចក្តីតក់ស្លុត នេះជាផលនៃកុដិស្មៅ ។
 សត្វតាំងភូមិ រាជសីហ៍ ខ្វាត់ ខ្វាត់ ខ្វាត់ ខ្វាត់ ក្តៅព្រៃ
 ខ្វាត់ មេធាវៀសរាងខ្ញុំ នេះជាផលនៃកុដិស្មៅ ។ សត្វ
 តាំងនោះ គឺរាស់គូចតសំដី គូក រាស់មានពិស ក្នុងល្អា
 មិនការក្សត្រ មេធាវៀសរាងខ្ញុំ នេះជាផលនៃកុដិស្មៅ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ធម្មបទ

ន ទាចសុចិន្ទស្សហិ សកមិ នស្សប្បិ ឧច
 ឧចថ្មីកា សតិ ឧឃ្មី តិណកុដិកាយិទិ ដលី ។
 តាយេវ តិណកុដិកាយ អនុកោត្តាន សម្មយា
 កោតមស្ស កកវតោ ធម្មិ សង្ខារី អហិ ។
 ឯកទុក្ខេវ ឥតោ កាឃ្យ យំ កក្កមករី តនា
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ តិណកុដិកាយិទិ ដលី ។
 ចដិសន្តិទា ធម្មស្ស វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិចេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខារា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា តិណកុដិកាយិកោ ថេរោ

កំមា កាជាយោ អកាសិគ្គាតិ ។

និលកុដិកាយក្ខេស្ស ធម្មបទំ សម្ពុំ ។

អដ្ឋមិ ឧត្តរយ្យនាយកក្កោបទានំ

(៣៨) នករេ ហិសវតិយា អហោសិ ព្រាហ្មណោ កនា
 អដ្ឋរយិកោ មន្តនោ តិណ្ឌំ វេទាន ទាវក្ខ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

ខ្ញុំមិនយល់សម្លឹង ឲ្យសុចិន្ទកក្កោបសាវ ស្មារតីរបស់ខ្ញុំ ក៏
 តាំងនៅរាំ នេះជាផលនៃកុដិស្មៅ ។ ព្រោះតែកុដិស្មៅនោះ
 ខ្ញុំបានសោយសម្បត្តិចំណីឲ្យយ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវធម៌
 របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមៈភាគច ។ ក្នុងកថា ៨០
 ឥតិកថានេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើ
 កុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល នៃកុដិ
 ស្មៅ ។ ចដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ធិតិអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចំណីសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពូជ ព្រះតិណកុដិកាយកក្កោ មានកាយ បានសម្ពុទ្ធនូវ

នាហ៍ចំនេះនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និលកុដិកាយក្កោបទានំ ។

ឧត្តរយ្យនាយកក្កោបទានំ ទី ៨

(៣៩) កាលនោះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ នៅក្នុងនគរហេត្យវតិ
 ជាអ្នកស្វាច្យាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ចេះចាំត្រៃវេទ ។ ជាអ្នក

អង្គទី ទង្វើយុត្តាធិការត្រូវបាន

បុរាណ គា សសិស្សបិ ជាតិមោ ច សុសិក្ខុគា
 គោយាភិសេដ្ឋកាយ ធម្មា ធិក្ខបី គណ ។
 ចន្ទុក្ខកោ លោកវិទូ សព្វធម្មា ចារក្ខ
 ចំណាសវសមាស្សបិ ធម្មា ចារិសី ធិនោ ។
 សុបាវ្យាប័ ធិស្វា ធម្មា ចារិសី វិយ
 បរិវត្តិ អរមាធិនា ធិស្វា ចិត្ត ធម្មាធិយី ។
 សិរសី អញ្ញាសី កក្ខា ធម្មស្សីក្ខា ធិស្វា
 ធម្មន្ទចិត្តា សុមា ធិស្វា ធិស្វា ធិស្វា ។
 ឧកោហត្ថេហិ ធម្មញ្ញ ធម្មា ធិស្វា ធិស្វា ។
 យោគា កុដ្ឋបរិសា ធម្មា ធិស្វា ធិស្វា ។
 ចំណាចារិ ចរន្តស្ស ធម្មា ធិស្វា ធិស្វា ។
 ជាដំ(១)កោហត្ថេ អញ្ញាសី ធម្មា ធិស្វា ធិស្វា ។

១. ធម្មា ។

អង្គទី ទង្វើយុត្តាធិការត្រូវបាន ១ ២

មានជាតិទង្វើយុត្តាធិការត្រូវបាន មានពួកសិស្ស
 ចោទរោមធម្មា កាលនោះ ចំពោះអំពីចិត្ត ដើម្បីនឹងទៅ
 ត្រូវបាន ១ ច្រើនស្រីប្រាជ្ញាចម្បងៗ ទ្រង់ប្រាប់ស្រី
 ត្រូវបាន ទ្រង់ដល់ស្រីក្រើយខែធម៌និងពួក ស្រីចក្ខុដំណើរ
 ទៅកាន់ចិត្ត មួយអង្គដោយព្រះទ័ណ្ឌស្រី មួយអង្គ
 អង្គ ១ ចំពោះឃើញព្រះសង្ឃ ដែលមានព្រះចក្ខុដ៏រស់រវើក
 ទ្រង់មិនញាប់ញ័រ ដូចរូបដែលគេសាង មានពួកព្រះអរហន្ត
 ចោទរោម លុះចំពោះឃើញហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ១ ចំពោះ
 ចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ធ្វើឱ្យអញ្ញាសីលើកឡើង ហើយ
 គេស្តាប់ចំពោះព្រះសង្ឃទ្រង់មានវត្ត ហើយថ្វាយសំពត់
 សាដក ១ ចំពោះអញ្ញាសីនាំសំពត់ ហើយលើកឡើងឱ្យ
 សំពត់សាដកនោះ ពួកកុដ្ឋបរិស័ទមានគ្រិមណា សំពត់
 សាដក ក៏គ្រិមគ្រិមនោះ ១ កាលនោះនឹង សាដកនោះ
 ច្របះទៅលើកុដ្ឋបរិស័ទ មានចិត្តច្របះច្របួច ដែលកំពុង
 គ្រាថាទៅចំណុច ធ្វើឱ្យខ្លីរីករាយចិត្ត ជាទាំងស្រុង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាង

យោគោ និក្ខមន្តស្ស សយម្ហំ អត្តបុគ្គលោ
 វិជយេ បិកោកោ សត្តា អកោសិ(១)អនុមោធនំ ។
 បសន្នចិក្ខោ សុខនោ យោ មេ ចាធាសិ សាដកំ
 តតហិ កំត្តយិស្សមិ សុណាថ មម កាសភោ ។
 តិសកាច្បសហស្សនិ ទេវលោកេ វចិស្សតិ
 ចត្តាសក្ខត្តំ ទេវេន្ទោ ទេវដ្ឋំ កវិស្សតិ ។
 ទេវលោកេ វសន្តស្ស ចុត្តាកុដ្ឋសមន្តិទោ
 សមត្តា យោជនសតំ ទុស្សន្ធន្នំ កវិស្សតិ ។
 ទត្ថិសក្ខត្តំ រាជា ច ទត្តវត្ថំ កវិស្សតិ
 ចទេសវដ្ឋំ វិបុលំ កណាធាតោ អសដ្ឋយំ ។
 កវេ សីសវមាទស្ស ចុត្តាកុដ្ឋសមន្តិទោ
 មនសា ចត្ថិកំ សត្វំ និព្វត្តិស្សតិ កាវទេ ។
 កោសេយ្យកុដ្ឋលាទំ ច ទោមកាច្បសិកាទំ ច
 មហាក្សានិ ច ទុស្សានិ ចជីលច្ឆតិយំ ឧរោ ។
 មនសា ចត្ថិកំ សត្វំ ចជីលច្ឆតិយំ ឧរោ
 ឯកទុស្សស្ស វិចារកំ អនុកោស្សតិ សព្វថា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាង

កាលន្ទុចេញអំពីផ្ទះ ក្រសយក្ខំ ជាអន្តបុគ្គលសាស្តាចារ្យ
 ទ្រង់ប្រថាប់គ្រង់ប្រសប់ ហើយធ្វើកុដ្ឋុមាទតាម ចុក្ខុលណា
 មាតចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានថ្វាយសាវតរដល់
 គយៈគត គឺជាគតនិស្សរេសីចុក្ខុលនោះ គួរតាំងឡាយចូរ
 ស្តាប់គឺជាគតសវ័ម្ពន្ធម្ម ចុក្ខុលក្នុងថ្វាយសាវតរនេះ នឹងបាន
 វិភាយគង្វាលោក អស់ ៣០.០០០ ធម្ម គេតជាក្រដេក
 សោយទៅរាជ្យ ៥០ ជង ចុក្ខុលក្នុងចំណីដោយបុត្តាកម្ម
 នេះ កាលនៅក្នុងទេវលោក មានសំពត់ចំណង់ ដោយជុំ
 វិញ ១០០ យោជន៍ នឹងបានជាស្តេចចក្រភក្តិ ៣៦ ជង
 សោយមនោសាជ្យដ៏ចំណូលាយ រាប់បានមួយអស់ឆ្នាំយូរក្ស
 ចុក្ខុលដែលចាំចូល ដោយបុត្តាកម្មនេះ កាលកន្តាលទៅ
 ក្នុងកក វត្ថុតាំងពូជដែលចិត្តចង់បាន នឹងកើតមួយរំពេច ។
 ចុក្ខុលនេះ នឹងបានសំពត់តាំងឡាយគឺសំពត់ស្បែក សំពត់
 រោមសត្វ សំពត់សំបកឈើ និងសំពត់កញ្ចក់ ដ៏មានតម្លៃ
 ច្រើន ។ ចុក្ខុលនេះនឹងបាន ឲ្យសម្បត្តិទាំងពួង ជាមចិត្ត
 ប្រាថ្នា នឹងបានទទួលនូវផលនៃសំពត់មួយនេះ សព្វកាល ។

ឧបាយកលក្រោមទាំង

សោ ចន្ទា បទដ្ឋាន កុក្កុលេន ចោទិតោ
 កោតមស្ស កកវតោ ធម្មំ សច្ចិកាវិស្សតិ ។
 អហោ ថេ សុកតំ កម្មំ សម្មុទ្ធស្ស^(១) មហេសីចោ
 ឯកាហំ សាដកំ ធម្មា ចត្តាភ្នំ អមតំ បដំ ។
 មណ្ឌលេ កុក្កុលេ វា វសតោ សុញ្ញកោ យវ
 ជារតិ ធុស្សននំ សមន្តា ក្បាមតោ មម ។
 អវិញ្ញតំ វិហសេមិ ចីវរំ ចទ្ធយញ្ចហំ
 លាភិភ្នំ អន្ធានស្ស ឧត្តរេយ្យស្សិទំ ផលំ ។
 សតសហស្ស ឥតោ កម្មេ យំ កម្មមករិ គតា
 ធុត្តតិ ឆាតិជាបាមិ វត្តនានស្សិទំ ផលំ ។
 បដិសន្តិទា ឧតស្សោ វិមោក្ខាចិច អដ្ឋេម
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកា កតំ ឥទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧត្តរេយ្យនាយកោ វេហេ ឥតា
 កាជាយោ អកាសិភ្នាតិ ។

ឧបាយកលក្រោម ឧបទាំង សម្ពុំ ។

១. ឧបាយកល ។

ឧបាយកលក្រោមទាំង ទី ៤

ទាំងក្រោយមក ច្បងនោះ ត្រូវកុសលមូលជាសំឡឹង
 នឹងបានចូល ហើយនឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវធម៌ របស់ព្រះ
 នាងព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ។ ចំពោះ កុសលក្មេងដែល
 ខ្ញុំបានសាងសង់ហើយ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកនូវ
 អរហន្តិ ព្រោះវាបានថ្វាយសំពត់លាដកមួយ ខ្ញុំក៏បាន
 ដល់នូវព្រះនិព្វាន ឈ្មោះគោតម ។ កាលខ្ញុំនៅក្នុងមហាចក្កិ
 នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្លាត់ក្តី ដ៏ចូលសំពត់គែង
 ចំពោះខ្ញុំ ប្រព្រឹត្តមួយព្យាយាម ដោយជុំវិញ ។ ខ្ញុំស្ងៀក
 ដល់បដិវេទន៍ មិនបានសំពត់គែង ជាអ្នកបាននូវ
 ពុទ្ធិនិព្វាន មិនជាដល់សំពត់លាដក ។ ក្នុងមួយ
 សែនក្សត្រី អំពីក្សត្រីនោះ កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានធ្វើនូវកុសលក្មេង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្ពង់ ទេវតាដែល
 នៃការថ្វាយសំពត់លាដក ។ បដិសន្តិទា ៤ វិចារត ៨ និង
 កតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងលាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧត្តរេយ្យនាយកនោះ បានអោយ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចម្លើយ ឧបាយកលក្រោមទាំង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

នវិម្ព ធម្មសូត្រិយត្ថេរាបទានំ

(៣៩) ចនុមុត្តរោ នាម ជិនោ សព្វជន្មាន ហរត្ថ
 ធនុសត្ថំ ធម្មាសោនោ សន្តារេតិ ពហុជ្ឈនំ ។
 អហំ កេន សមយេន ជជិលោ ឧត្តតាចនោ
 ទុននោ វិកាចំវាជំ កប្បាមិ អន្តរេ គណ ។
 តុទ្ធសេដ្ឋស្ស ឧចរិ កន្តំ ន វិសហាមហិ
 ចក្ខុវ សេលោមច្ឆ កមនំ ន លកិណ្ណោ ។
 ន មេ វេនំ ភូតចុត្ថំ វិយស្ស វិកោចនំ
 នកេ យថា ឧត្ថិលត្វា ឯវំ កប្បាមិ អន្តរេ ។
 ឧទ្យាវត្តោ ចនុដោ ច ហេដ្ឋាសីនោ កវិស្សតិ
 ហន្ត មេតំ កវេសិស្សំ អមិ អត្ថំ លកេយ្យហំ ។
 ឧរោហនោ អន្តលំក្ខា សន្តេស្សាសិ សត្ថនោ
 អនិច្ចតំ កាថេន្តស្ស គមហំ ឧត្តហំ គណ ។
 អនិច្ចសញ្ញាមុត្តយ អគមាសិ ធម្មស្សមិ
 យាវតាយំ វសិត្វាន កត្ថ កាលំ កាតោ អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ធម្មសូត្រិយត្ថេរាបទានំ ទី ៩

(៣៩) គ្រូជនស្រី គ្រូនាមចនុមុត្តរោ គ្រូជីវិតលំនាំគ្រូយ
 នៃធម៌ចាំបំភ្លឺ កំពុងប្រកាសសច្ចៈ ៤ ចម្លងមហាជន ។
 សម័យនោះ ខ្ញុំជាជីវិតមានចេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ កំពុងរលាស់
 សំពត់សម្បត្តិយើ ហោះទៅព្រំដីអាកាស ។ តែខ្ញុំមិនអាច
 នឹងទៅពីទាំងលើ នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជីវិតលំនាំគ្រូយ ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំក៏បានធ្វើដំណើរទៅ ដូចសត្វស្លាប់ដែលជាប់នៅនឹងក្នុង ។
 ដើម្បីខ្ញុំនឹង ការកែដំណើរចែកចេញ ភាគអញមិនធ្លាប់កើត
 មានទេ ភាគអញទៅព្រំដីអាកាសម្តងនេះ ដូចចិត្តក្នុងក្បាល
 ទឹក ប្រហែលមានមនុស្សអស្ចារ្យ អង្គុយនៅព្រំដីទាំងក្រោម
 ទេវីនី បើដូច្នោះ ភាគអញនឹងស្វែងរកមនុស្សនោះ បើឃើញ
 អង្គុយនឹងប្រយោជន៍ខ្លះ មិនបានឡើយ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 ចូរកំពុងអាកាសមក បានស្តាប់ព្រះសូរសៀងព្រះសាស្តា ដែល
 កំពុងសម្តែងអនិច្ចតាម ខ្ញុំក៏បានរៀននូវអនិច្ចតាមនោះ ។
 លុះខ្ញុំរៀនអនិច្ចសញ្ញាហើយ ក៏ដើរទៅកាន់កាស្រមរបស់ខ្ញុំ
 ខ្ញុំនៅដកដង្ហើមរបស់ខ្ញុំ ក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងទីនោះ ។

រវាង ឧត្តស្សន្ទិយន្តរាជបាត

ជនមេ វត្តមានធម្ម៌ តំ ធម្មស្សវ័នំ សវី
 គេន កម្មេន សុកគេន ភាវត្តិសំ អកម្មហំ ។
 តិសកម្មសហស្សានិ ទេវលោកេ វមី អហំ
 ឯកបញ្ញាសក្កុតុញ្ច ទេវវដ្ឋមការយី ។
 ឯកសក្កុតុតុញ្ច ធម្មវត្តិ អមោសហំ
 ចនេសវដ្ឋិ វិចុលំ កណ្តាលោ អសង្ខយំ ។
 ចិត្តយេ ធិសិទ្ធិត្វា សចរណោ ភាវិតិទ្រ្ទិយោ
 ភាវាយ ចរិទ្ធិចេត្តោ អនិច្ចត្តុតាហិ ។
 អនុស្សាមិ តំ សញ្ញំ សិសារោ កកាវេ
 ន កោដិ ចដិវជ្ឈាមិ ធិត្វានំ អនុតំ ចនំ ។
 អនិច្ចា វត សង្ខារ ឧច្ចាទរយនម្មំនោ
 ឧចដ្ឋិត្វា ធិវុជ្ឈន្តិ តេសំ វុចសោ សុខា(*) ។

- ១ អនុស្សាមិ តំ សញ្ញំ សិសារោ កកាវេ
- ២ ហោនំ ចនិវជ្ឈាមិ ធិត្វានំ អនុតំ ចនំ ។
- ចិត្តយេ ធិសិទ្ធិត្វា សចរណោ ភាវិតិទ្រ្ទិយោ
- ភាវាយ ចរិទ្ធិចេត្តោ អនិច្ចត្តុតាហិ ។
- អនិច្ចា វត សង្ខារ ឧច្ចាទរយនម្មំនោ
- ឧចដ្ឋិត្វា ធិវុជ្ឈន្តិ តេសំ វុចសោ សុខានំ ចតានុក្ករោចិ
- យុត្តនោយេ ។

ឧត្តស្សន្ទិយន្តរាជបាត ទី ២

កាលជវនចិត្តទិច្ចុកកុត្តិប្រតិភូរោ ខ្ញុំនឹកឃើញឲ្យការស្តាប់
 ធម៌នោះ ក៏បានទៅកើតឯយ៉ាងភាវិត្តិវ្យ ព្រោះកុសលភឿវេល
 ខ្ញុំធ្វើនោះ ។ ខ្ញុំបានកើតក្នុងទេវលោក អស់ ៣០.០០០
 កថា បានសោយទេវភវ្យ ៥១ ដង ។ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច
 ចក្រភត្តិអស់ ៧១ ដង បានសោយប្រទេសភវ្យជីវិត រាប់បាន
 មួយអស់ឆ្នាំយូរក្ស ។ មានសមណៈមួយអង្គ មានឥន្ទ្រិយ
 អចរិហិយ អង្គុយក្នុងវត្តរបស់ចិត្តាខ្ញុំ សម្តែងនូវតាមតាមកំរង
 អនិច្ចត្ត(*) ។ ខ្ញុំកាលអន្ទោលនៅ ក្នុងភពតូចភពធំ គេ
 នឹកឃើញសញ្ញានោះ ក៏ដឹងថាខ្ញុំបានក្រាស់ដឹង នូវតាមតាម
 ទីបំផុត គឺព្រះធិត្វានជាអចុកចន្លោះឡើយថា សង្ខារតាំង-
 ឡាយមិនទៀងមែនពិត បានការកើតឡើងហើយ វិវាស
 ទៅវិញជាអប្បដិសន្ធិ លុះកើតឡើងហើយ វេទនាលុះទៅវិញ
 ការរាប់បន្ធូសង្ខារតាំងនោះ ទើបនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

១ ផ្អែម្យីសេចក្តីយ៉ាងដើម្បី : កាលប៉ុន្តែនិស្សេទ្ធវេល ក្នុងភពតូចភពធំ គេ
 នឹកឃើញនូវសញ្ញានោះ គេដឹងថាបានក្រាស់ដឹងនូវតាមតាមកំរង គឺព្រះធិត្វានជាអចុកចន្លោះ
 ឡើយ ។ ស្របតែមានសមណៈមួយអង្គ មានឥន្ទ្រិយអចរិហិយ គេនៅក្នុងវត្តនោះហើយ
 សង្កេតឃើញសង្ខារតាំងអនិច្ចត្តុតាម សង្ខារតាំងឡាយមិនទៀងមែនពិត បានការកើតឡើង
 ហើយ វិវាសទៅវិញជាអប្បដិសន្ធិ លុះកើតឡើងហើយ វេទនាលុះទៅវិញ ការរាប់បន្ធូសង្ខារ
 តាំងនោះ ទើបនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

សហ តានំ សុណិត្វាន មុត្តកម្មំ អនុស្សរំ
 ឯកាសនេ ធិសិទិកា អហត្ថំ អនាមុណិ ។
 ជាតិយា សត្តវស្សហំ អហត្ថំ អនាមុណិ
 ឧបសម្ពាធយិ ពុទ្ធា កុណាចក្ខាយ ទកុមា ។
 ធារកោវ អហំ សន្តោ កាណិយំ សមាធយិ
 កី មេកាណិយំ អន្ធិ សក្យមុត្តស្ស សាសនេ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កាយ្យ យំ កម្មមករំ គតា
 ទុក្ខតំ នាភិជាតាមំ សទ្ធម្មស្សវនេ ធិសំ ។
 ចដិសម្ពុទ្ធា ពតស្សា វិហោត្វាមិម អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាយស្មា ធម្មស្សវនិយោ ដេវោ ឥតា
 តាជាយោ អកាសិត្វាតិ ។

ឧទ្ទស្សវនិយោ អបរាម ឈន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

លុះខ្ញុំស្តាប់ភាគប្រដាប់ដោយអទិច្ចវគ្គហើយ ក៏រើសឃើញ
 ខ្ញុំបុព្វកម្ម ខ្ញុំអធិយនៅលើកាសនេវគ្គមួយ ក៏បានដល់ខ្ញុំព្រះ
 អរហន្ត ។ ដែលខ្ញុំដល់ព្រះអរហន្តនោះ ខ្ញុំកាយ ពី ឆ្នាំ ព្រះ
 កុដ្ឋនាមចក្ខុ ទ្រង់ជ្រាបគុណរបស់ខ្ញុំ ទើបទ្រង់ឲ្យឧបសម្ពា
 ធិសំ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងករណីយកិច្ចឲ្យសង្រេចហើយ តាំងពី
 នៅជាតិកុមារភាព អំពីកិច្ចក្នុងសាសនា របស់ព្រះសក្យចុត្រ
 ខ្ញុំធ្វើឲ្យចប់ស្រេច ក្នុងវិជ្ជាធម៌ហើយ ។ ក្នុងកិច្ចទីមួយសន
 អំពីកិច្ចនេះ កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសល
 កម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនេះ ទេដដែលនៃការស្តាប់ព្រះ
 សទ្ធម្ម ។ បដិសម្ពុទ្ធា ២ វិហោត្វ ៥ និងអភិញ្ញា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាប់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះគុ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពូជ ព្រះធម្មស្សវនិយោ នាមកាយ បានសម្តែងខ្ញុំ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធម្មស្សវនិយោធម៌ ។

ទស្សន៍ ទុក្ខត្ថបទុម្មយត្ថេរាបទានំ

[៤០] ធម្មេហំ សវតិយោ អហោសី មាលិកោ ធនា
 ឱកាយោ ធម្មុមសវំ សត្តបត្តេ ឱចំឆាមហំ ។
 ធម្មុមត្ថរោ នាម ជិវោ សព្វធម្មានំ ចារក្ខ
 សហ សតសហសេស្សហំ(១) សត្តចំត្តេហំ កាធិកំ ។
 ទីណាសវេហំ សុទ្ធេហំ ធម្មភិក្ខោហំ លាយិកំ(២)
 មម វុឡី សមទ្វេសំ អាគត្ថំ បុរិសុត្តោ ។
 ឱស្វាធមហំ ទេវទេវំ សយម្ពំ លោកនាយកំ
 វណ្ណោ ធម្មោ សត្តបត្តំ ទុក្ខំបី អច្ឆរេ ធនា ។
 យនិ តុឡោ តុវិ មីរ លោកដេដ្ឋោ ធម្មសកោ
 សយំ កត្វា សត្តបត្តោ មគ្គកោ នាយយន្ត តេ ។
 អនិដ្ឋហំ មហាវិរោ លោកដេដ្ឋោ ធម្មសកោ
 កុទ្ធស្ស អាទុការេន មគ្គកោ នាយយីសុ តេ ។

១. សតសហសេស្សហំ ។ ២. ឆ. សហនិ វិស្សនិ ។

ទុក្ខត្ថបទុម្មយត្ថេរាបទានំ ទី ១០

[៤០] កាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកក្រីក្រ ទៅក្នុងក្រុងហឿវក៏
 បានចុះទៅក្នុងស្រែឈូក ហើយកាប់យកផ្កាឈូក ។ ព្រះ
 ជិនស្រី ព្រះនាមបទុម្ពន្តៈ ទ្រង់ដល់ខ្ញុំត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង
 ចូរអន្លើដោយព្រះវិណាស្រព ចូរសែនគង្គ ជាអ្នកនាង
 ចំគុស្សចំខ្យច់ ប្រកបដោយនាទីនាង មានសត្វនស្តាត
 បានអភិញ្ញា ៦ ឯងមាននាង ទ្រង់ជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់
 ស្វែងរកសេចក្តីចម្រើនដល់ខ្ញុំ បានធ្វើពុទ្ធជំណើមកកេខ្ញុំ ។
 កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសយម្ព ជាលោកនាយក ជា
 ទេវតាព្រំលើដងទេវតា ទើបកាប់ផ្កាឈូកក្រង់ទង បោះ
 ឡើងទៅនាគាកាស ។ ខ្ញុំប្រកាសថា បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ បើព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធ ជាច្បងក្នុងលោក ប្រសើរ
 ជាងគ្នានានាដទៃ សូមផ្កាឈូកទាំងខ្ញុំអវិលាតទៅលើ សូម
 ផ្កាឈូកទាំងខ្ញុំ ទាំងពិរាធិលីព្រះសិរ្សៈ (ចេសព្រះអង្គ)
 ចុះ ។ ព្រះសម្មុទ្ធទ្រង់បានត្បាយអង្គ ជាច្បងក្នុងលោក
 ប្រសើរជាងគ្នានានាដទៃ ទ្រង់អធិដ្ឋានហើយ ផ្កាឈូកទាំងនោះ
 ក៏ទាំងពិរាធិលីព្រះសិរ្សៈនៃព្រះអង្គ រោយពុទ្ធាមុកាព ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសម្ព័ន្ធ

តេជោ កុមារោ សុកុមារោ តេជោបណ្ឌិតិយំ ៥
 ជនីតោ មាតុសំ ទេហំ ភាវត្តិសំ អកុដ្ឋហំ ។
 ភក្កុ មេ សុកុកតិ ក្សត្តំ សក្កបក្កតិ វុទ្ធតិ
 សដ្ឋិយោជនមុត្តិទិំ តិសយោជនវិក្ខតំ ។
 សហស្សកុត្តំ ទេវេន្ទោ ទេវេន្ទ្រមការយំ
 បញ្ចសក្កតិកុត្តកុ ធក្កវត្តិ អហោសហំ ។
 បទេសវន្តំ វិបុលំ កណាតាតោ អសម្ព័យំ
 អនុភោមិ សកំ កត្តំ មុត្តេ សុកុកតមក្កតោ ។
 តេជោវេកមនុស្សោ អនុភោតោ សម្មតោ
 កោតមស្ស កកវតោ ធម្មំ សម្មិករិ អហំ ។
 កិលេសា ឈាមីតា មយ្ហំ ភវ សទ្ធេ សម្មហតា
 តាតោវ ពទ្ធនំ ទេពោ វិហារមី អតាសវេ ។
 សតសហស្សេ វតោ កម្មេ យំ បុប្ផមតិបូជយំ
 មុត្តតិ ឆារិណាឆារិ ឯកមនុស្សនិ ឧលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសម្ព័ន្ធ

ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើនោះផង ដោយការគាំទ្ររបស់
 នោះផង លុះខ្ញុំលះរាងកាយជាប់រស់មុនស្រ្តីហើយ ក៏បានទៅ
 កើតក្នុងឋានភិក្ខុវិញ ។ វិហារដែលច្បាញកម្មភាពនៃស្រ្តីហើយ
 សម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុងឋានភិក្ខុវិញនោះ នេះហៅថាសក្កបក្កុៈ មាន
 កំពស់ ៦០ យោជន៍ មានទំហំ ៣០ យោជន៍ ។ ខ្ញុំបានកើត
 ជាព្រះវេទុ សោយទៅពង្ស អស់មួយពាន់ឆ្នាំ កើតជាស្តេច
 មក្រុងន្តិ អស់ ៧៩ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំបានសោយប្រទេសរាជ្យធំធេង
 ទូលាយ រាប់បានមួយអស់នឹងយូរក្ស ខ្ញុំសោយឲ្យកុសល-
 កម្មរបស់ខ្លួន ដែលខ្លួនធ្វើទុកស្រ្តីហើយក្នុងកាលមុន ។ ខ្ញុំ
 សោយសម្បត្តិទាំងឡាយ ដោយការថ្វាយឲ្យជាយូរ មួយ
 នោះឯង ទាំងបានធ្វើទិញជាក់ច្បាស់នូវធម៌ របស់ព្រះនាងព្រះ
 ភាគ ព្រះនាងព្រះភាគម ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំ-
 ផ្លាញអស់ហើយ ភពទាំងឡាយខ្ញុំបានគាត់រំលឹកអស់ហើយ
 ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសាវៈ ដូចជីវិតវិញទ្រង់ដូច្នោះឯង ។
 ក្នុងកិច្ចជីវិតមួយសិន កំពិតយូរនេះ គ្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ចូលជា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃផ្កាឈូកមួយ ។

ក្រាម

បដិសន្ធិតា ធនសេនា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិម
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ឡុទ្ធស្ស លាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឧត្ថិត្តបទុមិយោ ដេពេ ឥតា
 កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ទក្ខិត្តបទុមិយោឡោ ឆាតាម សមន្ត ។

ទូទ្វាធិ

កាត្វាធិកំ ធម្មធិ ឆ បុត្តាតំ ឯកទុស្សិតា
 ធុស្សិតា ឆ បក្កន្តរោ កុដិលោ ឧត្តរិយតោ ។
 សវនំ ឯកបទុមិ កាជាយោ សទ្ធិបិណ្ឌិតា
 ឯកកាជាសតតោវ ឧត្តត្តាធូសិមេវ ឆ ។

ឆោរេវត្តោ ធម្មត្ថំសោ ។

ក្រាម

បដិសន្ធិតា ២ វិមោក្ខ ៨ ធិតិកិញ្ញា ២ នេះ ទំបុកធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ទំកំបាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះទក្ខិត្តបទុមិយោន្ត មានភាយ បានសម្តែងខ្លួន
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ ទក្ខិត្តបទុមិយោឡោ ។

ទូទ្វាធិ

ឆន្ទបូជិយត្ថោបទាន ១ ទទកបូជកត្ថោបទាន ១ បុត្តាត-
 បូជិយត្ថោបទាន ១ ឯកទុស្សិតាយកត្ថោបទាន ១ ធុស្សិត-
 កម្មិយត្ថោបទាន ១ បក្កន្តរត្ថោបទាន ១ គិលាកុដិទាយក-
 ត្ថោបទាន ១ ឧត្តរិយត្ថោបទាន ១ ឧត្តត្តាធូសិមេ-
 ត្ថោបទាន ១ ទក្ខិត្តបទុមិយត្ថោបទាន ១ មានភាពជាប់គ្នា
 តាំងអស់ ១០១ ផង ២២ ផង (១២៨) ។

ធម៌ ឆោរេវត្តោ ទី ៣២ ។

បញ្ញត្តិសោ ឯកបទុមវិគ្គ

បឋម ឯកបទុមិយត្ថោបទានំ

(៤០) បទុមុត្តរោ នាម ធិនោ សព្វធម្មានំ នាវក្ខ
 ភវនាវ វិភាវេន្តោ តាវកំ ផលតំ ពហុំ ។
 ហំសភជា តនា ហោមិ ធិនាមំ ធវេរោ អហំ
 ជាតស្សំ សនោកយ្ហំ កំឡាមំ ហំសកំឡិតំ ។
 បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីមំ បដិក្កហោ
 ជាតស្សាស្ស ឧចរិ អាភច្ចំ ភាវនេ ធិនោ ។
 ធិស្វានហំ នេវនេវ សយម្ពំ លោកនាយកំ
 វណ្ណោ ធម្មត្ថានំ បទុមំ សត្តបត្តំ មនោរមំ ។
 មុខកុណ្ឌានំ បក្កយ្ហំ វិស្សសន្នេន ចេតសា(១)
 ឧត្តិបិទ្ធានំ កកនេ(២) ឧទ្ធសេដ្ឋំ អប្បជយំ ។
 បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីមំ បដិក្កហោ
 អន្តរិក្ខោ ចំនោ សត្វា អកាសំ(៣) អនុមោធនំ ។
 ធិនោ ឯកបទុមេន ចេតនាបណីធិហំ ម
 កាប្បានំ សតសហស្សំ វិនិច្ឆ័យំ ន កត្វសិ ។

១ ឧ. បស្សន្ត លោកនាយកោតិ វិស្សតំ ។ ២ ឧ. ឧត្តិបិទ្ធានំ ឧណេតានំ កាយតិ ។
 ៣ ឧ. អកាសេ ។

ឯកបទុមវិគ្គ ទី ៣៥

ឯកបទុមិយត្ថោបទានំ ទី ១

(៤១) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវគ្រឹះ
 នៃធម៌ចាំបំផុត កំពុងទ្រង់សម្រួលធម៌ ឲ្យចល្អាតនៃច្រើននាក់
 ឲ្យស្រួលក្នុងចិត្តរបស់គេ ។ កាលនោះ ខ្ញុំក៏គង់ជាស្តេចហឫ
 ប្រសើរជាងសត្វស្វាចតាំងឡាយ បានចុះកាន់ដាក់ស្រះហើយ
 លេងល្បែងហឫ ។ កាលនោះ ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុ-
 មុត្តរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវព្រះលោក ទ្រង់គួរទទួលស្រៀង
 ចូរជា បុរសចក្ខុវិស័យវិសោកភិក្ខុជាស្រីជាតស្រះ ។ ខ្ញុំបាន
 ឃើញព្រះសង្ឃមូលនាយក ជាទៅកាន់ក្រែលដងដាវទៅតា
 ក៏កាប់ដាច់ដាច់ គឺជាយូកជាទៅកាប់ដាច់ដាច់ ទ្រង់ទង់ ខ្ញុំ
 បានចិត្តជ្រះថ្លា បានដាច់យកដាច់នោះដោយចិត្ត ហើយបាន
 ទៅឮជីវិតភាស ចូរព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិប្រសើរ ។ ព្រះសាស្តា
 ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ព្រះលោក ទ្រង់គួរទទួល
 ស្រៀងចូរជា បានច្របាប់នៅឮជីវិតភាស ហើយធ្វើអនុមោ-
 ននាថា អ្នកនឹងមិនទៅកើតក្នុងវិនិច្ឆ័យ អស់មួយសងកប្ប
 ដោយផ្ការយូកមួយនេះផង ដោយការគំរាមបកនាវនាផង ។

ទុតិយ៍ វិណុច្ឆ័យមាលីយត្ថេរាបទានំ

ឥទ្ធំ វត្តានំ សម្ពុត្តោ ផលជុត្តមនាមកោ
 ឆឆ កង្កំ ធាតុត្រា អកមា យេន បង្កំតំ ។
 សត្វសហស្សេ ឥតោ កម្សេ យំ កង្កម កាវី តនា
 ពុត្តតិ ធាតុជាតិ ពុទ្ធច្បាយិទ្ធំ ផលំ ។
 បដិសង្កិនា ធនស្សោ វិហោត្តាបិ អដ្ឋិមេ
 ធន្យកំញា សង្កិកា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឯកបទុមិយោ ថេរោ ឥមា
 កាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ឯកបទុមិយត្ថេរា កថាខណ្ឌ សមន្តំ ។

ទុតិយ៍ វិណុច្ឆ័យមាលីយត្ថេរាបទានំ

[២២] ចន្ទភាពានទីតិវេ មហោសី វណ្ណេ តនា
 អនុសំ វិទំ ពុទ្ធំ ឯសិទ្ធិំ បព្វតន្តវេ ។
 ឥកាសេន្តិ ធិស្វា សត្វា សាលាវនី ផុល្លិកំ
 លក្ខណាឡញ្ញនុចេតិ ធិស្វា អត្តមនោ អហុ ។

វិណុច្ឆ័យមាលីយត្ថេរាបទានំ ទី ២

ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមចទុម្ពក្កៈ លុទ្រេនីសម្ព័ន្ធនូវកុមារា-
 ខនាទេ ព្រមទាំងទ្រង់សរសើរកុសលកម្ម របស់ខ្ញុំរួច
 ហើយ ស្តេចក្នុងដំណើរវេ កាន់ទីគួរតាមប្រាថ្នា ។ ក្នុង
 កម្មវិធីយសន អំពីកម្មនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជា
 ផលនៃកុម្មបូជា ។ បដិសង្កិនា ២ វិហាក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកបទុមិយត្ថេរា មានភាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវកាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកបទុមិយត្ថេរាបទានំ ។

វិណុច្ឆ័យមាលីយត្ថេរាបទានំ ទី ២

[២២] កាលនោះ ខ្ញុំក៏តតាត នៅទៀបរដូវស្មៅវិចិត្រ-
 ភាព បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ប្រាសចាកចូលនិក្ខេសល ទ្រង់
 គង់នៅត្រង់ចន្ទាភិ ។ ខ្ញុំមានចិត្តរក្សា ព្រោះបានឃើញ
 ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ញ៉ាំងចិត្តទាំងស្រុងឲ្យភ្លឺ ប្រកបដោយលក្ខណៈ
 និងអនុក្សន្ទានៈ ដូចស្តេចសាលត្រិក្ស ដែលមានផ្ការឹក ។

លុត្តប្បវត្តន្ត បុរាណិយស្ស អបទានំ

ឧទក្កច័ត្តោ សុខនោ ធិតិយា ហដ្ឋមាណសោ
 តិណិ ឧប្បលបុញ្ញនំ ឧត្តកោ អភិរោមយំ ។
 បុញ្ញនំ អភិរោមត្វា វិចស្សិស្ស មហោសិនោ
 សតារវោ កវិញ្ញនំ(១) ចក្កាមី ឧត្តកមុខោ ។
 កច្ចុត្តោ បដិកុដិកោ វិច្ឆសន្នេន តេតសា
 សេលន្តរេ ចមតិក្វា ចាមុណំ ធិវិតកុយំ ។
 តេន កខ្មេន សុកតេន តេតចាបណិធិហិ ច
 ជហិត្វា មាទុសំ ធម៌ហិ តាវត្តិសំ អកច្ចហំ ។
 សតានំ តិណិក្កុត្តក្ក ធម៌រដ្ឋមការយំ
 សតានំ មញ្ញក្កុត្តក្ក ចក្កាវត្តិ អហោសហំ ។
 ឯកនុតេ ឥតោ កាម្យ យំ បុប្ផមភិម្ពជយំ
 ឧត្តតិ ចាភិជាធាមិ កុទ្ធច្វាយិទំ ផលំ ។
 មជ្ជសម្ពិទ្ធា តេស្ស វិហោត្វាមិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្ពិកតា កាតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១. ឧ. ឧប្បាស ។

លុត្តប្បវត្តន្ត បុរាណិយ អបទានំ

ប្រែប្រួលចិត្តស្រស់ឆាយ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តស្រស់ស្រាយ
 ដោយចិត្ត បានប្រមូលលីក្ខណៈនូវផ្កាឈូក គឺ ផ្កាឈូក
 អង្គ ។ លុះប្រមូលផ្កាទាំងឡាយ ចំពោះព្រះមហាសី ព្រះ
 នាមវិចស្សិច្ចរហើយ ជាអ្នកមានសេចក្តីតារាត ចែកចាយស្មោះ
 ទៅកាន់ទិសទីគួរ ដើរចេញទៅ ។ ខ្ញុំកុំឲ្យមានចិត្តជ្រេថ្លា
 ដើរត្រឡប់មកយក្រោយ ក៏ដាក់ទៅក្នុងប្រាសាទ ផលនៃការ
 អស់ទៅនៃជីវិត ។ ដោយកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំបានធ្វើនា
 ផង ដោយការគាំទ្រនាគារផង លុះប្រមូលយន្តនូវរាង
 កាយជាមេសមុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តិវិញ ។
 ខ្ញុំបានសាងទីវារាជ្យ អស់ ៣០០ ឆ្នាំ បានកើតជាស្តេច
 ចក្រភព អស់ ៥០០ ឆ្នាំ ។ ក្នុងកញ្ញ ៤១ ឆ្នាំកញ្ញ
 នេះ ព្រះហេតុដែលខ្ញុំ បានចូលជា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ក្នុងគិ នេះជាផលនៃកុម្មវិជ្ជា ។ បដិសម្ពិទ្ធា ២ វិហោត្វា ៨
 ទំនិកកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់លាក់ហើយ ទំនិ
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ឲ្យហើយ ។

ធម៌វិញ្ញាណក្ខណៈ

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា វិណុច្ឆុលមាលិយោ វេរោ
ឥមា កាដាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ធិណុច្ឆុលមាលិយោធម្មេ ឥមាភំ សម្ពុទ្ធំ ។

ធម៌វិញ្ញាណក្ខណៈ

(២៣) តិស្សោ នាម អហុ សត្វា លោកាដោដ្ឋោ ឧកសភោ
 កាយោចចិត្តាយេ និស្វា ធម៌ំ អាហេមិទិ មយោ ។
 ភេទ កាខេទ សុភាភេទ ធម៌ោចចណិធម៌ំ ធម៌ំ
 ធម៌ិត្តា ឧទុសំ ទេហំ ភាវត្តិសំ អកច្ចហំ ។
 សភាទំ ភីណិក្ខុត្តុត្ថ ទេវជ្ជមការយិ
 សភាទំ មញ្ញត្តុត្ថុត្ថ ធម្មាវត្តិ អហោសហំ ។
 ចនេសវដ្ឋំ វិបុលំ កណ្ណានោ អសង្ខយិ
 អនុភាមិ សកំ កម្មំ ធម្មេ សុភាភេទត្ថោ ។
 ទ្វេវភេ ឥតោ កាធម្មេ យិ កម្មមការី តនា
 ទុក្ខតិ ពាកិជាតាមិ ធម៌ោចចស្សីទំ ជលំ ។

ធម៌វិញ្ញាណក្ខណៈ ទី ៣

បានព្រាហ្ម ព្រាហ្មវិញ្ញាណក្ខណៈ មានកាយ បានសម្ពុទ្ធ
 ធម៌ិត្តាចាតំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ំ ធិណុច្ឆុលមាលិយោធម្មេ ។

ធម៌វិញ្ញាណក្ខណៈ ទី ៣

(២៤) ព្រាហ្មស្ថាព្រាហ្មនាមនិស្សៈ ទ្រង់ជាច្បងក្នុងលោក
 ប្រាសាទនិព្វាននេះ ព្រោះអស់ៗចង់ ឲ្យ ប្រការ ខ្ញុំបានយើង
 (ព្រាហ្ម) ហើយលើកឡើងឡើងថ្វាយ ។ ដោយកុសលកម្ម
 ដែលខ្ញុំធ្វើនាដើម ដោយការតាំងចេតនានាដើម លុះខ្ញុំលា
 ចង់នឹងកាយនាចេតនាសុស្សៈហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងវាសនា
 វិគ្គិវ្យ ។ ខ្ញុំបានសោយទេវពជ្យ អស់ ៣០០ ជន បានជា
 ស្លេចចក្រគតិ អស់ ៥០០ ជន ។ បានសោយប្រទេសពជ្យដ៏ធំ
 ទូលាយ ក៏បានមួយអស់ឆ្នាំយូរក្ស ខ្ញុំទទួលកុសលកម្មរបស់
 ខ្លួន ដែលខ្លួនធ្វើឲ្យហើយក្នុងកាលមុន ។ ក្នុងកាលៗ ៤២ គឺ
 កាលនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើឲ្យកុសល-
 កម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយទង់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥច្ឆាខោ ធម៌ំ អដ្ឋំ សកាធនំ សច្ចតំ
 ទោមនុស្សេន នាធម្មំ តនា មយ្ហំ កាតេ ជលំ ។
 បដិសម្ពុទ្ធិនា ធម្មស្សោ វិមាត្ថាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនម្ពុំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធម្មនាយកោ ជេរេ ឥមា
 កាជាយោ អភាសិតាតិ ។

ឧទិកាយក្កោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

បព្ពត្តិ តិណិកិដ្ឋណិប្បជកត្ថោបទានំ

(២២) ហិមវន្តស្សវិទូរេ កុតកលោ នាម បព្វតោ
 តត្ថទ្ធិសំ វិសុក្ខលំ ធម្មក្កន្តំ វិលត្តិតំ ។
 តិណំ កក្កន្តិណិប្បន្នំ ឧបិច្ឆានហិ តនា
 ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន វិសុក្ខលំ អប្បជយំ ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កាប្បេ យំ កាច្ឆមការី តនា
 ឧត្តតិ នាភិជាតាមិ តិណំ ប្បន្នំ ជលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

សូម្បីថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានប្រាប់នឹងគ្រូប ក៏អាចប្រមូលវិគ្គេនីក្នុង
 ដោយសំពត់សំបកឈើបាន នេះជាផល នៃកំពើដែលខ្ញុំធ្វើ
 ហើយ ក្នុងភពនោះ ។ បដិសម្ពុទ្ធា ២ វិចារូ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ល្អសំហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធម៌នាយកនេះ មានកាយ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បឋំ ឧទិកាយក្កោស្ស អបទានំ ។

តិណិកិដ្ឋណិប្បជកត្ថោបទានំ ទី ២

(២២) មានក្នុងចំណោមក្រុមគណៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត ខ្ញុំ
 បានឃើញសំពត់បដិវត្តល ដែលគេព្យួរលើពុទ្ធិរោងក្បែរក្នុង
 នោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកកំពុង បានចិត្តត្រេកអរ បាន
 បេះផ្កាកណ្តឹង ឆ្ងល់ចំពោះសំពត់បដិវត្តលនោះ ។ ក្នុងកម្ស
 ទី ៣១ កំពើកម្សនេះ កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើ
 កុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះដែលនៅផ្កាកណ្តឹងឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ទ្វេសម្បត្តិ អនុភោគ្វាទ សុត្តន្តមូលេន ចោធិតោ
 កោតនស្ស ភកវតោ សាសនេ ចត្វជី អហំ ។
 បដាធិ បហិតតោម្ហិ ឧបសន្នោ ធិរុច្ឆិ
 ធាកោ ពទ្ធជិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ចជីសម្ពុទ្ធា កតស្សា វិហារក្កាមិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វត្ថុ សុទ្ធំ អាយស្មា នធម្មតាវកោ ថេរោ វិហា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

ឧបាសន្តស្ស ឧបាសន្ត ឧបាសន្ត ។

ធម្មកប្បប្បិយត្ថេរាបទានំ

(២២) បិមវន្តស្សវិទូនេ ធាបលោ ធាម(១) ចត្វតោ
 ពុទ្ធា សុទស្សនោ ធាម វិហាសំ ចត្វតន្តេ ។
 បុដ្ឋំ បោមវន្ត(២) កុយ កុដ្ឋំ វេហាយសេនហំ
 អនុសំ វិជំ ពុទ្ធិ ឧបសន្នាមធាសវំ ។

១ ឧ. ឧបលោ ធាម ។ ២ ឧ. បោមវន្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ខ្ញុំបានសោយសម្បត្តិទាំងពីរ ត្រូវកុសលមូលជាសំភ្លឺន ក៏
 ចូសក្នុងសាសនាបេសព្រះធានព្រះភាគ ព្រះធានាភាគម ។
 ខ្ញុំមានចិត្តចក្ខុទៅកាន់ព្យាយាម មានចិត្តស្ងប់ភ្លេច ជា
 អ្នកមិនមានឧបទិ មិនមានភាសាៈ ដូចអ្វីផ្កាចំរើនឡើងវិញ
 ហើយដូច្នោះឯង ។ បដិសម្ពុទ្ធា ២ វិហារកុ ៨ ធីតកិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់អ្វីហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧទ្ធចក្ខុវិភាគ មានភាយ បានសម្បត្តិទុរ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧបាសន្តស្សឧបាសន្ត ។

ចម្បកប្បប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ២

(២២) មានភ័យចង្រ្កាចរាជៈ នៅជិតព្រហ្មមាតុ
 ព្រះពុទ្ធព្រះធានសុទស្សនោ ស្តេចទ្រង់ជ្រងំចង្រ្កាចរាជៈ ។ កាល
 នោះ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាធានសុទ្ធរដូចមាស ហើយហៅទៅ
 តាមភាគស បានឃើញព្រះសេដ្ឋុខ្ល ដែលប្រាសចាកចូល
 វិហារស ស្តេចទ្រង់ទ្រង់ឈរហើយ ទ្រង់មិនមានភាសាៈ ។

សក្ខី បទុមបូជិតត្ថេរាបទាន

សក្ខីធម្មកបុត្តាធិ សីលេ កក្កាធិ គណ
 កុដ្ឋស្ស អភិរោមសី សយម្ពុស្ស មហេសីបោ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កក្កេ យំ បុប្ផមភិប្បជយំ
 ធុត្ថតិ ឆាភិជាឆាមិ កុដ្ឋប្បជាយំ ផលំ ។
 ធម៌សម្ពិទ្ធា ពត្ថស្សា វិហោក្កាចិច អដ្ឋិមេ
 ធន្មភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ កុដ្ឋស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ធម្មកបុត្តិយោ វេរោ ឥតា
 តាជាយោ អកាសិក្កាតិ ។

ចក្ខុវត្ថុយន្តេស្ស ធម្មានំ សមន្តំ ។

សក្ខីមិ បទុមបូជិតត្ថេរាបទាន

(៤៩) ហិមវត្ថុស្សវិទូរេ រោមសោ ឆាម បទូរោ
 កុដ្ឋោ ធនសាភិកោ ឆាម(*) អញ្ញោ កក្កេសេ វសី គណ។
 កវតា ធិក្ខមិក្កាន ធម្មតិ ឆាយិ អហំ
 ឯកាហំ ឆាយិក្កាន បុណ្ណវិ ឧទាកមី ។
 ឯកាធុតេ ឥតោ កក្កេ យំ បុប្ផ អភិប្បជយំ
 ធុត្ថតិ ឆាភិជាឆាមិ កុដ្ឋប្បជាយំ ផលំ ។

* ឧ. កុដ្ឋោ ធិក្ខមិ តាម ។

ចក្ខុវត្ថុយន្តេស្ស ទំ ៨

លុយេយ្យ ខ្ញុំធម្មសំនុំផ្កាចម្បា ៧ លើក្បាល បូជាដល់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាសយម្ពុ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។ ក្នុងកញ្ចប់
 ៣១ អំពិកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយដល់ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃកុដ្ឋបូជា ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហោក្ក
 ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះគ្រូ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចេឡកប្បិយោន្តេ មានកាយ បានសម្រួលនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចក្ខុវត្ថុយន្តេស្ស ។

ចក្ខុវត្ថុយន្តេស្ស ទំ ៩

(៤៩) មានក្នុងមួយរយៈពេលស្រេច ទៅដល់ព្រះហិមវត្ថុ កាល
 នោះ ព្រះគ្រូព្រះនាមសោភ័តៈ ទ្រង់អង្គុយទ្រង់ទីកល ។
 ខ្ញុំចេញអំពីលំនៅ ហើយកាន់យកនូវផ្កាឈូក បំផ្លាញព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ លុះខ្ញុំបំផ្លាញអស់មួយថ្ងៃហើយ ក្រឡប់ចូលកាន់
 លំនៅវិញ ។ ក្នុងកញ្ចប់ ៣១ អំពិកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានបូជាដល់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃកុដ្ឋបូជា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចង្កើសម្ពុទ្ធា ធម្មស្សោ វិទោក្ខាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បទុមបូជនោ ថេរោ ឥមា
 កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ចុវច្ឆរណន្តោស្ស អបទានំ សម្ពុទ្ធំ ។
 ធម្មសម្ពុទ្ធំ កាលាវា ។

អដ្ឋមិ វិណិម្មជ្ជិទាយកល្ហោបទានំ

[៤៨] ហិមវន្តស្សវិទូរេ លម្ពកោ ឆាម ចត្វតោ
 ឧបមិស្សោ ឆាម សម្ពុទ្ធា អត្តោកាសម្ពិ ចង្កើមិ ។
 មិគលុទ្ធា ចុរេ កាសិ អនេញ កាណនេ អហិ
 ជិស្វាន កំ ទេវទេវំ សយម្ពុំ អបរាជិតំ ។
 វិញ្ញសន្នេន ចិញ្ចេន គណា គស្ស មហោសិយោ
 វិសិទ្ធនត្ថំ ពុទ្ធស្ស វិណិម្មជ្ជិមនាសហំ ។
 ឧត្វាន ទេវទេវស្ស កិយេវា ចិត្តំ បសាទយី
 សម្ពុទ្ធិំ អភិវរទេវា ចក្កាមិ ឧត្តរាធុរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ចង្កើសម្ពុទ្ធា ៤ វិទោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទុមបូជនៈគួរ មានរាយ បានសម្ពុទ្ធិគួរ
 តាមពិធីនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ ចុវច្ឆរណន្តោបទាន ។

ចប់ កាលាវា ទី ១៣ ។

វិណិម្មជ្ជិទាយកល្ហោបទាន ទី ៨

[៤៨] មានកម្មយៈឈ្មោះលម្ពកៈ នៅជិតព្រៃចម្បងតាម ព្រះ
 សម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមស្សៈ ទ្រង់ចង្រ្ទមកពីទីពលជិតក្នុងនោះ ។
 កាលនោះ ខ្ញុំបានកើតជាព្រាហ្មណ៍នៅក្នុងព្រៃចំ បានឃើញ
 ព្រះសង្ឃម្នាក់ ជាទេវតាព្រលឹងជាតិទេវតា ទ្រង់ឈ្នះមាតា
 លុះឃើញហើយ ខ្ញុំបានចង្អុលជូនថា បានថ្វាយស្រីមួយក្បាច់
 ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ស្វែងរកទូលាដ៏ធំ សម្រាប់
 ព្រាហ្មណ៍ ។ លុះខ្ញុំថ្វាយដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាទេវតាព្រលឹង
 ជាតិទេវតាហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រាបដ៏ព្រលឹង ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះសម្ពុទ្ធ ឈរមុខទៅកាន់ទិសទុក្ខ ហើយដើរចេញទៅ ។

ឧទ្ទិស វិណាមន្តិកាយករោចកាង

អចរី កតមត្ថំ មី មិគកជា ឆាយាមយិ
សីហោ ហតិកោ សន្តោ តត្ថ កាលី កកោ អហំ ។
អាសន្នេ មេ កតំ កម្មំ ពុទ្ធសង្កេ អនាសរេ
សុត្ថន្តោ សរេកោ ទេវលោកំ អកុដ្ឋហំ ។
យូរោ តត្ថ សុកោ អាសិ មុញ្ញកត្តាភិធិម្មិកោ
សហស្សកណ្តោ សតកណ្តោ ធជាលុ ហរិទាមយោ ។
ចកា ធិប្បាតេ តស្ស សតវសីវ ឧត្តកោ
អាភិណ្ណោ ទេវកញ្ញាហិ អាហោធិ កាមកាមិហំ ។
ទេវលោកា ធិប្បាត ឥន្ទ្រមូលេ បោធិកោ
អាគុដ្ឋា មនុស្សតំ ចត្តាម្មំ អាសវក្ខយំ ។
ធឧត្ថវតេ វិកោ កាម្យ ធិសីននមនាសហំ
ឧត្តតំ ឆាភិជាតាមិ តិណមុដ្ឋយំធិ ជលំ ។
បដិសម្ពុតា ធឧស្សោ វិហោក្កាមិន អដ្ឋិមេ
ធឧន្ទ្រភិញ្ញា សដ្ឋិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនដ្ឋំ ។

វិណាមន្តិកាយករោចកាង ទី ៨

ខ្ញុំកុំពឹងផ្អែកទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន សេចក្តីស្រឡាត់ស្រឡាយនេះក៏ទាំងខ្ញុំ ខ្ញុំ
ដែលត្រូវស្រឡាត់ស្រឡាយនេះ ក៏ធ្វើមរណៈកាលក្រុង
ក៏នឹងនោះ ។ ព្រោះកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ចំពោះព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធជ្រាសិរ ចំនងអាសាវៈ ក្នុងគោលដ្ឋានមរណៈនោះ
ខ្ញុំក៏បានទៅកើត ឯហ្នំទៅលោក ដូចកម្លាំងសរសើរដែលចូល
ចេញ ។ ប្រាសាទជាវិការវិនិក្រមណ៍ មានពណ៌រឿវ
ដែលចូលក្នុងមុខហើយសម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុងទៅលោកនោះ ជា
ប្រាសាទដ៏ល្អ មានកំពស់មួយគាត់ដូចកុសល មានជាន់១០០
ចំពូលវិដាយទី ។ ភស្តុតាងប្រាសាទនាជ្រោយចេញទៅ
ដូចគ្រាក៏ពុទ្ធបរិវារ ខ្ញុំជាអ្នកប្រាថ្នាវិភង្គកម្ម កុករ
ដោយស្រីទេវកញ្ញា ។ ខ្ញុំច្បងយកទៅលោកហើយ ត្រូវ
កុសលមូលជាសំឡេង ក៏បានមកកាន់មនុស្សភាព ហើយ
ផលនៃការក្សេយៗនៃអាសាវៈ ។ ក្នុងកថាខ្មែរ ៤៤ អំពីកថានេះ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយស្រីសម្រាប់អង្គុយ ខ្ញុំមិនដែល
ស្គាល់ទុក្ខនោះ នៅជាផលនៃស្រីមួយក្តាប់ ។ បដិសម្ពុតា ៤
វិហោ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាតំពូលសំហើយ
តាំងសាសនា បេសកកម្ម ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សចទានំ

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា តិណ្ឌឌុដ្ឋនាយកោ ថេរោ
ឥមា កាដាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោ សចទានំ សម្ពុំ ។

នវិមំ ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោបទានំ

(២៧) កាលិកាវរំ ដោតន្តំ ធិសិទ្ធិំ ធម្មតន្តរេ
អន្តសំ វិជិ ពុទ្ធិំ ឱយតិណ្ឌាធម្មាសវំ ។
តិក្កកំ សដលំ ធិស្វា កិក្ខុក្វាន សកោដិកំ(១)
បសន្នចិត្តោ សុខោ វេស្សកុស្ម្យអធាសហំ(២)។
ឯកនវុត ឥតោ កាច្យេ យំ ដលំ អនិច្ចំ តតា
ធុត្ថតិ ឆាភិដាឆាមិ ផលនាធិស្សំនិ ដលំ ។
ពដិសម្ពុតោ ធម្មស្សោ វិមាគ្គាចិត្ត អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្និកាភា កតំ ពុទ្ធស្សសាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា តិក្កកុដ្ឋនាយកោ ថេរោ
ឥមា កាដាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោ សចទានំ សម្ពុំ ។

១ ឧ. សកេសតំ ។ ២ ឧ. សយកុស្ម្យទោសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សចទានំ

បានព្វា ព្រះតិណ្ឌឌុដ្ឋនាយកោ មានភាយុ បានសម្ពុត្ត
ភាពចាំឆ្នាំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោបទានំ ។

ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោបទានំ ទី ៤

(២៨) ខ្ញុំឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកចូលវិគិតិលេស
ទ្រង់ត្រឡប់មកវិញ មិនមានកាសវៈ ស្ដេចអង្គក្នុងចន្លោះ
ភ្នំ រុក្ខវៀងដូចភ្នំកាលិកា ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្ត
សោមនស្ស បានឃើញដើមទន្ធាប់ដែលមានផ្លែ រឹបកាប់
យកចាំទទួល ក្នុងព្រះវស្សកុ ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពី
កប្បនេះ កាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែទន្ធាប់
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែទន្ធាប់ ។
បដិសម្ពុតា ២ វិមាគ្គ ៨ និងកិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ចាំឆ្នាំហសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្វា ព្រះតិណ្ឌឌុដ្ឋនាយកោ មានភាយុ បានសម្ពុត្ត
ភាពចាំឆ្នាំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធិនកុដ្ឋិកាយក្ខេយ្យោបទានំ ។

ទស្សន៍ ឯកញ្ញាល័យត្ថេរាបទាន

(៨០) វេរតោ ឆាន(១)សម្ពុទ្ធោ ននិក្ខលេ វសី តតា
 អនុសិ វិរជំ កុន្ធំ មីតវិសីវ កាលុមិ ។
 ទក្កាទុទំ បហដ្ឋិវ ទទិវត្ថាសន្និកិ
 ឡិសនំ វិយ រោធន្តំ ឯកញ្ញាល័យតកាសហំ ។
 ទតុន្ត្រិតេ ឥតោ កាធម្ម យំ អញ្ញាល័យតកាសហំ
 ទុក្កតិ ឆាភិជាឆាមិ អញ្ញាល័យោ ឥនិ ដលំ ។
 ចជិសម្ពុតា ទតស្សោ វិទាត្ថាមិច អដ្ឋិទេ
 ទន្សិកញ្ញា សន្និកាតា កតំ កុន្ធុស្ស ឆាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទិ អាយស្មា ឯកញ្ញាល័យោ ថេរោ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកញ្ញាល័យត្ថេរាបទាន សម្ពុទ្ធ ។

ឯកញ្ញាល័យត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៨១) កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមវេរតោ ស្តេចគង់នៅ
 ទៀបរដូវស្ងួត ខ្ញុំបានឃើញព្រះកុន្ធ ដែលប្រាសចាកដួល
 គិតរលស ដូចព្រះអាទិត្យនាពេលល្ងាច ឬដូចមុខភ្លើងគប់
 ដែលត្រូវរងរំលោភរំលាយ គុំនោះសាតដូចរណីករភ្លើងនៃទស
 គតិ ទ្រង់រើស្រឡើងដូចរំលោភ ខ្ញុំធ្វើអញ្ញាល័យម្តង ។ ក្នុងកថា
 ទី ៩២ អំពីកថានេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានធ្វើអញ្ញាល័យ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្កតិ នេះជាផលនៃការធ្វើ
 អញ្ញាល័យ ។ ចជិសម្ពុតា ២ វិទាត្ថ ៨ មិនអភិញ្ញា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាលា របស់ព្រះកុន្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកញ្ញាល័យត្ថេរា មានកាយ បានសម្តែងខ្ញុំ

គាត់ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុទ្ធច្បង្គំពេ ឧទ្ធច្បង្គំកាយស្ស អបបាធិ

ទុទ្ធិន្តិ

ចទុម្ពី ឧប្បលាហលី ឆដោ កិដ្ឋន្តិកំ ធម្មិ
ធម្មិកោ ចទុម្ពធម្មិ តិទុកោកញ្ចលី ឆដា
ឆ ឆ សដ្ឋិ ឆ កាដាយោ កលិកាយោ វិកាវិហា ។

ឯកចទុម្ពត្រៃ ចត្វាស្ថាន ។

សុទ្ធច្បង្គំពេ ឧទ្ធច្បង្គំកាយ អបបាធិ

ទុទ្ធិន្តិ

ឯកចទុម្ពិយេក្កបទាន ១ គីណុច្ឆលមាលិយេក្កបទាន ១
ឆដោយក្កបទាន ១ គីណិកិដ្ឋន្តិកិប្បដក្កបទាន ១
ឆទ្បាភារិក្កបទាន ១ ចម្បកច្ចុដ្ឋិយេក្កបទាន ១ ចទុ-
ម្បដក្កបទាន ១ គីណមុដ្ឋិយេក្កបទាន ១ តិទុក-
ដលោយក្កបទាន ១ ឯកញ្ចលិយេក្កបទាន ១ ចិន្ទ-
ភាថា ៦៦ ភាថា ដែលក្កក្កក្កប្រដ្ឋកចំឃើញហើយ ។

ចប់ ឯកចទុម្ពទ្ធិ ទី ៣៨ ។

ឆត្រសោ សទ្ធសញ្ញកវិគ្គ
បឋម៍ សទ្ធសញ្ញកត្ថោបទានំ

(៥១) មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសី អរញ្ញ កាណេន អហំ
 ឧត្តុសាសី សម្ពុទ្ធំ នេវសង្ឃបុក្ខតំ ។
 ធាតុសង្ឃំ បកាសេន្តំ ទុដ្ឋាទ្គំ មហាជនំ
 អស្សាសី មទុរំ វិនំ កាវិកុរុណោបមំ ។
 ព្រហ្មសរស្ស មុនិវោ សិទ្ធិវោ លោកាតទុវោ
 ឃោសេ ចិត្តំ បសាទេត្វា បត្តោត្តិ អាសវកុយំ ។
 បិក្ខុត្ថិសេ ឥសោ ករេជ្ឈ យំ កឌ្ឍមការី ឥណ
 ទុក្ខតំ នាភិជាតាមិ បសាទស្ស ឥនំ ជលំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្ស វិមោត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្មកិញ្ញា សច្ចិកាតា កាតិ ទុដ្ឋស្ស សាសន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាយស្ស សទ្ធសញ្ញកោ ថេរោ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។
 សទ្ធសញ្ញកត្ថោ អបទានំ សម្ពុទ្ធំ ។

សទ្ធសញ្ញកវិគ្គ ទី ៣៦
សទ្ធសញ្ញកត្ថោបទាន ទី ១

(៥១) ពិជានិមុខ ខ្ញុំជាគ្រាន់ប្រឹក្ស ទៅក្នុងព្រៃនេះ ខ្ញុំបាន
 ឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ មានក្បួនទៅទៅទៅទៅទៅទៅទៅ ដែល
 កំពុងទ្រង់ប្រកាសខ្លួនសព្វថ្ងៃ ៤ ស្រោចស្រង់មហាជន ខ្ញុំបាន
 ស្តាប់នូវព្រះពុទ្ធដីកាដ៏ព័រោះ ទេវមាជ្ជបសម្រកនៃកេរ្តិ៍ ។
 ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសូរសៀងអិកកង របស់ព្រះមុនី
 ព្រះនាមសិទិ ជាលោកតន្ត្រី មានព្រះសូរសៀងដូចសម្លេង
 នៃព្រហ្ម ហើយដល់នូវការអស់ទៅនៃតាសវ ។ ក្នុងកិច្ចរិទ្ធិ
 ឈ្នះ អំពីកិច្ចរិទ្ធិ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ធ្វើនូវកុសលភក្ត្រ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដែល នៃ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាតំប្បសាសន៍ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានទូទៅ ព្រះសទ្ធសញ្ញកត្ថោ មានកាយ បានសម្ពុទ្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ សទ្ធសញ្ញកត្ថោបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
ទុតិយំ យវិកលាបិយត្ថេរាបទានំ

(៥២) នករេ អនុណាវតិយា អាសី វយសិកោ តតា
 ចន្ទេ ធិស្វា ធិស្វុទ្ធំ សម្ពុទ្ធិំ យវកលាបិ អបត្តិ(១) ។
 អនុកម្មតោ កាវុណិកោ សិទ្ធិ លោកត្ថនាយកោ
 មម សង្កប្បមញ្ញាយ ធិសីធិ យវសន្ទរេ ។
 ធិស្វា ធិសីធិ វិមលំ មហាយាយំ វិនាយកំ
 មាមាជ្ឈំ ជនយំគ្វា តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កច្ឆេ យំ កម្មមករី តតា
 ឡតី មាភិជាតាមិ យវត្ថុរេ ឥទ្ធំ ជលំ ។
 មជិសម្ពិទា ធមស្សោ វិហេត្វាមិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ប, សង្កំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
យវិកលាបិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(៥២) កុតិកាលនោ ខ្ញុំជាអ្នកធ្វើស្រែ ខែស្រូវដំណើប
 នៅក្នុងនគរអនុណាវតិ បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធក្នុងផ្លូវ ក៏បាន
 ក្រាលកណ្តាប់ស្រូវដំណើប (ថ្វាយព្រះអង្គ) ។ ព្រះសិទ្ធិ
 ព្រះអង្គជាអង្គនាយកក្នុងលោក បានសេចក្តីអនុគ្រោះ បាន
 សេចក្តីកុរុណា ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ ហើយគង់
 លើកប្រាសខែស្រូវដំណើបនោះ ។ ខ្ញុំសុំបានឃើញ (ព្រះ
 សម្ពុទ្ធនោះ) ព្រះអង្គនាមមន្ទិល បានឈាតដ៏ច្រាលិវ ជាអ្នក
 ដឹកនាំ (សត្វលោក) កំពុងគង់នៅ ក៏ញ៉ាំងប្រាថាទ្យាទ្យកើត
 ឡើង ហើយធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ ។ កុតិកប្បទី ព្រះ
 អំពិតច្បងនេះ កុតិកាលនោ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើ
 កុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃកម្រាល
 កណ្តាប់ស្រូវដំណើប ។ មជិសម្ពិទា ២ វិហេតុ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

តតិយំ កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា យវកាលាចិយោ វេរោ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។
 យវកាលាចិយស្មា ឧបទានំ សម្ពុំ ។

តតិយំ កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ

[៨៣] តិសុកំ បុច្ឆិមំ ធិស្វា មក្កោនាទា អក្កសិ
 តុច្ឆំ សវិត្តា សិទ្ធិត្ថំ អាតាស អភិទ្ធវយិ ។
 កត្តុវុតេ ឥតោ កក្កេ យំ បុច្ឆមភិទ្ធវយិ
 ធុត្ថតិ ឆាភិជាថាមំ តុទ្ធវជាយិទំ ផលំ ។
 មជ្ជិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិទោក្កាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សម្ពិកតា កកំ តុទ្ធស្ស ហសធានំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កំសុកប្បដិកោ វេរោ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។
 កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ សម្ពុំ ។

កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ ទី ៣

បានឮថា ព្រះយវកាលាចិយស្មា ឧបទានុ បានសម្ពុំឡើង
 តាជាតាំងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។
 ចប់ យវកាលាចិយស្មាបទានំ ។

កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ ទី ៣

[៨៣] ខ្ញុំបានឃើញថាវារិក ហើយបេស្តិកក្នុងការស្នើសុំ
 ឥតដល់ព្រះក្នុងព្រះនាមសិទ្ធិនេះ ដូចជាបុរាណជីវិតកាស ។
 ក្នុងកិច្ចការ ៤២ កំពើកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានប្រាប់
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនេះ នេះជាដល់នៃក្នុងប្រាជ្ញា ។ មជ្ជិសម្ពិទា
 ២ វិចារា ៨ ធីតកំព្វា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
 ហើយ តាំងលាសនា របស់ព្រះក្នុង ខ្ញុំបានប្រាប់បង្គំ
 ហើយ ។
 បានឮថា ព្រះកំសុកប្បដិកធូរាបទានុ បានសម្ពុំឡើង
 តាំងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។
 ចប់ កំសុកប្បដិកធូរាបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បគ្គត្តំ សកោដិកកោណ្ឌទាយកត្តោបទានំ

(៥៤) អក្កន្តក្ខ ចនំ និស្វា សិទ្ធិនោ លោកាទនុនោ
 ឯកំសិ អនិទំ កក្កា ចនំ សេដ្ឋំ អនុចំ ។
 កោណ្ឌំ ចុច្ឆតំ និស្វា មាទចំ ឆរណ៍រុហំ
 សកោដកំ(*)កហេត្វាទ ចនេ ឧត្តំ អប្បជយី ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ កក្កុឝករី កតា
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ ទុក្ខប្បជាយិទំ ផលំ ។
 បដិសម្ពុតា ធនសេស្វា វិនោក្ខាចិទ អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតុំ សុទ្ធិ អាយស្មា សកោដកកោណ្ឌទាយ-
 កោ ជេរេ ឥនា កាជាយោ អភាសិត្វាតិ ។

សកោដិកកោណ្ឌទាយកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

* ឧ. សកោសកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សកោដិកកោណ្ឌទាយកត្តោបទានំ ទី ៤

(៥៤) ខ្ញុំបានឃើញស្នាមព្រះបាទ របស់ព្រះសិរី ជា
 ដៅភស្តុតាងលោក ដែលទ្រង់ជាតំទុក ហើយធ្វើឲ្យស្បែកខ្លា
 ត្រៀងស្មាខ្លា ក្នុងរូងស្នាមព្រះបាទដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំឃើញ
 ខ្លាដើរឈរដែលជុះលើដីដី ឈ្មោះកោណ្ឌព្រឹក្ស មាន
 ក្បាលវែក ហើយក៏កាច់យកទាំងក្រុយ មកប្លង់នៅច្រកដ៏ស្នាម
 ព្រះបាទ ។ ក្នុងកម្សិច យូង កំពឹកច្បងនេះ ក្នុងកាលនោះ
 គ្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាសេចក្តីទុក្ខប្បជា ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិនោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាតំទុក្ខសរុបហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសកោដកកោណ្ឌទាយកត្តោ មានអាយុ បាទ

សម្បែងស្លាប់ទាំងនោះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សកោដិកកោណ្ឌទាយកត្តោបទានំ ។

បញ្ចប់ ទណ្ឌទាយកត្តោបទានំ

(២២) កាធនំ វិនោកុយ្យេ វេន្យំ ទេត្វាធមាទ្គនា
 អាលម្ពនំ កហោត្វាធម ឥន្ទ្រស្ស អននិ អហំ ។
 គេធនំ ចិត្តច្បសាធម ឥន្ទ្រតេ អភិក្ខិយ
 អាលម្ពនម្យំ ធម្មាធម ចក្កាមិ ឧត្តរាធុតោ ។
 ធម្មត្ថវតេ ឥតោ កហោ យំ ទណ្ឌាធមនិទ្ធិនា
 ឧត្តតិ តាភិជាតាមិ ទណ្ឌានាធស្សិទិ ផលំ ។
 ចដិសម្ពិទា ចកស្សោ វិនោក្ខាបិធម អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អយស្មា ទណ្ឌទាយកោ វេនេ ឥតា
 កាជាយោ អកាសិក្ខតិ ។

ទណ្ឌទាយកត្តោ អបទានំ ផន្ទំ ។

ទណ្ឌទាយកត្តោបទានំ ទី ៥

(២៣) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានចូលទៅក្នុងព្រះ ហើយ
 កាប់ផ្លូវឫស្សី យកមកធ្វើបង្គំនៃ ប្រទេសដែលព្រះសង្ឃ ។
 ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃដែលមានវត្តដ៏ល្អ
 លុះប្រទេសនូវបង្គំនៃហើយ ក៏បែរមុខឆ្ពោះកាន់ទុក្ខទិស
 ដើរចេញទៅ ។ ក្នុងកថាទី ៧២ អំពីកថានោះ ក្នុងកាល
 នោះ ព្រះហស្តដែលខ្ញុំ បានប្រទេសនូវបង្គំនៃ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខទិ នោះជាផលនៃការប្រទេសបង្គំនៃ ។
 ចដិសម្ពិទា ២ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ កាន់សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទណ្ឌទាយកក្មេរ មានកាយ បានសម្តែងនូវ
 ភាពព្រំព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទណ្ឌទាយកត្តោបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

ឆដ្ឋី អម្ពយាកុទាយកត្តោបទានំ

(៨៦) សភវីសី នាម សម្មាសាមី ធម្មបទ

វុដ្ឋហិតា សនាចិត្តា កិក្ខាយ មមុនាកមិ ។

ចក្ខុកកុទ្ធិ ធិស្វាណ អម្ពយាកុ អនាមយី

វិស្សសន្តមនន្តស្ស វិស្សសន្តម ធម្មសា ។

ចក្ខុវិភេ ឥតោ កាឃ្យេ យំ កម្មមករី ភនា

នុក្កតំ នាគិជាតាមិ អម្ពយាកុយិនំ ផលំ ។

បដិសម្ពិទា ឧតស្សា វិនាគ្គាមិច អដ្ឋិមេ

នន្តរិកញ្ញា សម្ពិកតា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា អម្ពយាកុទាយកតោ ជេរោ

ឥតោ កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អម្ពយាកុទាយកត្តោបទានំ សម្ពុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

អម្ពយាកុទាយកត្តោបទានំ ទី ២

(៨៧) ប្រាចេច្ចកសម្ពុទ្ធ ប្រាសាទសភវី ប្រាសាទធិន

នាសត្រូវផ្កាស្រព្វាញ់បាន ទ្រង់ចេញអំពីសមាធិ ហើយស្តេច

សំដៅមកក្នុងដីឆ្នាំក្រ ។ ខ្ញុំបានឃើញប្រាចេច្ចកក្នុងវេលា

មានប្រាហូច្ច័យស្តេច ខ្ញុំបានចិត្តជ្រៅថា បានប្រគេនបរា

ស្វាយ ដល់ប្រាចេច្ចកក្នុងនោះ ។ ក្នុងកថា ៨២ អំពីកថា

នេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រាហ្មណ៍ដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម

ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នោះជាផល នៃបរាស្វាយ ។

បដិសម្ពិទា ២ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ

ឲ្យជាតំប្បសំហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំក៏

បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពយាកុទាយកត្តោ មានកាយ បានសន្តិ

ខ្ញុំភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អម្ពយាកុទាយកត្តោបទានំ ។

សត្តម៍ បុណ្យបូជកលោកបទាន

(៥៧) និវរិយាភ និក្ខុន្តោ វិបស្សី លោកនាយកោ
 កិក្ខុនេ វិបស្សោ លោ មម សន្តិកឌុយាភមិ ។
 តតោ បិក្ខោ សុខនោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ភាធិនោ
 លោសាសុប្បដកំ ធាតុ កាច្ឆិ សក្កន្តិ មោធិហំ ។
 ឯកឧត្ថេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ បុដកាមនាយសហំ
 ឧត្តតិ ចាកិជាធាមិ បុដកាស្ស ឥធិ ដលំ ។
 ធម៌សម្ពុទោ ធម្មសេនា វិហោត្តាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខិកា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បុដកាច្ឆរិកោ ថេរោ ឥតោ
 កថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

បុណ្យបូជកលោក អបពាមំ សមនំ ។

បុណ្យបូជកលោកបទាន ទី ៧

(៥៨) ព្រះពុទ្ធគ្រូឆោមវិបស្សី ជាតាយកវិបស្សី គ្រូ
 ស្តេចចេញអំពីបង្គំសេច្រាស់សម្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ គ្រូធ្វើ
 ព្រះដំណើរទៅដើម្បីកិក្ខុ បានគ្រូចូលសំដៅទៅក្នុង ។
 លំដាប់នោះ ភ្នំមានបិក្ខោមនស្ស ក៏បានប្រគេនក្បែរ
 អំពីល ដល់ព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ ប្រកបដោយភាពគុណ
 ដោយសារកុសលនេះ ក៏បានកែតម្រូវក្នុងឋានសួគ៌ ដល់មួយ
 កម្ម ។ ក្នុងកម្មទី ៧១ អំពីកម្មនេះ ព្រះហេតុដែល
 ភ្នំបានថ្វាយកក្កដ់អំពីល ភ្នំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនិ នេះជាផល
 នៃការថ្វាយកក្កដ់អំពីល ។ បដិសម្ពុទា ២ វិទោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ភ្នំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ភ្នំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្យបូជកលោក មានភាគ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ បុណ្យបូជកលោកបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សព្វគាត់
អដ្ឋមិ វិច្ឆិទាយកត្តោបទានំ

[៥៥] វិបស្សិយោ កកវុតា លោកដេដ្ឋស្ស តានិយោ
ឯកវុតោ មយោ និយោ(*) មសន្នេន សតាណិយា ។
ហត្ថិយានំ អស្សយានំ និព្វយានំ សមជ្ឈកំ
តេន វុត្តកតាមេន(២) មត្តោម្ពំ អាសវក្ខយំ ។
ឯកទុវុតេ ឥតោ កម្មេ យំ វុត្តនននី ភតា
ទុក្ខតំ ធាតិជាតាមិ វុត្តនានស្សនំ ផលំ ។
មជ្ជិមគ្គិយា មគស្សោ វិមោក្ខាមិទ អដ្ឋមេ
នន្ទុកិញ្ញា សន្និកតា កតិ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា វុត្តនាយតោ(៣) ផេរោ ឥហ
តាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

វិច្ឆិទាយកត្តោ សព្វគាត់ សម្ពុំ ។

* ម. និពេកុំ ឬ យា វិទ្យុន្តិ វិស្សន្តិ ។ ២ ម. មក្ខវាទេ ។ ៣ ឆ. មក្ខវាយកេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សព្វគាត់
វិច្ឆិទាយកត្តោបទានំ ទី ៧

[៥៥] ខ្ញុំជ្រាបថាប្រគល់ប្រមូល ដល់ព្រះមហាព្រះ
ភគវ្ក ព្រះនាមវិបស្សិ ជាប្បវត្តក្នុងលោក ជាតាចិប្បក្កល
ដោយវិសេសខ្លួន ។ ដោយការថ្វាយគ្រោះថា ខ្ញុំក៏បានឮ
យានដ៏ យានសារ ជាយានទិព្វ ទាំងបានដល់នូវការសេសសល់
នៃកាសវៈ ។ ក្នុងកថាទី ៩១ អំពីកថានេះ ក្នុងកាលនោះ
ព្រោះហេតុផលខ្ញុំ បានថ្វាយគ្រៃ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
នេះជាផលនៃការថ្វាយគ្រៃ ។ មជ្ជិមគ្គិយា ២ វិមោក្ខ ៨ និង
អតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានច្រកចក្ខុហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិច្ឆិទាយកត្តោ មានភាយ បានសម្រួលនូវតាម
ទាំងនេះ ដោយប្រកាសដូច្នេះ ។

ឃប់ វិច្ឆិទាយកត្តោបទានំ ។

សិរី សរណគមនីយត្ថេរាបទានំ

(៥៩) អរុហិដ្ឋា តនា ធារិ ភិក្ខុ ចាដិរោ ចហិ
 ធារិយ ភិដ្ឋមាធាយំ ភិក្ខុ មេ សរណំ អនា ។
 ឯកត្តិសេ ឥនោ កក្សេ យេត្ថ មេ សរណំ អនា
 ទុក្ខតំ ធាភិជាធាមិ សរណាគមនេ ផលំ ។
 បដិសម្ពិទា ឧតស្សោ វិមោទ្ធាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាយស្មា សរណាគមនីយោ ដេរោ
 ឥនា តាថាយោ អភាសំត្ថាតិ ។

សរណគមនីយត្ថេរាបទានំ សម្ពុទ្ធ ។

ទេសមិ បិណ្ឌបាតិកត្ថេរាបទានំ

(៦០) តិស្សោ ធាមាសិ សម្ពុទ្ធោ វិហាសិ បវនេ តនា
 តុសិភាបិ ឥនាគន្ធា បិណ្ឌបាតិ អនាសហំ ។
 សម្ពុទ្ធំ អភិវនេត្វា តិស្សំ ធាម មហាយសំ
 សតំ ចិត្តំ វសានេត្វា តុសិភិ អកមាសហំ ។

សរណគមនីយត្ថេរាបទានំ ទី ៩

(៥៩) ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុនិងខ្ញុំជាភាគីភក្តី បានឡើងដំរើ
 ខ្លួន កាលទូកបែកបោរ ភិក្ខុបានឱ្យសរណគមនីយត្ថេរា ។
 ក្នុងកថាទី ៩១ កំពឹកថ្ងៃនេះ ព្រោះបោកដែលភិក្ខុ បានឱ្យ
 សរណគមនីយត្ថេរា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួននោះ ដល់
 តែសរណគមនីយត្ថេរា ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោទ្ធ ៨ និងកក្សេ
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់គ្នាហើយ ។

បានឮថា ព្រះសរណគមនីយត្ថេរា មានកាយ បានសម្តែងខ្លួន
 ដោយទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ សរណគមនីយត្ថេរាបទានំ ។

បិណ្ឌបាតិកត្ថេរាបទានំ ទី ១០

(៦០) កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាឆានតិស្សៈ គង់នៅក្នុងព្រៃធំ ខ្ញុំ
 ចេញកំពុងកុសិភមកក្នុងទីនេះ បានឮយបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំថ្វាយ
 បង្គំព្រះសម្ពុទ្ធត្រាឆានតិស្សៈ ព្រះអង្គមានយសធំ ហើយក៏ញ៉ាំង
 ចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រះថ្លា ហើយត្រឡប់ទៅកាន់ឋានកុសិភកិញ ។

សុត្តន្តបិដក វុទ្ធភិកាយស្ស ឧបទានំ

ទ្វេនុវត្តេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ នាមមននី ឥតា
 ទុក្ខតិ នាភិជាមាមំ បិណ្ឌនាគសង្ឃនំ ផលំ ។
 បដិសម្ពុត្តា ធនស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្ខតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បិណ្ឌនាគិកោ បេរោ ឥតា
 តាជាយោ អកាសិដ្ឋាតិ ។

បិណ្ឌនាគិកោស្ស ឧបទានំ សម្ពុត្ថំ ។

ទុព្វាធិ

សទ្ធសញ្ញំ យវសិកោ កីសុកោវណ្ណចុច្ឆិយោ
 អាលម្ពនម្ពយាភូ ធម បុដកវិច្ឆយាយកោ
 សវណំ បិណ្ឌនាគោ ធម តាជា តាឡីសមេវ ធម ។

សទ្ធសញ្ញាវត្ថោ ធម្មិយោ ។

សុត្តន្តបិដក វុទ្ធភិកាយ ឧបទានំ

គុណិកប្បវិ ៧២ អំពឹកញ្ចនេ កាលនាវេ ព្រោរហេតុផល
 ខ្ញុំបានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នៅជាផលនៃ
 បិណ្ឌនាគ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិហោត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ឱ្យក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបិណ្ឌនាគិកោ មានកាយ បានសម្បែងខ្លីតាម
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ បិណ្ឌនាគិកោឧបទានំ ។

ទុព្វាធិ

សទ្ធសញ្ញាវត្ថោឧបទានំ ។ យវសិកាបិយេន្តោឧបទានំ ។ កីសុ-
 កម្មជិត្តោឧបទានំ ។ សវោរាជកោវណ្ណប្បច្ឆិយេន្តោឧបទានំ ។
 អាលម្ពន ឬ ទស្សនាយក្កោឧបទានំ ។ អប្បយាគុតាយ-
 ក្កោឧបទានំ ។ បុដកច្បជិត្តោឧបទានំ ។ វិច្ឆយាយក្កោ-
 ឧបទានំ ។ សវណ្ឌធម៌និយោឧបទានំ ។ បិណ្ឌនាគិកោ-
 ឧបទានំ ។ មានគាថា ៤០ ។

ធម៌ សទ្ធសញ្ញាវត្ថោ ទី ៣២ ។

សត្តតំលោ មន្ទារិយប្បិយវិគ្គោ
បឋមំ មន្ទារិយត្ថេរាបទានំ

(៦១) ភាវត្ថិសា ឥធាកក្ខត្វា ឧត្តំលោ នាម មាលារា
មន្ទារិ កហោត្វា ន វិជស្សិស្ស មហោសិទោ ។
សមាធិនា វិសិទ្ធស្ស មន្ទុកោ ធារយី អហំ
សត្តាហំ ធារយីត្វា ន ទេវលោកំ ឫទានមិ ។
ឯកទុក្ខោ ឥតោ កុរេយ យំ តុទ្ធិ អភិក្កដយី
ទុក្ខតំ ចាកំជាមាមិ តុទ្ធវដាយំនំ ផលំ ។
ចជំសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិហោត្វាចិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សច្ចំកតា ករិមិ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុដំ អាយស្មា មន្ទារិយោ វេរោ ឥតា
តាជាយោ អកាសិទ្ធាតិ ។

មន្ទារិយត្ថេរាបទានំ សម្ពុទ្ធ ។

មន្ទារិយប្បិយវិគ្គ ទី ៣៧
មន្ទារិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៦១) ខ្ញុំជាទេវតាមន្ទារ ឈ្មោះមន្តិលៈ ចេញអំពីហាន
ភាវត្ថិស្ស ហើយមកក្នុងទីនេះ បានយកក្តីមន្ទារិៈ ប៉ាន់រឹត
ព្រះសិរ្ស ខែព្រះក្នុងព្រះចានវិចស្សី ព្រះអង្គវិស្វន្ទ្រតុលា
ដឹង ដែលគង់នៅដោយសមាធិ លុះខ្ញុំប៉ាន់ក្លាយអស់ ៧ ថ្ងៃ
ហើយ ទើបបានទៅកាន់ទេវលោកវិញ ។ ក្នុងកថាទី ៧១
អភិក្កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានចូលជា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខតំ នេះជាផល ខែព្រះក្នុង ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហោតុ
៨ ធនិកកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
សាសនា របស់ព្រះក្នុង ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ឱ្យហើយ ។
បានឮថា ព្រះមន្ទារិយគ្រូ មាននាម បានសម្តែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បឋមំ មន្ទារិយត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន
ទុតិយំ កក្កាវច្ឆម្ពិយត្ថេរាបទានំ

[៦២] យាមា ទេវា ឥន្ទាគន្ធា កោតមំ សិវិវច្ឆយំ
កក្កាវច្ឆម្ពិយ្យំ(១) ចក្កយ្យ ទុទ្ធស្ស អភិរោជយំ ។
ទ្រេនុវតេ ឥតោ កាច្យ យំ បុច្ឆំ អភិវច្ឆយំ
ទុក្ខតិ ធាតិជាធានិ ទុទ្ធច្វាយិទំ ដលំ ។
ចដិសម្ពិទ្ធា ធម្មាស្សា វិមោឡាចិ ច ធម្មិទេ
ធម្មតិកញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កក្កាវច្ឆម្ពិយោ(២) វេរោ
ឥមា កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

កក្កាវច្ឆម្ពិយ្យោ(១) ឧបទានំ សម្ពុទ្ធ ។

តតិយំ ភិសមុទ្យាលទាយកត្ថេរាបទានំ

[៦៣] ធុស្សា ធាមាសិ សម្ពុទ្ធា សព្វធម្មាន ចារក្ខ
វិវេកកាមោ សច្ច្យត្តោ អាកុច្ឆិ មម សន្តិកោ ។
កស្មី ចិត្តំ ចសាទេត្វា មហាកាវុណិកោ ជិរោ
ភិសមុទ្យាលំ ចក្កយ្យ ទុទ្ធសេដ្ឋស្សធាសហំ ។

១. ធាតុទុមាលំ ។ ២. ធាតុទុច្ឆិយោ ។ ៣. ធាតុទុច្ឆិយ្យោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន
កក្កាវច្ឆម្ពិយត្ថេរាបទានំ ទី ២

[៦៤] ខ្ញុំចេញអំពីទៅលោក ជាន់យាមៈ មកក្នុងទីនេះ
បានឃើញព្រះនាគម ជាសិវិវច្ឆយោគក្រ ហើយយកក្បា
ត្រឡាចប្លង់ដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកថាទី ៥២ អំពីកថាខន្ធ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានប្លង់ក្បា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះ
ជាដល់នៃពុទ្ធប្លង់ ។ ចដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោឡា ៨ ចំណែកក្រ
៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកក្កាវច្ឆម្ពិយ្យោ មានកាយ បានសម្តែងឲ្យគាត់
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចង់ កក្កាវច្ឆម្ពិយត្ថេរាបទាន ។

ភិសមុទ្យាលទាយកត្ថេរាបទានំ ទី ៣

[៦៥] ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមធុស្សៈ ព្រះអង្គដល់ខ្ញុំក្រើរ
នែនមិទាំងឡាយ ទ្រង់ប្រាថ្នាឲ្យវិវេក ទ្រង់ប្រកចោយបញ្ញា
បានស្តេចមកក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះ
ថ្លា ក្នុងព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គប្រកចោយមហាកុណ្ឌោនាម
ហើយ បានយកគ្រាកាវុណ្ឌកថាយ ដល់ព្រះពុទ្ធជីប្រសើរ ។

កង្កែប កេសបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

ទ្វេនុវតេ ឥតោ កាឃ្យេ យំ ភិសំ អននិ ភតា
 បុគ្គតិំ ឆាភិជាឆាមិ ភិសទានំស្សំនិ ផលំ ។
 បដិសង្កតា ធនស្សោ វិមោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិកា សង្កិកា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំនិ ។
 ឥត្ថំ សុខំ ភាយស្មា ភិសទុទ្ធាបនាយកោ ថេរេ
 ឥតោ កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ភិសទុទ្ធាបនាយកោស្ស អចនំ ឈត្ថំ ។

បព្ពត្ថិ កេសបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៦៤) វិជ្ជាធកេ ភតា ភាសំ វិមោក្ខន្តំ មទ្វតេ
 អនុសំ វិវនំ ពុទ្ធិំ ធន្តមន្តំ មហាយសំ ។
 ភិសំ កេសបុប្ផានិ សីសេ កុក្ខានហិ ភតា
 ឧបសង្កម្ម សុត្ថុនំ វេស្សកុំ អភិច្ឆជយំ ។
 ឯកត្ថីសេ ឥតោ កាឃ្យេ យំ កម្មមកាវ ភតា
 បុគ្គតិំ ឆាភិជាឆាមិ ពុទ្ធវាយនំ ផលំ ។

កេសបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ ទី ២

ក្នុងកថា ៧៦ អធិកថានោះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានឆ្ងាយគ្រាន់ឈ្នួត ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នោះជា
 ផល នៃការឆ្ងាយគ្រាន់ឈ្នួត ។ ចរិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងកក្កញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 ហសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ផ្ដាច់ហើយ ។
 បានឮថា ព្រះភិសទុទ្ធាបនាយកោ មានអាយុ បានសម្រេច
 ឆ្នាំជាតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឈប់ ភិសទុទ្ធាបនាយកោបទានំ ។

កេសបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ ទី ២

(៦៥) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាវិជ្ជាធកេ នៅលើក្នុងវិមោក្ខ
 បានឃើញព្រះពុទ្ធ ច្រើនប្រាសចាកគ្នា មានយសធំ កំពុង
 ចង្រ្កឹម ។ លុះឃើញហើយ ខ្ញុំបានមកដល់ក្នុងកេសា ឯ ទីនោះ
 ក្បាល ហើយដាំចូលទៅបូជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមវេស្សកូ ។
 ក្នុងកថា ៣១ អធិកថានោះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានធ្វើកុសល ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នោះជាផលនៃកុសល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកាតា កាតិ ពុទ្ធស្ស ហសនន្តិ ។
 ឥន្ទ្រី សុទ្ធិ អាយស្មា កោសាបុច្ឆិយោ ថេរោ ឥតា
 កាជាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ពោលច្បើយន្តោស្ស ឧបាសំ សម្ពុំ ។

បញ្ចមំ អដ្ឋោលប្បប្បិយត្ថេរាបទានំ

(៦៩) បទុខោ បាធិ សម្ពុទ្ធោ ចិត្តក្កដេ វសី តតា
 ធិស្វាធិ តតហិ ពុទ្ធិ សយម្ពុំ ឧបកញ្ញាហិ^(១) ។
 អដ្ឋោលំ បុច្ឆិតំ ធិស្វា ធិចិច្ចាធិហិ តតា
 ឧបកញ្ញាធិ សម្ពុទ្ធិ ធូរេសី បទុមំ ធិនំ ។
 ឯកក្ក្កសេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ កក្កុមកាវី តតា
 ពុត្តតិ ឆាតិជាឆាមិ ពុទ្ធវជាយិទិ ជលី ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកាតា កាតិ ពុទ្ធស្ស ហសនន្តិ ។

១ ឧ. ឧបាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

បដិសម្ពិទ្ធា វិហោត្ត ៨ ធិនំអភិញ្ញា ៦ រោ ខ្ញុំបាធិធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងហសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាធិ
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បាធិព្វា ព្រះកសលច្បើយន្តោ ទានកាយ បាធិសម្ពុទ្ធិតាថា
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ពោលច្បើយត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋោលប្បប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៦៩) ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមបទុមៈ អង្គោល
 លើក្នុងពុទ្ធិ ខ្ញុំបាធិយើងព្រះពុទ្ធ ជាសយម្ពុទ្ធិនោះហើយ
 ក៏ចូលទៅជំនំ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបាធិយើងព្រះអដ្ឋោលក
 ហើយបោះកាន់ដើរចូលទៅ បូជាព្រះជិនស្រីសម្ពុទ្ធ ព្រះនាម
 បទុមៈ ។ ក្នុងកាលនោះ ឆ័ត្រកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ
 ព្រះបាទវិជយខ្ញុំបាធិធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគិ
 នោះជាដល់ វិហោត្តបូជា ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៦ វិហោត្ត ៨
 ធិនំអភិញ្ញា ៦ រោ ខ្ញុំបាធិធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំង
 ហសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាធិប្រតិបត្តិហើយ ។

សន្តិភូមិភាព ឧត្តរភូមិភាព អចរាជ្យ
លក្ខន្តិកៈ ទទួលកម្មប្បិយត្ថេរាបទានំ

[៦៧] សុជាតោ យាម(១)សម្ពុទ្ធោ កង្ការក្សេម វសិ គនា
 ទទួលកំ កុហោត្វា ចូជយិ អចរាជិកំ ។
 ឯកត្តិសេ វសោ កុហោ យិ បុច្ឆិ អកិច្ចជយិ
 មុត្តិកំ យាមិយាមិ កុច្ឆប្បជាយិនំ ផលំ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សា វិហោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សដ្ឋិកា កាតិ កុច្ឆស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថិ សុនំ អាយស្មា ទទួលកម្មប្បិយោ ជេរោ
 វសោ កាតាយោ អភាសិតាតិ ។

ទទួលកម្មប្បិយត្ថេរាបទានំ សន្តិកៈ

អដ្ឋិមិ ឯកចម្បកម្មប្បិយត្ថេរាបទានំ

[៦៨] ឧចសន្តោ ច សម្ពុទ្ធោ វសតិ ចក្ខុតន្តរេ
 ឯកចម្បកម្មាធាយ ឧចកញ្ចី ធម្មត្ថមិ ។

១២. អនុមោ ៣២ ។

សន្តិភូមិភាព ឧត្តរភូមិភាព អចរាជ្យ
ទទួលកម្មប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ៧

[៦៧] ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាវាចាសុជាត ព្រះគង្គ
 គង់នៅលើប្រាំពីរទ្វេគង្គ ខ្ញុំបានយកក្បាលដំប្រើក្សប្បជាក្រះ
 ក្នុង ប្រទ័យ្យកិលេស ។ ក្នុងកម្មវិធី យុទ្ធ អំពីកម្មវិធី
 ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានប្រជុំក្នុង ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នៅជាយូរៗក្នុងក្រុង ។ ចជិសម្ពិទ្ធា ២
 វិហោក្ខ ៨ និងអតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួក ព្រះទទួលកម្មប្បិយត្ថេរា ៣២នាក់ បានសង្កេតឲ្យ
 គាត់ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឈប់ ទទួលកម្មប្បិយត្ថេរាចរា ។

ឯកចម្បកម្មប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ៨

[៦៨] ព្រះសម្ពុទ្ធបាចនាប្រាថ្នាច្បងសូម្បែង គង់នៅឆានព្រោះ
 គេ ខ្ញុំបានយកក្បាលចម្បកម្ម ដើរចូលទៅកាន់ព្រះសម្ពុទ្ធជីវត្ត ។

នវិម៌ តិម៌រប្បិយត្ថេរាបទានំ

បសន្នចិក្ខោ សុមេតោ បទ្ទេកមុនិមុត្តមំ
 ឧហោហត្ថេហំ មក្ខេយ្យេ បូជយី អបរាជិតំ ។
 ឯកគ្គិសេ ឥតោ(១)កាច្យេ យី បុប្ផមតិបូជយី
 ទុក្ខតី ឆាភិជាតាមិ ពុទ្ធបូជាយីមី ជលំ ។
 បដិសម្ពិទា ឆតៈស្ស វិហោត្វាមិទ អដ្ឋិទេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កាភំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឯកធម្មកម្មវិជ្ជាយោ វេរោ
 ឥមា តាជាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ឯកធម្មកម្មវិជ្ជាយោ ឆតៈស្ស ឆត្វា ។

នវិម៌ តិម៌រប្បិយត្ថេរាបទានំ

(៦៩) ធន្យកា កាធនិកិវេ អនុសោតិ វិជាមហិ
 អនុសំ វិរជំ ទុក្ខំ សាលាភិវំ បុប្ផតិ ។
 បសន្នចិក្ខោ សុមេតោ បទ្ទេកមុនិមុត្តមំ
 កហោត្វា តិមិវ បុប្ផំ មក្ខេកេ ឥតិវ អហិ ។

១៩. បព្វសម្ពិទ្ធិហោ ។

តិម៌រប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ៩

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានកាន់កាប់វិញ្ញាណដោយដៃ
 គាំភិក្ខុ ហើយបូជាព្រះបច្ចេកមុនីដ៏ឧត្តម ដែលទ្រង់ឈ្នះ
 ពិរលស ។ ក្នុងកម្មវិ ពុទ្ធ អំពីកម្មវេទ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃ
 កុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ពិទា ២ វិហោត្វា ៤ និងឥតិកា ២ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងលាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំគឺបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកធម្មកម្មវិជ្ជាយោ មានកាយ បានសម្ព័ន្ធនូវ

ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បច្ចេ ឯកធម្មកម្មវិជ្ជាយោ ។

តិម៌រប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ៩

(៦៩) ខ្ញុំទៅតាមទិចារណាយវ្យាទិក បានឃើញព្រះកុទ្ធនិព្វន្ទ្រ
 ស្ថិតិចន្ទភាពា ទ្រង់ប្រាសចាកនូវលីកិពតៈ ទ្រង់ដូចសាលាភិព្រឹក្ស
 មានផ្ការីក ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយចំពោះព្រះបច្ចេកមុនី
 ដ៏ឧត្តម បាននាំយកផ្កាតិម៌ព្រឹក្ស មករាបដោយព្រះកេសព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាស

ឯកាទ្រព្វេ ៥ តោ កាច្យេ យំ បុប្ផមភិព្វធម៌
 ទុក្ខតំ យាភិជាធាមិ- តុទ្ធហ្វជាយំទំ ជលំ ។
 ចដិសម្ពុត្តា ធនសោ វិហាក្ខាចិក អដ្ឋមេ
 ចឡភិញ្ញា សន្និកាតា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា តិមិវបុប្ផិយោ មេរេ ឥមា
 កាជាយោ អកាសិទ្ធាតិ ។

ធិតិបុព្វិយធម្មេស្ស ធម្មាទំ សន្តំ ។

ទសមំ សលទ្ធិបុព្វិយត្ថោបទានំ

(៧០) ធនុកាកាធនីតិវេ អហោសី កំណុរោ តនា
 តត្ថទ្ធិសំ ទេវទេវំ ធន្តមន្តំ ធនាសកំ ។
 ទុច្ឆិទ្ធាន សលទ្ធិ តុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសមំ
 ឧបសិទ្ធិ មហាវិរោ សលទ្ធិ ទេវតទុក្ខំ ។
 ចដិក្កហេត្វា សម្ពុត្តោ វិបស្សី លោកនាយកោ
 ឧបសិទ្ធិ មហាវិរោ បេក្ខនានស្ស មេ តនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មាទំ

ក្នុងកថា ៩១ អភិកថា ១១ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជា
 គ្នា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាផល នៃតុទ្ធហ្វជា ។
 ចដិសម្ពុត្តា ៤ វិហាក្ខ ៨ ធនសោ ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ពុំស្មានថា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ច្រើនបង្កើតហើយ ។

បានពូជ ព្រះភិវារបុព្វិយេស្ស មានកាយ បានសម្តែងឱ្យ
 ភាពពុំស្មាន ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធិតិបុព្វិយត្ថោបទាន ។

សលទ្ធិបុព្វិយត្ថោបទាន ទី ១០

(៧១) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំភិតជាងគេ នៅទៀតឆ្នេរស្ទឹង
 ធនុកាតា បានឃើញ (ឱព្រះវិបស្សីសម្ពុត្ត) ប្រគេងជា
 ទេវតាធម្មតិវេតា ប្រសើរជាងពួកនរោត្តម កំពុងចង្រ្គមក្នុង
 នោះ ។ ខ្ញុំបានបោះផ្កាស្រស់ ចូរជាដល់ព្រះពុទ្ធ ជីប្រសើរ
 ឯព្រះសម្ពុត្ត មានព្យាយាមធំ ទ្រង់បានស្រងក្ខិតផ្កាស្រស់
 ជាត្រង់ចង្រ្គ ។ ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះវិបស្សីសម្ពុត្ត ជា
 លោកនាយក មានព្យាយាមធំ ទ្រង់បានទទួល ហើយ
 ស្រងក្ខិតផ្កាស្រស់ខ្ញុំ ដែលខ្ញុំកុំពុំឱ្យព្រះពុទ្ធកមើល ។

ឡោង

មស្មន្តិកោ សុខោ វន្តិកា និមន្តមិ
 អញ្ញាលី មក្កហេត្វាន មុន មក្កតមារហិ ។
 ឯកានុតេ ឥតោ កាម្យេ យំ មុប្បមភិទ្ធជយេ
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ ពុទ្ធបូជាយំនិ ផលេ ។
 មជ្ជិសង្កេតា ធម្មស្សោ វិមោត្តាមិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថិ សុំនំ អាយស្មា សលឡបុច្ឆិយោ ថេរោ ឥតា
 កាថាយោ អកាលិត្តាតិ ។

សលឡបុច្ឆិយស្ស អធមំ សន្តំ ។

ទូទ្រង់

មន្ទារវត្ថុ កត្តារុ ភិសកោសាបុច្ឆិយោ
 អត្តាលកោ កន្តិម ទុទ្ទាលី ឯកាធម្មកោ
 តិមំ សលឡត្បោ កាថា កាឡិសមេ ច ។

ឡោវច្ឆិយវត្ថោ សន្តត្ថសោ ។

ឡោង

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានឆ្លើយតបនឹង
 គ្រូទីបង្អស់តាមរូ ហើយឡើងទៅលើក្នុងវិញ ។ ក្នុងកប្បទី
 ៩១ គំពកច្បូន ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាថ្កុំ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ចរិសម្ពិតា ២
 វិមាត្ថ ៨ នឹងកក្កា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសលឡបុច្ឆិយត្ថោ មានកាយ បានសម្រួលខ្លួន
 កាតាតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សលឡបុច្ឆិយត្ថោធម៌ ។

ទូទ្រង់

ឡោវច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ កត្តារុច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ ភិសមុទ្យា-
 លតាយត្ថោធម៌ ១ កសាបុច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ អាក្កិល-
 ច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ កុម្មុច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ ទុទ្ទាលកបុច្ឆិ-
 យត្ថោធម៌ ១ ឯកចម្បកបុច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ តិមិបុច្ឆិយ-
 ត្ថោធម៌ ១ សលឡបុច្ឆិយត្ថោធម៌ ១ ឯកកាថា ២០ ។

ចប់ ឡោវច្ឆិយវត្ថុ ១៣៧ ។

អង្គជំនួញ ពោធិវិទ្យាវិគ្គ

បឋម ពោធិវិទ្យាវិគ្គបទាន

(៧១) ចាដលី ដលីតំ ធិស្វា ចាដលី ធាណីរុហំ

ឯកំសិ អញ្ចលី កត្វា អវុទ្ធិ ចាដលី អហំ ។

អញ្ចលី ចក្កហេត្វាន កុំ កត្វាន ចាដលី

អញ្ចសុទ្ធិ តហិសុទ្ធិ សុវិមុត្តិ អនាសវំ ។

វិចស្សី លោកុចហិតិ កកុណាញាណសាករំ

សម្មា វិយ សម្មុទ្ធិ ធាវុទ្ធិ ចាដលី អហំ ។

ឯកាដុតេ កតោ កច្ឆេយ្យ យំ ពោធិមគិវុទ្ធិហំ

ទុក្ខតិ ឆារិណាធមិ វិទូនាយ ឥទំ ដលី ។

ចដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិហោក្កាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ពោធិវិទ្យាវិគ្គ ដេវោ ឥនា
តាថាយោ អកាសិក្ខតិ ។

ពោធិវិទ្យាវិគ្គ អបទានំ សម្ពុំ ។

ពោធិវិទ្យាវិគ្គ ទី ៣៨

ពោធិវិទ្យាវិគ្គបទាន ទី ១

(៧១) ខ្ញុំបានឃើញដើមប្រទៀត ដ៏រុងរឿង ជាឈើដុះ
លើវដ្តដី ហើយខ្ញុំធ្វើ (សូត្រភាគ) ទៀងស្មាចាត់ ប្រឈម
អញ្ចលីថ្វាយចង្កៀងដើមប្រទៀត ។ ខ្ញុំផ្ដល់អញ្ចលី ធ្វើសច្ចៈ
គោរពក្នុងចិត្ត ថ្វាយបង្គំដើមប្រទៀត ហាក់ដូចជាព្រះសម្មា
សម្ពុទ្ធវិចស្សី គង់នៅចំពោះមុខ ព្រះអង្គស្ដាប់តាំងក្នុង
ស្លាកតាំងក្រៅ ទ្រង់ជ្រួសជ្រាបចេញផ្ដុំទុក្ខ មិនមានកាសវៈ
ដែលព្រះលោកបូជាហើយ មានព្រះកកុណាញាណដូចសា-
ក ។ ក្នុងកថាខុទ្ទក ៩១ អំពីកថាខុទ្ទក ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
ថ្វាយបង្គំពោធិព្រឹក្ស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះថាដែលនៃ
ការថ្វាយបង្គំ ។ ចដិសម្ពុទា ២ វិចិត្រ ៨ និងអកំណា ២
នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងលាសនា បេស
ព្រះកុដ្ឋ ខ្ញុំក៏បានប្រកបចង្អុលហើយ ។

បានឮថា ព្រះពោធិវិទ្យាវិគ្គ មានកាយ បានសម្ដែងស្ទី
ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
ចា ពោធិវិទ្យាវិគ្គបទាន ។

ទុតិយ៍ បាទីលីបុប្ផិយត្ថោបទានំ

(៣២) វិបស្សី ឆាម កកវា សយម្ហូ អក្ខុម្ហុលា
 បុរុក្កា កា សសំស្សោ ពុទ្ធមំ ចាវសំ ជំលោ ។
 តំណំ ចាដលីបុប្ផានិ ឧច្ឆន្តំ វេយ្យា មេ
 សសំ ញាយិកុកា ឆាហំ ឈឺតិវំ អក្ខុហំ ។
 ឈិក្ខុឌ ពុទ្ធមតិយា អន្ធសំ លោក្ខាយា កំ
 ឥន្ទ្រវិវំ ជលិតំ អាទិភ្នំវ ហុកាសនំ ។
 ឲ្យក្សុសតិវំ ចវិវំ អភិជាតិវំ កោសវិ
 កច្ឆន្តំ សមណា ឈក្ខំ កិក្ខុស ឆ្ន័ប្បក្ខតំ ។
 កស្មី មស្មោ(១)សុកតេ កំលេសមលោ ឆោវេ
 កហោតា តំណំ បុប្ផានិ ពុទ្ធសេដ្ឋី អក្ខុជយិ ។
 ឯកឈុតេ ឥតោ កាច្យេ យិ បុប្ផមតិក្ខុជយិ
 ឧក្ខតិ ឆាភិជាឆាមិ ពុទ្ធក្ខុជាយិ ជំ ជលំ ។

១ ម. សមណ ។

បាទីលីបុប្ផិយត្ថោបទានំ ទី ២

(៣២) ព្រះជិនស្រីមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ព្រះ
 អង្គប្រាសដ៏ឆ្លង ជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរ មានពក្ខុសស្ស្រវា-
 ហមហើយ ស្តេចចូលរាជការនៃពុទ្ធមតិយា ។ ខ្ញុំបានដក់ក្តៅ
 ច្រឡឹង ឆា ឧត្តក្ខត្តកំ ខ្ញុំប្រាថ្នាដ៏ឆ្លងកំក្រាល ខ្ញុំបានដើរ
 ទៅកាន់ឆ្នេរស្ទឹង ។ ខ្ញុំចេញពីព្រំឆ្នេរ បានឃើញ
 ព្រះពុទ្ធ ជាលោកនាយក ទ្រង់ជួបជាដំណេងប្រឹក្សាដ៏ស្រស់ស្រាយ
 កំពុងនោះ ទ្រង់ជួបជាទ្វារ ឬជួបនាទស្សនដ៏ប្រសើរ ឬក៏ជួប
 កេសារជលិត មានជាតិដ៏ខ្ពស់ ព្រះអង្គប្រសើរជាងពួក
 សមណៈ កំពុងស្នូលទៅ ហើយមានកិក្ខុសឲ្យចោទរកម
 ខ្ញុំផ្រេចចំពោះព្រះស្រុកអង្គនោះ ទ្រង់លាងមន្ទិលដ៏កំលេស
 ហើយខ្ញុំកាន់យកក្តៅច្រឡឹងចំ ឆា ឧត្ត ឬជាព្រះពុទ្ធដ៏ប្រ-
 សើរ ។ ក្នុងកញ្ចប់ ៩១ កំពិកច្បងនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 បូជាផ្គាំ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ឧបទានំ

បដិសន្ធិតា ៤ គេស្សោ វិហារក្នុងមិច អន្តរមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្និកាតា កាតំ កុដ្ឋស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ខាដលិបុត្តិយោ ដេវោ ឥតា

កាថាយោ អកាសិក្ខាតំ ។

បរិនិព្វ័យន្តោស្ស ឧបទានំ សទ្ធី ។

ពិគ្គិយំ តំណុប្បលមាលិយត្ថេរាបទានំ

(៧៣) ធម្មកាតា ធនិគីរេ អយោសី វិនិរោ តតា
អន្ធសំ កំដំ កុដ្ឋំ ធនិស្នំ ចក្ខុតន្តរេ ។
ឧកាសេន្តិ ធនិសា សព្វា សាលកដិរ ធុល្លុកំ
លក្ខណាឡត្ថាន្តរេតំ ធនិស្វា អត្តមនោ អហំ ។
ឧទក្កចិត្តោ សុមនោ មិគិយោ ហដ្ឋនាធនសោ
តំណំ ឧប្បលបុច្ឆានិ មត្តកោ អភិរោចយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

បដិសន្ធិតា ៤ វិហារក្នុង ៤ មិច អន្តរមេ
ឧត្តរាតំ ឧត្តរាសំ ហើយ តំណសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏
បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាទជលិបុត្តិយន្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពតំណនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចចំ បរិនិព្វ័យន្តោបទាន ។

តំណុប្បលមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៧៤) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាស្វា នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹង
ធម្មកាតា បានឃើញព្រះពុទ្ធ ដែលប្រាសន្តលី ឆឹកឆេះ អង្គ
នៅឆាបឆ្វារភ្នំ ។ លុះខ្ញុំបានឃើញ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ) ទ្រង់
ប្រកបដោយលក្ខណៈខ័ណ្ឌព្យាគ្នានេះ ដែលកំពុងញ៉ាំងចិត្តតាំង
ក្នុងឱក្ខន្ធស្វាង ដូចជាផ្កាសាលរាជព្រឹក្សកើតហើយ ខ្ញុំក៏មានចិត្ត
ត្រេកអរ ។ លុះខ្ញុំមានចិត្តរស់ឡើង មានចិត្តសាមនស្ស មាន
ចិត្តរីករាយដោយមិត្ត ហើយបូជាផ្កាទាំង ៣ លើព្រះសិរ្សៈ ។

ឆន្ទៈ តិណ្ឌប្បវេណីយន្តរាជានំ

ធូដយំត្វាន ធុច្ឆានិ ធុស្សស្សាចិ ធិហេសិទោ
 សកាវោ កវ៌ត្វាន ចក្កាភី ធុត្តវាធុតោ ។
 កង្ខត្តា ចដិកុដិកោ វិប្បសន្នេន ធិតសា
 សេលន្តរេ ចតិក្វាន ចាប្បណិ ធិវិតក្ខយំ ។
 ធិន កាឌ្នេន សុកាធិន ធិនាចលិដិហិ ធិ
 ធិហិក្វា ធុវិមិ ធិជាតិ កាវត្តិសំ ធិកង្ខហិ
 សនាធិ តិណ្ឌកុក្កុ ធិវេជ្ជនកាវយី
 សនាធិ ចក្កកុក្កុ ធិ ចក្កវត្តិ ធិហោសហំ ។
 ធិនវុតេ ធិនោ កាធូ យំ ធុច្ឆមកិក្វដយិ
 ធុត្តតិ ចាភិជាធិន កុទ្ធច្វដាយិធិ ផលំ ។
 ចដិសម្ពិទា ធិតស្ស វិហោត្វាចិធិ ធិដិច
 ធិនកិញ្ញា សង្ខកា កតិ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ធិត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា តិណ្ឌប្បវេណីយោ ធិរោ
 ធិមា កាជាយោ អកាសិត្វាតិ ។

តិណ្ឌប្បវេណីយន្តរាជានំ អចានំ សច្ចំ ។

តិណ្ឌប្បវេណីយន្តរាជានំ ទី ៣

លុះខ្ញុំបូជាដ៏តាំងឡាយ ដល់ព្រះវិស្ណុសម្បជ្ជ ព្រះអង្គស្វន
 រក្សាពុទ្ធិដ៏ធំ ហើយខ្ញុំក៏ធ្វើសេចក្តីគោរព ច្របែកមុខនោះ
 ទៅកាន់គ្រាន់ស ដើរចៀសចេញទៅ ។ ខ្ញុំក៏ពុំដើរដោយ
 ក្រោយ តាំងមានចិត្តជ្រះថ្លា ក៏បាត់ទៅក្នុងជ្រោះភ្នំ ដល់
 ភ្នំការអស់ទៅនឹងវិញ ដោយកុសលក្នុងដល់ខ្ញុំធ្វើនារាជន៍
 ដោយការគម្របនូវចេតនានារាជន៍ លុះខ្ញុំលឿងជាតិនោះ
 ហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងយានភ្នំភ្នំ បុរសាយាទៅរកជ្រៃ
 អស់បីយេជន៍ បានជាស្តេចចក្រភក្តិ អស់ជ្រៃយេជន៍ ។ ក្នុង
 កថា ៧២ ធិកថាប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាដ៏
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្ពង់ ទោះជាដល់នក្ខត្តបូជា ។ ចដិសម្ពិទា
 ៤ វិហោត្វា ៨ ធិនកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណ្ឌប្បវេណីយន្តរាជានំ បានអាយុ បានសម្បជ្ជ
 ឲ្យតាមតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឆន្ទៈ តិណ្ឌប្បវេណីយន្តរាជានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

បតិប្បិយត្ថេរាបទានំ

[៧៤] យទា ធិត្វាយិ សម្មាសោ មហេសី មនុស្សកោ
 សមាគម្ម ធិតា សព្វេ សរីរំ ធិបារម្មំ តេ ។
 ធិបារម្មំ សរីរម្ហំ វេជ្ជនាមាសុ ភេរិសុ
 ចសន្តចិត្តោ សុខនោ បតិប្បិយមកិច្ចជយី ។
 សភសហស្សេ ឥតោ កាច្យេ យំ ធម្មមកិច្ចជយី
 ធុក្កតិ នាភិជានាមិ សរីរេ ចូជិតេ ជលី ។
 ស្វាគតិ វត មេ អាសិ ឧច ពុទ្ធស្ស សន្និកោ
 ភិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កាលេសា ឈាចិតា ឧយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 នាគោ ពទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហារាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកាតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

បតិប្បិយត្ថេរាបទានំ ទី ២

[៧៥] វេលាដែលព្រះសេដ្ឋ ព្រះនាមបុត្តក្កៈ ព្រះគង្គ
 ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ បរិនិព្វានហើយ ពួកជនទាំងអស់នោះ
 គាំគ្នាមកប្រជុំ រំកិលនូវព្រះសម្ពុទ្ធ កាលកំពុងរំកិលព្រះសម្ពុទ្ធ
 កំពុងវាយសួរ (លាភំព្វធីកកនិវាស) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្ត
 រីករាយ បានបូជាដាក់ចំណែកបុណ្យ ។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំមួយ
 សែន អំពីកិច្ចប្រជុំនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាដាក់ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ខ្ពង់ខ្ពស់ នេះជាផលនៃការបូជាព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ខ្ញុំមក
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ឈ្នួលកាសែតហ្ន៎ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំ
 បានផលហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 កិរលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំជុំគប់ដូងហើយ ភាពទាំងពួងខ្ញុំដក
 ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានភាសា ដូចជាជីវី
 កាត់នូវចំណង ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហារក្នុង ៨ ចិន្តិកកិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បញ្ចប់ សង្គបណ្ឌិតយោធន៍

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា ធម៌ត្ថុប្បិយោ វេហ ឥតា
កាដាយោ អភាសិត្តាភិ ។

បន្តិច្ច័យន្តោឡ ភពកំ សន្តិ ។

បញ្ចប់ សង្គបណ្ឌិតយោធន៍

(៧៨) សុខនោ នាម សម្មាសម្ពុទ្ធ ឧប្បជ្ឈំ លោកនាយកោ
 បសង្ខិច្ចត្តា សុខនោ សង្គបណ្ឌិតបូជនីយំ ។
 សតសហស្សឥតោកាច្យេ សង្គបណ្ឌិតបូជនីយំ
 ទុក្ខតំ នាគិជាតាមិ សង្គបណ្ឌិតបូជនីយំ ឧលំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ ភាសិ មម ពុទ្ធស្ស សង្គិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆត្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កំលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មាសម្ពុទ្ធ
 នាតោ ពន្ធនំ នេត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។
 បដិសន្តិទា ចកស្សោ វិហោត្តាមិច អដ្ឋិមេ
 ចន្ទកិញ្ញា សន្និកាតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

សង្គបណ្ឌិតយោធន៍ ទី ៨

បានព្រាហ្ម ព្រះបន្តិច្ច័យក្តោ មានកាយ បានសម្មាសម្ពុទ្ធិភាព
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បន្តិច្ច័យន្តោឡ ។

សង្គបណ្ឌិតយោធន៍ ទី ៩

(៧៩) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិព្រះនាមសុខនៈ ជាលោកនាយក ទ្រង់
 គ្រាស់ឡើង ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបូជាទូក្តា
 សង្គបណ្ឌិត (ដល់ព្រះអង្គ) ។ ក្នុងកញ្ចប់ទីមួយសែន អំពីកញ្ចប់នេះ
 ត្រូវបានបោះផ្សាយខ្ញុំបានបូជាដល់សង្គបណ្ឌិត ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតំ នេះជាដល់នៃការបូជាដល់សង្គបណ្ឌិត ។ ឧ! អំណើវដែល
 ខ្ញុំអាក្រក់សំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិញ ក ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 កំលេសតាំងឡើយ ខ្ញុំជុំគង់ជុំវិញហើយ ភពតាំងឡើយ ខ្ញុំ
 ដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានភាសាវៈ ដូចជាដំរី
 កាត់ខ្លួនចំណង ។ បដិសន្តិទា ២ វិហារ ៨ និងអកិញ្ញា
 ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើទូក្តាដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ចិត្តហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាសិក

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មំ សត្តបណ្ឌិយោ មេវេ ឥនា
កាថាយោ អកាសិត្តាភិ ។

សុត្តបណ្ឌិយស្មេស្មេ អបចានំ សមន្តំ ។

ឆដ្ឋំ គុដ្ឋមជ្ឈិមញ្ញោបទានំ

[៧៦] ចិត្តោ កាយិវរោទេ នាណករោ សមាគរោ
បសន្ធិចិត្តោ សុមេវោ កទុទុដ្ឋំ អប្បជយី ។
សត្តសហស្សំ ឥតោ កាច្យោ ចិត្តកំ យី អប្បជយី
ទុក្ខតិ ធាតិធានាមិ ចិត្តប្បជាយិទំ ជលំ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ទុទុស្ស ឥន្ទិកោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុរុក្ខា កាតំ ទុទុស្ស សាសនំ ។
កំលេសា ឈាមិកា មជ្ឈិ កា សាទ្វេ សម្មហតា
នាគោវ កទុទំ ទេវា វិហារមិ អនាសវេ ។
បដិសន្តិទា ធម្មស្សោ វិហោក្កាមិច អដ្ឋិមេ
ធម្មភិក្ខា សន្តិកតា កាតំ ទុទុស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបចានិក

បានព្វជា ព្រះសត្តបណ្ឌិយោគោ មានកាយ បានសុវត្ថម្ភ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុត្តបណ្ឌិយញ្ញោបទាន ។

គុដ្ឋមជ្ឈិមញ្ញោបទាន ទី ៦

[៧៦] កាលនេកំពុទ្ធិធ្វើដើរចូល កាលក្នុងព្រៃគុប្បាវស្សី ។ កំពុទ្ធិ
ប្រជុំព្រម ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបូជាផ្កាមួយ
កាប់ ។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំមួយសែន កំពិតប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
ខ្ញុំបានបូជាដើរចូល ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការ
បូជាដើរចូល ។ ឧ! ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ
របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ព្រះពុទ្ធដល់ហើយដោយលំដាប់
ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបាន
ផុតចម្លងហើយ កត់ទាំងពួង ខ្ញុំជកថោលរចនាហើយ ខ្ញុំ
ជាបុគ្គលមិនមានកាសវា ដូចដំរីកាត់ទ្វារណា ។ បដិសន្ធិ-
ទា ៤ វិហារ ៤ និងកកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

លក្ខន្តិកៈ ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កុដ្ឋមុដ្ឋិយោ វេរោ ឥនា
កាថាយោ អកាសិត្ថាតិ ។

ឥន្ទុដ្ឋិយោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

លក្ខន្តិកៈ ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន

(៧៧) បរិទិព្វតេ កករតិ ផលនុក្ខមជាមក
អាកោចិត្តិ ចិត្តកោ(១) សាលបុដ្ឋំ អប្បជយី ។
សត្វសហស្ស ឥតោ កាច្យ យំ បុដ្ឋំ អភិច្ឆជយី
នុក្ខតិ ធាតិជាធាមិ ចិត្តត្រាយិទិ ផលំ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ទុទ្ធស្ស សន្តិកោ
តំស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ ទុទ្ធស្ស សាសនំ ។
កំលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវិ សាព្វ សម្មហតា
ធាតោ ឥន្ទរំ ធម្មា វិហារមិ អនាសរោ ។
បដិសន្ធិជា ធម្មស្សា វិហារក្ខាមិធម អដ្ឋមេ
ជន្មកិញ្ចា សច្ចិកាតា កាតំ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ចិត្តកាច្ឆជកោ វេរោ ឥនា
កាថាយោ អកាសិត្ថាតិ ។

ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន អបទានំ សម្ពុំ ។

១ ឧ. សមយេ ។

ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន ទី ៧

បានព្រាហ្ម ព្រះឥន្ទុដ្ឋិយោស្ស បានកាយ បានសម្បត្តិវត្ថុជា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន ។

ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន ទី ៧

(៧៧) កាលប្រាមោទន្ត្រកោត ព្រះនាមបទុម្ពត្តា បរិទិ .
ភាគ កាលគេកំពុងលើកជើងប្តូរ ខ្ញុំបានប្តូរជាតិកំរិត ។ ក្នុង
កប្បជីកត្រូវបទាន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានប្តូរជាតិ
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួន ទេជាផលនៃការប្តូរជាតិកំរិត ។ នា
ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ប៉ុន្តែ
វិជ្ជា ខ្ញុំបានផលវិជ្ជាយោយដោយលំដាប់ កុដ្ឋសាសនា ខ្ញុំក៏
បានធ្វើហើយ ។ កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ
កតាទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតវាយបញ្ចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមាន
កាសវៈ ដូចជាដំរីកាត់ខ្នុរចំណង ។ បដិសន្ធិជា ៦ វិហារ
៨ ចំណងកិញ្ចា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រាហ្ម ព្រះចិត្តកប្បជីកត្រូវបទាន បានកាយ បានសម្បត្តិវត្ថុជា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំណកប្បជីកត្រូវបទាន ។

សុខត្ថបទ បុគ្គលិកកាយ អបទាន
អដ្ឋមី សុមនសាលវិណ្ឌិយត្ថេរាបទានំ

[៧៨] សិទ្ធកុស្យ កកវតោ កាលវណ្ណំ អនាសហំ
 សុមនេហំ បដិទ្ធនំ តាវយាមិ មហាយសំ(១) ។
 ឧត្តរុតេ វេតា កាឡា កាលវណ្ណំ អនាសហំ
 ទុក្ខតិ ធាតិជាតាមិ កាលវណ្ណស្សនំ ផលំ ។
 ស្វាគតំ វក មេ អាសិ មម ទុក្ខស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា ឧទុច្ចតា កាតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ ។
 កិលេសា ឈាចិកា មយ្ហំ ភវ សាឡ សទ្ធមាតា
 ហតោវ ឧទ្ធនំ ធម្មោ វិហារមិ អនាសវេ ។
 បដិសន្តិទា ឧតស្សោ វិហោត្វាចិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកាតា កាតំ ទុក្ខស្ស សាសនន្តំ ។
 វត្ថុ សុទ្ធិ ភាយស្មា សុមនសាលវណ្ណិយោ វេរោ
 វេតា តាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សុមនសាលវណ្ណិយត្ថេរាបទានំ ឧបទានំ ។
 ១ ឧ. មហាយសំ ។

សុខត្ថបទ បុគ្គលិកកាយ អបទាន
សុមនសាលវិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

[៧៩] ខ្ញុំបានថ្វាយអ្វីកស្វិកៈខ្លាត ដែលគេលេចដោយផ្កាម្លិះ
 តាំងឡាយ ដល់ព្រះមាតាព្រះភាព ព្រះនាមសិទ្ធក្នុង ខ្ញុំបាន
 ពុំដកថ្វាយព្រះក្នុង មានយសធំ ។ ក្នុងកម្មទី ៧២ កំពើកម្ម
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន ថ្វាយអ្វីកស្វិកៈខ្លាត ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខនេះ គេដោយសារអ្វីកស្វិកៈខ្លាត ។ ១ ។ ដំណើរ
 ដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះក្នុងរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ប៉ុន្មាន
 ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយលំដាប់ កុស្តសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើ
 ហើយ ។ កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំបានដកបំផ្លាញហើយ
 កតតាំងក្នុងខ្ញុំផកចោលបញ្ចេញហើយ ខ្ញុំជាមនុស្សមិនមានភា-
 សវៈ ដូចជាដំរីកាត់ខ្នុរចំណង ។ បដិសម្ភិទា ២ វិហោ ៨
 ទុក្ខកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំង
 សាសនា របស់ព្រះក្នុង ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុមនសាលវណ្ណិយត្ថេរា មានភាយ បានសម្តែង
 ឆ្លៀតចិត្តនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ សុមនសាលវណ្ណិយត្ថេរាបទាន ។

និម្មិត សុមនសិយញ្ញោបទានំ

[៧៩] សិទ្ធកុស្យ កកវតោ ឆ្លាតកុស្យ ឥបស្សីនោ
 កក្កាទ សុមននាមំ ទារយី បុរោ បិទោ ។
 ធកុន្តុតេ ឥតោ កុល្យេ យំ នាមំ មគិច្ឆជយំ
 ទុក្ខតំ ឆាភិជានាមិ សុមននាមស្សនំ វេសំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម កុន្តុស្ស សន្តិកោ
 អ័ស្សា វិជ្ជា អនុច្ឆតា កកំ កុន្តុស្ស សាសនំ ។
 កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កក សាទ្យេ សម្មាសា
 នាគោវ ពន្ធនំ ធម្មា វិហារមំ អនាសវេ ។
 ចដិសន្តិទា ធកស្សោ វិមាត្តាបិច អន្ទិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កកំ កុន្តុស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា សុមននាមិយោ វេរោ ឥតា
 កាយាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុមនសិយញ្ញោបទានំ សម្ពុំ ។

សុមនសិយញ្ញោបទានំ ទី ៩

[៧៩] ខ្ញុំធ្វើកម្រិតដូច្នេះ ហើយឈរជុំវិញដោយចំពោះព្រះ
 កត្រូវនៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធកុៈ ព្រះអង្គមានកិ-
 លេសនាគរហើយ មានធម៌ ។ ក្នុងកថាទី ៩៤ អំពីកថា
 ខេរ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាតម្រង់ដ៏ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតំ ខេរជាដែលនៃកម្រិតដូច្នេះ ។ ឧទាហរណ៍ដែលខ្ញុំមក
 ក្នុងសិលាភក្ត្រព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយដោយលំដាប់ កុន្តុសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចំផ្លាញហើយ កកទាំងក្នុង ខ្ញុំដក
 ចោលរួចហើយ ខ្ញុំជាច្បុលមិនមានអាសវៈ ដូចអីកាក់ស្ងួត
 ចំណង់ ។ ចដិសន្តិទា ៤ វិចារតូ ៨ និងអក្ខរោ ៦ ខេរ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុមនសិយញ្ញោ មានពាយ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងខេរ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចចំ សុមនសិយញ្ញោបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន
 ទសមំ កាសុមារិទ្ធិលទាយកន្ថោរាបទានំ

[៨០] កាណិកាវិវ ជាតន្តិ ធិសិន្ធិ បព្វតន្តិ
 អន្តសំ វិជំ ពុទ្ធំ លោកាដេដ្ឋំ ធឧកសតំ ។
 បសន្នចិត្តោ សុចរោ សិវេ កក្កាធិ អញ្ចលី
 កាសុមារិទ្ធិលំ កយ្ហ ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសាវំ ។
 ឯកត្ថិសេ វិភោ កក្កេយ្យ យំ ផលំ អននិ កតា
 ទុក្ខតិ បាភិជាបាមិ ផលនាធិស្សនំ ផលំ ។
 ស្វាគតំ វត វេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 តិស្សន វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ ។
 កិលេសា ឈាវិតា មយ្ហំ កវា សុទ្ធេ សម្មហតា
 បាតោ ពុទ្ធិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 បដិសន្តិទា ធម្មស្សន វិហោត្វាមិធិ អដ្ឋិវេ
 ធន្យកិក្ខា សន្តិកាតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
 កាសុមារិទ្ធិលទាយកន្ថោរាបទាន ទី ១០

[៨០] ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះគង្គប្រាសចាកធូលីភិក្ខុ
 ជាពួងក្នុងលោក ប្រសើរជាងគេ ដែលគង្គនៅតាមគ្រាប់
 ប្រដីរើសរឿងរឿងក្នុងកាលិកា ។ ខ្ញុំបានបិទប្រដីថ្នាំ បានបិទ
 កិក្ខុ បានធ្វើការលើកលែង ហើយកាន់ផ្នែកសុមារិទ្ធិក្ស
 ក្លាយផលប្រាកដប្រសើរ ។ ក្នុងកម្មវិធី ធាន អំពីកម្មវិធី
 ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយវត្ថុ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃផលនោះ ។ ឧ! ម៉ែលើដែល
 ខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ព
 ខ្ញុំបានផលហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ កិលេសចំណង់ ខ្ញុំដុះដុះវិញហើយ កត
 ចំណង់ ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាមុតលមិនមានភាសា
 ដូចជាដីកាក្នុងចំណង ។ បដិសន្តិទា ៤ វិហារ ៨ វិជ្ជា
 អតិក្ខា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់បង្គាប់ហើយ ចំណងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ខ្មែរ

ឥត្ថិ សុត្ថិ អាយស្មា កាសុហវិវលោយកោ
យេវេ ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

កាសុហវិវលោយកោស្មា អហោម សន្តំ ។

ឧទ្ទិស៍

ភោជិតាដលីឧច្ចលំ បត្តិ ទ សត្តបណ្ឌិយោ
កន្ធពុដ្ឋិ ច ចិត្តកោ កាលំ សុមននាមកោ
កាសុហវិវលីចិច កាថា ឯក្ខន្ធសដ្ឋិយោ ។

ភោជិត្តវេត្តោ អន្ធិត្តិសោ ។

ខ្មែរ

បានត្បូង ព្រះកាសុហវិវលោយកោ មានកាយ បានសវ័ត្តិ
ត្បូងតាចំពឹងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កាសុហវិវលោយកោស្មា ។

ឧទ្ទិស៍

ភោជិត្តវេត្តោ ទ បានសវ័ត្តិយក្ខន្ធបទាន ទ ភិក្ខុប្ប-
លោយកោ ទ បត្តិប្បិយក្ខន្ធបទាន ទ សត្តបណ្ឌិ-
យក្ខន្ធបទាន ទ ឧបសម្ព័ន្ធក្ខន្ធបទាន ទ ចិត្តកថ្តក្ខន្ធប-
ទាន ទ សុមនកាលវណ្ណិយក្ខន្ធបទាន ទ សុមននាមក្ខន្ធប-
ទាន ទ កាសុហវិវលោយក្ខន្ធបទាន ទ មានកាយ
៩៩ ។

ចប់ ភោជិត្តវេត្តោ ទី ៣៩ ។

ឯករាជ្យឡើយ អម្ពជ័យវិញ្ញាណ^(១)

បឋម អម្ពជ័យវិញ្ញាណកម្មបទាន

(៨០) សតវសី ឆាម កកក សយម្ព អមរាជីតោ
 វិវេកកាមោ សម្ពុត្តោ កោណយាភិណ្ឌូមិ ។
 ផលហត្ថោ អហំ ជិស្វា ឧបកត្ថំ ឧភសកំ
 បសន្នចិត្តោ សុមោ អម្ពជ័(២)អនន្តំ ផលំ ។
 ឧត្តន្តរុតេ ឥតោ កាប្បេ យំ ផលំ អនន្តំ អហំ
 ទុក្ខតំ ឆាភិណ្ឌាមិ ផលទានស្សីនំ ផលំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុញ្ញតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កំលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ កវា សទ្ធេ សម្ពុហតា
 ឆាតាវ ឧទ្ធនំ ធម្មោ វិហារមិ អនាសរេកំ ។
 មជ្ជិមន្តិកា ឧត្តស្សោ វិហោត្វាមិ អន្តិមេ
 ឧទ្ធសិញ្ញា សន្តិកាតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ម. ធម្មនិយមិ ។ ២ ម. វសី ។

អម្ពជ័យវិញ្ញាណ ទី ៣៩

អម្ពជ័យវិញ្ញាណកម្មបទាន ទី ១

(៨១) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុបាសនា ព្រះធាមសគង្សី ព្រះគង្គ
 ត្រាស់ដឹងឯង ទ្រង់ឈរកំលេស បានប្រាថ្នាខ្ញុំវិវេក បាន
 ចេញទៅដើម្បីរោច ។ ខ្ញុំមានផ្លូវឈឺក្នុងវិជ្ជា បានឃើញ
 ហើយ កំលែងទៅក្រៃព្រះធាមសគង្សី ដ៏ប្រសើរជាងនេះ ខ្ញុំ
 ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ហើយបានថ្វាយផ្លូវត្រាស់ ។
 គង្គកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លូវ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាផលវិនិច្ឆ័យទាន ។ ។ ដំណើរ
 ដែលខ្ញុំ មកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា
 ឃា ខ្ញុំបានផលហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បាន
 ធ្វើហើយ ។ កំលែងទាំងឡាយ ខ្ញុំដុះបង្កាញហើយ កត
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានភាសាវៈ
 ដូចជាដំកែតន្ត្រីចំណង ។ មជ្ជិមន្តិកា ២ វិហារ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទុតិយ៍ លពុជទាយកត្ថេរាបទានំ

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា អន្តរដលនាយកោ(១) ខេរោ
ឥតា តាជាយោ អភាសិត្វាតិ ។

អន្តរដលនាយកត្ថេរាបទានំ លមង្គំ ។

ទុតិយ៍ លពុជទាយកត្ថេរាបទានំ

[៨២] ឧត្តរេ តទ្ធមតិយា អាសិ អាកមិកោ តតា
អន្តរិ វិរជំ តុទ្ធិ កន្ទន្តំ អនិលញ្ចសេ ។
លពុជស្ស ដលំ កយ្យ តុន្តសេដ្ឋស្សនាសហំ
អាកាសេ មិកាកោ សរត្តា មជ្ជត្តស្វា មហាយសោ ។
បិកិសញ្ញនំ មឃ្មី ជំជួនឬសុទាវហំ
ដលំ តុន្តស្ស ឧទ្ធាន វិស្សសន្នេន រេតតសា ។
អនិកញ្ចី តតា មិគី វិបុលញ្ច សុទុត្តមិ
ឧច្ឆជ្ជកោ រតនំ ជិទ្ធក្កស្ស យហី តហី ។
ឯកាទុកេ ឥតា កាយ្យ យំ ដលំ អននិ តតា
តុក្កតិ នាភិជាតាមិ ដលនាទស្សនំ ដលំ ។

១ ឧ. អនិលនាយកោ ។

លពុជទាយកត្ថេរាបទានំ ទី ២

បានឮថា ព្រះអង្គដលនាយកត្ថេរា មានការ បានសម្តែងនូវ
ភាពពិសេស ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចង់ អន្តរដលនាយកត្ថេរាបទានំ ។

លពុជទាយកត្ថេរាបទានំ ទី ២

[៨២] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាភាគច្រើន (ឆ្កែប្រសូទច្បាវ) នៅ
ក្នុងនគរមតិ បានឃើញព្រះកុន្ធ ព្រះអង្គប្រាសពាក្យល្អ
នឹកគ្រោះ កំពុងស្តេចនៅឆ្ងង់អាកាស ។ ខ្ញុំបានយកវត្ថុនោះសម្លុ
ថ្វាយព្រះកុន្ធជ័យស្រី ឯព្រះសម្ពុទ្ធ មានយសដ៏ចម្រើន មាន
គ្រូយេនច្រើនស្រាប់រួច បានទ្រង់បំភ្លឺនៅឆ្ងង់អាកាស ទទួល
យក ។ ខ្ញុំមានការកើតឡើងនៃចិត្ត ដែលជាគុណនាំមកនូវ
សេចក្តីសុខក្នុងចម្បង គ្រោកតែថ្វាយផ្ទៃ ដល់ព្រះកុន្ធ
ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ក្នុងកាលនោះឯង ខ្ញុំមានចិត្តដ៏ទូលំ
ទូលាយផង មានសេចក្តីសុខដ៏ទន្តមផង រកនូវភស្តុតាង
ឡើងដល់ខ្ញុំ ដែលកើតហើយក្នុងខាងព្រឹត្តិ ។ ក្នុងកថា
ទី ៧១ កំណើតនេះ ក្នុងកាលនោះ គ្រោកហេតុដែលខ្ញុំបាន
ថ្វាយផ្ទៃ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃផលទាន ។

ឧទ្ទេសន៍លក្ខណៈទូទៅ

ឯករាជ្យនៃ ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម
 ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់ ទាស្សន៍ ដល់ ។
 ស្រុក រក មេ អាស័ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ
 គឺស្រុក រក មេ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។
 ក៏ស្រុក រក មេ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។
 ឯករាជ្យនៃ ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម
 ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់ ទាស្សន៍ ដល់ ។
 ស្រុក រក មេ អាស័ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ
 គឺស្រុក រក មេ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។
 ឯករាជ្យនៃ ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម
 ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់ ទាស្សន៍ ដល់ ។

ឧទ្ទេសន៍លក្ខណៈទូទៅ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។

ឧទ្ទេសន៍លក្ខណៈទូទៅ ទី ៣

ក្នុងកថា ៤១ ឥរិយាបថនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រះបាទជេតុវង្ស
 ខ្ញុំបានឮនូវ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភូមិ នេះជាដល់នៃដល់
 ៣១ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ
 ស្គាល់សំបុត្រ វិញ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយលំដាប់ ក្នុង
 សាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ ក៏ស្រុក រក មេ ឧប ទុក្ខស្ស
 ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់
 ទាស្សន៍ ដល់ ។
 ឯករាជ្យនៃ ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម
 ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់ ទាស្សន៍ ដល់ ។
 ស្រុក រក មេ អាស័ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ
 គឺស្រុក រក មេ ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។
 ឯករាជ្យនៃ ឥរិយាបថ យ៉ាង ដល់ អន្តរាគមន៍ តាម
 ទុក្ខភូមិ ធាតុជាតិ ដល់ ទាស្សន៍ ដល់ ។

បានឮថា ព្រះឧទ្ទេសន៍លក្ខណៈទូទៅ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវភាពខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឧប ទុក្ខស្ស ឥរិយាបថ ។

សុខ្ពេតិកភណ្ឌ ប្បករណីយស្ស ឧបទានំ
បត្ថម្ភំ មិលកុដិលទាយកញ្ចោបទានំ

(៨៤) វនន្តេ ពុទ្ធំ ធិស្វា អកុដស្សី មហាយសំ
 មសន្តចិត្តោ សុខនោ មិលកុដស្ស ដលំ អនំ(១) ។
 អដ្ឋាសេ កាច្ឆសតេ យំ ដលំ អនំ គនា
 តុក្កតិ ធាតិជាតមិ ដលនានស្សីដំ ដលំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កិលេសា លាបិធាមយ្ហំ កវិ សទ្ធេ សត្វហតា
 ធាតោ ពុទ្ធនំ ចិត្តា វិហរមិ អនាសវេ ។
 ចដិសន្តិទា ចតស្សោ វិហិត្តាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មតិញ្ញា សន្និកតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា មិលកុដលទាយកោ(២) មេកេ
 ឥមា កាជាយោ អភាសិតាតិ ។

មិលកុដលទាយកញ្ចោ ឧបទានំ សម្ពុទ្ធំ ។

១. ម. ចិលកុដលទាយកញ្ចោ វិស្សន្តំ ។ ២. ម. ចិលកុដលទាយកោ ។

សុខ្ពេតិកភណ្ឌ ប្បករណីយ ឧបទានំ
មិលកុដិលទាយកញ្ចោបទានំ ទី ៤

(៨៥) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គយល់ឃើញដូច្នេះ
 យោជន៍ បានយសនំ ត្រង់ថាទ្វារព្រៃ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា បាន
 ចិត្តរីករាយ បានថ្វាយវង្សមិលកុដ្រឹក្ស (ដីថ្ម) ។ ក្នុងកថាវច្ច
 ៣.៨០០ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយវង្ស
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនិ នេះជាដល ខែដែលបាន ។ ។
 ដ្បិតហើយដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសំប៉ា
 ផ្ទៃ ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏
 បានធ្វើហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចង្វាក់ហើយ
 កតតាំង ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមាន
 អាសវៈ ដូចជាចំណីកាត់ខ្ញុំចំណង ។ ចដិសន្តិទា ៤ វិចារុ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានថ្វាយ ព្រះមិលកុដលទាយកញ្ចោ បាននាម បានសម្ពុទ្ធនំ

ដូចគាត់ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចម្លើយ មិលកុដលទាយកញ្ចោបទានំ ។

បញ្ចម៌ ផ្សារសធិលទាយកន្តោបទាន៍

[៨៥] សុវណ្ណាវណ្ណំ សន្តុទ្ធំ អាហុតិទំ ធម៌កុហំ
 រដិយំ ធម៌ចជ្ឈន្តំ ដាវុសដលី អនាសហំ ។
 ឯកាទុកេ ឥតោ កាចេយ្យ យំ ដលំ អននិ អហំ
 ទុក្ខតិ ឆាកិជាឆាមិ ដលឆានស្សនិ ដលំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម ទុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ចតា កតំ ទុទ្ធស្ស សាសនិ ។
 កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហិ កវំ សទ្ធេ សម្មឆានា
 ឆាតោ ពទ្ធនំ ធម្មោ វិហារមិ អនាសវេ ។
 ធម៌សម្ពិទា ធម៌ស្សោ វិហោត្វាមិធម អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ កាយស្មា ដាវុសដលឆាយតោ ដេវេ
 ឥមា កំជាយោ អកាសិត្វាតិ ។

វិសុទ្ធសីលទាយកន្តោស្ស អារាមិ សទ្ធិ ។

ផ្សារសធិលទាយកន្តោបទាន៍ ទី ៥

[៨៦] ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបានវិញ្ញាណដូចជាស
 ព្រះអង្គបានទទួលនូវគ្រឿងសក្ការៈ ដែលពួកជនមាំមកបូជា
 កំពុងស្តាប់ទៅក្នុងច្រក ហើយខ្ញុំប្រាកដថាមាត់ប្រាង្គ ។ ក្នុង
 កញ្ចប់ទី ៩១ អំពីកញ្ចប់នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានផ្ទុយវិជ្ជា ខ្ញុំ
 មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដលវិនិច្ឆ័យនា ។ ឧ ។ ដំណើរ
 ដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ស្តាប់រាសីភិក្ខុ វិជ្ជា
 ឈ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយសំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើ
 ហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកចិត្តវិញហើយ កត
 ទាំងស្រុង ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាច្បុលមិនមានកាសវៈ
 ដូចជាដំរីកាត់ខ្សែចំណង ។ ធម៌សម្ពិទា ៤ វិហារ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាច់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានក្លាយ ព្រះវិសុទ្ធសីលទាយកន្តោ មានកាយ បានសម្តែង
 នូវគាត់ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ វិសុទ្ធសីលទាយកន្តោបទាន៍ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព
 ធម្មំ វិល្លិមិលទាយកត្តោបទានំ

[៨៦] សទ្ធវេជនា សមាគម្ម អាគមីសុ វង្គំ តនា
 ដលេនទ្ធវេសមាគម តេ អលកីសុ ដលំ តនា ។
 តត្ថុទ្ធសាសំ សម្ពុទ្ធិំ សយម្ពុ អចតជំគំ
 ចសន្នចិត្តោ សុទ្ធនោ វល្លិដលេនទាយសមំ ។
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កម្មេ យំ ដលំ អធមំ តនា
 ទុក្ខតំ នាគិជាតាមិ ដលេនាទស្សនំ ដលំ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ មម តុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កំលេសា ឈាចិតា មយ្ហំ កក សទ្ធវេ សម្មហតា
 នាកោ តទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 មជ្ជេសម្ពុទ្ធា ទតស្សោ វិនាត្វាចិតា អដ្ឋិមេ
 ទធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសននំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព
 វិល្លិមិលទាយកត្តោបទាន ទី ៦

[៨៦] ក្នុងកាលនោះ ជនទាំងឡាយមកប្រជុំគ្នា ក្នុងក្រ
 ជនទាំងឡាយនោះ បាននាំគ្នាស្វែងរកផ្លូវឈើ ក៏បានឮ
 ផ្លូវឈើ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងឯង ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ក្នុងចំនោះ ខ្ញុំក៏បានចិត្ត
 ជ្រះថ្លា បានចិត្តតែឈរ បានថ្វាយផ្លូវល្ងឹ ។ ក្នុងកម្សិច ធាន
 កំភិកច្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លូវ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនិ នេះជាផលវិនិច្ឆ័យទាន ។ ដំណើរ
 ដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះត្រៃលុបសំខ្ញុំ ស្លូណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជាតា
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ ដោយលំដាប់ តុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើ
 ហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកចំផ្លាញហើយ កក
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំជកោលចេញហើយ ខ្ញុំជាចុក្ខុលមិនមានអាសវៈ
 ដូចជាដំរីកាត់ខ្នុរចំណង ។ ចម្លើយតួនា ២ វិហារតួ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៤ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 ចេសព្រះត្រៃលុប ខ្ញុំក៏បានប្រតិចត្តិហើយ ។

សន្តម៍ កទលីនិលទាយកន្តោបទាន

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា វល្លិវេលនាយកោ ដេវោ
ឥមា កាជាយោ អកាសិត្តាទិ ។

វល្លិវេលនាយកន្តោបទាន អបទានំ សាវ្តំ ។

សន្តម៍ កទលីនិលទាយកន្តោបទានំ

(៨៧) កាលំកាវិវ ជលីតិ ធុត្តាមាយេវ ចង្គំមំ
ជលន្តំ ធិបត្ថកំ អន្តរំ លោកនាយកំ ។
កាលីយា ជលី ឥយ្ហ អនាសី សុត្ថោ អហំ
ធម្មន្តិកោ សុមេវោ វន្តិកាន អបក្កមី ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ កច្ឆេយំ ជលី អននិ តនា
នុក្កតិ ចាភិជាតមិ ជលនានស្សនិ ជលី ។
ស្វាគតំ វតថេ អាសិ ឧច ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
កាលេសា ឈាបិកា ឧយ្ហិ កវិ សព្វេ សច្ចហតា
នាកោវ ពទ្ធនំ ធម្មោ វិហារមិ អនាសរេ ។

កទលីនិលទាយកន្តោបទាន ទី ៨

បានព្វថា ព្រះវល្លិវេលនាយកន្តោ មានកាយ បានសម្បត្តិ
ភាពាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វល្លិវេលនាយកន្តោបទាន ។

កទលីនិលទាយកន្តោបទាន ទី ៧

(៨៧) ខ្ញុំបានឃើញព្រះលោកនាយក ត្រង់រឿងដូច
ដ្ឋានកំរោះ ឬដូចព្រះចន្ទភ្នំថ្ងៃទី ១៩ កើត ឬក៏ដូចទីបុក
(ដើមឈើប្រចាំថ្ងៃ) ដ៏រុងរឿង ។ ខ្ញុំក៏មានចិត្តជ្រៅថា មានចិត្ត
កែតប បានយកវត្ថុចេញពីព្រះសាស្តា ហើយថ្វាយចង្គំ
ដើរចេញទៅ ។ ក្នុងកថាទី ៣១ អំពីកថានេះ ក្នុងកាល
នោះ ព្រះរាហុតដែលខ្ញុំបានថ្វាយវត្ថុ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ
នេរជាសេវនីយទាន ។ ឧ! ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់
ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ឬ វិជ្ជាធម៌ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
ដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ កាលស
តាំងឡាយខ្ញុំដូចជាព្រះហើយ អតីតនិងកុំដកចោលចេញ
ហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានភាសវៈ ដូចដំណើរនូវចំណង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសន្ធិនា ធនស្សោ វិហោត្តាមិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្និកតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វត្ថុ សុទ្ធំ អាចារ្យោ កុណិយលោកោ វេរោ
 វេនា កាដាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អនិលទាយកន្ថោស្ស អបទានំ សម្ពុត្តំ ។

អដ្ឋមិ បនសនិលទាយកន្ថោបទានំ

(៨៥) អដ្ឋនា នាម សម្ពុត្តោ ហិមវន្ត វសី ភនា
 ចរណោ ច សម្បត្តោ សមាទិកុសាលោ មុនិ ។
 កុម្មមត្តំ កហោត្វាន ចនសំ ជីវជីវកំ
 ធន្តចន្តោ វេទន្តាន អនាសិ សត្តនោ អហំ ។
 ឯកទុកេ វេនោ កាច្យេ យំ ជលំ អននិ ភនា
 ទុក្ខតំ នាភិជាយមិ ជលនានស្សនិ ជលំ ។
 ស្វាតតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសន្ធិនា ៦ វិហោត្ត ៨ និវេតិកា ៦ នេ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ខាងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកេសិវេលទាយកៈ មានអាយុ បានសម្រួល
 ឲ្យគាត់ខាងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បច្ចេ អនិលទាយកន្ថោបទានំ ។

បនសនិលទាយកន្ថោបទានំ ទី ៨

(៨៨) ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្ពុត្តព្រះចៅអដ្ឋនៈ ព្រះអង្គ
 ចិច្ចលិះដេយចរណៈអង្គ ជាអ្នកប្រាជ្ញប្រាសាទក្នុងសមាជិ
 អង្គ អង្គនៅក្នុងហិមវន្តប្រទេស ។ ខ្ញុំបានយកផ្លូវខាង
 ស្រស់ ប្រមាណប៉ុនក្អម អម្បាល់លើស្លឹកឈើមានសណ្ឋាន
 ដូចគ្រឿង ថ្វាយដល់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកម្មវិធី ៤១ គំរឹកក្សនៈ
 ក្នុងកាលនោះ ព្រះហេតុវេលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លូវ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាវេលាដែលបាន ។ ខ្ញុំ អនិលទាយកន្ថោ
 មកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ប៉ុន្មាន ឲ្យ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយដោយលំដាប់ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។

ឆវង្គ សោណកោដិវិសញ្ញាបទានំ

កិលេសា ឈាមិភា មយ្ហំ ភវិ សទ្ធេ សម្មហតា
 យោកោ ពទ្ធនំ នេត្វា វិហារមំ អនាសវេ ។
 មជ្ជិមគ្គំ ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិក្ខា សច្ចិកាតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាធស្នា ចលសមលនាយកោ ថេរេ
 ឥមា កាថាយោ អកាសិក្ខាតំ ។

ចសនិលតាយកន្ថេស្ស អចនំ សម្ពុំ ។

ឆវម៌ សោណកោដិវិសញ្ញាបទានំ

(៨៨) វិចស្សំនោ ទាវនេ ឯកំ លេណំ មយា កតំ
 ចាតុទ្ធិសស្ស សង្ឃស្ស ពទ្ធិមារាជនាមិយា ។
 ធុស្សេហំ ភូមិ លេណស្ស សនុវិទ្ធា មវិទ្ធិ
 ឧទក្កមិក្ខោ សុមនោ អកាសី ចណំជំ តនា ។
 អារាជយេយ្យំ សម្ពុទ្ធំ ចត្វជ្ជត្វា លកេយ្យហំ
 អនុត្តរា ធិត្វាធំ ធុសេយ្យំ សន្តិមុត្តមំ ។

សោណកោដិវិសញ្ញាបទានំ ទី ១

កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំអប់រំជាញាហើយ ភពតាំងត្នង ខ្ញុំផុត
 ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានកាសវៈ ដូចជាដំរី
 កាត់ខ្លប់ណាស់ ។ មជ្ជិមគ្គ ២ វិហោត្ថ ៨ និងកកិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងលាសទា របស់
 ព្រះគុដ្ឋ ខ្ញុំក៏បានប្រកបផ្តុំហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទសវលតាយកន្ថេ មានកាយ បានសម្តែង
 ឆ្លៀតដាច់តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឆវី ចសនិលតាយកន្ថេស្ស ។

សោណកោដិវិសញ្ញាបទានំ ទី ២

(៨៨) ក្នុងលាសទាខែព្រះគុដ្ឋ ព្រះនាមវិចស្សី ខ្ញុំបាន
 ធ្វើតួហាមួយ ក្នុងករណី នោះគេទុក្ខ ដើម្បីសង្ឃ ដែល
 មកកំពុងតាំង ២ ។ ខ្ញុំបានចំណាយសំពត់ក្រាលច័ត្តហា
 ដោយសំពត់ ខ្ញុំបានចិត្តខ្ពស់ឡើង បានចិត្តសោមនស្ស ក៏ធ្វើ
 នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងការថាគេជា ខ្ញុំសូមឱ្យព្រះសម្ពុទ្ធប្រោស
 ប្រាណជន សូមឱ្យបានចេញផង សូមពាល់ត្រូវ ឆ្លុះព្រះ
 ពិញ្ញាណជ័យប្រសើរ ជាសន្តិសុខដ៏ឧត្តមផង កុំបីកាត់ខាន ។

វេទិកា សោណកោដិវិសេន្តរាជានំ

ឯកាទុក្ខេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ ឆាននននំ កតា
 ទុក្ខតំ វាគិណាទាមិ លេណាទាទស្សនំ ផលំ ។
 ស្វាភតំ វត មេ កាសំ មម ទុក្ខស្ស សន្និកោ
 តំស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កាតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ ភវ សទ្ធេ សទ្ធិបាតា
 ឆាកោ ពន្ធនំ ធម្មោ វិហារមិ អនាសវេ ។
 មដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហារកាមិច មន្ទិមេ
 ធម្មកិច្ចា សន្និកាតា កាតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ ។
 ថេរោ កោដិវិសោសោណោ កិក្ខុសង្ឃស្ស អគ្គតោ
 មញ្ញំ បុដ្ឋោ វិយាភាសំ អនោតត្ថមហាសរេតិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា សោណោ កោដិវិសោ ថេរោ
 ឥតា កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សោណកោដិវិសេន្តរាជានំ ធម្មានំ ធម្មនំ ។

សោណកោដិវិសេន្តរាជានំ វិ ១

ក្នុងកថាវិ ១១ អំពីកថាវិសេន្តរាជានំ ក្នុងកាលនោះ ព្រះហស្តវិសេន្ត
 ខ្ញុំបានឲ្យបាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាផលនៃសេណា
 ទាន ។ ឧ ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ឈ្នួ
 ណាស់ហ្ន៎ វែង ពុំ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយលំដាប់ ទុក្ខ-
 សាសនា ខ្ញុំក៏បានឆ្លើយហើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុត
 ចំណុះហើយ ភពទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចោលចេញហើយ ខ្ញុំ
 ជាបុគ្គលមិនមានកាសវៈ ជួបជាដំណើរខ្ញុំចំណង ។ មដិ-
 សម្ពិទ្ធា ៤ វិហារ ៨ និងអភិក្ខា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យឆ្លាក់
 ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់
 ចិត្តហើយ ។ ព្រះសោណកោដិវិសេន្តរា បានព្យាករ
 ដោយសេចក្តីពិតស្តាយ ខ្ញុំប្រសា ដែលកិក្ខុសង្ឃ សួរហើយ
 ដឹងមហាស្រុះ ឈ្មោះអនាគត ។

បានឮថា ព្រះសោណកោដិវិសេន្តរា មានកាយ បានសម្រែង
 ខ្ញុំតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោណកោដិវិសេន្តរាជានំ ។

វសមី បុព្វកម្មបិណ្ឌតិ តាម ពុទ្ធបទានំ

[៩០] អនោគត្តសវសន្នេ វសណីយេ សិលាភលេ
 នាហានេនបដ្ឋោតេ នាហានន្ទវនន្ទវេ ។
 មហាតា ភិក្ខុសង្ឃន បរេតោ លោកនាយកោ
 អាសីលោ ព្យាករំ ឧត្ត ធុត្តកម្មានិ អត្តនោ ។
 សុណាជំ ភិក្ខុវេ មយ្ហំ យំ កម្មំ បកតំ មយា
 ឯកំ អរត្ថំកំ ភិក្ខុំ ទិស្វា ទិដ្ឋំ បិណ្ឌតិកំ(១)។
 បង្ខំតំ បវេមី ពុទ្ធំ ពុទ្ធភ្លាយ មយា ភណ្ឌ(២)
 បិណ្ឌតិយស្ស កាខ្មស្ស ពុទ្ធត្ថេមំ វិចច្ចតិ ។
 កោហលកោ ធុរេ អាសី កាវី នាដេតិ កោចរិ
 បវន្តំ ឧទកំ អាវិលំ កាវី ទិស្វា ឯវារយំ ។
 ភេន កាខ្មវិហាកោន វេន បច្ឆិមកោ កវេ
 ចិហាសិកោ យដិច្ចកំ ន ហិ នាតុំ លកាមហំ(៣) ។

១ ឧ. ឧប្បត្ថកោ ១ វិស្សនំ ។ ២ ឧ. ទិចេ ទេ ធាហិ ឧត្តំ ។ ៣ ឧ. កោហល-
 ហោ បុល អាសី ។ ល ។ ៤ ហិ នាតុំ លកាមហំ ទិចេ ធាហិ ១ វិស្សនំ ។

បុព្វកម្មបិណ្ឌតិ តាម ពុទ្ធបទានំ ទី ១០

[៩១] ព្រះលោកនាយក បានកំពុងស្ទង់ច្រើនរោមកេម
 ទ្រង់គង់លើផ្ទៃដី ជាទីរកឃើញ ជិតស្រុកអោនាធាត្ត ជ្រុងភ្នំ
 ដោយគេនេះផ្សេងៗ ក្នុងចន្លោះដីព្រៃ បានកំពុងស្ទង់
 ទ្រង់ព្យាករនូវបុព្វកម្ម របស់គ្រូអង្គ ក្នុងទីនោះថា ខ្មោចភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ឬក៏ចាំនិទ្យាយ ចូរស្តាប់នូវគំរើរបស់គាត់
 ដែលបានធ្វើទុក្ខកមហិយ ដូចគេទៅនេះ គាត់គន់បានឃើញ
 នូវភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃ ហើយបានប្រកាន់កំណត់សំគាល់ ។
 ក្នុងកាលនោះ គាត់គន់បានប្រាប់ដល់គ្រូសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាដំបូង
 ដើម្បីការត្រាស់ដឹង ឯសេចក្តីប្រាថ្នានោះ ក៏ឱ្យសេចក្តីការ
 បានត្រាស់ដឹងព្រះពុទ្ធ ដោយអំណាចនៃបិណ្ឌតិកម្ម ។ ក្នុង
 កាលមុន គាត់គន់ កើតជាងាយនោបាល កៀនរម្យនោះទៅ
 កាន់ទីនោះ បានឃើញមេតា កំពុងដឹកទឹកល្អក់ ហើយ
 ដេញទេញ ។ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 គាត់គន់ស្រែកទឹក ហើយមិនបានដឹកដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ។

សាមី ពុទ្ធកថាបិណ្ឌ ៣២ ពុទ្ធកថា

ឫទាសី ឆាមហំ ធុន្តា ឬទ្ធ អត្តាសុ ជាតិសុ
 បទ្កេតតុទ្ធិ សុភី អត្តាចិត្តិ អនុសតិ
 តេន កាម្មាវសេសេន ធិរយេ សីសរី ចិរិ
 ពហុ វស្សសហស្សានិ ទុក្ខំ វេទេសិ វេទនំ ។
 តេន កាម្មាវសេសេន ឥន ចច្ចុច្ចោ កវេ
 អត្តក្ខានំ មយា លទ្ធិ សុន្ទរិកាយ កាវណា ។
 សព្វាភិកុស្យ តុទ្ធស្យ ធម្មោ ឆាមាសិ សាវិកោ
 តំ អត្តាចិត្តាយ ធិរយេ ចិរិ សីសរី មយា ។
 ធម្មវស្សសហស្សានិ ធិរយេ សីសរី ចិរិ
 មនុស្សលាភំ លទ្ធាហិ អត្តក្ខានំ ពហុ លភី ។
 តេន កាម្មាវសេសេន ចិញ្ចោនវិកា មមិ
 អត្តាចិត្តិ អនុតេន ជនកាយស្ស វាគនា ។
 ប្រាហ្មណេ សុភវា វាសី អហំ សត្តតម្មជីវោ
 មហាវេន មត្យសតេ មន្តេ វាចេមិ មាណវេ ។

ពុទ្ធកថាបិណ្ឌ ៣២ ពុទ្ធកថា ១០

កាលធម្មន ក្នុងជាតិដ៏ខ្ពង់ គេជាគតិក្ខណៈ ឈ្មោះ
 ឫទាសី បានគោលចង្អុលប្រែប្រួលក្នុង ព្រះនាមស្ករ
 ព្រះអង្គជាបុគ្គលមិនប្រព្វស្តេចឡើយ ។ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ
 គេជាគតិក្ខណៈនៅក្នុងនរក អស់កាលដ៏យូរ តើទុក្ខវេទនា
 អស់តាន់នឹងដំប្រើន ។ ដោយសំណល់នៃកម្មនោះ ក្នុង
 ចក្ខុវិស័យនោះ គេជាគតិ បានស្លូតត្រូវគោលចង្អុល ព្រោះហេតុ
 នៃនាងសុភវា ។ មួយទៀត គេជាគតិគោលចង្អុលសាវិក
 ឈ្មោះនន្ទ បេសព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រសូត្តិ ខ្ញុំសត្វលោក
 ទាំងឡាយ គេជាគតិគោលចង្អុលនៅក្នុងនរក អស់កាលដ៏យូរ
 ព្រោះគោលចង្អុល ខ្ញុំសាវិកនោះ ។ គេជាគតិបាន
 គោលចង្អុលនៅក្នុងនរក អស់កាលដ៏យូរ ចំនួនមួយហ្នឹងឆ្នាំ សុរា
 គេជាគតិ បានមកជាមនុស្ស ក៏បានស្លូតត្រូវគោលចង្អុលជា
 ច្រើន ។ ដោយសំណល់នៃកម្មនោះ នាងចិញ្ចោនវិកាមក
 គោលចង្អុលគេជាគតិ ក្នុងប្រជុំដ៏ខ្ពង់ ដោយពាក្យមិនតិច ។
 គេជាគតិគេជាប្រាហ្មណ៍ តែងជាអ្នកចម្រើន មានអធ្វើ
 សក្ការៈចូល ចង្អុលឲ្យមនុស្សជាតិ ៥០០ នាក់ក្នុងព្រៃ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខទាន

តត្ថាភកោ(១)ឥសិកិរោ ចញ្ញាភិញ្ញោ មហិទ្ធិតោ
 តញ្ញាហំ អាភតិ ធិស្វា អញ្ញាចិក្ខុ អន្ធសកំ ។
 តតោហំ អវចំ សិស្ស តាមភោតិ អយំ ឥសិ
 អញ្ញិចំ ភាសនាធម្ម អនុមាទិសុ មាលាភិ ។
 តតោ មាលាភោ សាព្វ ភិក្ខុមាណា កុលេ កុលេ
 មហាជនស្ស ភាពិសុ តាមភោតិ អយំ ឥសិ ។
 ភេន កម្មវិចារកោ ចញ្ញ ភិក្ខុសតា ឥមេ
 អន្ធនាមិ លកុំ សាព្វ សុត្តរិកាយ កាវណា ។
 វេរោតុ ភាតិ បុព្វេ ទទហេតុ ហិមិ អហិ
 ចក្ខុបិ កិរិទុក្ខសុ សំលាយ ធម៌ អបិសយី ។
 ភេន កម្មវិចារកោ ទេវទេត្តា សិលី ទិចិ
 អន្ធន្តិ មិសយិ ចារេ មម ចាសាណាសត្តា ។
 ជុវេហិ ធារកោ ហុត្វា កីឡាមាណា មហាថេ
 បទ្វេកតុទ្ធិ ធិស្វា មក្ខេ សកាលំកំ ធម៌ ។
 ភេន កម្មវិចារកោ ឥធម៌ មិ ទេវទេត្តា ឥតិមារ មយោជយិ ។

១២. ធម៌កោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខទាន

ឥសិកិរោ បានកត្តា ៨ មានប្រដាប់ ៨ មកក្នុងនោះ គឺ
 គត បានយើងឥសិកោ លោកជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តនឹងមក
 ក៏បានពាលចង្អុល ។ លំដាប់នោះ គឺគតនិយាយនឹងពួក
 សិស្សថា ឥសិកោ ជាអ្នកបរិភោគកាម កាលគឺគតនិយាយ
 ប្រាប់ ឯពួកមាណា ក៏បានឥតយកាម ។ លំដាប់នោះ
 មាណាទាំងអស់ គ្រាប់ទៅសូមក្នុងក្រុមពួកនិយាយប្រាប់
 មហាជនថា ឥសិកោ ជាអ្នកបរិភោគកាម ។ ដោយវិបាកនៃ
 កម្មនោះ ក៏កុំទាំងអស់ចំនួន ៨០០ នេះ ក៏បាននូវការពាល
 ចង្អុល ព្រោះហេតុនៃនាងសុត្តិកា ។ កាលភពមុន គឺជាគត
 សម្លាប់ចង់ច្រសង្កាត់ មានមាតាផ្សេងគ្នា ព្រោះហេតុនៃព្រល
 យើងបានពាលទៅក្នុងគ្រាប់ក្នុងចំនួននឹងផ្ទុំ ។ ដោយវិបាក
 នៃកម្មនោះ ទៅទុក្ខ បានប្រមូលផ្ទុំ ដុំផ្ទុំក៏មៀលមកបរិ
 អន្តិដ្ឋាន (មេជើង) នៃគតគត ។ កាលគឺជាពិមុខ គឺជាគត
 ជាគត កំពុងលេងក្នុងផ្ទុំ បានយើងព្រះចេត្តាក្នុង ក៏
 ដុំគ្រាប់ក្នុង ក្បែរផ្ទុំ ។ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ ក្នុង
 មុន្មិមកនេះ ទៅទុក្ខក៏ប្រឡងផ្ទុំ ឲ្យសម្លាប់គតគត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង

តេជ កម្មវិចារកោជ តេជសី ទាមិកំ យវី
 ធិមន្តិកោ ព្រាហ្មណោជ វេត្តាយំ វសី តថា ។
 ធិពុទ្ធ វត្តមានម្ហិ មល្លបុត្តំ ធិសេដយី
 តេជ កម្មវិចារកោជ ចំដ្ឋុទុក្ខំ អហុ មម ។
 តិកិច្ចកោ អហំ អាសី សេដ្ឋុទុក្ខំ វិវេជយី
 តេជ កម្មវិចារកោជ ហោតិ ធម្មត្ថំ មម ។
 អវចាហំ ដោតិចារណោ សុគតិ កស្សបំ តថា
 កុតោ នុ ពោធិមណ្ឌស្ស ពោធិ ធរមនុស្សកា ។
 តេជ កម្មវិចារកោជ អថវី ទុក្ខំ ពហំ
 ធិពុទ្ធសុទ្ធពុវេណយំ តតោ ពោធិ អថាបុណំ ។
 ចាហំ ឯតេជ មក្កេន ចាបុណំ ពោធិបុត្តមំ
 កុមក្កេន កវេសិស្សំ ធិពុកកម្មេន ចោធិតោ ។
 បុត្តាចារមវិក្ខិណោ សព្វសន្តាបវដ្ឋិតោ
 អសោកោ អនុចារយសោ ធិញាយិស្សំ អបាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង

ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ ក្នុងកាលនោះ គឺគត នៅក្នុងស្រុក
 វេត្តា ព្រាហ្មណ៍និងមន្តិកានៃបុរេបុរស ពុទ្ធ ។
 គឺគតបានហាមឃាត់ក្នុងកិច្ចបាប ក្នុងកាលដែលគាត់ព្រះ
 ពុទ្ធគ្រាស់ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ ជម្ងឺឆ្លងកំពើតឡើងដល់
 គឺគត ។ គឺគតកើតជាពេទ្យ បានដាក់ថ្នាំបញ្ជូនសេដ្ឋិបុត្ត
 ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ ជម្ងឺចុះឈាមកំពើតឡើងដល់គត-
 គត ។ ក្នុងកម្មនោះ គឺគតកើតជាជាតិបាល បាន
 ផ្សំផ្សាយព្រះសុគត ព្រះនាមកស្សបៈថា ព្រះអ្វិតិថា
 គ្រាស់ដឹងពោធិញាយ ជាទីផ្សែង គេរកបានដោយកម្រ
 ក្រែលង ។ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ គឺគតប្រព្រឹត្តទុក្ខ-
 កិរិយាជាច្រើន ក្នុងកាលប្រទេស គស់ ៦ វស្សាទើបបាន
 គ្រាស់ដឹងឡើង ។ គឺគតមិនបានឡើយពោធិញាយដ៏ទុក្ខ
 ដោយផ្លូវនេះទេ គឺគតហៅគុំបុព្វកម្មនោះជាសំភៀន ក៏
 ស្វែងរកកម្មនៃកុស ។ គឺគតបានបុណ្យនឹងបាបគស់លើង
 ហើយ បានរៀនចង់ឲ្យកំដៅទាំងឆ្នាំ មិនមានសេចក្តីសោក
 មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមានភាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

५५

ឯវិ ជិ ឆោ វិយោកាសិ កិត្តុសង្ឃស្ស អត្តោ
 សត្វាភិក្ខាពលប្បត្តោ អនោគត្តោ មហាសរោតិ ។
 ឥន្ទ្រ សុទ្ធិ ភគវា អត្តោ បុព្វបរិវា បុព្វកម្ម
 បិណ្ឌតិ ឆាម ពុទ្ធាចនាមំ ឆប្បបរិយាយិ អភាសិត្តាតិ ។

បុព្វកម្មចិលោធិ ភាគ ពុទ្ធបទានំ សាមញ្ញំ ។

ទូត

អន្តរៈ លទ្ធិព្យាបាល	ទុក្ខនិវាតក្ខន្ធ ៥
ជារាស្ត្រ ឧបាសនា	ចរាសនា កោដិវិសកោ ។
បុព្វកថាបិណ្ឌិ ៥	អន្តរៈ បិណ្ឌិវិស
កាតាយោ វិសកថា	កាតាយោ វិសកថា ។

កម្ពុជីយមាត្រា ១៣៧១ ប្រការ ១

ທຸກສິ່ງ ກາລະກິດ າ

474

ប្រារព្ធពិធី ទ្រង់សម្តែងកិច្ចការ និងកលៈព័ន្ធក្នុង បាត
 ត្បូងការងារយសឥតិស្តារ សម័យក្រុងសង្ឃ ជិតមហាប្រាសាទ
 រល្លោងរោងតាតន្ត ដូច្នេះវិញបាតមហាប្រាសាទ ។

បានរួច ព្រះនាងព្រះនាង បានសំដែងនូវតួនាទីនាង ឈ្មោះ
 តួនាទីនាង ជាអង្គបរិយាយ ដែលជាតួនាទីនាង របស់ព្រះគង្គ ដោយ
 ប្រការផ្សេងៗ ។

០៥ បុព្វកម្មប័ណ្ណាតិ ៣៨ កុត្តបទាង ។

၁၇၆

អង្គជ័យសាយករ្ត្យបទ ១ លក្ខជ័យសាយករ្ត្យបទ ១
 ១ អង្គជ័យសាយករ្ត្យបទ ១ មិលក្ខជ័យសាយករ្ត្យបទ
 ១ ជាស្រដៀងសាយករ្ត្យបទ ១ ល្បីជ័យសាយករ្ត្យ
 បទ ១ គង្គជ័យសាយករ្ត្យបទ ១ បទស្រដៀង
 សាយករ្ត្យបទ ១ សោណ្ឌកោដិស្រ្តបទ ១ បុព្វកម្ម
 បំណាបទ ១ ១២ ព្រះក្មេងបុគ្គលស្រ្តីកេត្តុវណ្ណដ៏ ១
 ខាងខាង ១១ ពួកអ្នកប្រជុំពួកឈប់ឃើញហើយ ។

ចប់ អគ្គនាយកដ្ឋាន ទី ៣៧ ។

ចំ ភាគល្អ: ទី ១៤ ។

បន្តទៀត បិណ្ឌវិគ្គ
បរិមិ បិណ្ឌវិគ្គបទាន

(៤០) ឧករេ ហិសវតិយា អាសី ឆោកវិកោ អហិ
អក្កោភ្នំ អមិគំ ភោគិ យរេ សង្ខិច្ចិ មម ។
រហោគភោ ឆិសិធិត្វា មហិសិក្ខា មាណសិ
ឆិសដ្ឋ ឆាសាធរេ ឃវិ ចិទ្កេសចរិ កតា ។
តហ្វ មេវ កតា ភោតា ធិតិ អន្តរុរិ មម
ភជាចិ មិ ឆិមន្តសំ អាណន្ទា មមវិស្សកេ ។
អយេព្វ តុក្កោ ឧច្ឆន្ទោ អនិច្ចច្ឆន្តិកោ មុនិ
សិវិដ្ឋន្តិ ច មេ ភោតា ឆាឆិ ធស្សន្តិ សត្តុនោ ។
មនុមេន រាជមុត្តន ធិន្តិ ឆាធរិ ជិឆេ
ហត្ថិឆាភេ ឆ មល្លង្កេ អមសេន្ទំ ឆមច្យកិ ។
អហិច ឆាឆិ ធស្សន្តិ សង្កេ កណាវុត្តមេ
អនិច្ចច្ឆន្តិ ឆាធរិ កវិស្សំ អាធិកម្មិកោ ។

បិណ្ឌវិគ្គ ទី ៤០
បិណ្ឌវិគ្គបទាន ទី ១

(៤១) ខ្ញុំជាឆ្មាំខ្លា ក្នុងនរោត្តមរាជ ខ្ញុំសូមរោគសម្បត្តិ
ជាអាក្រក់ កប់មិនបាន ទុកក្នុងផ្ទះ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
ទៅក្នុងក្នុងទីស្ងាត់ ហើយញ៉ាំងចិត្តឱ្យរីករាយ ដ៏ក្នុងក្នុង
ប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ហើយគិតយ៉ាងនេះថា រោគសម្បត្តិរបស់
អញមានច្រើន ទីតាំងក្នុងបរិវេណអញក៏ធំទូលាយ សូម្បីព្រះ
រាជាព្រះនាមអាទុ ជាធិសីវនដ៏ ក៏ទ្រង់ហៅរកអញ ។
ព្រះត្រូវនេះ ជាមុន កើតឡើងព្រោះភាស្រីយហេតុ ក៏កើត
ឡើងហើយ ទាំងរោគសម្បត្តិរបស់អញក៏មាន អញនឹងថ្វាយ
ទាន ចំពោះព្រះសាស្តា ។ វត្ថុមានដ៏ប្រសើរ ដ៏បរិស្ថិតក្នុង
ចល្លង្គិសីដ៏ ឆ្លងវត្ថុមានចំនួនច្រើន ព្រះអង្គម្ចាស់ព្រះនាម
ចម្រុះ បានថ្វាយចំពោះព្រះពុទ្ធជិនសិរី ។ ឯអញនឹងថ្វាយ
ទានចំពោះព្រះសង្ឃ ជាពួកដ៏ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រោះមានដ៏
ប្រសើរ អញមិនបាច់ថ្វាយឡើយ អញជាអាទិកម្មកម្មស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

វចំ ឧស្សី លង្កិមន្តិ ចិញ្ចលិមវិចារិ ធម៌
 ហវិកកិ សិទ្ធិវេរី សទ្ធេ ចូរេសិ កាជនេ ។
 ឧបាហនា ចានុកាយោ អដោ ឧទកចុញ្ចនេ
 កត្តននណ្ឌោ សុកតេ ការាយី តននុច្ឆវេ ។
 ឧសនំ អញ្ញាចិច មលាណា ធម្មកុត្តក
 កុញ្ញិកា មញ្ញវណ្ណាហិ សិទ្ធិតេ កុញ្ញិកាយវេ ។
 អាយោតេ ចូរេនេត្ត ធម៌ អដោចិ ធម៌នារកេ
 តុម្ពកេ ធម៌ កាវណ្ណោ ធម៌ ការាយី តននុច្ឆវេ ។
 សណ្ឋានេ ចិញ្ចលេ វេវ អដោចិ មលហាវិចោ
 តេសន្តិវិកេ វេវ ការាយី តននុច្ឆវេ ។
 អាសន្តិយោ មីមេតេ ធម៌ មល្លត្តេ ធម៌កេចាយ
 តននុច្ឆវេ កាវត្វា ហេដ្ឋាធម៌ មេសេហំ ។
 ឧណ្ហាភិសិ កុលភិសិ អដោចិ ចីវកាភិសិ
 តិច្ឆោហនេ ធម៌ សុកតេ ការាយី តននុច្ឆវេ ។
 កុរុវិទ្ធេ ចនុសិក្ខេ តេលហត្ថបតាមកិ
 សិវេជិយកំ សុចិ ចញ្ចំ អត្តរណោ(១) ធម៌ ។

១ ឧ. ឧណ្ហាភិសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ខ្ញុំបានញាតិភាវន៍តាំងអស់ឱ្យពេញដោយលំនាំ ឱ្យក្រំ
 លើងម ធម៌ ធម៌ប្រេត សម្ម ច្នៃ ។ ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើឱ្យកើត
 ប្រាថ្នាដឹង សំពត់សម្រាប់ដូតទឹក ធម៌លើប្រេតដែលគេធ្វើ
 ល្អ ឱ្យសមគួរដល់គុដាន ។ (ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើ) ច្បាប់សេច ថ្នាំ
 ច្បាប់ក្នុង ចង្ហើ ធម៌ក្រុងប្រសើរ កូនសោ ធម៌ប្រេត
 កូនសោ ដែលច្បុលរាងដោយចេសមានពណ៌ ៥ ។ ខ្ញុំឱ្យ
 គេធ្វើសំពត់តាយា ឡើ ជើងប្រេត លក្ខច័ន ធម៌ដប
 ឱ្យសមគួរដល់គុដាន ។ ខ្ញុំបានឱ្យគេធ្វើឱ្យចក្ខុស កំចិត្ត
 កាត់ក្រចក កត្តាគ្រាចៀក ធម៌ដឹងយាមដាក់កសដ្ឋៈ ឱ្យសម
 គួរដល់គុដាន ។ ខ្ញុំបានឱ្យគេធ្វើឱ្យគ្រឿងសស តាំងធម៌
 មល្លត្តិ សុខនិកាយធម៌ ៤ ឱ្យសមគួរដល់គុដាន ហើយឱ្យ
 ទុកធម៌ចំនាត់គ្រាមគ្រា ។ ខ្ញុំបានឱ្យគេធ្វើឱ្យពួកញាតិដោយ
 លេម ពួកញាតិដោយសំឡី ពួកដេកាប់ធម៌តាំង ធម៌ច្រើន
 ដែលគេធ្វើឱ្យសមគួរដល់គុដាន ។ ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើឱ្យកុរុ
 ធម៌ឱ្យសម្រាប់ដូសក្តែល ក្រមួនឃុំ ជើងគ្រាន់ដូសប្រេតសំពត់
 កំដៅដ ធម៌គ្រឿងដដែលគេដើស្តាត ក្រមចំនាត់គ្រាល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

សាធាវណា សុខេ ទុក្ខោ ឧកោ ធម៌ អនុវត្តតោ
 អត្ថំ កេតសិកំ ទុក្ខំ តវំធម្មំ អវិទូម ។
 យនិ សុត្តាសំ កំ ទុក្ខំ វិហោធម្មាសិ ទត្ថយ
 តវំ ទុក្ខំ មម ទុក្ខំ ទកំជំ ឯកោតោ មនំ ។
 ធិដ្ឋតន្តំ វិជាតាសិ កំ មោធម្មាសិ(១)សុតេ តុវិ
 ជាតហិ ទោ មហាភជំ ទុក្ខំ មេ ទុក្ខំចោធម្មំ ។
 តហំ សមាធា កដ្ឋស្ស ឯកោតោ ទុក្ខជំ ធនំ(២)
 យាវតា វិជិតេ អត្ថំ យាវតា មម ជីវិតំ ។
 ឯកោតោ យនិ កេ អតោ ធម្មាសិ អវិកាធម្មតោ
 កដ្ឋតំ ទោ តយោ ធម៌ មិច្ឆា កំ តហុកដ្ឋតំ ។
 ជាតិស្សាមិ តុវិ មជ្ជំ សត្វចម្មេ មគិដ្ឋតំ
 អតំភាធម្មំ ធិបិធម្មសិ ធនមាធម្ម មេ សុតោ ។

១ ម. មហាធម្មំ ។ ២ ម. វិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

យេនី តាំងពីដំបូង ជាសាធាវណៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមគោត្តសុខ
 និងទុក្ខ បព៌ត្រព្រះអង្គអង្គទូទាំងសត្វ សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងចិត្ត មានព្រះអង្គជាទីតាំង ។ បព៌ត្រព្រះបរមក្សត្រ
 បើព្រះអង្គតាម កិស្វមហន្តាចន៍សេចក្តីទុក្ខនោះចុះ សេចក្តីទុក្ខ
 របស់ព្រះអង្គ ក៏ដូចជាទុក្ខរបស់ខ្ញុំ ចិត្តរបស់យើង តាំងពីដំបូង
 រហូតដល់ក្នុងចិត្ត ។ បើព្រះអង្គប្រាបស្រពហើយ ព្រះ
 អង្គនាហ្មឺនដោះទុក្ខនោះចេញ បព៌ត្រមហាភជំ សូមព្រះអង្គ
 ប្រាបស្រពទុក្ខ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គ ចង់ដឹងបានដោយក្រចេះ ។
 សូមព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលទៅមើល តើទ្រព្យទាំងប៉ុន្មានក្នុង
 ផែន ដីនិងទឹកទាំងប៉ុន្មានរបស់ខ្ញុំ ទ្រព្យនោះឯង ព្រះអង្គ
 លះបង់បាន ដោយកម្រៃឬទេ ។ បើព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រូវ
 ការដោយទ្រព្យ និងដីនិងទឹក ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងថ្វាយដោយវត្ថុ
 ញាប់ញ័រ បព៌ត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក ព្រះអង្គធ្លាប់បានបន្ទូល
 និងខ្ញុំមកហើយ តែព្រះបន្ទូលនោះ ច្រើនតែខុស ។ ខ្ញុំនឹង
 ដឹងខ្ញុំព្រះអង្គដែលប៉ុន្មាន ក្នុងនាមទាំងប៉ុន្មានក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រះ
 អង្គនឹងទៀតទៀតចំពោះខ្ញុំ ដែលជាអ្នកឱ្យបានខ្លាំងពេក ។

ចំណុចទី១៖ បញ្ជីប្រភេទទាន

កិច្ចសន្យាបិទទាន បង្កើត គេ កាដេហ៍ មេ
 ឥន្ទ្រាសហ៍ មហាភជ តុល្យសេដ្ឋី អនុត្តរ ។
 កោដយិស្សាមិ សុត្តន្តិ វដ្ត មេ មាហា ជីវិត
 អញ្ញ កេហ៍ វិ ឧត្តិ អយា ធិតោ តថាគតោ ។
 អនោយ្យា កស្សិមិ តុល្យា មណី ជាតិសោ យថា
 ឧត្ត គេ កដ្ឋិត ខេ យាវ ជីវិតមត្តិកា ។
 ជីវិត ឧទមាធន យុត្ត ធាតុ តថាគត
 មេធិយោ មហាវិហ អនោយ្យា កស្សិមិ ជីវោ ។
 ឧ មេ បដិស្សតោ តុល្យា វស្ស អមិតំ ធនំ
 វិធីធម៌ ចាតុណាមិ បុត្តិស្សាមិ វិធីធម៌ ។
 យថា សស្តិ កាដេស្សន្តិ បដិបុត្តាម តំ តថា
 វត្តា ហត្ថេ កហោត្វា អតមាសំ វិធីធម៌ ។

ចំណុចទី២៖ បញ្ជីប្រភេទទាន ទី ២

ព្រះអង្គទានប្រយោជន៍អ្វី ដោយការចរចាគ្នា សូមព្រះអង្គ
 ប្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំចង់ដឹងដែលព្រះអង្គប្រាប់ចុះ បពិត្រមហាភជ ឯ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបង្គំបានព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ខ្ញុំបង្គំ
 ញ៉ាំងព្រះសេដ្ឋីឱ្យនាង សូមកុំឱ្យជីវិតរបស់ខ្ញុំមានការស្បើយ
 ខ្ញុំថា យកដៃខ្ញុំដល់ព្រះអង្គថា ព្រះគោតម មិនត្រូវអ្នកណា
 មិនខ្លាចឡើយ ។ ព្រះពុទ្ធដូចជាវិហារមហិជាតិស មិនត្រូវឱ្យ
 ដល់អ្នកណាមួយទេ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រាប់
 មានព្រះបុគ្គលហើយថា ជីវិតមានប្រយោជន៍ជាដល់ ។ ព្រះ
 អង្គ កាលឱ្យឱ្យជីវិត គួរឱ្យព្រះគោតមដល់ខ្ញុំ ព្រះជីវិតស្រី
 ជាមហាវិហារស ដែលគេត្រូវតែតម្កល់ទុក មិនត្រូវឱ្យដល់
 បុគ្គលណាមួយឡើយ ។ ព្រះពុទ្ធខ្ញុំមិនខាន់ទទួលទេ សូម
 ព្រះអង្គទទួលទ្រព្យ ដែលរាប់មិនបានចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គបង្គំដល់
 ខ្ញុំកាលវិនិច្ឆ័យ ខ្ញុំស្មោះត្រង់វិនិច្ឆ័យ ។ ពួកបុណ្យការនឹងរំលោភ
 ខ្ញុំកាលវិនិច្ឆ័យ យ៉ាងណា ខ្ញុំបង្គំស្មោះត្រង់ពាក្យនោះ យ៉ាង
 នោះ ខ្ញុំចាប់ព្រះហស្តព្រះរាជា ដើរទៅកាន់វិនិច្ឆ័យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

បុរោ អក្ខន្ធស្សនំ ឥន្ទី វេទនមាត្រី
 សុណន្ត មេ អក្ខន្ធស្ស វាជា វិ អនាសិ មេ ។
 ន កំត្យ វេយ្យាគាណ ជីវិតិមិ មហាយី
 តស្ស មេ វិនិច្ឆ័យ តុន្តសេដ្ឋី វិ អហិ ។
 សុនិដ្ឋោ ហោតិ មេ តុន្តោ ជិន្ទប(១) សំសយំ មម
 សុស្សាម វេ វេទនំ ក្ខន្ធិបាលស្ស វាជិនោ ។
 ឧកំជំ វេទនំ សុត្វា ជិន្ទស្សមេត្ថ សំសយំ
 សត្វំ នេវ តយា ជិន្ទំ ឥមស្ស សព្វកហិតំ ។
 ន កំត្យ វេយ្យាគាណ ជីវិតិមិ មហាយី
 កំជ្ជឡត្តោ ហុតាណ យាវជីវមទុក្ខំ ។
 ឥមំ សុទុក្ខតិ ញត្វា អនាសិ សព្វកហិតំ
 មហជេយោ កុរិ នេវ អស្ស នេយ្យោ តថាគតោ ។

១. ឧ. វាជនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

ខ្ញុំបានសោយពាក្យនេះ ចំពោះមុខភិក្ខុគុណការជា សូមពួកគេ
 គុណការស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិត ព្រះពរាជានុប្បោនពរដែលខ្ញុំ ។
 ខ្ញុំមិនមកដល់ទុក្ខនូវភិក្ខុមួយ សូម្បីតែជីវិតក៏បរាណវិដេ កាល
 ព្រះពរាជានុប្បោនពរ ដែលខ្ញុំហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយក នូវព្រះ
 ភព្វជាបុគ្គលប្រសើរ ។ ព្រះពរាជានុប្បោនព្រះក្ខន្ធហើយ
 អ្នកទាំងឡាយច្នៃកាត់ នូវសេចក្តីសង្ស័យរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងស្តាប់
 នូវព្រះឡើងរបស់ព្រះគង្គ ជាស្តេចរក្សាវេទនា ។ (អ្នកគុណ-
 ការពាលថា) យើងស្តាប់ពាក្យរបស់ដទៃទាំងពីរហើយ នឹងកាត់
 សេចក្តីសង្ស័យក្នុងរឿងនេះ ដូចគ្នាទៅនេះ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេត
 ពរទាំងឡាយដែលព្រះគង្គប្រទានហើយ ដែលផ្ទុំទារុននេះ ជាពរ
 ដែលគេត្រូវតែកាន់យកទាំងអស់ ។ ខ្ញុំមិនមកដល់ទុក្ខនូវភិក្ខុមួយ
 សូម្បីតែជីវិតក៏បរាណវិដេ ខ្ញុំសូមដល់នូវសេចក្តីដល់បាន ដកច
 ដល់អស់ជីវិត ប្រសើរជាង ។ ខ្ញុំនឹងច្បាស់នូវព្រះគង្គនេះដែល
 ដល់នូវទុក្ខក្រវល់ ហើយបានប្រទានពរ ដែលគេត្រូវតែកាន់
 យកទាំងអស់ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេត ព្រះគង្គជាបរមដ៏យ៉ាងហើយ
 ដូចព្រះពរាជានុប្បោនព្រះគង្គជាអ្នក ដែលផ្ទុំទារុននោះចុះ ។

ចប់ ចំណុចទី១៣

ឧក្រិដ្ឋ សីលយោ ជំនោ យថា សណ្ឋាគ្គី ភិក្ខុជ
 កជា តត្ថោ វេទនា អត្ថនស្សតន្ត្រី ។
 សត្វា ឧប្បិច្ឆេនយោ បុណ្យ ពុទ្ធិ លកាមហិ
 ចូរេត្តា តវ សង្កប្បំ កោដយិត្វា កថាកតំ ។
 បុណ្យ ឧប្បិច្ឆេន សង្កប្បំ អាណន្ទស្ស យសស្សិយោ
 អត្ថនស្សតន្ត្រី អាណន្ទមិ ទត្ថិយំ ។
 តុដ្ឋោ ធម្មនិកោ ហុត្វា សង្កប្បំ ឧបសង្កមិ
 ឧបសង្កម សង្កប្បំ ឧបសង្កមិ អនាសរិ ។
 សិរលា អភិវាទេត្វា ឥទ្ធិ វេទនាត្រី
 វសីសកសហស្សបិ អភិវាសេហិ ពត្ថុតា ។

ចំណុចទី១៤

សេចក្តីសន្សំយរបស់អ្នកតាំងនោះ ខ្ញុំកាន់រួចហើយ សូម
 ព្រះអង្គបំភ្លឺនៅក្នុងក្បាលសម្បត្តិ ។ ព្រះរាជាបិតាទៅក្នុង
 ក្បាលនោះហើយ កំពោលពាក្យនេះចំពោះពួកគុណការ អ្នក
 តាំងឡើងចូរឲ្យដល់ខ្ញុំ ដោយប្រពៃ ខ្ញុំត្រូវបានព្រះពុទ្ធ
 អង្គដែរ ខ្ញុំញ៉ាំងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់អ្នកឲ្យពេញហើយ ខ្ញុំសូម
 និមន្តព្រះរាជាឲ្យនាំមក ។ អ្នកគុណការពោលនឹងខ្ញុំថា
 អ្នកដាក់ថា អ្នកចង់យកមកប្រក្រត ព្រះនាមកាន់
 ចំពោះមុខពួកគុណការ ហើយថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធដល់ព្រះរាជា
 ព្រះនាមកាន់ បានយល់ញាតិ ។ ខ្ញុំក៏បានចិត្តត្រេកអរ
 រីករាយ ហើយចូលទៅរាប់ព្រះសម្ពុទ្ធ លុះចូលទៅដល់
 ព្រះសម្ពុទ្ធប្រអង្គ អ្នកទូទៅឲ្យយះមិនបានសោះហើយ ខ្ញុំ
 ក៏បានថ្វាយបង្គំដោយក្សត្រ ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះថា ចិត្ត
 ព្រះអង្គបានបញ្ជាចុក សូមព្រះអង្គ ព្រមតាំងក្នុងអ្នកសង្ឃ
 ដ៏ត្រិះរិះ ចំនួនមួយសែនប្រាំ ទទួលនិមន្ត ឲ្យបាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

ហាសយេន្តោ មម ចិត្តំ ឯវេសនមុខេហិ ខេ
 ចនុមុត្តរោ លោកវេទ្ធ អាហុតិដំ ចជិត្តយោ ។
 មម សង្កប្បមញ្ញាយ អធិវាសេសំ ចក្កាមា
 អធិវាសនមញ្ញាយ អធិវាធិយ សត្តុនោ ។
 ហេត្វា ឧទក្កចិត្តោហិ ឯវេសនមុខាភមិ
 មិត្តាមវេទ្ធ សមាទេត្វា ឥដំ វាទនមប្រវិ ។
 សុទុល្លកោ មយា លាម្ខោ មណិ ជាតិរសោ យថា
 កេន តំ ចូជយិស្សមិ អម្បមេយេន្ធ អន្ធចមោ ។
 អកុលោ អសមោ ជីវេន ជិនោ អម្បជិបុត្តលោ
 តថាសមសមោ ខេវ អនុតិយោ ឧភសកោ ។
 ធុញ្ញវិ អធិការិ ហិ កុដ្ឋាទុច្ឆរិកំ មយា
 នាទាមុច្ឆេ សមាទេត្វា កកោម បុប្ផមណ្ឌមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

សូមព្រះអង្គញ្ញាតិចក្ករបស់ខ្ញុំឲ្យរីករាយ ហើយស្តេចចូលមក
 កាន់ចំរើសនៃរបស់ខ្ញុំ ។ ឯព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្រូ៖ ព្រះ
 អង្គជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ត្រូវទទួលនូវការចូល ទ្រង់មាន
 ចក្ក ជ្រាបសេចក្តីគ្រិរិវេចន៍ខ្ញុំហើយ ក៏ទទួលនិមន្ត ។ ខ្ញុំ
 ដឹងនូវការទទួលនិមន្តហើយ ទើបថ្វាយបង្គំលាព្រះសាស្តា ។
 ខ្ញុំមានចិត្តត្រេកអរ រីករាយយ៉ាងក្រៃពេក ទើបចូលទៅកាន់
 ចំរើសនៃ ប្រមូលភ្នកមិត្តនិងនាមាភ្ស ហើយពោលនាម
 នេះថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាតែមែនជាគិរិសេ ដែលគេបាន
 ដោយក្រៅក្រលែង ឥឡូវគេខ្ញុំបានហើយ ខ្ញុំនឹងចូលព្រះភ័ក្ត្រ
 ដោយវត្ថុដូចម្តេច ត្រោះត្រាជិតស្រីជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបដ៏ម កេបុគ្គលធ្វើឥតមិនបាន
 មិនមានបុគ្គលស្មើ មិនមានបុគ្គលប្រៀបបាន ព្រះអង្គស្មើ
 ដោយព្រះពុទ្ធរីក្សមិនមានបុគ្គលស្មើដូចគ្នា ប្រសើរជាងធន
 ឥតមានបុគ្គលជាគំរប់ពីរ ។ ឯគណនាស់ ការសាងដ៏សម
 គួរដល់ព្រះពុទ្ធ យើងធ្វើបានដោយក្រ (ហេតុនោះ) យើង
 គាំទ្រឡាយ ចូរប្រមូលជាផ្សេងៗ ភ្លើងល្អាចដោយផ្កា ។

សុត្តន្តបិដក ប្បដកោយស្ស អថាទំ

ខតំ ភាវេតុកាហោ សោ សម្មជិដ្ឋិ ឧហាឌុទិ
 ភិក្ខុយោ ឯកោតេកស្ស បច្ចេកំ បត្តនាសហំ ។
 ឯហិសុ សម្ពតំ បត្តិ លោធាបត្តិ អនាឃ្មុ
 សត្តត្ថិដ្ឋិ ពុទ្ធា ធិសិទិ ចុច្ឆមណ្ឌោច ។
 តោធមយោ ពហុ សត្ត ធម្មតក្កំ ចវត្ថយិ
 ធម្មតក្កំ ចវត្តោ ហេដ្ឋតោ ចុច្ឆមណ្ឌោច ។
 ចុល្លាសិទិសហស្សនិ ធម្មាភិសមយោ អហុ
 សត្តមេ ធិវសេ បត្តេ ចនុទុត្តរោ ឧហាឌុទិ ។
 ចត្តនាយាយ ធិសិទ្ធា ឥតា កាថា អកាសដ
 អន្ធនកំ ធានវិ យោ មេ ចាធាសិ មាណវោ ។
 តតហិ កត្តយិស្សនិ សុណាដ ឧទ កាសតោ
 ហត្ថិ អស្ស រថា ចត្តិ សេនា ធន ចតុរត្ថិដ្ឋិ ។
 ករិករស្សន្តិ កំ(*) ធិត្ថិ សត្វធានស្សនិ ផលំ

១២. ៥ ។

សុត្តន្តបិដក ប្បដកោយស្ស អថាទំ

ជាមហាមុទិ ព្រះអង្គប្រាថ្នាដើម្បីចម្លងខ្ញុំ ក៏ទ្រង់ទទួលវត្ថុនោះ
 ខ្ញុំបានប្រគេនបាត ផ្សេងដោយឡែក ដល់កិត្យុយរូប ។ ។
 ពួកកិត្យុកិលបេជ្ជបាត ដែលខ្លួនទាប់បាន ហើយទ្រទ្រង់ខ្ញុំ
 បាតជាវិការវិនិយោហៈ ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ធីត្តិមណ្ឌុប ជា
 វិការវិនិយោហៈ អស់ពីយប់ ពីថ្ងៃ ទ្រង់ញ៉ាំងពួកសត្វជាច្រើន
 ឱ្យគ្រាស់ជីវិត ទ្រង់ញ៉ាំងធម្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ កាលញ៉ាំង
 ធម្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ (ក៏ទ្រង់ធីត្តិមណ្ឌុប) បានក្រាមមណ្ឌុប
 ជាវិការវិនិយោហៈ ។ ពួកសត្វ ៨ មុខ ២ ភាគ ក៏បានគ្រាស់
 ជីវិតមកវិញ លុះដល់ថ្ងៃជាតំរេ ៧ ព្រះមហាមុទិ ព្រះនាម
 ចតុមុត្តរៈ ព្រះអង្គធីត្តិមណ្ឌុបបាត បានសម្រែងខ្ញុំរោច
 ចំណីនេះថា មាណពណ៌ បានឱ្យបានដ៏ប្រសើរ ជាទាន
 មិនទូរោគ ដល់តថាគត គឺជាគុណនិស្សរសៈមាណពនោះ
 ហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ខ្ញុំតាមរូបសំគាល់គត
 កាលសម្រែង ដូចគេទៅនេះចុះ សេនាប្រកបដោយអង្គ ២ គឺ
 ជីវិ ១ សេរ ១ រថ ១ កាលបើជីវិត ១ ធីត្តិមណ្ឌុប
 មាណពនោះជាទិព្វ នេះជាផលវិនិយោគទាំងពួង ។ យោធិវិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

នេវលោកាទុច្ចរិយន្ត រាគនចង្គំ ភវិស្សតិ
 ភិច្ឆិស្សតិ យនា ភយំ ធននំ ទុស្សប្បដ្ឋនំ ។
 ភិច្ឆិស្ស ចិត្តតណ្ហាយ វិវាទំ ធានយំស្សតិ
 នេវលោកា វិវាទាន សុត្តន្តមូលេន បោធិតោ ។
 បុញ្ញកាគ្មេន សំយុត្តោ ព្រហ្មតទុំ ភវិស្សតិ
 កប្បសតសហស្សន្តំ ឱត្តាកក្កលសត្តរោ ។
 កោតមោ ធាម ធាមេន សត្តា លោកា ភវិស្សតិ
 សត្វមេតំ អភិក្ខាយ កោតមោ សក្យបុត្តរោ ។
 ភិក្ខុសង្ឃ វិសិទ្ធិនា ឯកទត្ថេ វេចស្សតិ
 ចិលិន្ទវន្តោ ធាមេន បោស្សតិ សត្តសាវកោ ។
 នេវាទំ អសុភវន្ត កុទ្ធានន្ត សុត្តន្តោ
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិវន្ត ភិហិនន្ត កថេវ សោ ។
 ចិយោ ហុតាន សាទ្វសំ វិហរិស្សតិ ធាសរោ
 សតសហស្ស កតំ កម្មំ ផលំ នស្សសិទេ ភិច្ឆ ។
 សុត្តន្តោ សរេកោ កិលេសេ ឈាចយំ អហំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ត្រាស់នឹងប៉ុន្មាន ក្នុងចំណោមនោះទៀត មាណវានោះ
 មិនប្រាថ្នាឱ្យជឿនប៉ុន្មាន ដែលកើតតំណក់នឹងគ្នា ក្នុង
 កាលណា (ទៅបុត្រ) ដឹងខ្លួនចិត្តរបស់មាណវានោះ មិនប៉ុន្មាន
 អស់កាលជាដើម (ក្នុងកាលនោះ) ។ មាណវានោះ ប្រក
 ចាកទៅលោក ត្រូវកុសលម្យល់ជាសំនៀង ជាអ្នកប្រកប
 ដោយបុញ្ញកម្ម មិនមានវេសន្តានជីវិតស្រី ។ ក្នុងមួយ
 សែនកប្បទៀត ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់សម្តែងក្នុង
 ក្បួនក្រគូល មិនប្រាសក្នុងលោក ។ ព្រះគោតមសក្យ-
 បុត្តរៈ ទ្រង់ប្រាថ្នាហេតុតាំងអស់មុនហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភូមិ
 ភិក្ខុ ហើយតាំងមាណវានោះក្នុងចំណោមគ្នា មិនបានជាសា-
 វករបស់ព្រះសាស្តា ឈ្មោះចិលិន្ទវន្ត ។ ចិលិន្ទវន្តនោះ
 មានគូរទៅជា អសុរ ឧទ្ធច ភិក្ខុ ភិក្ខុនី មិនត្រេចស្ទ ធ្វើ
 សក្ការៈដូចគ្នា បានជាទីស្រឡាញ់នៃជនទាំងឡាយ ជាអ្នកមិន
 មានភាសា ។ បុញ្ញកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ក្នុងកប្បទីមួយ
 សែន ឲ្យផលដល់ខ្ញុំក្នុងជីវិតនេះ ។ ខ្ញុំប្រសូនហើយ ដូច
 ជាគ្រូនៃកូនសា ខ្ញុំដឹងថាញាតិរបស់ទាំងឡាយហើយ

បទពិសិដ្ឋន្តរាជកថា

អយោ មេ សុកាតី កាឌី ចុញ្ចក្កោត្ត អនុត្តរេ ។
 យត្ថ កាវី កាវិទ្យា ធម្មត្ថាស្មី អធិប្បិ បដិ
 អនុទតំ ធានវី អនាសិ យោ ហិ មាណវេ ។
 អាទិច្ចត្ថ្យោ អាសិ តស្ស ធានស្ម័នី ផលី
 ធម្មេ សុកាតេ ធម្មា ធម្មេ កុណាវុត្តមេ ។
 អដ្ឋានិសីសេ មនុកោមិ កាឌី ធម្មវិកោ មម
 សិទ្ធិ ឧត្តរំ ធម្មា ធម្មិ រដាជលី ធម្ម លិធម្មតិ ។
 អនុច្ចតំ ធម្មតិ ធម្ម យោមិ អមចិកោ សតា
 សុទ្ធមច្ចវិកោ យោមិ វិសទិ យោមិ ធានសី ។
 ធម្មសតសមាស្សនិ កវេ សីសរោ មម
 សត្វាលត្តារយុត្តានិ តស្ស កាឌីស្ស វិហារោ ។
 ឥទ្ធិ ជាតិ មចេត្វា មត្តកោ ធានយន្តិ មេ
 តស្ស វិហារ ជាតិយា ធម្ម មេ ធម្មធារណា ។
 មម សត្វំ កាវី កាឌី វិមុត្តិធម្មបត្តិយា

បទពិសិដ្ឋន្តរាជកថា ១

១/ កម្មវេស្សន្តិល្លាហិ ចំនោបុត្តាកុត្តជ័ប្រសាវ ព្រោះ
 ហេតុវេស្សន្តិល្លាហិ ចំនោបុត្តាកុត្ត គេបង្កើតវេស្សន្តិ
 ធម្មបទ គឺព្រះធម្មា ។ មាណសា ជាប្រធានខាងដើម
 បានឲ្យខាងជ័ប្រសាវមិនខ្វះខាត នេះជាវេស្សន្តិ របស់
 មាណសា ។ ព្រោះតែបង្កើតជាយក្រ ចំនោបុត្ត
 សុភវេស្សន្តិ ជាគណៈសង្ឃជំនុំគ្នា ទើបបានឲ្យ
 កាតិសង្ឃ ៨ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំ
 មិនស្គាល់ព្រះពុទ្ធ ក្រៅ ១ ដ៏ចូលមិនច្រឡំ ១ ខ្ញុំមិន
 មានបទ្រព្វ ១ មិនបានប្រែ ១ ខ្ញុំត្រូវគោរពគោត្តក្រុង
 សត្វ ១ កាល ១ ខ្ញុំមានសម្បជំនុំគ្នា ១ ខ្ញុំមានចិត្តក្លៀវក្លា
 ១ ។ កាលខ្ញុំអន្តរាល់ក្នុងភពកុដិ គ្រប់ទាំងឡាយសេ
 ច្រកបាយត្រៀមសេស្តីគ្រប់មុខ ក៏ដឹងប៉ុណ្ណោះរបស់
 ខ្ញុំ ព្រោះហេតុនៃបុត្តាកុត្តនោះ វៀរលើកជាតិខ្លះចេញ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាគង់ជាតិខ្លះ ខ្ញុំមិនបានគ្រប់គ្រង
 តែតែតាំងអស់វេស្សន្តិហើយ តាំងឲ្យបានឲ្យគ្រប់គ្រង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ធុស្សាធិ សុគតេ ធាតុ សង្ខេ កណ្តាវុត្តមេ ។
 អដ្ឋាធិសីសេ អនុកោមិ កាឡាទុទ្ធិកេ មម
 សុវណ្ណាវុត្តោ វិរោ វិរោ សុវណ្ណាវុត្តោ មគាមិ ។
 សំនិទ្ធិ មោតិ មេ កត្តិ កថេ សំសារកោ មម
 ធុស្សសត្វសហស្សាធិ សេតា មីតា ច លោហិតា ។
 តាវត្ថុ មគ្គកេ មយ្ហិ ធុស្សនាធិស្សនិ ជលំ
 កោសេយ្យកម្ពុលិយោធិ ទោមកាច្យាសិកាធិ ច ។
 សព្វត្ថ មជ្ឈិកាមិ តេសំ ធិស្សន្តោ អហំ
 ចត្តេ ច សុគតេ ធាតុ សង្ខេ កណ្តាវុត្តមេ ។
 ធាតុធិសីសេ អនុកោមិ កាឡាទុទ្ធិកេ មម
 សុវណ្ណាវុត្តោ វិរោ វិរោ សុវណ្ណាវុត្តោ មគាមិ ។
 លោហិតាធិសីសេ មហិកាធិសីសេ វិរោ វិរោ មគាមិ ។
 អនុចន្ទរា មជ្ឈិកា ម មោតិ ម មោតិ ម មោតិ ម មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោតេត្ថុវុត្ថយន្តរំសំគតំ ចំពោះព្រះសុគត ធិស្សន្តរំសំគតំ
 ជាគណៈសង្ខេន្តរំសំគតំ ទើបបាននូវភាគសង្ខេ ៨ ប្រការ
 ដ៏សមគួរដល់កំរើករបស់ខ្ញុំ អំពីទោតវុត្តោដូចមាន ១ ប្រការ
 ចាកចូល ១ ប្រការដោយពុទ្ធិ ១ មានគេដេ ១ ខ្លួនរបស់
 ខ្ញុំជិតស្និទ្ធ ១ កាលខ្ញុំអន្តរាលទៅ ក្នុងកាលនោះ សំគតំ
 ទាំងមួយសេ គណៈស ល្បឿន ធិស្សន្តរំសំគតំ វេចន៍ប៉ុន្មាន
 ក្បាលខ្ញុំ ១ នេះជាផលនៃភាគសំគតំ ខ្ញុំវេចន៍បាននូវសំ-
 គតំកោសេយ្យកម្ពុលិយោធិ ធិសំគតំកម្ពុល ១ បាននូវសំគតំ
 ដែលធ្វើដោយសំគតរាល់ ធិសំគតំធ្វើដោយកម្ពុល ក្នុង
 ទីទាំងពួង ១ ព្រោះភាគសង្ខេន្តរំសំគតំទាំងមួយនោះ ។
 ព្រោតេត្ថុវុត្ថយន្តរំសំគតំ ចំពោះព្រះសុគត ធិស្សន្តរំសំគតំ
 ជាគណៈសង្ខេន្តរំសំគតំ ទើបបាននូវភាគសង្ខេ ១០ ប្រការ
 ដ៏សមគួរដល់កំរើករបស់ខ្ញុំ អំពីទោតវុត្តោដូចមាន ១ ប្រការ
 ចាកចូល ១ ប្រការដោយពុទ្ធិ ១ មានគេដេ ១ ខ្លួនរបស់
 ខ្ញុំជិតស្និទ្ធ ១ កាលខ្ញុំអន្តរាលទៅ ក្នុងកាលនោះ សំគតំ
 ទាំងមួយសេ គណៈស ល្បឿន ធិស្សន្តរំសំគតំ វេចន៍ប៉ុន្មាន
 ក្បាលខ្ញុំ ១ នេះជាផលនៃភាគសំគតំ ខ្ញុំវេចន៍បាននូវសំ-
 គតំកោសេយ្យកម្ពុលិយោធិ ធិសំគតំកម្ពុល ១ បាននូវសំគតំ
 ដែលធ្វើដោយសំគតរាល់ ធិសំគតំធ្វើដោយកម្ពុល ក្នុង
 ទីទាំងពួង ១ ព្រោះភាគសង្ខេន្តរំសំគតំទាំងមួយនោះ ។

យម៍ ចំណុចប្រកាស

លាភី អន្តស្ស ឆានស្ស វត្តស្ស សយនស្ស ៤
 ១ វិនស្សន្តំ មេ ភោតា វិចចិន្តា ភវាមហំ ។
 ធម្មតាមោសទា ហោមិ អម្បក្សេសោ អនាសវា
 ធរេលោកេ មនុស្សំ វា អនុត្តរា វិនេ កុណា ។
 ឆាយា យថាមិ វុចស្ស សព្វតុ ១ ជហន្តិ មិ
 ចិត្តពន្ធនសម្ពុទ្ធា សុតតា វាសិយោ តហ។
 ឧត្តាម តុន្តសេដ្ឋស្ស សង្ឃស្ស ៥ កថេវហំ
 អដ្ឋានិសំសេ អនុភោមិ កម្មាទុច្ចរិតា មម ។
 សុរោ ហោមិ វិសារី ៥ វេសារជ្ជេសុ ចារមិ
 ជិតិវិយា ហោមិ មគ្គហិតមនោ សទា ។
 កាលេសច្ឆេននំ ញាណំ សុខុមិ អនុសំ សុដិ
 សព្វតុ មជ្ឈិកាមិ តស្ស ជិស្សន្តតោ មម ។

ចំណុចប្រកាស ១

ខ្ញុំជាអ្នកបានឲ្យបាយ ទឹក សំភក្ត្រ ឯងទីផេក ១ ភោគៈខាង
 ឡាយរបស់ខ្ញុំ មិនដែលវិនាសបាត់ទេ ខ្ញុំមានចិត្តប្រថុយ ។
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំជាអ្នកត្រឡប់មក ឆឹងឆម្រប់កាល មិនមាន
 កិលេស មិនមានកាសាវៈ កុណាធម៌ទាំងនេះ ជាប់តាមហើយ
 ក្នុងមេរលោក ទាំងក្នុងមនុស្សលោក ។ កុណាធម៌ទាំងឡាយ
 ជាប់ដោយចំណងគឺចិត្ត វេលាមិនលះបង់ខ្ញុំក្នុងទីទាំងឡាយ ដូច
 ស្រឡាញ់ មិនលះបង់រូប ។ គ្រោកខ្ញុំបានថ្វាយកំចីគ្រោ
 ងារច្រើនដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ដល់ព្រះពុទ្ធជីប្រសើរ ឯងព្រះ
 សង្ឃ ទើបបានកាន់សង្ឃ៨ ប្រការ ដ៏សម្បូរដល់អំណររបស់
 ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំជាអ្នកកៀវក្រា ១ ឥតភាព ១ មានបារមីក្នុងធម៌ជា
 គ្រឿងកៀវក្រា ១ ខ្ញុំមានព្យាយាមប្រថុយ ១ មានចិត្តអង្គុក
 គ្រប់កាល ១ ខ្ញុំមែនបានឲ្យញាណជាគ្រឿងកាត់បង់ឲ្យរិ-
 លេស ១ ញាណដ៏សុខុម ១ ញាណដ៏ស្អាតឥតមានក្លិនធូលី
 ក្នុងទីទាំងឡាយ ១ ដោយកាន់សង្ឃ៨ កំចីគ្រោរបស់ខ្ញុំនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាដ

អកក្កសេ អនុសេ អនោភេ សក្កកេ ពហូ
 ចសន្និដ្ឋិតោ នត្វាន ឡាទ្ធ សង្ឃេ តថេវ ឥ ។
 ចញ្ញាធិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកេ មម
 កល្យាណមិត្តំ វិរិយំ ទុច្ចរេ មេត្តិសត្វតំ ។
 កល្យាណសុស្ស ធិដ្ឋតោ ចញ្ញាសត្វំ អនុត្តរំ
 វជិរេវ សមំ ញាណំ តេសំ ធិស្សន្តកោ លកេវ
 សុចិយោ សុកតេ នត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 ចញ្ញាធិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកេ មម ។
 ឧមសន្និយោ កង្កុច្ឆេនោ អភិវុទោ ឥ ភោគវា
 តិក្ខុប្បញ្ញោ សទា ហោមិ សំសរន្តោ ភវិតវេ ។
 កម្ពិវំ ធិបុណំ ហំ អត្ថំ ញាណេ ចស្សយី
 វជិរេវ សមំ ញាណំ ហោតិ មេ តថយាករំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាដ

ព្រោះតែខ្ញុំបានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយកាំបិតដោះច្រើន ដាក់បិត
 មិនរឹត មិនកាត់ មិនបាច់សារស្រៀង ចំពោះព្រះពុទ្ធ និង
 ព្រះសង្ឃ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំពី
 របស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំបុគ្គលក្បាលមិនត្រ ១ សេចក្តីព្យាយាម ១
 កាំបិតអិទ្ធី និងមេត្រី ១ កាំបិតគឺប្រាជ្ញាជីវិតស្រស់ ព្រោះ
 កង់ខ្លួនសាតិកល្យា ១ ញាណស្មើដោយវិវិដិវ ១ ដោយ
 កាន់សង្ឃៗកាំបិតទាំងនោះ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយខ្ញុំម្តង
 ទាំងមួយ ចំពោះព្រះសុធន និងព្រះសង្ឃ ជាឈ្មោះសង្ឃ
 ខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំពី
 របស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំបុគ្គលក្បាល កាចកាន់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មាន
 ប្រសូ មានកោតសម្បត្តិ ១ កាលវេទនាសេចក្តីកតត្ថបដិ
 ជាអ្នកមានបញ្ញាមុនគ្រប់កាលទាំងពួង ១ ខ្ញុំយើងខ្ញុំអត្តជី
 ជ្រាបជ្រៅ និងហេតុដ៏ល្អិតដោយញាណ ១ ញាណរបស់
 ខ្ញុំស្មើដោយចុងវិវិដិវ សម្រាប់កំបាកខ្លាំងណាស់ ១ ។

បឋម ចំណុចទី១៖

ឧទ្ទេសន សុគតេ ឧត្តា សង្ឃ កណ្តុប្បមេ
 បញ្ចាចិសីសេ អនុភោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 នាបនាសី កវិស្ស ច កដកេ នាដកេ ពហុ
 ញាមិកេ កត្តកេ សូនេ សត្វត្រេវ លភាមហំ ។
 វិជ្ជបនេ សុគតេ ឧត្តា តាលបាស្មោ ឧ សោកលោ
 អដ្ឋាចិសីសេ អនុភោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 សិកិ ទុក្ខំ ឧ នាថាមិ ឧវិណ្ណហោ ឧ វិជ្ជតិ
 នាដិ នាភិណាថាមិ ចិត្តសន្តាបនំ មម ។
 ភកត្តិ នោសនោហត្តិ នាទត្តិ ធិដ្ឋិអត្តិ ច
 សត្វត្តិ ធិត្តតោ មយ្ហិ កស្ស ធិស្សន្តតោ មម ។
 មោហត្ថេ នាមវិយោ ឧត្តា សង្ឃ កណ្តុប្បមេ
 ឧបសន្តត្តិលេសោភី វិហារមិ អនត្តលោ ។

ចំណុចទី២៖

ព្រោះវេទន្តបាធាន្ត ឆ្លុះកំបិតកាត់ក្រចក ចំពោះព្រះសុគត
 និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃទ្រង់ខ្ពស់ ទើបបានកាត់សង្ឃ
 ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំណើចរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំបានឆ្លៀតច្រមុះ
 ខ្ញុំស្រី ។ តោចិន្តសៈ ។ អ្នករាប់ជាអ្នកប្រើប្រើអ្នក ។
 ជាតិវិណា ។ អ្នកគ្រូជាអ្នកធ្វើបាយ ក្នុងទីតាំងពួង ។ ។
 ព្រោះវេទន្តបាធាន្ត ឆ្លុះកំបិតកាត់ក្រចក និងឆ្លុះស្វិតស្វាតដ៏ល្អ
 ចំពោះព្រះសុគត ទើបបានកាត់សង្ឃ ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរ
 ដល់អំណើចរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំបានស្គាល់នូវគ្រឿងកំបិតកាត់ ។ មិនបាន
 សេចក្តីអន្ទះអវិស្ត ។ មិនស្គាល់នូវសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ
 ជាគ្រឿងញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឱ្យក្តៅ ។ ភ្លើងទាំងពួងរបស់ខ្ញុំ គឺភ្លើង
 កង្វះ ។ ភ្លើងគឺរោសៈ ។ ភ្លើងគឺរោហៈ ។ ភ្លើង គឺរោទៈ
 ។ ភ្លើងគឺចិដ្ឋិ ។ កំលាំងអស់ហើយ ដោយកាត់សង្ឃវេទនា
 ផ្ទាំងឆ្លុះរបស់ខ្ញុំនោះ ។ ព្រោះវេទន្តបាធាន្ត ឆ្លុះកំបិតកាត់ក្រចក
 និងឆ្លុះស្វិតស្វាត ចំពោះព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃទ្រង់ខ្ពស់ ទើប
 ជាអ្នកបានកំលែងសូត្រប្រែប្រួល មិនបានទីទួលគឺកំលែង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អវិស្សាវនេ សុគតេ ទន្ធា សុគតេ ធម្មកុត្តរេ
 បញ្ចាធិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 សទ្ធវេសំ សមតិក្កុដ្ឋ ធិទ្ធំ អាយុំ លកាមហំ
 អប្បសយ្ហោ សទា ហោមិ ទោវចន្តត្ថិកោហំ វា ។
 សត្តេន វា វិសេន វា វិហសិចិ ធម៌ កុត្តរេ
 អន្តរា មរណំ នត្ថិ តេសំ ចិស្សន្តកោ មម ។
 តេលទារេ សុគតេ ទន្ធា សង្ឃេ កណាវុត្តមេ
 បញ្ចាធិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 សុទារុទ្ធា សុភទ្ធោ សុសធុត្តតទាធសោ
 អវិក្ខេបមទោ ហោមិ សទ្ធាវក្ខេហំ វក្ខេតោ
 សុខិយេវ សុគតេ ទន្ធា សង្ឃេ កណាវុត្តមេ
 តណាធិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 ទេវតាសុទ្ធំ កាយសុទ្ធំ វិវិយាបដនំ សុទ្ធំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់ប្រដាប់ទឹក និងធម្មក្រក ចំពោះ
 ព្រះសុគត ទើបបានកាត់សង្ឃ ៥ ប្រការ ដ៏សមន្តរដល់អំពើ
 របស់ខ្ញុំ អ្វីខ្ញុំកន្លងអុក្ខនូវជនចាំបង្អួច បាននូវកាយជាទិព្វ ១
 ពួកទោះជាសក្រវ ក៏វិហងមិនបាន គ្រប់កាលចាំបង្អួច ១
 ច្បងមិនហ៊ានធ្វើនូវការចៀតចៀន ដោយគ្រឿងសស្រ្គា-
 វុធ ១ ដោយផ្កាពិស ១ សេចក្តីស្លាប់ក្នុងចរន្តរាមិនមាន ១
 ដោយកាត់សង្ឃនៃប្រដាប់ទឹកនិងធម្មក្រកចាំពិធានរបស់ខ្ញុំ ។
 ព្រោះតែខ្ញុំ បានថ្វាយវត្ថុសម្រាប់ប្រដាប់ ចំពោះព្រះសុគត
 និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃន្ទុំខ្ពស់ ទើបបានកាត់សង្ឃ
 ៥ ប្រការ ដ៏សមន្តរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ អ្វីខ្ញុំបានរួចផុតមាស
 ១ មានវ័យវីរ្យ ១ មានចិត្តខ្ពស់រឿង ដោយល្អ ១ មាន
 ចិត្តមិនរើកាយ ១ មានគ្រប់គ្រងក្បួនចាំយ ដោយការ
 ក្បួនគ្រប់យ៉ាង ។ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយបំពេញមូល ចំពោះ
 ព្រះសុគត និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃន្ទុំខ្ពស់ ទើបបាន
 នូវកាត់សង្ឃ ៣ ប្រការ ដ៏សមន្តរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ អ្វីខ្ញុំបាន
 នូវអុណេមិចាំពិធាន អ្វីសុខក្នុងចិត្ត ១ សុខក្នុងកាយ ១ សុខ

បទដ្ឋ ចំណុចទី១៣៧

ឥតេ កុណា ធម៌លកាមី តស្ស ធិស្សន្ទតោ អហំ ។
 អំសវទ្ធ ជិនេ ធម្មា សង្ឃ កណាវុត្តមេ
 តណា ធិសីសេ អនុរោមិ កង្ការុច្ឆរិកេ មម ។
 សទុម្ពេ កាឡិ វិបាសិ ឥវាមិ ទុតិយេ វរិ
 សទ្ធកុ សុឡិ ហោមិ តស្ស ធិស្សន្ទតោ អហំ ។
 កាយពទ្ធ ជិនេ ធម្មា សង្ឃ កណាវុត្តមេ
 ធាធិសីសេ អនុរោមិ កង្ការុច្ឆរិកេ មម ។
 សមាធិសុ ន កម្មាមិ វសី ហោមិ សមាធិសុ
 អកេដ្ឋដរិសោ ហោមិ កាធម្មវរុទ្ធា សទា ។
 ទុមដ្ឋិតស្សតិ ហោមិ កាសា មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ
 ធម៌លោកេ មនុស្សំ វា អនុត្តរា ឥតេ កុណា ។
 អាតារកេ ជិនេ ធម្មា សង្ឃ កណាវុត្តមេ
 បញ្ចវណ្ណា ភយាភារា អនលោ ហោមិ កេនចិ ។

ចំណុចទី១៣៨

កើតអំពីអំណាច ១ ដោយកាមិសង្ឃៗចំពង់មូលនោះ ។
 ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយសំគង់គង្សៈ ចំពោះព្រះជិនស្រីនិងព្រះ
 សង្ឃ ជាគណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាមិសង្ឃ ប្រការ
 ដ៏សមគួរដល់កំពើតល់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំនឹងបានឮព្រះសម្តែងដំណើរ
 លើកឃើញខ្ញុំក្នុងជីវិត ១ ជាអ្នកមានសម្បុរល្អក្នុងទីតាំង
 ក្នុង ១ ដោយកាមិសង្ឃៗនោះ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយ
 វត្ថុតូចៗ ចំពោះព្រះជិនស្រីនិងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃ
 ខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាមិសង្ឃ ៦ ប្រការដ៏សមគួរដល់កំពើត
 ល់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំមិនញាប់ញ័រក្នុងសមាធិព័ន្ធទ្វាយ ១ ជាអ្នក
 ស្ងៀមស្ងៀមសមាធិព័ន្ធទ្វាយ ១ ជាអ្នកមានបរិសុទ្ធមិនបែកខ្ញែក
 ១ ពាក្យសំដីខ្ញុំ គេនឹងជឿស្តាប់សព្វកាល ១ ជាអ្នកមាន
 សមាធិព័ន្ធទ្វាយ ១ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីភក់ស្កក ១ គុណធម៌ព័ន្ធទ្វាយ
 នេះ ជាបំណងខ្ញុំ ទៅក្នុងទៅលោក និងមនុស្សលោក ។
 ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយ ទ្រព្យដ៏ត្រឡាត់ត្រា ២ ចំពោះ
 ព្រះជិនស្រី និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់ ទើប
 ជាអ្នកមិនមានអីយ មិនញាប់ញ័រ ដោយហេតុណាមួយ ។

លុត្តន្តបិដក បុព្វតិកាយន្ត ឧបកាស

យេកោចិ មេ សុតា ធម្មា សតិញ្ញាណច្បញ្ចោធនា
 ធនា(១)មេ ឧ វិទស្សន្តិ កវន្តិ សុវិនិច្ឆ័តា ។
 ភាជនេ បរិភោគេ ធន ធម្មា ឧទ្ធករណ្ហត្ថមេ
 តិណ្ហានិសីសេ អនុភោមិ កង្ខារុច្ឆរិកោ មម ។
 លោភីណ្ណមយេ មណិមយេ អដោចិ ផលិកាមយេ
 លោហិតភ្នំមយេ ទេវ លភាមិ ភាជនេ អហិ ។
 កវិយា ធាសធាសី ធន មាត្រិស្សនេបត្តិកោ
 ភត្តិ បតិព្វតា ទេវ បរិភោគានិ សព្វតា ។
 វិជ្ជា មន្តមនេ ទេវ វិនិទេ អាគមេ ពហុ
 សព្វសិច្ឆិ និសាមេមិ បរិភោគានិ សព្វតា ។
 មាលកេ សុកកេ ធម្មា សង្ឃ កណ្ហវុត្ថមេ
 តិណ្ហានិសីសេ អនុភោមិ កង្ខារុច្ឆរិកោ មម ។

១ ឧ. បិណ ។

សុត្តន្តបិដក បុព្វតិកាយ ឧបកាស

ធម៌តាំងឡាយណាមួយ ជាគ្រឿងជាសំភ្លឺនូវសតិចិន្តបញ្ញា
 ដែលខ្ញុំបានចេះដឹងហើយ ធម៌តាំងនោះ ខ្ញុំចង់ចុះកម្រិតនៃក្បួន
 ឡើយ ធម៌តាំងនោះ ខ្ញុំនិព្វិយល្អហើយ ។ ព្រោះតែខ្ញុំ
 បានថ្វាយភាជន៍ជាគ្រឿងច្រើនប្រាស់ ចំពោះព្រះពុទ្ធនិងព្រះ
 សង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិងខ្ញុំស្រី ទើបបានកាន់សង្ឃ ធា ប្រការ
 ជីសមគ្គុដល់គំរើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំបានខ្ចីភាជន៍តាំងឡាយ ជា
 វិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃកែវមណី ជាវិការៈនៃកែវផលិក
 ឬជាវិការៈនៃកែវទឹក ១ បានខ្ចីកិរិយា ខ្ញុំច្រស ខ្ញុំស្រី អីវ
 សេ រថ ពល្មើរដឹង ស្រ្តីជាអ្នកមានវត្ថុដល់ច្តី និងគ្រឿង
 ច្រើនប្រាស់ គ្រប់កាលតាំងពួង ១ ខ្ញុំពិចារណាឡើយ បទនៃមន្ត
 កាន់មាស្យង ។ ជាច្រើន និងសិល្បៈតាំងពួង ជាគ្រឿងច្រើន
 ប្រាស់គ្រប់កាលតាំងពួង ១ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយ ខ្ញុំ
 ជាស ចំពោះព្រះសុគតនិងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិងខ្ញុំស្រី
 ទើបបានកាន់សង្ឃ ធា ប្រការ ជីសមគ្គុដល់គំរើរបស់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខសាសន

ហត្ថិយាមិ អស្សយាមិ សិវិកំ សន្តមាមិកំ
 សង្ឃិ រថសហស្សានិ ចរិវារេន្តិ មិ សធា ។
 មណីមយា គត្តមយា សោណារជិតមាធិកា
 មិព្វត្ថន្តិ មនុស្សេ ករេ សីសារតោ មម ។
 មិយាមិ មជិជារេន្តិ អាធារកុណសោធនិ
 ឥមេ កុណោ មជិលកេ កស្ស មិស្សន្ទតោ អហំ ។
 ចាទុកេ សុតតេ ធម្មា សង្ឃ កណ្តវុត្តមេ
 ឥន្ទិចាទុកាមាស្ស វិហារមិ យមិច្ឆកំ ។
 មុទុប្បាមិ សុតតេ ធម្មា សង្ឃ កណ្តវុត្តមេ(*)
 ចក្កាមិសីសេ អនុកោមិ កក្កាទុច្ឆរិកេ មម ។
 សុវណ្ណវណ្ណា វិរោជា សម្មកាសោ មកាមកា
 សិមិទ្ធិ ហោតិ មេ កត្តិ រោជាជល្លំ ន លិច្ឆតិ ។
 ឥមេ កុណោ មជិលកេ កស្ស មិស្សន្ទតោ អហំ

* ឧ. មហាបុគ្គលោក្ខេប ទ្វា ពុទ្ធ កណ្តវុត្តមេ ធម្ម បាឋ វិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ភិយាមិ យានសេ ព្រៃស្មនិធិរេច្រង្គីត្រៀង រថ ៦ មុខ
 តែងចោមរោមខ្ញុំ គ្រប់កាលចាំឆ្លង ១ កាលខ្ញុំគន្លាចទៅ
 ក្នុងភព ច្រាបមើលឃើញសង្គ្រាម ជាវិការរវៃវេលា ជាវិការ
 តែវិក្រហម តែងកើតឡើងគ្រប់ជំហាន ១ (ច្រាបមើល
 ចាំឆ្លងនោះ) រមែងចាំខ្ញុំឲ្យស្មោះកាន់សម្បត្តិយាម ជាគ្រឿង
 ជំរុញការងារ និងគុណធម៌ ១ ខ្ញុំរមែងបាន ឲ្យគុណធម៌
 ចាំឆ្លងនេះ ដោយការនិសង្សនៃការងារយកស្បែកជើងនោះ ។
 ព្រោះតែខ្ញុំបានឆ្ងាយច្រាបមើល ចំពោះព្រះសុគត និងព្រះ
 សង្ឃ ជាគណៈសង្ឃក្នុងខ្ពស់ រមែងបានឡើងកាន់ច្រាបមើល
 កិច្ចសមាគមក្រាប ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានឆ្ងាយកន្លែងជួបមុខ
 ចំពោះព្រះសុគតនិងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃក្នុងខ្ពស់ រមែង
 បានកាន់សង្ឃ ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់គំរើរចេញស្ទុក ខ្ញុំមាន
 វណ្ណៈផ្ចូចមាស ១ ប្រាសចក្ខុស្រី ១ ប្រកបដោយស្ម័គ្រ ១ មាន
 គេជ ១ ខ្លួនខ្ញុំជិតស្និទ្ធជំនួលមិនប្រឡាក់ ១ ខ្ញុំបានឲ្យគុណ
 ធម៌ចាំឆ្លងនេះ ដោយការនិសង្សនៃការងារយកស្បែកជើងមុខនោះ ។

បឋម៖ ចំណុចបញ្ជាក់ទាំង

កត្តាឧបសគ្គ សុភវេទ ធម្មា សង្ឃ កណ្តាវុត្តមេ ។
 បញ្ចាចិសំសេ(១) អនុកោមិ កត្តាធុច្ឆរិកោ មម
 បុត្តា មយ្ហំ ពហុ ហោត្តិ កាលោ មយ្ហំ ន វិជ្ជតំ ។
 អច្ឆសយ្ហោ សធា ហោមិ សត្វាតត្ថេហិ វត្តិកោ
 ទលិតច្បិន ជាបាមិ អកត្តំ មាធសំ មម ។
 ទិសដំ អញ្ចនំ ធម្មា សង្ឃ កណ្តាវុត្តមេ(២)
 អញ្ចាចិសំសេ អនុកោមិ កត្តាធុច្ឆរិកោ មម ។
 វិសាលធម្មោ ហោមិ សេតថីតោ ធម្មោហិកោ
 អនាវិលចសន្នតោ សព្វភេតវិជ្ជិកោ ។
 លភាមិ និព្វធម្មនំ បញ្ចាចក្កំ អនុត្តរំ
 វេទ កុណោ ចដិលកោ កស្សំ និស្សន្នកោ អហំ ។
 កុញ្ញិកោ សុភវេទ ធម្មា សង្ឃ កណ្តាវុត្តមេ
 ធម្មទ្វារវិវណំ លភាមិ ញាណកុញ្ញិកំ ។

១. ម. ធារិយសេ ។ ២. ច. ពុទ្ធ ឈង្គ ធម្មត្ថេនិ ទិស្សន្តំ ។

បឋម៖ ចំណុចបញ្ជាក់ទាំង

ប្រាជ្ញាចំណុចនាងយោជិត្តចំពោះព្រះសុភព មិនព្រះសង្ឃ
 ជាឧបសគ្គសង្ឃ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៨ ប្រការ ដ៏សម
 គួរដល់កំរើតរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំមានកូនច្រើន ១ ខ្ញុំមិនអស់ស្កម ១
 ខ្ញុំមិនអស់វិហារបានគ្រប់កាល ត្រូវនៅចាំព្យា ដោយគ្រឿង
 ក្បាលគ្រប់យ៉ាង ១ ខ្ញុំមិនស្គាល់សេចក្តីភ័យភ័ន្ត ១ ចិត្តរបស់
 ខ្ញុំមិនចេះកើតច្រឡំ ១ ។ ប្រាជ្ញាចំណុចនាងយោជិត្តចំពោះ
 ចំពោះព្រះសង្ឃ ជាឧបសគ្គសង្ឃ ទើបបានកាន់សង្ឃ
 ៨ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់កំរើតរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំមានភិក្ខុទូលាយ ១
 មានសម្បទា ១ ល្បឿន ១ ក្របាច ១ មានភិក្ខុជាមិត្តល្អ ១
 ជាអ្នករៀបចំគោរពគ្រប់យ៉ាង ១ ខ្ញុំបានចក្ខុទិស្ស ១ បញ្ញា
 ចក្ខុដ៏ច្រើន ១ ខ្ញុំបានគុណធម៌ទាំងនេះ ដោយកាន់សង្ឃ
 វិន័យការងារនូវសេចក្តីភ័យភ័ន្តនោះ ។ ប្រាជ្ញាចំណុចនាង
 កូនសា ចំពោះព្រះសុភពមិនព្រះសង្ឃ ជាឧបសគ្គសង្ឃ
 ទើបបានកូនសាគឺញាណ សម្រាប់បើកទ្វារព្រះធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

កុញ្ចិកាទំ យវេ ធិត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ(១)
 ធានិសំសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 អប្បតោនោ អនុនាយោសោ សំសវត្ថោ កវេ អហំ
 អាឃ្ញោកេ សុតតេ ធិត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ ។
 មក្កាទិសំសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម
 សមាធិសុ ឧ កម្មាមិ វសិ ហោមិ សមាធិសុ ។
 អកេដ្ឋមវិសោ ហោមិ អាធម្មវុត្តោ សមា
 ជាយតិ កោតសម្បត្តិ កវេ សំសវតោ មម ។
 ធូមនេត្តេ ជិនេ(២) ធិត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 តិណាទិសំសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។
 សតិ មេ ឧដុកា ហោតិ សុសម្ពុត្វា ធិត្វាវុយោ(៣)
 លកាមិ ធិត្វាសយនំ(៤) កស្ស ធិស្សន្តតោ អហំ ។
 ធិមនាធនេ(៥) ជិនេ ធិត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 តិណាទិសំសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ឆរិកោ មម ។

១ ម. សុត្តេ ។ ២ ម. ត្ថាវេ ។ ៣ ម. វិទូរយនំ ។ ៤ ម. វិច្ឆាពេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មនិកាយ

ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយប្រគល់កូនសោ ចំពោះព្រះសង្ឃ ជា
 គណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៦ ប្រការ ដ៏សមគួរ
 ដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំកាលត្រាច់ទៅក្នុងគព ជាអ្នកមិនមាន
 សេចក្តីប្រាជ ១ មិនមានសេចក្តីភាគគឺ ១ ។ ព្រោះតែខ្ញុំ
 បានថ្វាយវិទូគោយោន ចំពោះព្រះសុត្ត មិនព្រះសង្ឃ ជា
 គណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៨ ប្រការ ដ៏សមគួរ
 ដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំមិនញាប់ញ័រក្នុងសមាធិចំពឹងឡើយ ១
 ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងសមាធិ ១ ខ្ញុំមានបរិស័ទមិនបែរទៀត ១ មាន
 ភាពរួចរាន់ក្នុងកាន់យក គ្រប់កាលទាំងឡាយ ១ កោតសម្បត្តិ
 រមែងកើតឡើងដល់ខ្ញុំ កាលអន្តរាលទៅក្នុងគព ១ ។ ព្រោះ
 តែខ្ញុំបានថ្វាយឡើ ចំពោះព្រះជិនស្រី មិនព្រះសង្ឃ ជា
 គណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់ ទើបបានកាន់សង្ឃ ៣ ប្រការ ដ៏សម
 គួរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំមានសន្តិភ្លឺ ១ សាវ័សចំពឹងឡើយ
 សង្ឃាន់បានចងដោយល្អ ១ ខ្ញុំបានទំដេកទឹក្ស ១ ដោយកាន់-
 សង្ឃាន់ការងារថ្វាយឡើទោះ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយប្រទិប
 ចំពោះព្រះជិនស្រី មិនព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃខ្ពង់ខ្ពស់
 ទើបបានកាន់សង្ឃ ៣ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

សព្វលក្ខណសម្បត្តោ កាយុចញ្ញាសមាហិតោ
 សទ្ធាយាសវិនិច្ឆ័យោ កាយោ មេ ហោតិ សព្វតា ។
 កុដ្ឋាបេ(១) សុចិត្តេ សង្ឃេ ធម្មានុ ចិប្បលេ(២)
 កិលេសកន្តំ ញាណំ លកាមិ អតុលំ សុទ្ធំ ។
 សណ្តសេ សុតេ ធម្មា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 កិលេសលុត្តរំ ញាណំ លកាមិ អតុលំ សុទ្ធំ ។
 ឧត្តកេ សុតេ ធម្មា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 អដ្ឋានិសំសេ អនុកាមិ កង្ខារុច្ឆរិកេ មម ។
 សទ្ធា សីលំ ហិរិក្ខាមិ អមេ ឥន្ទ្រម្យ័យំ កុណំ
 សុតំ បាគក្ខ ទន្តំ ធម្មញ្ញា មេ អន្ទមំ កុណំ ។
 ចីវកេ សុតេ ធម្មា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 បក្ខានិសំសេ អនុកាមិ កង្ខារុច្ឆរិកេ មម ។

១២. អនុញ្ញា ។ ២២. វិញ្ញេយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

និកាយាបសំ ចរិច្ចណិដោយលក្ខណៈតាំងត្នង ១ ប្រកប
 ដោយភាយុវិធី ១ ដោយចញ្ញា ១ ចិត្តធម្មលំដាប់ ១ ផុត
 ស្រឡាតាសេសក្តីលំបាកគ្រប់យ៉ាងសព្វកាល ១ ។ ព្រោះ
 តែខ្ញុំបានថ្វាយកវត្តមានមុខស្តី ដែលគេសំលៀងយ៉ាងល្អ
 ចំពោះព្រះសង្ឃ ទើបបានញាណដែលថ្លឹងមិនបាន ដ៏ស្អាត
 សម្រាប់កាន់ផ្កាបន្លែកិលេស ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយចក្ខុស
 ចំពោះព្រះសុគត និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិង្តសំ
 ទើបបាននូវញាណ ដែលថ្លឹងមិនបាន ដ៏ស្អាតសម្រាប់ដក
 នូវកិលេស ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយនូវជ្រំហិត ចំពោះព្រះ
 សុគត និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិង្តសំ ទើបបាន
 កាត់សង្ឃ ៨ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់ការបរិសុទ្ធ គឺសទ្ធា ១
 សីល ១ ហិរិ ១ កុណិនិច្ឆេត្ត ១ សុត្ថា ១ បាធា ១ ទន្តិ
 ១ កុណិនិច្ឆេត្តាបសំខ្ញុំជាអប់រំ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយ
 តាំងចំពោះព្រះសុគត និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិង្តសំ
 ទើបបានកាត់សង្ឃ ៨ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់ការបរិសុទ្ធ

បទ បំណុលប្រធានការ

ឧទ្ទេ កុលេ វេជ្ជាយមិ មហាកោតោ កវិមហំ
 សទ្ធី មំ អបបាយន្តិ កំភិ អន្តក្កតា មម ។
 កម្មសុភសហស្សនិ បល្លង្កា ឧត្តរស្សតោ
 បរិវារន្តិ មិ និកុំ សិវិកាភរោ អហំ ។
 ភិសិយោ សុភតេ ឧត្តា សង្ឃោ កណ្តវុត្តមេ
 ចានិសីសេ អនុភោមិ កម្មានុច្ឆរិកោ មម ។
 សមសុភត្តោបចិនោ មុនុកោ ចាវុធស្សនោ
 លភាមិ ញាណបរិ ភិសិធានស្សនំ វេលំ ។
 ត្វលីកា វិកតិកាយោ កដិស្សា ចិត្តកា ពហុ
 វរោត្តកោ កម្មលេ ធន លភាមិ វិវិធន អហំ ។

ចំណុចប្រធានការ ទី ១

នី ខ្ញុំកើតឡើងក្នុងលោក ជាអ្នកមានភាគៈច្រើន ១ ជនចំណង
 ព្រះនិព្វានកោតាត្រង់ចំណេះខ្ញុំ ១ កិត្តិសព្ទរបស់ខ្ញុំ ខ្លា
 ខ្លាចខ្លា ១ ចម្លង់មានជ្រុង ២ តែងចោទរាងខ្ញុំជាតិច្ចកស៍
 មួយសែនកម្ម ១ ខ្ញុំជាអ្នកប្រកាសការព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងលោក ។
 ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយពូក ចំពោះព្រះសុខា និងព្រះសង្ឃ
 ជាគណៈសង្ឃក្នុងលោក រើបបានអាទិសង្ឃ ២ ប្រការ ដ៏
 សមគួរដល់តំណែងរបស់ខ្ញុំ នី ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់ មានខ្លួន
 សមល្ម ត្រូវគេគោរពភាគត្រង់ ១ មានចិត្តខឹង មាន
 កាយល្អ ច្រកចង្កោយត្រឡឹងប្រដាប់មានឧបាស ១
 បានខ្ញុំច្បាស់ដ៏ច្រើន ១ គេដាស់ល តែការថ្វាយពូក
 ខ្ញុំបានខ្ញុំក្រោលផ្សេងៗ ជាច្រើនបែប អំពីលិកៈ (ក្រោល
 ដែលធ្វើដោយគេ) វិភង្គិកៈ (ក្រោលដែលធ្វើដោយរាមសត្វ
 ហើយវិចិត្រដោយប្រសព្វដ៏ប្លែកៗ) កដិស្សៈ (ក្រោលដែល
 ធ្វើដោយ ចម្រុះទាសនិស្សក្រ ហើយចាត់ស្រូវដោយគេៈ)
 ចិត្តកៈ (ក្រោលដែលធ្វើដោយរាមសត្វវិចិត្រដោយប្រសព្វ
 សាហាវ) វរោត្តកៈ (ក្រោលដែលធ្វើដោយសំពត់សម្បក
 ឈើដ៏ច្រើន) កម្មលៈ (ក្រោលដែលធ្វើដោយរាមសត្វ) ១

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ចានវកោ ធម្មតោ ឥន្ទកាជីវេណិយោ
 លកាមិ វិវិទង្គារេ កំសិបាទស្សនំ ផលំ ។
 យកោ សភមិ អត្តាធំ យកោ ចក្កោស្មំ វិញ្ញាតំ
 អនុប្បា ឈាទនោញ្ចម្ពំ កំសិបាទស្សនំ ផលំ ។
 តិញ្ចាហនេ ជីវេ ធម្មា សង្ឃេ កណ្តាវុត្តេ
 ធាតិសំសេ ឥន្ទកោមិ កត្តាទុច្ចរិតោ ឆឆ ។
 ឧណ្ហិកោ ធម្មតោ ធម្មតោ អថា លោហិតធម្មតោ
 តិញ្ចាហនេ ឧបាគេមិ ឧត្តមន្តំ សធា ឆឆ ។
 អដ្ឋង្គិកោ ឆត្តរិយ លាមញ្ញោ ធម្មតោ ផល
 តេសុ ញាណំ ឧប្បាទេត្វា វិហារេ វិទូកាលំកំ ។
 ធានេ ធម្មេ សញ្ញេ ធម្មេ អប្បមញ្ញាសុ វូបិសុ
 តេសុ ញាណំ ឧប្បាទេត្វា វិហារេ សព្វកាលំកំ ។
 រត្តេ កុណោ ធម្មតោ អបាទកំវិយាសុ ធម្ម
 តេសុ ញាណំ ឧប្បាទេត្វា វិហារេ សព្វធា អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានក្រាបសំគាល់ខ្លាញ់ គឺ បុរាណជីវិត គឺជីវិតវាលី
 (ក្រាបសំគាល់ដោយស្មោះត្រង់) ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ។
 នេះជាផលនៃការក្លាយពួក កាលណា ខ្ញុំលើកយើញទូទៅ
 កាលណាខ្ញុំបានដល់នូវភាពជាអ្នកដឹកនាំ ខ្ញុំមិនមែនជាបុគ្គល
 ទេ គឺជាអ្នកមានប្រាជ្ញា គឺយាន ក្នុងកាលនោះ ។ នេះជា
 ផលនៃការក្លាយពួក ។ គ្រាន់តែខ្ញុំបានក្លាយឡើង ចំពោះ
 ព្រះជេស្ម ឯងព្រះសង្ឃ ជាអណ្តូងសង្ឃៗខ្ពង់ខ្ពស់ ដើម្បីបាត់
 ភាគសង្ឃ ៦ ប្រការ ដ៏សម្បូរដល់គំរើករបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំរើស
 ជាក់ក្បាលខ្ញុំលើឡើងរោមសក្កិកេ ឡើងជាពួក ប្តូរឡើង
 ចន្លងក្រហម គ្រប់កាលចំណង ១ ខ្ញុំញ៉ាំងញាណឱ្យកើត
 ឡើង ក្នុងធម៌ចំណេះ គឺ មគ្គចានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 និងសាមញ្ញផល ៤ អស់កាលជាខ្ញុំ ១ ខ្ញុំញ៉ាំងញាណឱ្យ
 កើតឡើង ក្នុងធម៌ចំណេះ គឺ ពាន ១២ សញ្ញា ៦ និង
 អប្បមញ្ញា មានរូបជាតាម្នាក់ គ្រប់កាលចំណង ១ ខ្ញុំ
 ញ៉ាំងញាណឱ្យកើតឡើង ក្នុងធម៌ចំណេះ គឺវត្ថុ ៥ ណា
 ការប្រៀបធៀប ក្នុងភាពនៃធម៌កិរិយា គ្រប់កាលចំណង ១

ចប់ ពិធីបុណ្យបាត

ធម្មតេ វា បណ្ណេ វា វិវេយេ តោនិចគ្គិកោ
 តេសុ ញាណំ ឧប្បាទេត្វា វិហារមិ យដិច្ចកំ ។
 សីលំ សមាធិ បញ្ញា ព វិមុត្តិ ព អនុត្តរា
 តេសុ ញាណំ ឧប្បាទេត្វា វិហារមិ សុខំ មហំ ។
 ផលបីមេ ជំនេ ទត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 ផ្លាច់សីលេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ចរិកោ មម ។
 សោណ្ណមយេ មណិមយេ ឧត្តសារមយេ តហូ
 បល្លង្កសេដ្ឋេ វិជ្ជាមិ ផលបីមស្សំនំ ផលំ ។
 ចាធិបីមេ ជំនេ ទត្វា សង្ឃេ កណ្តវុត្តមេ
 ផ្លាច់សីលេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ចរិកោ មម ។
 លភាមិ តហុកេ យោនេ ចាធិបីមស្សំនំ ផលំ
 ឆាសីឆាសា ព កវិយា យេ ចត្វេ អនុជីវិតោ
 សង្កា បរិចារន្តេ ចាធិបីមស្សំនំ ផលំ ។

ពិធីបុណ្យបាត ទី ១

ខ្ញុំញ៉ាំងញាណឱ្យកើតឡើង ក្នុងធម៌តាំងនោះ គឺ ការចម្រើន
 ការប្រឹងប្រែង ការព្យាយាម និងការធម៌ក្នុងធម៌ ហើយនៅ
 តាមប្រាជ្ញា ១ ខ្ញុំញ៉ាំងញាណឱ្យកើតឡើង ក្នុងធម៌តាំង
 នោះ គឺ សីល សមាធិ បញ្ញាវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ហើយនៅ
 ជាសុខ ១ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយតាំងវេទក្ការ ចំពោះព្រះ
 ដ៏ស្រី និងព្រះសង្ឃ ជាអណ្តូងសង្ឃ្គន្ត្រ្តស្ត រឿចបាន
 កាន់សង្ឃ ២ ច្រកា ដ៏សមគួរដល់អំពើចល័ត គឺ ខ្ញុំបាន
 ចម្លើងដ៏ប្រសើរ ដែលសម្រេចដោយមាស សម្រេចដោយ
 កែវមណី ១ សម្រេចដោយក្រកន្ត្រ្តដ៏ធំជាច្រើន ១ នេះជា
 ផលនៃតាំងវេទក្ការ ។ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយតាំងមានជើង
 ចំពោះព្រះដ៏ស្រី និងព្រះសង្ឃ ជាអណ្តូងសង្ឃ្គន្ត្រ្តស្ត
 រឿចបានកាន់សង្ឃ ២ ច្រកា ដ៏សមគួរដល់អំពើចល័ត
 ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំបានយានដ៏ច្រើន នេះជាផល នៃតាំងមាន
 ជើង ១ ជនតាំងឡាយដទៃ ដែលជាអ្នកសំរាប់ដោយសារ
 គឺ ភាសី មាសៈ កវិយា ជនតាំងនោះ នៃធម៌ចម្រើ
 នូវខ្ញុំ ដោយប្រពៃ នេះជាផល នៃតាំងមានជើង ១ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

តេសអន្តញ្ញោ ធានា សាធម្ម កណ្តាល
 ចញ្ចានិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ចរិតោ មម ។
 អញ្ញាធិតា រូបវត្ថុ ទិច្ចំ ជញ្ជិនិសន្តិកា
 លាភិតា អន្តរាធិស្វ អាយុ ចញ្ចមកំ មម ។
 សច្ចតេសញ្ញ ធានា សាធម្ម កណ្តាល
 ចញ្ចានិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ចរិតោ មម ។
 ជាមក រូបសច្ចញ្ញោ ចហដ្ឋតតុជា សនា
 អញ្ញាធិ ម សនា ហោមិ សច្ចតេសស្សនំ ដលី ។
 ធុទសោវនំ ធានា សាធម្ម កណ្តាល
 ចញ្ចានិសីសេ អនុកោមិ កម្មាទុច្ចរិតោ មម ។
 វិសុទ្ធកល្យាណ មនុស្សោ កាសសាសវិជ្ជិតោ
 ឧប្បលកថោ ធុទតោ ឧបវាយនិ ម សនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

ព្រាហ្មណ៍នុំ បានថ្វាយប្រតិសម្រាប់លាប ចំពោះព្រាហ្មណ៍ ជា
 ឈាសស្បែកខ្ពស់ ទើបបានកាន់ស្បែក ៥ ប្រការ ដ៏សម
 គួរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ កាតព្វកិច្ចមានក្បាច់ ១ កាត
 ព្វកិច្ចមានប្រសូ ១ កាតព្វកិច្ចការណ៍តាមដោយរចនា
 ១ កាតព្វកិច្ចបានបាយនិងទឹក ១ ខ្ញុំមានកាយវិភីជាសម្រាប់
 ៥ ។ ព្រាហ្មណ៍នុំ បានថ្វាយទឹកដោះថ្ងៃនិងប្រតិ ចំពោះ
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលជាឈាសស្បែកខ្ពស់ ទើបបានកាន់ស្បែក
 ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺ ខ្ញុំជាបុគ្គលមាន
 កម្លាំង ១ ចម្រើនដោយរូប ១ ជាអ្នកកើតរក ១ ជាអ្នក
 មានកូនសព្វៗ កាល ១ ជាអ្នកមានដើម្បី ស្រាប់កាលចាំ
 ព្រឹក ១ នេះជាដល់ខ្ញុំទឹកដោះថ្ងៃ និងប្រតិ ។ ព្រាហ្មណ៍
 នុំ បានថ្វាយទឹកលុបមុខ ចំពោះព្រាហ្មណ៍ ដែលជាឈាស
 ស្បែកខ្ពស់ ទើបបានកាន់ស្បែក ៥ ប្រការ ដ៏សមគួរ
 ដល់អំពើរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំជាបុគ្គលមានកម្លាំង ១ មានសម្បត្តិ
 គឺពេល ១ គ្មានភេទគួរ ១ គ្មានភេទយិន ១ មានទ្រង់ជា
 បុរស ផ្សាយចំពោះអំពើខ្ញុំ ស្រាប់កាលចាំព្រឹក ១ ។

ឃប់ ចំណុះប្រែប្រួលទាំង

ធនី ធានា សម្បជ្ឈំ តុទ្ធ សង្ឃ កណ្តត្ថេ
 កុញ្ញមិ ធម៌តំ កត្តំ វិ កាយកតាសតិ ។
 វណ្ណកន្ធរសាបេតំ មន្តំ ធានា ជំនេ កណ្តេ
 អនុបមិ អនុញ្ញា លកាមិ វិទុត្តរសំ
 យថាត្រតំ រសំ ធានា តុទ្ធ សង្ឃ កណ្តត្ថេ ។
 ធម្មរោ ផល អនុកោមិ កត្តាទុច្ចរិកោ មម
 អនុចាធន្ទ ធានា តុទ្ធ សង្ឃ កណ្តត្ថេ
 ធនាធិសីសេ អនុកោមិ កត្តាទុច្ចរិកោ មម
 អាយុកំ ពលកំ ធិរោ វណ្ណកំ យសកំ សុទ្ធ ។
 លាភំ អនុស្ស ចាធន្ទ ស្វរោ បញ្ញាលកំ តថា
 ធម៌ កុណោ ធម៌លកេ សំសរោ ករោ អមំ ។
 ច្បងំ ធានា សុកតេ សង្ឃ កណ្តត្ថេ
 ធនាធិសីសេ អនុកោមិ កត្តាទុច្ចរិកោ មម ។
 សុកនុទេហោ យសកំ សីយមញ្ញោ ធម៌ កត្តា

ចំណុះប្រែប្រួលទាំង ទី ១

ព្រោះនៃឧបាសម័យនេះផ្សេងៗ ចំពោះព្រះពុទ្ធ និង
 ព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិងស្រី ទើបចំពោះគណៈគណៈ
 និងកាយគណៈនិងព្រះសី ។ ព្រោះនៃឧបាសម័យនេះ
 ដែលប្រកបដោយភាព ក្លិន និងលេ ចំពោះព្រះនិក្ខម្រ
 និងគណៈសង្ឃ ទើបបានវិទ្យុសេ កេតិក្ខម្មនាម ទើបម
 ជាធម៌សង្ឃសាឡាយ ។ ព្រោះនៃឧបាសម័យនេះគណៈ
 សេនាគាមចំណង ចំពោះព្រះពុទ្ធ និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈ
 សង្ឃនិងស្រី ទើបបានផល ៤ ដ៏សម្បូរផលគំរើចស្រស់
 ខ្ញុំ ។ ព្រោះនៃឧបាសម័យនេះនិងនិក ចំពោះព្រះពុទ្ធ
 និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិងស្រី ទើបបានកាន់សង្ឃ
 ១០ ប្រការ ដ៏សម្បូរផលគំរើចស្រស់ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់កាយវិភី ៣
 មាតកម្លាំង ៣ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ១ មាតភាពសម្បូរ ១ មាត
 យស ១ មាតសេចក្តីសុខ ១ ជាអ្នកបានបាយ ១
 ទឹក ១ ភ្លៀង ១ មាតប្រាជ្ញ ១ កាលនិងគ្នាសាច់ក្នុងកត
 តែងបានគុណធម៌ចំពោះនេះនិង ។ ព្រោះនៃឧបាសម័យនេះប្រ
 ក្ខេប ចំពោះព្រះសុត្តន្ត និងព្រះសង្ឃ ជាគណៈសង្ឃនិងស្រី
 ទើបបានកាន់សង្ឃ ១០ ប្រការ ដ៏សម្បូរផលគំរើចស្រស់
 ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់កាយវិភី ៣ មាតយស ១ មាតប្រាជ្ញាហីស ៣

សុត្តន្តបិដក ប្បដិដកយស្ស ធម្មកថា

តិច្ឆាប្បញ្ញោ ភូមិប្បញ្ញោ ហាសកម្ពីរេយ្យា ។
 វេទុស្សវេទិសប្បញ្ញោ សំសារន្តោ កកិកេវ
 កស្សេវ វាហសាធានិ ចន្តោ សង្កេសុំ សិវំ ។
 ស្វាគតំ វិគេមេ ភាសិ មម ឥទ្ធស្ស សង្កេត
 តិស្សេវ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ឥទ្ធស្ស សាសនំ ។
 កិលេសា ឈាមិកា ធម្មិ កកិ សេន្ធ សម្មាសា
 នាភោ ឥទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ចដិសង្កតា ធម្មស្សេវ វិហារកាមិ ធម្មិ ធម្ម
 ធម្មកិញ្ញា សង្កេតា កតំ ឥទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ចិលិទ្ធកិញ្ញា ត្រៃកេ ឥនា
 កថាយោ អភាសិតាតិ ។

ចិលិទ្ធកិញ្ញា ធម្មកថា ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដក ប្បដិដកយស្ស ធម្មកថា

មានក្នុងនោះ ១ មានក្រុងមុត ១ មានក្រុងជ្ជូរីវេនី
 ១ មានក្រុងស្រស់ស្រាយ ១ មានក្រុងជ្រៅ ១ មាន
 ក្រុងទូលាយ ១ មានក្រុងស្មៅល្បីល្បាញ ១ ក្នុងកាល
 អន្តរាលៈទៅក្នុងអន្តរាលៈ កត់ ជាអ្នកដល់នូវគ្រាន់ខ្លាច ជា
 សង្កេសុំ ក្នុងកាលដល់នោះ គ្រាន់ចេញពីការងារយូរ
 ក្រអួចនោះ ១ ។ ដំណើរដល់នូវអ្នកក្នុងសំណើគ្រាន់
 របស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសំប៉ា វិញ ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា
 របស់គ្រាន់ ខ្ញុំបានឆ្លើយហើយ ។ កិលេសចំណង់ខ្លាច
 ខ្ញុំផុតចំណង់ហើយ កត់ចំណង់របស់ខ្ញុំសំណើហើយ ខ្ញុំជា
 អ្នកចំណង់សាសនា ដូចដំណើរនូវចំណង់ ។ ចដិសង្កតា ៤
 វិហារ ៨ ធម្មកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានឆ្លើយដល់ច្បាស់ហើយ
 ចំណង់សាសនា របស់គ្រាន់ ខ្ញុំបានប្រាប់ចំណង់ហើយ ។

បានឮថា គ្រាន់ចេញពីការងារ មានកាយ បានសម្រែកនូវកាតា
 ចំណង់នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចរ ចិលិទ្ធកិញ្ញាធម្មកថា ។

ទុតិយំ សេលត្ថេរាបទានំ

(៤២) ឧកេ ហំសុភិយា វិជីស្សាមី អយោសហំ
 មម ញាតិ សមាធម្មា វង្គំ វគ្គមច្រវី ។
 តុន្តោ លោកេ សុខុច្ឆន្ទោ បុញ្ញក្កោន្តោ អនុត្តរោ
 អាសិសោ សព្វលោកស្ស អាហុតិជំ បដិក្កហោ ។
 ទត្ថយា នេកមា នេវ មហាសាលា ច ប្រាហ្មណា
 បសន្នចិក្ខា សុមនា បូកធម្មំ អកាំសុ តេ ។
 ហត្ថារោហា អនិកត្តា វង្គិកា បត្តិការកា
 បសន្នចិក្ខា សុមនា បូកធម្មំ អកាំសុ តេ ។
 ឧត្តា ឧ វគ្គមច្ឆន្ទា ឧ វេសិយនា ច ប្រាហ្មណា
 បសន្នចិក្ខា សុមនា បូកធម្មំ អកាំសុ តេ ។
 អាណុវិកា ឧ សុខា^(១) ឧ ប្លាបកា មាលការកា
 បសន្នចិក្ខា សុមនា បូកធម្មំ អកាំសុ តេ ។
 វង្គិកា បេសតា ឧ តុន្តវាយា ឧ ប្លាបិកា
 បសន្នចិក្ខា សុមនា បូកធម្មំ អកាំសុ តេ ។

១ ឧ. អាណុវិកា ឧប្បកា ឧ ។

សេលត្ថេរាបទានំ ទី ២

(៤២) ខ្ញុំជាខ្មាស់ថ្មល់ នៅក្នុងនគរបាង្សត្រី ប្រមូលពួកញាតិ
 របស់ខ្ញុំមក ហើយកាលជាក្មេងជា ប្រាក្ខជាបុត្រាតូត
 ដ៏ច្រើន កើតហើយក្នុងលោក គ្រាឆ្នាំដូចម្តងទៀត
 ខ្ញុំជា របស់សត្វលោកទាំងឡាយ ។ ពួកក្សត្រ ពួកអ្នកនិគម
 និងពួកប្រាហ្មណមហាសាល មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក
 រាយ ពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។ ពលអី
 ពលសេ ពលវេ ពលប៊ើរជើង មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក
 រាយ ពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។ ពួកអគ្គជន
 (ម្តាយជាស្រ្តី ឪពុកជាប្រុស) ពួករាជបុត្រ ពួកវេស្សៈ និង
 ពួកប្រាហ្មណ៍ មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ពួកជនទាំង
 នោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។ ពួកអ្នកជាស្រ្តី អ្នកប្រុស អ្នក
 កាត់សក់ និងអ្នកធ្វើតម្រង់ក្តី មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ
 ពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។ ពួកជាតិជ្រលក់
 ជាតិឧប្បាញ ជាតិជេរោក់ និងស្រីអ្នកកាត់សក់ មានចិត្តជ្រះ
 ថ្លា មានចិត្តរីករាយ ពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឧសុត្តារា កម្មតារា	ធម្មតារា ច តទ្ធការ
ចសន្តិដ្ឋាន សុមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
កម្មារា សោណ្តារា ច	តិប្បាលោហិតារា តថា
ចសន្តិដ្ឋាន សុមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
កតតារា វេលតារា ទេវ	នាសកម្មតារា ពហុ
យថា សកោធិ ជាមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
ឧបហារា កម្មតារា	កសិកា តិណហារតារា
យថា សកោធិ ជាមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
ឡុប្បិកា មាលីកា ទេវ	មណ្ឌិកា វេលហារតារា
យថា សកោធិ ជាមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
កណ៌កា កុត្តនាសី ច	បូរិកា មិច្ឆិកាបិដ
យថា សកោធិ ជាមេធា	បូកធម្មំ អតំសុ តេ ។
ឋិតេ សទ្យេ សមាគម្ភា	កណ៌តទ្វារ ឋិតតោ
អធិការី ករិស្សន្តរ	ឧត្តាគោត្តេ អនុត្តរេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ពួកជាងច្រើននូវសា ជាងក្រឡឹង ជាងភ្លើស្បែក និងជាងចាំង
មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើ
នូវការប្រជុំគ្នា ។ ពួកជាងដំក ពួកជាងមាស ជាងសំណង់
លោហៈ មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ពួកជនទាំងនោះ
បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ។ ពួកអ្នកស៊ីឈ្នួល ពួកអ្នកកាន់ទង់
សំពត់ និងពួកទាសកម្មករជាច្រើន ជនទាំងនោះ បានធ្វើ
នូវការប្រជុំគ្នា ភាគម្ខាងរបស់ខ្លួន ។ ពួកអ្នកដឹកទឹក ពួក
អ្នករោទស ពួកអ្នកក្របី ពួកអ្នកដាំស្បៃ ជនទាំងនោះ
បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ភាគម្ខាងរបស់ខ្លួន ។ ពួកអ្នកចេះ
ដ្ឋា អ្នកក្រដា អ្នកលក់បរិទ្ធ និងអ្នកដាំផ្លែឈើ ជន
ទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ភាគម្ខាងរបស់ខ្លួន ។
ស្រីគោស្យា មានកុម្មុយសី ស្រីអ្នកលក់ដំ និងអ្នករោ-
សាទ្រី ជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវការប្រជុំគ្នា ភាគម្ខាង
របស់ខ្លួន ។ ជនទាំងអស់នេះ មកប្រជុំគ្នា ចង់ដឹងថា
ពួក កុដិមួយ (ហើយគោលថា) យើងចំណែកយើង នឹង
ធ្វើនូវការកសាង ចំពោះប្រាក្ខ ជាបុត្រាកុដិប្រាសិរ ។

ទុតិយ៍ សេលត្តនបទ

តេ មេ សុត្វាន វេទិ កណ៌ ពង្សិសុ តាវនេ
 ឧបដ្ឋានសាលំ សុកតំ កិក្ខុសង្ឃស្ស ការយុំ ។
 ឧបដ្ឋានតំ ភិសាលំ ឧទកោ តុដ្ឋនានសោ
 ចរោតោ តេហិ សទ្ធិហិ សម្ពុទ្ធំ ឧបសង្កម្មី ។
 ឧបសង្កម្ម សម្ពុទ្ធំ លោកយាដិ នវាសកំ
 វុទ្ធា សម្ពុទ្ធា ចានេ វេទិ វេទនប្រវិ ។
 វេទេ ភីណិសតា វិ បុរិសា ឯកតោ កណា
 ឧបដ្ឋានសាលំ សុកតំ ធិយ្យានេន្តិ តវ មុចិ ។
 កិក្ខុសង្ឃស្ស បុរោ សម្មជិដ្ឋតុ ធម្មតា
 ភីណិ សតាធិ(១) បុរោ វេទា តាថា អភាសថ ។
 ភីសតាចិ ធនេដ្ឋា ធន អនុវត្តិសុ ឯកតោ
 សម្មត្តិ ហិ ការិក្វាន សទ្ធិ អនុកវិស្សថ ។

១ ឧ. ភីណិ សតាធិ ។

សេលត្តនបទ ៦

ដនតាំងនោះ ស្តាប់ពាក្យថ្វីហើយ ក៏ចង់ពួកក្នុងនោះនោះ
 បានឱ្យពួកជាន់ធ្វើឧបដ្ឋានសាលា ដែលធ្វើដោយល្អ ថ្វាយ
 ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ។ ថ្វីធ្វើសាលានោះហើយ ក៏មានចំនុច
 រយ មានចំនុចត្រួតអរ មានពួកដនតាំងអស់នោះហែហម
 ចូលទៅដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ លុះចូលទៅដល់ព្រះសម្ពុទ្ធត្រា
 អង្គជាទីពឹងនៃលោក ប្រសើរជាងដទៃ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះ
 បាទព្រះសាស្តា រួចគោលនូវពាក្យនេះថា ចក្ខុត្រូវមុន ជា
 វិបុលេ ពួកបុរស ៣០០ នាក់នេះ ជាពួកតែមួយ ដោយ
 ឧបដ្ឋានសាលា ដែលធ្វើយ៉ាងល្អ ចំពោះព្រះអង្គ សូមព្រះ
 អង្គមានចេញចុះទទួល (នូវសាលា) ចំពោះមុខភិក្ខុសង្ឃ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែង នូវភាពពិតឡាយនេះ
 ចំពោះមុខបុរសទាំង ៣០០ នាក់ ពួកបុរស ៣០០ នាក់
 និងបុរសជាង ប្រព្រឹត្តព្រះភ្នែកឆ្ងាយ ដូចពួកអ្នកទាំង
 អស់គ្នា ធ្វើតំរើនហើយ នឹងបានទទួលសម្បត្តិសុខ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ធម្មបទ

បដិមេ កវសធម្មត្ថេ	សីតិកាវមនុត្ថរិ
អនិរ អមរិ ទេមិ(១)	និព្វានិ ចស្សយិ ស្សម ។
ឯវិ ឧទ្ទោ វិយា កាសិ	សត្វញ្ញតមនុត្ថរេ
តុទ្ធស្ស វចនំ សុត្វា	សោចនស្សម្បវេនយិ ។
តិសកកម្មសហស្សានិ	នេវលោកោ វមិ អហិ
នេវនិចោ ចញ្ញសតំ	នេវរដ្ឋមការយិ ។
សហស្សត្ថុត្ថំ រាជា ច	ចក្កវត្ថុ អហោសហំ
ចនេសាជ្ឈំ វិបុលំ	កណ្តាណោ អសង្កយិ(២) ។
ឥន មាទុសកោ រដ្ឋ	ចរិសា ហោត្ថិ តទ្ធក
បដិមេ កវសធម្មត្ថេ	វិសេដ្ឋោ នាម ព្រាហ្មណោ ។
អសីតិកោនិចិច្ចយោ	តស្ស ធុត្តោ អហោសហំ
សេលោ ឥតិ មម នាមំ	ចឡន្តេ ហាវមិ កកោ ។
នឡិវិហារំ វិធរំ	សសិស្សេហិ បុត្តាកោ
ជនាភារកវតិមំ	កោនិយំ នាម ភាចសំ ។
បដិយត្តាហុតិ ជិស្វា	ឥនិ វចនមព្រិ
អាវហោ វិ វិហោ វិ	រាជា វិ កេ និមត្តិកោ ។

១ ឧ. កម្មតិ សង្ក ។ ២ ច. វេលីត្ថំ វាចនាស្ស ឧបាសោ វិទូសុំ និមិ ធម្ម យុវ វិស្សត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ធម្មបទ

លុះដល់បដិមករា អ្នកទាំងឡាយ ខឹងឃើញច្បាស់ព្រះនិព្វាន
មានភាពដ៏គ្រប់គ្រាន់ ជាគុណជាគុណប្រាសាទ ឥតបាស់
ឥតស្លាប់ ជាទីក្សេមក្សាន្ត ។ ព្រះសព្វញ្ញត្ថុជាបុគ្គលប្រសើរ
បានព្យាករយ៉ាងនេះ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាយិយ ក៏ទទួល
ផ្លូវសចក្តិសោធនស្យ ។ ខ្ញុំរីករាយក្នុងវេលា អស់ពុទ្ធ
ពាន់កម្ស ខ្ញុំជាដំបូងវេលា សោយវេលាជ័យ អស់ ៨០០
ជន ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រភព អស់មួយពាន់ជន បាន
សោយចរនសព្វដ៏ទូលាយ រាប់បានមួយអស្ច័យកម្ស ។
ពួកបរិស័ទបានមកដល់វេលា ក្នុងកម្សជាបស័ម័នុស្សនេះ
លុះដល់បដិមករា មានព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះវេសជ្ជៈ សង្ឃទ្រព្យ
ទុកបាន ៨០ កោដិ ។ ខ្ញុំក៏បានជាគូន របស់វេសជ្ជៈព្រាហ្ម-
ណ៍នោះ ពាក្យជាសេចក្តីព្រាហ្មណ៍ ជាឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ ។ ជា
អ្នកដល់ខ្ញុំប្រាកដ ក្នុងឧទ្ទន្តនានា ។ កាលខ្ញុំដើរទៅកាន់ទី
សម្រាកស្នាក់ ពួកសិស្សរបស់ខ្លួនចោមរោម ខ្ញុំឃើញជ្រៀង
ចូរដល់វេលាគោរពចែក ក៏កាលពាក្យនេះ ខឹងកន្តើយពា-
ចស ដែលឆ្ងាយដោយការដ៏ផ្អើលសក់ថា លោកអ្នករាជបា-
មន្តិក ឬវិហាមន្តិក ឬក៏លោកអភិញ្ញាព្រាហ្មជាមក ។

ទុក្ខចំ សេសខ្មែរចកាន់

អាហុតិ យ៉េដ្ឋកាមោហី ព្រាហ្មណ៍ ទេវសន្មតេ
 ឈ ឈិមន្តិមេ វាជានិ អាហុតិ មេ ឈ វិជ្ជតិ ។
 ឈ ឈុំ មហ្មនាវហោ វិហារោ មេ ឈ វិជ្ជតិ
 សក្កានំ ឈុំជននោ សេដ្ឋោ លោកោ សាទេវកោ ។
 សព្វលោកាហិតត្ថាសិ សព្វសត្វសុខាវហោ
 សោ មេ ឈិមន្តិកោ អដ្ឋ តស្សេតិ ចដិយាននំ ។
 តិដ្ឋុសក្កវណ្ណកោ អដ្ឋមេយោ អន្ធចរោ
 រូចេនាសនិសោ ពុទ្ធា ស្វាគតាយ ឈិមន្តិកោ ។
 ឧត្តាឌុចបហដ្ឋោ ឈ ឧទិវត្តាសន្និកោ
 វិជ្ជចនោ មហាវិហោ សោ មេ ចាតោ(*)ឈិមន្តិកោ ។

* ឧ. ពុទ្ធា ។

សេសខ្មែរចកាន់ ទី ២

(កេងយកាចសកថា) ឱំខានប្រាជ្ញាចូលដ្ឋានគ្រឿងចូល ចំ
 ពោះព្រាហ្មណ៍ដែលទៅកាសន្តរហើយ ឱំមិនមែនកញ្ជើញ
 ព្រាហ្មណ៍ទេ គ្រឿងចូល មិនមានដើម្បីឱំទេ ។ ភាវយាមន្តិល
 របស់ឱំក៏មិនមាន គាំណិវាហមន្តិលរបស់ឱំក៏មិនមានដែរ ព្រះ
 ភ័ក្ត្រព្រះគង្គ្រង់ញ៉ាំងសេចក្តីរីករាយ របស់ភ័ក្ត្រសព្វទៀតក៏
 ឡើង ជាចុក្កលប្រសើរក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក ។
 ព្រះពុទ្ធជាចុក្កលមានប្រយោជន៍ ឈិនសេចក្តីចង្រើនដល់សព្វ
 លោកទាំងពួង គាំមកទូរសេចក្តីសុខដល់សព្វសព្វ ព្រះពុទ្ធ
 នោះ ឱំបានឈិមន្តហើយ ក្នុងវិជ្ជា ការចាត់ចែងខ្លះ ដើម្បី
 ព្រាហ្មណ៍ខ្លះទៀត ។ ព្រះពុទ្ធគ្រង់មានពន្លឺនពណ៌ដូចវត្ថុ
 ទន្ធចំ មានប្រមាណមិនបាន មិនមានចុក្កលច្រៀចផ្អែម
 មិនមានចុក្កលស្មើដោយរូប ឱំបានឈិមន្តហើយ ដើម្បីទាន់
 ក្នុងវិជ្ជាស្នូក ។ ព្រះពុទ្ធជាទីពឹងនោះ ព្រះគង្គ្រង់រីករាយដូច
 មានប្រាសាទដ៏ ព្រះករុណាដោយកន្តិកភ័ក្ត្រឆ័យដ៏ ជា
 មហាវិបុល ទប់មាដូចផ្នូកចន្ទោ ឱំបានឈិមន្តហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឆត្វតក្កេ យថា អត្ថិ^(១) ចុណ្ហតាយេវ ចន្ទិមា
 ឧទ្យុត្តិវណ្ណសង្កាសោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។
 អសម្ព័ត្តោ កយាតីកោ កវណ្ណករណោ មុនិ
 សីហ្វូចមោ មហារីកោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។
 កុសលោ តុទ្ធជន្មេសុ អច្ឆសយោ មហេហំ សោ
 តាត្វមមោ មហារីកោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។
 សម្ពុត្តនារកុសលោ^(២) តុទ្ធតាកោ អសាធិសោ
 ឧសភ្ជមមោ មហារីកោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។
 អធិដ្ឋវណ្ណោ អនិកយសោ វិជិត្តសត្វលក្ខណោ
 សក្កមមោ មហារីកោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។
 វសំ កលី បតាបី ឧ ភេជសី ឆ ទុកសនោ
 ព្រហ្មមមោ មហារីកោ សោ មេ តុទ្ធោ និមន្តិកោ ។

១ ឆ. ឥដ្ឋី ។ ២ ឆ. សុទ្ធតារុណណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបបទ

ព្រះត្រៃធានោ ដូចជាភ្លើងលើកំពូលភ្នំ ឬដូចព្រះចន្ទ្រក្នុងវិថូ
 ពេញបូណ៌មី គុំនោះរសាគ ប្រាកដស្មើគ្នាភ្លើងដែល
 នៅក្រចប្បុរៈ ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះត្រៃធានោ ព្រះគន្លឹ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនអត់ស្អុន មានភ័យកន្លងផុតហើយ រឿងរ៉ាវ
 ចំផុតនៃគាត ជាមហារីបុរស ។ ចមាដូចសីហ្វូច ខ្ញុំបាននិមន្ត
 ហើយ ។ ព្រះត្រៃធានោ ព្រះគន្លឹជាអ្នកល្ងាសវៃ ក្នុងធម៌
 របស់ព្រះត្រៃធានោ ដែលពួកចក្ខុសង្ខារកំហែងមិនបាន
 ជាមហារីបុរស ។ ចមាដូចសីហ្វូច ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះ
 ត្រៃធានោ ច្រើនល្ងាសវៃក្នុងគ្រឿងនៃព្រលេខ្ម ជាព្រះត្រៃធា-
 នោ មិនមានចក្ខុសង្ខារ ជាមហារីបុរស ។ ចមាដូចគោ
 សក ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះត្រៃធានោ មានគុណ
 អាកាសចំផុត មានយសធម៌មិនបាន មានលក្ខណៈតាំង
 អស់ដ៏ច្រើន ជាមហារីបុរស ។ ចមាដូចព្រះអង្គ ខ្ញុំបាន
 និមន្តហើយ ។ ព្រះត្រៃធានោ ច្រើនស្មាត់ផង មានក្នុងផង
 មានកំណាចផង មាននរជនផង គេហៀកហៀកមិនបានផង
 ជាមហារីបុរស ។ ចមាដូចព្រហ្ម ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។

ឧទ្ទិស លេខ១៣៣

មហាក្សត្រ(១) ឧសភាលោ កាលាភិកលនាវត្ថុ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 សីលធិតិសមាគមិណោ ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 ឧសភាលោ ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ ឧសភាលោ ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 ឧសភាលោ ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ ឧសភាលោ ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។

ឧទ្ទិស លេខ ១៣៤

មហាក្សត្រ កាលាភិកលនាវត្ថុ កាលាភិកលនាវត្ថុ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។

ឧ. ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ ។

លេខ១៣៣ ទំ ២

ព្រះពុទ្ធនាម ព្រះអង្គនាមធម៌ប្រសើរលើស មានកម្លាំង
 ១០ ប្រការ ផលនូវគ្រឿងនាមកម្លាំងក្នុងចំណោម ជាមហាវិហារ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 ព្រះពុទ្ធនាម ព្រះអង្គនាមធម៌ប្រសើរលើស មានកម្លាំង
 ១០ ប្រការ ផលនូវគ្រឿងនាមកម្លាំងក្នុងចំណោម ជាមហាវិហារ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 ព្រះពុទ្ធនាម ព្រះអង្គនាមធម៌ប្រសើរលើស មានកម្លាំង
 ១០ ប្រការ ផលនូវគ្រឿងនាមកម្លាំងក្នុងចំណោម ជាមហាវិហារ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។
 ព្រះពុទ្ធនាម ព្រះអង្គនាមធម៌ប្រសើរលើស មានកម្លាំង
 ១០ ប្រការ ផលនូវគ្រឿងនាមកម្លាំងក្នុងចំណោម ជាមហាវិហារ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។

ឧ. ឧទ្ទិស្វាយាភិកោ ។

ព្រះពុទ្ធនាម ព្រះអង្គនាមធម៌ប្រសើរលើស មានកម្លាំង
 ១០ ប្រការ ផលនូវគ្រឿងនាមកម្លាំងក្នុងចំណោម ជាមហាវិហារ
 ឧសភាលោ មហាវិហារ លោ មេ ពុទ្ធា ធិបតីតោ ។

សុត្តន្តបិដក ប្បដកាយស្ស អថាម

អាសយេ កុច្ឆិមន្តានំ បុញ្ញកោត្តំ សុខេសិទ្ធំ
 រតនាគារោ មហាវិរោ សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។
 ឧស្សាសកោ ទេវការោ សាមញ្ញផលនាយកោ
 មេយ្យចនោ មហាវិរោ សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។
 លោកេ សុខុស្សិតោ វិរោ សព្វកមរោនោ(១)
 សុវិយ្យចនោ មហាវិរោ សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។
 ភាវន្តណវិមុត្តិសុ សកាវនស្សកោ មុទ្ធំ
 ចន្ទ្រវរោ មហាវិរោ សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។
 កុទ្ធោ សុខុស្សិតោ លោកេ លក្ខណេហិ ឧសង្កិតោ
 អន្ធមេយ្យោ មហាវិរោ សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។
 យស្សញ្ញាណំ ឧប្បនេយ្យំ សីលំ យស្ស អនុចមំ
 វិមុត្តិ អសនិសា យស្ស សោ មេ កុទ្ធោ និមន្តិតោ ។

១. ឈានព្វ មហានិគាម សុត្តន្ត វិចិត្រគោតិ វិស្សន្ត ។

សុត្តន្តបិដក ប្បដកាយ អថាម

ព្រះក្មេងនោះ ប្រាកដជាទិកាស្រីយ ដែលកុម្មុលនោះប្រាជ្ញ
 ជាបុញ្ញកោត្តរបស់ពួកជនអាក្រក់ស្រឡាត់ស្រាវ ប្រាកដជាអស្ចារ្យ
 ដែលគេទុក ជាមហាវិរុយស ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះក្មេង
 នោះ ប្រាកដប្រាស់សុខុស្សិតស្រស់ប្រាយ ធ្វើឱ្យទៅជាទេវកា
 ប្រសិទ្ធផ្លូវសាមញ្ញផល ជាមហាវិរុយស ទេវកាដូចមេយ្យ ខ្ញុំ
 បាននិមន្តហើយ ។ ព្រះក្មេងនោះ ជាវិរុយស អុរុស្សិ
 ហើយក្នុងលោក ប្រសិទ្ធផ្លូវស្រស់ស្រាយជាងគេ ជាមហា
 វិរុយស ទេវកាដូចព្រះកោតិយ ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះ
 ក្មេងនោះ ប្រាកដជាអាក្រក់ ប្រសិទ្ធផ្លូវស្រស់ស្រាយជាងគេ
 កាលណាដែលវិមុត្តិទាំងឡាយ ជាមហាវិរុយស ទេវកាដូចព្រះ
 ចន្ទ្រ ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។ ព្រះក្មេងនោះ ប្រាកដអុរុស្សិ
 ហើយក្នុងលោក ប្រជាប់ហើយដោយលក្ខណៈទាំងឡាយ
 ជាមហាវិរុយស មិនមានប្រមាណ ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។
 ញាណរបស់ព្រះក្មេងនោះ មិនមានប្រមាណ សីលរបស់
 ព្រះក្មេងនោះ កាលណាដែលប្រមូលផ្តុំ វិមុត្តិរបស់ព្រះក្មេង
 នោះ អភិស្ម័ត្តន ព្រះក្មេងនោះ ខ្ញុំបាននិមន្តហើយ ។

ទុតិយ៍ ឈលន្តរាចរកំ

យស្ស មីតិ អសនិសា មាមោ យស្ស អចិន្តិយោ
 យស្ស បរក្កាមោ សេដ្ឋោ សោ មេ តុដ្ឋោ និមន្តិតោ ។
 រកោតោសោ ធមោយោ ធម៌ វិសា សុត្វេ សុត្វេហិតា
 អកុដ្ឋបោ មហាវិរោ សោ មេ តុដ្ឋោ និមន្តិតោ ។
 កិលេសសព្វាធិ(១)ពហុទុក្ខា ឱសថីវ វិយោធនោ(២)
 វិជ្ជបរោ មហាវិរោ សោ មេ តុដ្ឋោ និមន្តិតោ ។
 តុដ្ឋោតិ យោសំ វិធមសិ យោសោ មេសោ សុទ្ធសុតោ
 តុដ្ឋោតិ យោសំ សុត្វា មីតិ មេ ឧបបដ្ឋូថ ។
 អក្កន្តិ អក្កន្តិ មីតិ មេ ពហិ និច្ឆរេ
 សោហំ មីតិមោសោ សន្តោ វេទិ វចនមព្រី ។

១. គេសព្វាធិ ។ ២. ឆ. សព្វ ធម៌ វិលោក ។

ឈលន្តរាចរកំ ទី ២

សេចក្តីព្យាយាម ចេស្តាព្រះពុទ្ធនា អនុមាត្រៈស្មី កម្លាំង
 ចេស្តាព្រះពុទ្ធនា ដែលបុគ្គលគិតចំណង់ យើង យើង យើង យើង
 ប្រើប្រាស់ព្រះពុទ្ធនា ជាមួយដ៏ប្រសើរ ព្រះពុទ្ធនា
 ចំពោះនិមន្តិតោ ។ ឯសព្វាធិកំ ឯសព្វាធិកំ ឯសព្វាធិកំ
 ដែលព្រះពុទ្ធនា កាស័រស័រស័រ ព្រះពុទ្ធនា
 ជាមហាវិរោស មានមហាជ័យសុខ ចំពោះនិមន្តិតោ ។
 ព្រះពុទ្ធនា ដូចបុគ្គលមានសុខ ព្រះពុទ្ធនា ជាមហាវិរោស
 ព្រះពុទ្ធនា ដែលជាមហាជ័យសុខ ជាមហាវិរោស
 មហាជ័យសុខ ចំពោះនិមន្តិតោ ។

ក្នុងយោសោ បានកាលយោសោ ព្រះពុទ្ធ ដូច
 កាលយោសោ ចំពោះព្រះពុទ្ធនា ចំពោះព្រះពុទ្ធនា
 ឡើង ព្រះពុទ្ធនា យោសោ ព្រះពុទ្ធ ។ ចំពោះព្រះពុទ្ធនា
 ឯសព្វាធិកំ មីតិ មេ ឯសព្វាធិកំ មីតិ មេ ឯសព្វាធិកំ
 មានចំពោះព្រះពុទ្ធនា មានចំពោះព្រះពុទ្ធនា មានចំពោះព្រះពុទ្ធនា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

កាហំ ធុទោ សោ ភព្វា លោកាដេដ្ឋោ ឧបសកោ
 ភក្ក កុត្វា ឧបស្ស័ស្សី សាមញ្ញផលធាយកំ ។
 ភក្កយ្យ ឧក្ខំណំ ពាហំ វេទនាតោ កាតញ្ចលី
 អាធិក្ខ មេ ធម្មាដំ សោកាសស្រវិថោធនំ ។
 ឧទន្ទិវ មហាមេយំ ធិលំ អញ្ញឧសន្និកំ
 សាកំ វិយ ធិស្សន្តំ មស្សសេតិ មហាវធំ ។
 ឯត្ថសោ វសតេ ពុទ្ធា អនន្តឧទកោ ឌុតិ
 វិទយន្តោ ក វេទេយ្យ តោធនេន្តោ ពោធិមក្ខំយេ ។
 ចិបាសិតោ ឧទកំ ភោជនំវ ធិកុច្ឆតោ
 កាវីយថា វច្ឆកិទ្ធា ឯវាហំ វិចិធិ ធិនំ ។
 អាចារឧបចារញ្ច ឧច្ឆាធុច្ឆវិសិវិ
 សិក្ខាមេសី សកោ សិស្ស កុច្ឆន្ត ធិនសន្និកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ព្រះមាតាព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គជាចម្បងក្នុងលោក ប្រសើរ
 ជាងគេ គង់នៅក្នុងទីលាត ខ្ញុំចង់ទៅឧបស្សន្តព្រះអង្គក្នុងទី
 នោះ ទ្រង់ជាអ្នកឱ្យសាមញ្ញផល ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីគ្រេកអរ
 កើតឡើង ធ្វើកញ្ចលីលើកវេទនាស្តាំ (ស្រូវថា) លោកចូរ
 ប្រាប់ខ្ញុំផង ឱ្យព្រះគុដ្ឋជាស្តេចហេតុធម៌ ទ្រង់ចេញចង់ឱ្យ
 សាវតីសេចក្តីលោក ។ (កេនិយភាចសប្រាប់ថា) អ្នកចូរ
 មើលព្រៃធិត្ថុ ដែលហាក់ដូចជាមហាមេយ បើកស្រឡះ
 ឬដូចជាអញ្ជីនាទៀវ ឬក៏ប្រាកដដូចជាសាគរ ព្រះគុដ្ឋនោះ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទូន្មានឱ្យបុគ្គល ដែលមានខ្លួនមិនខាន់ទូន្មាន
 ច្រើនប្រៀបប្រដៅ ឱ្យក្នុងវេទេយ្យសត្វ ញ៉ាំងវេទេយ្យសត្វ
 ឱ្យគ្រាស់ផងឱ្យពោធិបក្ខិយធម៌ ទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃធិត្ថុ ។
 ខ្ញុំក៏ពិនិត្យមើលឱ្យព្រះជិនស្រី គួរតាមដូចជាបុគ្គលស្រកទឹក
 ឬដូចបុគ្គលឃ្លានបាយ ឬក៏ដូចជាមាតា ដែលជាប់ចំពាក់
 នឹងកូនមាតា ខ្ញុំជាអ្នកស្គាល់ឱ្យតាមរយៈនឹងមហាមេយ ពុទ្ធ
 ពាក់ព័ន្ធក្នុងស្រូវចស់ខ្លួន ដែលកំពុងដើរទៅកាន់សំណាក់
 ព្រះជិនស្រី ឱ្យសិក្សាឱ្យការប្រុង ឱ្យសមភាពប្រព្រឹត្តិជា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សបទាន

យំ សោ ធម្មេសសំ សទ្ធម្មំ ទេមំ ធិត្វានុវត្តិយា
 ភមេវត្ថំ ធិសោតេជេ សទ្ធម្មស្សវំ ឥតិ ។
 ឧបសង្កត្ត សទ្ធម្មំ សម្មោទំ ឧបិណ អហំ
 តំ កាមំ វិចិត្តាវេត្វា លក្ខណេ ឧបទាវយី ។
 លក្ខណេ ទ្វេន ធិត្វាមំ(១) បស្សាតិ ភិសល្យក្ខណេ
 កោសោហិកវត្ថុំ ឥត្ថំ ឥទ្ធិយា ឧស្សយំ ឥតិ ។
 ដំរី ធិត្វាមយំ គា កណ្ណោសោតេន ធាសិកោ
 អដេមស្ស ឧលាដត្ថំ កោវលំ ធានយំ ធិតោ ។
 កស្សាហំ លក្ខណេ ធិស្វា កវិកុណ្ណោ សក្យញ្ញោ
 ពុទ្ធាតំ ធិដ្ឋំ កថ្វាន សហ សិស្សេហំ បព្វជី ។
 សតេហំ ភិហំ សហិតោ បព្វជី អនកាវិយី
 អន្តរនាសេ អសម្បត្តេ សព្វេ បគ្គត្ត ធិត្ថតិ ។

១ ឧ. ខុ ច កថាវគ្គំ ទិស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សបទាន

កាលណា ព្រះពុទ្ធានា ទ្រង់សម្តែងព្រះសទ្ធម្ម ជាធម៌ក្រុម
 ដើម្បីដល់ព្រះធិត្វាន (កាលនោះ) អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រង់
 ត្រាប់ស្តាប់សេចក្តីនោះ ដ្បិតការស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ជាការ
 ល្អ ។ ខ្ញុំបានចូលទៅកាលព្រះសម្តែង ហើយធិយាហរកំ
 ភាគ (ជាមួយ) នឹងព្រះសម្តែងជាអក្ខប្រាជ្ញ លុះចេញចំណាញ
 នោះហើយ ក៏ពិនិត្យមើលលក្ខណៈទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំមិនទាន់
 ឃើញលក្ខណៈ ២ ប្រការ ឃើញតែលក្ខណៈ ៣ ប្រការ
 រឺច្រើនព្រះមុនីទ្រង់បញ្ជាក់ដោយច្បង ខ្ញុំកុហក ជាវត្ថុបិទបាំង
 ដោយស្រោម ។ ព្រះដ៏ស្រឡាញ់ព្រះជើង ហើយមិន
 ចាស់នូវព្រះកាលិ នឹងព្រះនាសិកៈ បាំងនូវទីបំផុតព្រះនាសិ-
 កៈទាំងអស់ ។ លុះខ្ញុំឃើញលក្ខណៈរបស់ព្រះអង្គ ដ៏បរិច្ចណ៍
 ព្រមទាំងអនុក្សញ្ញានៈ ក៏ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តថាជាព្រះពុទ្ធ
 ហើយចូលជាមួយនឹងពួកសិស្ស ។ លុះខ្ញុំព្រមទាំងពួកសិស្ស
 ៣០០ នាក់ ចូលទៅកាន់វត្តសហិតេ កាលនឹងទាន់ដល់កន្លះ
 វេលាឡើយ ពួកយើងទាំងអស់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីលេចចិត្ត ។

ទុំជំរំ ឈេលឆ្កោមតាង

ឯកតោ កង្កំ កក្កាង ឬក្កាង ក្កាង អនុក្កាង
 ឯកតោ សំសរ្យាង ឯកតោ វិជ្ជាដ្ឋយ្យំ ។
 កោតាងសំយោ ឧត្តាង ឬក្កាង វសី អហំ
 តេជ កាង្កោង សុកាតេជ អដ្ឋ ហេតុ លកាមហំ ។
 ធិសាសុ ឫជិតោ ហោមិ កោតា ច អមិតា មម
 បតិដ្ឋា ហោមិ សាទ្វសំ តាសោ មម ន វិជ្ជតិ ។
 ក្យាងយោ មេ ន វិជ្ជតិ ធិយាយ្យំ ចាលយាមិ ច
 សុខុមន្តរិកា ហោមិ ភាវសេ បតិកេ វស្ស ។
 អដ្ឋ កោតាងសំ ឧត្តាង ឬក្កាង វសី អហំ
 បជិសត្តិទា អហេតុត្ថ ឯតំ មេ អបរដ្ឋមំ ។
 សត្វកេសិកេសាហោ កាតកិដ្ឋោ អហាសកេ
 អដ្ឋ កោតាងសំ ឧត្តាង តវ ឬត្តោ មហាមុទិ ។
 មក្ខ ជន្តាង ឧត្តាង ឬក្កាង វសី អហំ
 តេជ កាង្កោង សុកាតេជ មក្ខ ហេតុ លកាមហំ ។

ឈេលឆ្កោមតាង ទី ២

ជនតាំងឡាយបានធ្វើឲ្យប្រាកដជាមួយគ្នា ចំពោះប្បញ្ញត្តិ
 ដ៏ប្រសើរ អន្តរាលោក្ខន្ធដ៏ជាមួយគ្នា វិលមកកើតក្នុងវិជ្ជា
 មួយគ្នា ។ ខ្ញុំបានប្រគេនចង្អុលតាំងឡាយ (ចំពោះសេដ្ឋី)
 ហើយនៅក្នុងពួក ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះ ទើបខ្ញុំបាន
 ឡូហេតុ គឺកាន់សិទ្ធិ ៨ ប្រការ គឺ ខ្ញុំត្រូវបានចូលក្នុងវិស
 តាំងឡាយ ១ កោះតាំងឡាយរបស់ខ្ញុំបំប៉នអស់ ១ ខ្ញុំជា
 ចិត្តរបស់ពួកជនតាំងឡាយ ១ ខ្ញុំមិនបានសេចក្តីគិតស្មុគ ១
 ខ្ញុំមិនបានជឿតាំងឡាយ ១ ខ្ញុំមិនរក្សាគោរពស្រឡាវៃ ១
 ជាអ្នកមានសម្បទាឲ្យដឹងល្អិត ១ កាលដែលត្រូវឲ្យឆ្កាត់ ក្នុង
 ភាវស ខ្ញុំឲ្យឲ្យចង្អុល ៨ ហើយនៅក្នុងពួក អំពើជាតុសល
 នេះ តាំងឲ្យខ្ញុំបានបដិសម្តីទាន់នឹងអហេតុ នេះជាកាន់សិទ្ធិ
 តំប៉ ៨ ។ បតិច្ឆេទបរាមុទិ ក្នុងរបស់ព្រះអង្គ ឈ្មោះ
 អដ្ឋតោបាសី បានព្រហ្មចរិយន្តជាទីបំផុត នៅបដិសត្វ
 ត្រូវហើយ បានហោឡសកិច្ចធ្វើចេះហើយ មិនបានកាសវ ។
 ខ្ញុំបានឲ្យសសរ ៨ ហើយនៅក្នុងពួក ដោយអំពើដែលខ្ញុំ
 ធ្វើឲ្យនោះ ទើបខ្ញុំបានឡូហេតុ គឺបានកាន់សិទ្ធិ ៨ ប្រការ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

ឆរណេហោមិ មេត្តាយ អន្ធនកេកកិច្ចហំ
 អាធម្ម្យវេនោ ហោមិ ន ជិសេមិ យថា អហំ ។
 អកន្តំ ហោតិ មេ ចិត្តំ អទិណោ ហោមិ កស្សចិ
 តេន កខេន្នេន សុកេតេន វិចេណោ ហោមិ សាសនេ ។
 សភារកំ សប្បតិស្សោ កកកេត្វោ អបាសកេ
 សាវតោ តេ មហាវិ ភិក្ខុ តំ វន្តេ មុនំ ។
 កក្កា សុកាតមល្លង្គំ សាលាយំ មញ្ញាបេសហំ
 តេន កខេន្នេន សុកេតេន ចក្កំ ហេតុ លកាមហំ ។
 ឧទ្ធ កុលេ មហាយាមិ មហាកោតោ កកិមហំ
 សព្វសប្បត្តិកោ ហោមិ មន្ទេរំ មេ ន វិជ្ជតំ ។
 កមនេ មត្តិកេ មញ្ញំ មល្លង្គោ ឧបតិដ្ឋតិ
 សហ មល្លង្គសេដ្ឋេន កប្បាមិ មម មត្តិកំ ។
 តេន មល្លង្គនាទេន តមំ សក្ខំ វិហានយិ
 សុត្វាភិស្សាភលប្បត្តោ វេនេ វន្តតិ តំ មុនេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

អំ ខ្ញុំជាអ្នកមិនកម្រើក យកមេត្តា ។ មានការសង្ខារទាន
 ។ មានការស្រឡាត់ដ៏កាន់យក ។ មិនកំចាត់ចង់ (ទូរ
 កុណនៃបុគ្គលដទៃ) ។ ចិត្តរបស់ខ្ញុំមិនកន្តប្រឡំ ខ្ញុំជាអ្នកមិន
 រំលឹរបរស ចំពោះបុគ្គលណាមួយ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើ
 ល្អនោះ ទើបខ្ញុំជាអ្នកមិនមានមន្ទិល ក្នុងសាសនា ។ ចង់ប្រ
 ព្រមទុក ជាមហាវិចារេ ភិក្ខុជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ ប្រកប
 ដោយចក្ខុភារព ប្រកបដោយសេចក្តីកាន់ត្រង់ មានភិក្ខុធ្វើ
 ប្រហើយ ជាអ្នកមិនមានសាស្ត្រ រវេងក្លាយចង្អៀតអង្គ ។
 ខ្ញុំបានឮទូររបស់ ដែលធ្វើដ៏ល្អ ហើយខាងទុកក្នុងសាលា
 ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះ ទើបខ្ញុំបានទូរហេតុ គឺការមិនឱ្យ
 ថ ប្រការ អំ ខ្ញុំកើតក្នុងក្រលួលនឹងខ្លួន ។ ជាអ្នកមានការរះ
 ច្រើន ។ ជាអ្នកមានសប្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ។ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តី
 កំណាញ់ ។ ចល្លង្គនៃវេនដុះឡើងដល់ខ្ញុំ ក្នុងដំណើរដែល
 ខ្ញុំប្រាថ្នា ។ ខ្ញុំរវេងទៅកាន់ទីដែលខ្ញុំប្រាថ្នា ព្រមទៅយ
 មល្លង្គដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំប្រថាប់នឹងខ្លួនដ៏ចម្រើនឡើង គ្រោះ
 មាននៃមល្លង្គនោះទាំង ចង់ប្រព្រឹត្ត ព្រមទៅដែលដល់
 ទូរកម្លាំង នៃភិក្ខុញាតាំងឡើង រវេងក្លាយចង្អៀតអង្គ ។

រឿង លោកលោក

ប្រកាសក្នុងកិច្ចការ ១ សព្វកិច្ចការ ២ សាធារណៈ

ក្នុង ក្រុង សុភាគី ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

លោកលោក ២

ខ្ញុំប្រាប់អ្នកដទៃ ដែលជាភិក្ខុប្រសាសន៍ ១ និងភិក្ខុប្រសាសន៍ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

នត្តា មយំ សាវថេនា សុវិមុត្តា អនាសវា
 សព្វាភិក្ខុកាលប្បត្តា ជិវិតំ ឧបទិក្ខាយេ ។
 សតសហសេស្វនតោ កាច្យេ យំ នាទមននិទ្ធា
 អភិក្កត្តា ភយា សទ្ធ សាលនាទស្សនំ ជលំ ។
 ស្វាគតំ វត មេ ភាសិ មម ពុទ្ធស្វ សុត្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆតា កតំ ពុទ្ធស្វ សាសនំ ។
 កិលេសា ឈាចិត្តា មច្ឆិ ភវា សទ្ធ សម្មាសា
 នាកាវ ពទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អនាសវា ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិទោក្ខាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិក្ខុ សុត្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្វ សាសនន្តិ ។
 នត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា សេសោ សចរិសោ ភកវតោ
 សុត្តិកោ នមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

យេវមេវេស្វ អចនំ សច្ចំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ពួកយើងដែលត្រូវគេដាក់ហៅថាជាអ្នកមាន
 ចិត្តរួចស្រឡា មិនមានភាសាៈ ដល់ទុក្ខកំហុស ដែលអភិក្ខុ
 តាំងពួក មានទុក្ខរលក់ហើយ ព្រោះគេសំពៅ ខែ១ បដិក្ខិ-
 លេស ។ ក្នុងកថាខណ្ឌលេខ គតិកថាខណ្ឌ ក្នុងកាលានោះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឱ្យបាន ក៏យកចំណេះ ខ្ញុំក្នុងផុត
 ហើយ នេះជាដល់នៃការឱ្យសាលា ។ ឧ ដំណើរដែលខ្ញុំអ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ឬណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ព្រោះ
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ តាំងសាលានេះ របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើចប់ហើយ កិលេសតាំងឡើយ ខ្ញុំបានផុតចំពោះហើយ
 ករតាំងពួក ខ្ញុំបានភាសាវិលិនចោលហើយ ជាអ្នកមិនមាន
 ភាសាៈ ដូចជាអ្នកកំណត់ខ្លួនខ្លួន ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិទោក្ខ
 ៨ និងអភិក្ខុ ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំង
 សាលា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានដូចជា ព្រះសេសោនោះ មានអាយុ ព្រមទាំងចរិស័ទ បាន
 ពោលខ្លឹមសារតាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធប្រកាន ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។

ធម៌ សេសោនោះ ។

តតិយំ សព្វកិច្ចកត្តោបទានំ

(៧) កណ៌កាវិវ វលិកំ ធិបតីកំ វោតិកំ(១)
 ឧសតីវ វិរោទន្តំ វិជ្ជា កកខេ យថា ។
 អសម្ព័តិ អនុប្រាសិ មិករាជីវ កោសិ
 ញាណលោកំ មកាសេន្តំ មន្តន្តំ តិក្កិយេ កណ៌ ។
 ឧទ្ធព្វំ ឥតំ លោកំ ធិន្តន្តំ សព្វសំសយំ
 អសម្ព័តិ(២)មិករាជីវ អន្តសំ លោកាយកំ ។
 ជដាជិទគោ អាសី ព្រហ្មា ឧដុ ធនាចក
 វាកថិវ កហោត្វា ចាទម្ភលេ អមត្តវ ។
 កាឡា ឧសាវយំ កយ្យ អនុលិច្ចំ តថាភតិ
 សម្ពុត្តិ ឧមលិម្បិទា សន្តិវ លោកាយកំ ។
 សម្ពុត្តិសមំ លោកំ ឧយតិណ្ណា មហាមុនិ
 ញាណលោកោ ជោតេសំ មវិ(៣)ញាណមុត្តនំ ។
 ធម្មតក្កំ ចរត្តសំ(៤) មន្តសេ មវតិក្កិយេ
 ឧសភោ ជិតសត្តិខោ សម្បកាម្បសំ មេធនំ ។

១៥ ខ្ពង់ ។ ២៥. ឧទ្ធព្វំ ។ ៣៥. វោតិ ។ ៤៥. វិជ្ជា ។

សព្វកិច្ចកត្តោបទានំ ទី ៣

(៨) ឧបាសេយ្យត្រេលោកនាយក ទ្រង់រត្នៈរឿងដូច
 ក្នុងកណ៌កា ទ្រង់ត្រូវដូចឈើប្រាប់ទ្រង់ ក្នុងប្រាសដូចឆ្កែក្រក
 ពុំទាន់ដូចផ្កាបន្ទោរព្រំភាស ។ ព្រះអង្គមិនខ្វះ មិនកក់
 ស្កុត ដូចកេសរាជសីហ៍ជាស្លាប់ច្រើន ទ្រង់ប្រកាសឲ្យតម្កល់
 ញាណ ទ្រង់ញ៉ាំញីឲ្យក្បាលរឹង ។ ទ្រង់ស្រង់ឲ្យសក្ការណា
 នេះ ទ្រង់ផ្តាច់បង្គំសេចក្តីសង្ស័យ ចង់អស់មិនខ្វះដូចស្កុត
 ច្រើន ។ ឧបាសេយ្យ អ្នកទ្រង់ស្រង់ ធិន្តស្បែក
 មានចិត្តទ្រង់ មានក្បាយ ។ បានកាន់យកឲ្យសំពត់សម្បក
 ឈើ ទៅប្រាសទៀបបាទមូល ។ បានយកក្នុងក្បាលទៅ
 លាបប្រាសជាគគ លុះលាបប្រាសម្តងហើយ បានសរសើរ
 ព្រះលោកនាយក ដូច្នេះថា

ចក្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គទ្រង់ស្រង់ឲ្យសក្ការណា
 នេះ ទ្រង់បានឆ្លងឲ្យយេនចិ ទ្រង់ធ្វើញាណដ៏ប្រសើរ
 ឧត្តម ឲ្យក្លាយយកក្នុង ធិញាណ ។ ព្រះអង្គញ៉ាំងធម្មចក្រ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោក ទ្រង់ញ៉ាំញីឲ្យក្បាលរឹង ជាបុគ្គល
 ប្រសើរ ទ្រង់ឈ្នះសង្រ្គាម ទ្រង់ញ៉ាំងធិន្តស្បែកច្រើន

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ចហាសមុទ្ធេ ឧទ្ទិវ វេលន្តម្ហិ បកិដ្ឋតិ
 តថេវ តវ ញ្ញាណស្មី សព្វនិដ្ឋិ បកិដ្ឋតិ ។
 សុខុមន្តិកជាលាងិ សាម្មិ សម្មតាងិ តេ
 អន្តោជាលិកតា ចាណា មីឡិកា ហោន្ណិ តាវនេ ។
 តថេវ តិក្ខិយោ លោកេ ឧទ្ទិក សម្មវិនិស្សិតា^(១)
 អន្តោញ្ញាណវេ កុយ្ហិ ចវិវត្តនិ វាវិស ។
 បតិដ្ឋាវ វុយ្ហិកំ ឱយេ កុញ្ញា ឆាថា អតទ្ធនិ
 កយន្តិកាងិ សវណោ ឧត្តត្ថនិ បរាយេនោ ។
 ឯកច្ឆរេ^(២) អសនិសោ ចេត្តាកុណសញ្ញតោ^(៣)
 ចញ្ញាវ ឃុត្តចាតោ ៤^(៤) វសិ កាដិ កុណាលាយោ^(៥) ។

១ ឧ. ឧត្តសព្វវិនិស្សិតា ។ ២ ឧ. ឯកច្ឆរេ ។ ៣ ឧ. ចេត្តាកុណសញ្ញាយោនិ វាយនិ ។
 ៤ ឧ. អសោ ឧសោ ឧសោនិ វិស្សនិ ។ ៥ ឧ. ឯកត្ថយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាជ

ចិដ្ឋិតាំងស្រីបេត្តាយ ក្នុងញ្ញាណរបស់ព្រះអង្គ ច្រៀងដូច
 លេកកងមហាសមុទ្រ រមែងបែកបាក់ ក្នុងទីបំផុតប្រាំង ។
 សំណាញ់នៃព្រះត្រីជ័យ្ហិត ដែលគេបង់ចុះក្នុងស្រះ ក្នុង
 សត្វទាំងនោះ ដែលកាំងនៅក្នុងសំណាញ់ គ្រោះគេចៀត
 ចៀន ក្នុងទន្លេនោះ យ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះអង្គនិរុទ្ធក
 ក្នុងអង្គវិញ្ញាណក ជាមុនស្រូវភ្លើង ប្រាសចាកសព្វៈ
 រមែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងក្នុង នៃញ្ញាណដ៏ប្រសើររបស់ព្រះ
 អង្គ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះអង្គជាទីរឹង របស់ពួកជន
 ដែលផតដៅវាង្ស ដូចជាពួកមនុស្ស ដែលជាទីពឹងទៅលើពួក
 ជន ដែលហែលលិចលង់ក្នុងអង្គ ព្រះអង្គជាទីរឹងរបស់
 សត្វ ដែលបិទនៅក្នុងក្របី ជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ នៃ
 ពួកសត្វដែលត្រូវការ ក្នុងការរួចចាកពីលេស ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាច់ទៅនៃមួយអង្គឯង កេចខ្លួនស្មើគ្នា ទ្រង់ច្រកប
 ដោយមេត្តាចំណែក ទ្រង់ទានប្រាជ្ញា ទ្រង់ច្រកបក្នុងការ
 លះ ទ្រង់ស្តាប់ជំនាញ ទ្រង់នឹងដឹង ជាលំនៅនៃគុណ ។

និយមន័យ ពាក្យក្នុងកថាខណ្ឌ

ដំរើ វិភក្តសង្ខារោ អនោក្ខោ អកតំកាដិ
 តុស្ស័តោ វន្តនោសោសិ ធិដ្ឋនោ សំយោកោ សុចិ។
 សង្ខាតិកោ កតមនោ(១) តេវិជ្ជាសិ កវន្តកោ
 សីហតិកោ ធម្មកុ តតត្ថោ ហិវាស្សកោ(២)។
 ការកោ ក្វំ យថា ធារា(៣) ធិដិស្សោ សការកោ
 អសម្ពិកោ យថា សីហោ កជរាជារ ធម្មតោ ។
 ដោមេត្វា នសកាដាហិ មទុមុត្តរំ មហាមុធិ
 វន្តិត្វា សត្តនោ ចារោ តុល្លិ អដ្ឋាសហំ តតា ។
 មទុមុត្តរោ លោកវន្ត អាហុតិធិ មជ្ជិក្កហោ
 កិក្កុសង្ស័ មិកោ សត្តា ឥនា តាដា អភាសដិ ។
 យោ មេ សីលត្វា ធម្មត្វា ធម្មត្វា មិ មក្កត្វយិ
 តតហំ កក្កត្វយិ ស្សនំ សុណាជ មម ភាសកោ ។

១ ម សង្ខាតិកោ ធម្មត្វា មិ ធម្មត្វា ។ ២ ម. ហិវាស្សកោ ។ ៣ ម. ធារោ ។

សព្វកថាខណ្ឌកថា ទី ៣

ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រាសចាកការវិនិច្ឆ័យ មិនញាប់ញ័រ
 មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ទ្រង់មានសេចក្តីសន្តោស មាន
 គោលៈត្រូវបានហើយ ព្រះអង្គមិនមានមន្ទិល ទ្រង់សង្រួម
 ស្លាកបាត ។ ព្រះអង្គក្នុងនូវកិលេសជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់
 មានសេចក្តីស្រវឹងក្នុងហើយ ទ្រង់មានវិជ្ជា ឆ ទ្រង់ដល់នូវ
 ចិត្តផុតខកល ទ្រង់ក្នុងនូវធម៌ជាវិនិច្ឆ័យ មានព្រះច័យច្បងក្នុង
 ធម៌ ទ្រង់ផ្សាយសេចក្តីចម្រើន ទ្រង់ហេតុសម្រេចយោជន៍ ។
 ព្រះអង្គជាអ្នកចម្រើនក្នុងសត្វដូចសំដៅ ទ្រង់ធ្វើនូវសេចក្តីចម្រើន
 ចម្រើនដូចកំណប់ទ្រព្យ ទ្រង់មិនខ្វះខាតដល់សិល្បៈ កុំខាន
 សោតដូចស្តេចដ៏វៃផលឃ្លៀនខ្លាំងហើយ ។ ខ្ញុំពុទ្ធសាសនាព្រះ
 មហាមុទី ព្រះតាមបទុមនេះដោយគាថាទាំង ១១ ហើយថ្វាយ
 មង្គលព្រះបាទព្រះសាស្តា បូជន៍រាជស្រីមង្គលកាលនោះ ។
 ព្រះរាជាកិច្ចព្រះមាតាមទុមុត្តរៈ ទ្រង់គួរទទួលគ្រឿងចូរជា
 ទ្រង់ជាសាស្តា ប៉ុន្តែនៅក្នុងពួកកិក្ខុ ទ្រង់បានពោលនូវគាថា
 ទាំងនេះដោយ កុលបុត្រលោកសាសនាស្រីសីល ចញ្ញា ឆ័ត្តធម៌
 ចេសំអថាគត គតាគតនិស្សាសិកុលបុត្រនោះ អ្នកទាំង
 ខ្លួន ចូរទ្រង់ស្តាប់នូវភាសិតដែលគាថាគតនិស្សាសិកុលបុត្រ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ធម្មបទ

សង្ឃ កម្មសហស្សនិ ទេវលោកេ វេស្សតិ
 អញ្ញេ ទេវេភិកវិគ្គា វស្សវំ កាវយេស្សតិ ។
 សោ បដ្ឋា បព្វជិក្ខាន សុត្តន្តមូលេន បោជិតោ
 កោតមស្ស កកវតោ សាសនេ បព្វជិស្សតិ ។
 បព្វជិក្ខាន កាវយេន ចាមកម្មំ វិវដ្ឋិយ
 សត្វាសវេ ចវិញ្ញាយ ធិត្វាយេស្សតិធាសវេ ។
 យថា ន ខេយោ ជនយំ កច្យេតិ មេននំ វេទិ
 កថេវ ភ្នំ ឧហារិវ ធម្មេន កម្មយេ មមំ ។
 សីលក្ខ បញ្ញក្ខ ធម្មក្ខ ចវិគ្គា លោកាយកំ
 បត្តោម្ហំ បវមំ សន្តំ ធិត្វានំ បទមទុតំ ។
 អហោ ទ្វន ស កកវ ធិវំ តិជ្ជេយ្យ ធម្មតោ
 អញ្ញាតត្វ វិជានយ្យំ ចស្សយ្យំ អមតំ បទំ ។
 មយំ មេ បដ្ឋមា ជាតិ កវា សព្វេ សុត្វហតា
 សត្វាសវេ ចវិញ្ញាយ វិហរមំ អធាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ធម្មបទ

បុគ្គលនេះទីតាំងក្នុងលោក ទីតាំងជាប់គ្របសង្កត់ទៅ-
 ភាគខាង ទីតាំងស្រូវស្រោច គល់ ៦ ម៉ឺនកម្ម ១ ក្នុង
 កាលជាទាំងក្រោយមក កុលបុត្រនោះទីតាំងចេញបួស ត្រូវ
 កុសលមូលជាប់គ្រឿងហើយ ទីតាំងក្នុងសាសនា ខែត្រ
 គោតមមានព្រះភាគ ១ លុះបួសហើយ បានវៀរចង់ផ្លូវបុ-
 កម្មដោយកាយ កំណត់ជីវិតផ្លូវកាសវេចមិច្ឆាភ័ក្ត្រ ជាអ្នកមិន
 មានកាសវេ ទីតាំងបិក្ខាន ។

មេឃកាលកំទេ ធ្វើផែនដីនេះឡើង្គត យ៉ាងណាមិញ
 បដិគ្រព្រមហារិវៈ ព្រះភេត្ត្រង់ច្រង់ច្រង់ច្រង់ដោយធម៌ កំ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្ញុំព្រះភេត្ត្រសរសើរឲ្យសីល បញ្ញា ទីតាំងមិច្ឆា
 ព្រះលោកនាម ជាអ្នកដល់ផ្លូវព្រះចិត្តាន ជាទីស្របដ៏ព្រំលង
 ជាបទមិនយៀងយ្វាត ។ ធ្វើអ្នកចង្អុល ព្រះធានព្រះភាគភេត្ត្រ
 នោះ ទ្រង់មានចក្ខុ ទីតាំងនៅគល់កាលយូរ ភាគអញ្ញាត្តិ
 បានជីវិតផ្លូវធម៌ដែលមិនមានជីវិតផង ទីតាំងយើងឲ្យអមកប
 ផង ។ នេះជាបដ្ឋមាជាតិរបស់ខ្ញុំ ភពតាំងក្នុង ខ្ញុំជក្ខវាល
 ហើយ ខ្ញុំកំណត់ជីវិតផ្លូវកាសវេចមិច្ឆាភ័ក្ត្រ ជាអ្នកមិនមាន កាសវេ ។

បទដ្ឋ មុតុយកត្តោបទានំ

សតសហស្សឥតោ កាឃ្យ យំ ពុទ្ធនិវេទនំ យំ
 មុត្តតិ ធាតិជាធាមិ កត្តនាយ ឥទ្ធិ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាចិកា មឃ្ហំ ភវិ សទ្ធេ សទ្ធិហតា
 សទ្ធិសា ធម៌កុណា ធម៌ធានិ ចុនត្តរោ ។
 ស្វាភតិ វេទ មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សទ្ធិកោ
 តិស្សេន វិជ្ជា អនុជ្ជតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 មជ្ជិមគ្គំ ធម៌ស្សេន វិហារក្កាចិ ត មជ្ជិម
 ធម្មកិញ្ញា សទ្ធិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ កាយស្វា សទ្ធិកត្តកោ ថេរោ ឥតា
 កថាយោ អកាសិក្កាតិ ។

សព្វកិច្ចស្ស អបទានំ សទ្ធិ ។

បទដ្ឋ មុតុយកត្តោបទានំ

(៧២) សិទ្ធិយោ ននិយោ តិវេ សុកកោ អស្សោ មម
 តត្ថ វិទេមហំ សិស្សេ ឥតិហាសិ សលកុណំ ។

មុតុយកត្តោបទានំ ទី ២

ក្នុងកម្មវិធីនេះ សេន ឥតិកម្មនេះ ត្រូវបានបញ្ចប់ដោយខ្ញុំសរសើរ
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ ទេដោយសារតែការសរសើរ ។
 កិលេសតាំងឡើង ខ្ញុំជឿថាបានហើយ កតតាំងអស់ ខ្ញុំជឿ
 បានហើយ កាស៊ីតាំងអស់របស់ខ្ញុំអស់ហើយ ឥឡូវ
 នេះ កតធម៌មិនបានឡើយ ។ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងស្ថាន
 ណាក៏ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសំប៉ា វិជ្ជា ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 ភាសនាខ្មែរព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើចប់ហើយ ។ ចរិតសម្តីទា ២
 វិទេក ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ជូនហើយ ។

បានឮថា ព្រះសព្វកិច្ចក៏គួរ មានការយុ បានសម្តែងទូរគាត់
 តាំងនេះ ដោយព្រះការជូន ។

ចប់ សព្វកិច្ចកត្តោបទានំ ។

មុតុយកត្តោបទានំ ទី ២

(៧២) កស្រមមេសាណាមសំខ្ញុំ ជាងបានស្តាប់នាយ
 ហើយ ទៀបនោះទន្លេឈ្មោះសិទ្ធិ ខ្ញុំបានឱ្យពួកសិស្ស រៀន
 អក្ខរិយភាសា ព្រមទាំងលក្ខណៈ ក្នុងកស្រមនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឧត្តកាខា វិធិតា ភេ សោតុកាខា សុសាសនំ
 ឧប្បត្តេ ខាវចិប្បត្តា សិទ្ធក្ខុលេ វសន្តិ ភេ ។
 ឧប្បនាគមនេ ខេវ លក្ខណេសុ ច កោវិទា
 ឧត្តមត្ថំ តាវសន្តា វសន្តិ ចវិនេ តតា ។
 សុខេវោ ឆាម សន្តុត្វា លោកេ ឧប្បជ្ឈំ ភាវិនេ
 អន្តកំ អនុកម្មន្តោ ឧបេកញ្ចំ វិហាយកោ ។
 ឧបាគតំ មហារីកំ សុខេនំ លោកេហាយកំ
 តិណសន្តារកំ កត្វា លោកេជេដ្ឋស្សនាសហំ
 បវនាតោ ឧត្ថំ កយ្ហ តុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ ។
 សន្តុត្វា បរិកុញ្ញិតា ឥនំ វិនិច្ឆ័យ ។
 យោ ភិ អនាសិ ឧត្ថំ ខេ ធម្មេវោ សេហំ មាណិកិ
 ភមហំ កក្កុយិស្សនិ សុណាជ មម ភាសតោ ។
 ឥនំវា មនុស្សេនេ តិណសន្តារកេន ច
 តិសកម្មសហស្សនិ ធម្មេវោកេ វិនិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ពួកសិស្សខ្ញុំ ទាំងអម្បាលនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាឱ្យធម៌ ជាអ្នក
 ប្រាថ្នាឱ្យស្តាប់ ឱ្យពាក្យប្រៀនប្រដៅដ៏ល្អ ជាអ្នកដល់ឱ្យ
 បានក្នុងឧប្បន្នធម៌ ខ្ញុំបានឱ្យនោះហើយ ពួកសិស្សទាំងនោះ
 ទៅវិញរដ្ឋទេសសិទ្ធិ ។ ក្នុងកាលនោះ ពួកសិស្សដែល
 ល្បាសក្នុងការកើតនឹងជំនឿមកផង ក្នុងលក្ខណៈផង ស្វែង
 រកនូវប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខ ទៅក្នុងព្រៃធំ ។ កាលនោះឯង ព្រា
 សម្ពុទ្ធត្រឆោមសុខេនៈ ច្រើនកើតឡើងក្នុងលោក ច្រើនជាអ្នក
 ដឹកនាំពួកសត្វ អនុគ្រោះយើងខ្ញុំ បានស្តាប់ចូលមកដឹងខ្ញុំ ។
 ខ្ញុំបានឃើញព្រះសុខេនៈ ជាលោកនាយក បានឆ្ងាយមក
 ស្តាប់ចូលមកដល់ហើយ ក៏ធ្វើកម្រាសស្មៅ ថ្វាយព្រះលោក-
 ជេដ្ឋ ខ្ញុំយកទឹកយ៉កក្នុងព្រៃធំ មកថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។
 ព្រះសម្ពុទ្ធច្រើនសោយ ហើយសម្តែងនូវព្រះពុទ្ធដ៏ការខា
 ង កុលបុត្រណា ជ្រេថ្លាបានថ្វាយទឹកយ៉កនោះ ដល់ភព-
 ភពដោយជ័យជំនះ គឺជាអ្នកនឹងសរសើរនូវកុលបុត្រនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ពាក្យថាអត ដែលនឹងសម្តែង
 ចុះ ។ ដោយអំណោយទឹកយ៉កនោះផង ដោយកម្រាសស្មៅនេះ
 ផង បុរសនេះនឹងរីករាយក្នុងខេត្តលោក អស់ ៣ ម៉ឺនកញ្ចប់ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ឧបាយកលកថា

តិសកក្សសហស្សធម៌ ឱក្ខាណកុលសង្ករោ
 កោតោ ទាម ទាមេន សក្ខា លោកោ កវិស្សតិ ។
 កស្សនាធម្មសុដានោ ឱសោ ធម្មនិម្មិតោ
 សក្ខាសវេ បរិក្ខាយ និព្វាយស្សតិទាសវេ ។
 លោកោ វិទាគន្ធា មាតុកុច្ឆិក្ខនាគោ
 អនុវស្សោ បរិស្សិត ធានយំ ឧបុតា មហិ ។
 មម និក្ខន្ធមន្តិ កុច្ឆិយា(១)ឧ សុទ្ធករ
 កក្រមិ អនុវស្សោ មេ វស្សតេ និព្វតាសិកំ ។
 អតាម អភិទិក្ខន្ធ ចត្វជី អនតារិយំ
 លាភី អនុស្ស ធានស្ស ឧបុតានស្សនំ ជលំ ។
 សក្ខកាមសមិទ្ធាហិ កវិទា លោមាទុសេ
 កេនេវ ឧបុតានេន បរិក្ខន្ធិ អាសវក្ខយំ ។

វជ្ជន្តិ លោកោ តត្ថវត្ថុលេ តិលោ
 សុច្ឆន្តិកោ ធរណីវុទោ វច្ឆនេសេ(១)
 សុត្តោ យេវ មណ្ឌបុត្តាម្ពលកោ
 វសាមិ និព្វំ សុទ្ធិកោ អនាសវោ ។

១ ឧ.សព្វន្ត ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ឧបាយកលកថា ទំ ៤

កន្លងទៅ ឲ្យ មុនកប្បទៀត ព្រះសាស្តាព្រះនាមាភាគម ជ្រង
 សម្ពុតក្នុងប្រក្ខណ៍ឧបាយកល ដឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។
 ឯចុះសោះ នឹងជាអ្នកទទួលមតិ ក្នុងតមិចស្សព្រះសាស្តា
 អង្គនោះ ជាទេសវេលាធម៌និម្មិតហើយ កំណត់ដឹងខ្លួនភាសា
 ទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនមានភាសា ដឹងបរិវេណ ។

ខ្ញុំច្បាប់ចាកទៅលោក មកបរិវេណនា ក្នុងមនុស្ស
 លោកនេះ ធ្វើនិទ្ទេសយ៉ាងណា ក្របខ័ណ្ឌនៃធម៌ដោយទឹក
 យំ ។ ក្នុងលោកដែលខ្ញុំប្រសូតចេញមក ធ្វើនិទ្ទេសយ៉ាងណា
 ចង្អុលចាកខ្ញុំ អស់កាលជាដំបូង ក្នុងទីនោះ (ដូចជាគេចាក់
 ទឹក) កំណត់ ដែលដឹង គេចង់បានដោយក្រ ។ ខ្ញុំបានចេញ
 ចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ជាអ្នកបានបាយទឹក ជាប្រក្រតី នេះ
 ជាផលនៃទានទឹកយំ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងទេវលោក ដឹងមនុស្ស
 លោក ជាអ្នកបានសម្រេចផុតសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់ប្រការ ជាអ្នក
 ដល់ខ្លួនមិនជាគ្រឿងអស់ភាសា ដោយទានទឹកយំនោះឯង ។
 កាលធ្វើនិទ្ទេសចេញ កាលស្ស(ដុះ) កំណត់ ៤ ឆ្នាំ
 កាលដើមរោងលើប្រថពី ជាទីស្រាបជ្រានោះ មានក្តា
 វិកល ខ្ញុំមិនមានភាសា ដល់ខ្លួនសេចក្តីសុខជាដំបូង
 នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ទៀបគល់រោង ជាមណ្ឌល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មជ្ឈេ មជ្ឈិ កវា អស្ស យេ កវេ សមគំក្កាមី(១)
 អជ្ជ មេ អាសវា មីណា ធម្មិណាធិ បុណ្ណវេ ។
 តិសកាប្បសហស្សម្ហិ យំ នាធម្មនិ កតា
 ទុក្ខតិ ហកិជាហមិ ឧបុណាសន្តិទំ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាធិកា មជ្ឈិ កវា សទ្ធេ សម្មហកា
 សទ្ធាសវា បរិស្ថិណា ធម្មិណាធិ បុណ្ណវេ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ទុទ្ធស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតិ ទុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចជិសម្ហិទា ធម្មស្សោ វិមោក្ខាមំ ច អជ្ជមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកាតា កាតិ ទុទ្ធស្ស សាសនម្ហិ ។
 ភត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា មនុណយតោ ជេរោ វេរោ
 តាជាយោ អភាសិក្ខាតិ ។

ចុត្តយកន្តោធម្ម អបទានំ សម្ពុំ ។

១ ឧ. ហេ. វរុណ ចក្ខុយុទ្ធិ វិស្សាតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានកម្មន៍បដិ នូវកតតាំងឡាយ ដែលជាគណកុស្តបច្ចុប្បន្ន
 របស់ខ្ញុំ ក្នុងវិច្ឆារេ គាសវិចេសន៍របស់ខ្ញុំស្រាប់ហើយ ឥឡូវនេះ
 កតច្នៃ មិនមានទៀតឡើយ ។ ក្នុងកប្បទិ ពា មុន ឥត
 កប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឱ្យទាន ខ្ញុំ
 មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាដែលខែនានាទំកយំ ។ កិលេស
 តាំងឡាយ ខ្ញុំបានផុតចោលហើយ កតតាំងអស់ ខ្ញុំបាន
 ជកចោលហើយ គាសវិចេសន៍របស់ខ្ញុំ គាសវិចេសន៍ហើយ
 ឥឡូវនេះ កតច្នៃមិនមានទៀតឡើយ ។ ឧ វិណិវិដែលខ្ញុំ
 មកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ថ្នាំ វិជ្ជា ពា ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 ចជិសម្ហិទា ២ វិចារក្ខ ៥ ធិតិកកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិចត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមគ្គនាយកភ្នេរ មានកាយ បានសម្រួលផ្លូវដាច់
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចុត្តយកន្តោធម្ម ។

បញ្ចម៌ បទុមក្ខជាតារិកត្ថេរាបទានំ

(៧៩) មិយនស្សី នាម កកក សយន្ត លោកនាយកោ
 វិរកកោនោ សម្ពុត្តោ សមាធិកុសលោ ឌុនិ ។
 វិសណ្ណំ សមោកយ្ហ មិយនស្សី មហាឌុនិ
 មិសុក្ខលំ ចតុវិគា ធិសិទិ បុរិសុក្ខនោ ។
 មិកលុត្តោ បុរ អាសិ ឥវិន កាននេ អហំ
 មសនំ មិកមេសនោ អាហិណ្ណាមិ អហំ តតា ។
 តតុទ្ធសាសិ សម្ពុទ្ធំ ឱយភិណ្ឌំ អនាសរិ
 បុច្ឆិកំ សាលកជិវ សតរិសិវ ឧក្ខតំ ។
 ធិស្វាធាហំ នេវនេវ មិយនស្សី មហាយសិ
 ជាតសិវ សមោកយ្ហ មនុមិ អាហារី តតា ។
 អាហារិក្ខាន មនុមិ សត្តចត្ថំ មនោវតិ
 ក្សជាតារិ កាវិក្ខាន តានយិ មនុមេនហំ ។

បទុមក្ខជាតារិកត្ថេរាបទានំ ទី ៥

(៨០) ព្រះគវន្តសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមចិយទស្សី ទ្រង់ក្រាស់
 ដឹងឯង ទ្រង់ជាតាយកវនសក្កលោក ទ្រង់ប្រាជ្ញាខ្លះសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ ជាអ្នកប្រាជ្ញជ្រួញវិជ្ជាសក្តិសមាធិ ។ ព្រះមហា-
 មុនី ព្រះនាមចិយទស្សី ជាបុរសខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់ចូលទៅកាន់
 ដង្ហិត្រ ទ្រង់ក្រាលនូវចិវិច័យសុក្ខល ហើយគង់នៅហើយ ។
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបាទកើតជាព្រានម្រឹក ខ្ញុំកំពុងមើរស្វែង
 រកម្រឹកកាន់ ក្នុងព្រៃធំ ។ ខ្ញុំបាទឃើញ ក្នុងព្រៃនោះ នូវ
 ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រង់នូវឈ្មោះ មិនមានកាសវៈ ដូចដើម
 សាលកដ៏ត្រឹក្សទាន់ដាក់ ឬដូចព្រះភាគិក្សវិជ្ជារាជ្យន៍ ។
 លុះខ្ញុំឃើញ នូវព្រះចិយទស្សីសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានយសច្រើន
 ជាទៅភាគខ្លះទៅតា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកំពុងកាន់ជាស្រះ
 ហើយបេរដ្ឋាឈូក ។ ខ្ញុំបាទនាំយកដ្ឋាឈូក ជាទីរីករាយ
 នៃមិត្ត ហើយធ្វើនូវក្រដាសស្ពាន ប្រក់ដោយដ្ឋាឈូក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាថ

អនុកម្មកោ កាវណ្ឌកោ ចិយទស្សី មហាបុរិ
 សត្ត វត្តិទ្ធិវេ ពុទ្ធា ក្នុងភារេ វសី ជិវោ ។
 បុរិសំ ធម្មយុគោ ទេវោ ធានយី អហំ
 មញ្ញសី មក្កហេត្វោ អដ្ឋាសី កាវនេ អហំ ។
 វុដ្ឋហិត្វា សមាធិត្តា ចិយទស្សី មហាបុរិ
 ធិសា អនុវិលោកេន្តោ ធិសីធិ លោកនាយកោ ។
 ភោតា សុទស្សនោ នាម ឧបដ្ឋាកោ មហិទ្ធិកោ
 ចិត្តមញ្ញាយ ពុទ្ធស្ស ចិយទស្សីស្ស សត្តុនោ ។
 អសីតិយា សហស្សេហិ ភិក្ខុហិ មរិកវិកោ
 វនន្តេ សុខនាសីទំ ឧបេសិ លោកនាយកោ ។
 យាវតា វនសណ្ឋិតិ អធិវត្តា ម ទេវតា
 ពុទ្ធស្ស ចិត្តមញ្ញាយ សទ្ធ សន្និបត្តិ ភោតា ។
 សមាគមេសុ យក្ខេសុ កុក្កុលោ សមាគមេស
 ភិក្ខុសង្ឃេ ម សម្បត្តេ ភោតា សព្វាហិ ជិវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាថ

ព្រមហាមុនី ព្រនោមច័យទស្សី ជនស្រីសាធាសត្តុ ព្រង់
 ទានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រកបដោយករុណា ព្រង់គង់ក្នុង
 ក្នុងភាស្តោន អស់ វេយ្យាចំ វេយ្យា ។ ប្រកបដោយករុណា
 ចោលចេញ ហើយប្រកបដោយករុណា ប្រយោជន៍ករុណា ។
 ព្រមហាមុនី ព្រនោមច័យទស្សី ជាលោកនាយក ព្រង់
 ចេញអំពីសមាធិ ហើយគង់ប្រមើលមើលទិសទាំងឡាយ ។
 គ្រោះនាម ព្រះចៅយាយសុទស្សនៈ ជាបុគ្គលទានិកៈច្រើន
 បានជ្រាបព្រះទ័យនៃព្រះច័យទស្សី សត្តុ ជាសាស្តា ។
 ព្រះចៅនាម ទានកិច្ច ៨ មុខទានទាន ហើយចូលទៅ
 គាល់ព្រះលោកនាយក ដែលគង់ជាសុខ ក្នុងទីចម្កត់ព្រៃ ។
 ក្នុងកាលនោះ ទៅគាត់ឡាយ ទាំងអស់ ដែលនៅកា-
 ស្រីយក្នុងផងព្រៃ ទាំងចំនួន បានដឹងព្រះទ័យ នៃព្រះ
 សត្តុ ក៏មកប្រជុំគ្នា ។ កាលពួកយក្ស ពួកកុក្កុល ព្រម
 ទាំងពួកអារ្យ ទកប្រជុំគ្នាផង ក៏កុសល្យក៏បានមកដល់ព្រម
 ផង ទើបព្រះជនស្រី ព្រង់គ្រាស់ព្រះនាមទាំងឡាយថា

បញ្ចប់ ឧទុក្ខដ្ឋានវិសេស្យាបទ

យោ ចំ សត្តាហិ ចូរេសិ អារាសញ អាគាសេ មេ
 តម្ករំ កិក្ខុយិស្សមិ ឥន្ទណេ មម ភាសតោ ។
 ឥន្ទន្ទសំ សុធិប្បណំ កក្កិវំ សុច្ឆកាសិកំ
 ញាណេ កិក្ខុយិស្សមិ ឥន្ទណេ មម ភាសតោ ។
 ឧត្ថន្ទសាធិ កត្សរិ ទេវជ្ឈំ ករិស្សតិ
 ក្យដាកំ ព្រហ្មន្ទស្ស មនុស្សេ ធម៌ ធម៌ ។
 អាគាសេ ឆាយិស្សន្តិ បុព្វកក្កស្សន្តិ ផលំ
 ឧត្ថន្ទសេក្ខកក្កស្សនេ កក្កិវំ សំសរិស្សតិ ។
 តត្ថ បុប្ផមយំ ឡត្តំ អាគាសេ ឆាយិស្សតិ
 យថា មនុស្សេ កាយំ ឧបលិម្បតិ ។
 តថវិមស្ស ញាណម្ហំ កិលេសា ចោច្ចលិម្បនេ
 មនសា វិចិវដ្តតា ចត្វាវិវរណោ អយំ ។
 ចិត្តំ ជនេត្វា ធិក្ខន្ធធ្ធក អតារា ចត្វាស្សតិ
 តតោ បុប្ផមយំ ឡត្តំ ឆាយន្តិ ធិក្ខន្ធស្សតិ ។

បញ្ចប់ ឧទុក្ខដ្ឋានវិសេស្យាបទ ២

កុលបុត្រណាបាទប្បវត្តន៍ ៧ ថ្ងៃ ចាំបាច់
 អារាសដល់គោត្ត ។ នឹងសរសេរកុលបុត្រនោះ អ្នកចាំ-
 ឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ខ្ញុំភាសិត ដែលគោត្តនឹងសម្តែងចុះ ។
 គោត្តនឹងសម្តែងខ្ញុំតមិ ដ៏ល្អគ្រាល្មាស្រៀ ដែលបុគ្គល
 កម្រយល់ឃើញបានដោយងាយ ដែលគោត្តប្រកាសល្អ
 ហើយដោយញាណ អ្នកចាំឡាយចូរប្រុងស្តាប់ខ្ញុំភាសិត
 ដែលគោត្តនឹងសម្តែងចុះ ។ បុរសនោះនឹងបានគ្រប់គ្រង
 នៅក្នុងអស់ ១២ កម្ស ផ្ទះកំលូនដ៏ធំទូលាយ របស់ទេវតា
 នោះ គ្រប់ដោយផ្កាឈូក ។ ផ្កាឈូកចាំឡាយនឹងប៉ង
 ព្រជីភាគស នៅដល់ឧបត្ថម្ភ បុរសនោះនឹងក្តាលទៅ
 ប្រឡូកប្រឡំ ក្នុងកម្ស ១.២០០ ។ វិទានជាវិការវិទាន
 នឹងប៉ងនៅព្រជីភាគសនោះ ទឹកនឹងមិនដាច់ក្នុងស្វ័កឈូក
 យ៉ាងណា គិលេសចាំឡាយ នឹងមិនដាច់ ក្នុងញាណ
 របស់បុរសនោះ យ៉ាងនោះដែរ បុរសនោះ នឹងញ៉ាំងវិរាណៈ
 ចំន ៨ ឡឃ្លាតចាកចិត្ត ។ បុរសនោះ នឹងញ៉ាំងចិត្តឡ
 កើតក្នុងទុក្ខៈ ហើយចេញចាកមុខទៅចូល លំដាប់នោះ
 វិទានជាវិការវិទានដែលកំពុងប៉ង គឺនឹងចេញទៅកាន់ដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ស្រុតនិកាយស្ស ធម្មបទ

កុក្កុទ្ធលេ វសន្តស្ស	និចកស្ស សភីមតោ
គត្ត បុច្ឆមយំ ឡឌី	ឧត្តកេ ធារយំស្សតិ ។
ចិវំ ចិណ្ឌាចាកក្ខ	ចច្ចយំ សយនាសនំ
ននិក្ខា ក៏កុសង្សស្ស	និក្ខាយំស្សតិចាសវោ ។
ក្សជាតារាជ ធរិតេ(១)	ចត្វជំ អភិជិក្ខមំ
កុក្កុទ្ធលេ វសន្តិមិ	ក្សជាតារំ ធរិយតិ ។
ចិវេ ចិណ្ឌាចាកេ ច	ចេតនា មេ ន វិជ្ជតិ
បុញ្ញកម្មេន សីយុត្តោ	លភាមិ ធរិជិដ្ឋតិ ។
កណ្ឌាចាកោ អសង្កេយ្យា	កម្សកោដិ ពហុ មម
វិគ្គតា តេ អតិក្កន្ធា	សុមុត្តា លោកនាយកា ។
អន្តារសេ កម្សសតេ	មិយនស្សី ខិណយកោ
គមហំ មយិវុតាសិក្ខា	នមំ យេននី ឧបាគតោ ។
គមន្តសាមិ សមុទ្ធំ	អយោមំ ថាម ឧត្តមំ
គមហំ ឧបកន្ធាន	ចត្វជំ អនការិយំ ។

១ ឧ. យណ ។

សុត្តន្តបិដក ស្រុតនិកាយ ធម្មបទ

ភិក្ខុនារោ មានប្រាជ្ញា មានស្មារតី កាលនៅទៀបគល់រោង
 វិមានជាវិការវន្ត មិនមកប៉ាន់លើព្រះរាសក្ខតិច្ឆៈនារោ ។
 ភិក្ខុនារោ មិនឱ្យបង្ខំយន្តិច្ឆៈ បិណ្ឌបាត មិនចំរាស់គុណ្ឌ
 ដល់ភិក្ខុសង្ឃ ជាអ្នកមិនមានកាលវៈ ហើយមិនបរិច្ច្វាទ ។
 បុរសនារោ ចេញទៅកាន់បង្គំ ក្នុងដំណើរជាមួយមិនផ្សះ
 កំលួល ឯផ្សះកំលួលក៏ទ្រទ្រង់ប៉ាន់ភិក្ខុនារោ ដែលនៅទៀប
 គល់រោង ។

ចេតនាចេស្តំ មិនមានក្នុងចិវេ មិនចង្អៀតបិណ្ឌបាតទេ
 ខ្ញុំប្រកបដោយបុញ្ញកម្ម ទើបបាននូវការសម្រេច ។ ខ្ញុំមាន
 ជាតិកំណើត រាប់ដោយកាលនៃកម្សជាច្រើន ព្រះលោក-
 នាយកតាំងនារោ ទ្រង់មានព្រះហឫទ័យអុតស្រឡា មិនបាន
 កន្លងអុតទៅទេ ។ ក្នុងកថា ១.៨០០ ព្រះលោក-
 នាយក ព្រះនាមបិយនស្សី (ទ្រង់ត្រាស់ឡើង) ទើបខ្ញុំបាន
 មកបាច់កំណើតជាព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅរស់នៅព្រះគង្គ ។
 ឥឡូវនេះខ្ញុំឃើញព្រះភាវមសត្ថុ មានចក្ខុចក្ខុ ទ្រង់មិន
 ថោកខាច ខ្ញុំក៏ទៅរស់នៅព្រះគង្គ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

ចក្ខុវិស័យនៃការងារ

ឧត្តរស្វន្ធិ ក្រោម កុដ្ឋា សន្ធិ(១) ធម្មយោ ជិយោ
 កស្ស ធម្មិ សុណិទ្ធាន កត្តាភិ មហិ វេទិ ។
 កោសល្យោន សុទ្ធិ កោតិ សក្កបុត្តិ
 សព្វាសវ មរិញ្ញាយ វិហារមិ អនាសវេ ។
 អដ្ឋាសេ កប្បសតេ យំ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ
 ឧត្តរិ ធាតុជាតិ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ ធម្មិ ។
 កាលេសា ធាតុជាតិ ឧត្តរិ កវ សេ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ
 សព្វាសវ មរិញ្ញាយ ឧត្តរិ ធាតុជាតិ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ ។
 ស្វាតិ វេទ មេ កាសិ មេ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ សន្ធិក
 កិស្ស វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ សាសនំ ។
 មជ្ឈិមគ្គិយោ កតិស្ស វិហារក្ខម អដ្ឋិម
 ឧទ្ធចក្ខុវិយោ សន្ធិកតា កតិ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ សាសនំ ។
 កតិ សុទ្ធិ អាយស្ស ឧទ្ធចក្ខុវិយោ កាសិកា ឧទ្ធចក្ខុវិយោ
 កតា កាសិយោ អកាសិកា ឧទ្ធចក្ខុវិយោ ។

ចក្ខុវិស័យនៃការងារ ឧទ្ធចក្ខុវិយោ សន្ធិ ។

ចក្ខុវិស័យនៃការងារ ទី ២

ព្រះពុទ្ធជីវិត ទ្រង់ធ្វើឲ្យចំបង្កើនខ្លួន បានសម្បត្តិព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឲ្យស្ថាប័នមិលសំព្រះអង្គ ក៏បានដល់ស្ថាប័នបទ គឺព្រះ
 ចំនាត ជាសម្ពាសនា ។ ឲ្យបានញាតិព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិព្រះនាម
 គោតម ជាព្រះពុទ្ធវិសេស ឲ្យទ្រង់គ្រូគោតមហើយកំណត់
 ដីធ្លី ឲ្យកាសិវិស័យ ជាព្រះពុទ្ធវិសេស ។ ក្នុងកថា
 ទី ១.៨០០ ព្រោះហេតុដែលឲ្យបានឲ្យព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ ឲ្យមិន
 ដែលស្ថាប័នខ្លួន នេះជាស្ថាប័នពុទ្ធវិសេស ។ កាលសំណើ
 ឡើយ ឲ្យដកចេញហើយ ព្រះពុទ្ធវិសេស ឲ្យដកចេញហើយ
 កាសិវិស័យសំណើ ឲ្យសំណើហើយ ឲ្យសំណើ កតិ
 មិនមានទៀតឡើយ ។ ។ ដំណើរដែលមកក្នុងសំណាកនៃ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ ឲ្យស្ថាប័ន វិជ្ជា ឲ្យបានដល់ហើយ
 សាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ ឲ្យបានធ្វើហើយ ។ ចំណិត ៤
 វិជ្ជា ៨ មិនអភិញ្ញា ៦ នេះ ឲ្យបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ឲ្យបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុព្វមហាភិក្ខុ បាននាម បានសម្បត្តិ
 ឲ្យនាមតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

វិជ្ជា ពាក្យលក្ខណៈបទាន

(៩៦) បាមវន្តស្រូវទ្វិវេ សោភិតោ នាម ចតុតោ
 អស្សរោ សុភោ មយ្ហំ សភាសិស្សាហំ នាមិភោ ។
 មណ្ឌា ៥ ពហុ តត្ថ ធុត្ថិកា សិទ្ធិវិភា
 កម្មិដ្ឋា ៥ ពហុ តត្ថ ធម្មតា នាគកេតកា(១) ។
 ចិត្តុណ្ឌិយោ ពហុ តត្ថ ពណ៌មលកាមិ ៥
 ដាស្តកា អលាត្វ(២) ៥ ធុត្ថិកា ៥ ធុត្ថិកា ។
 អជ្ឈត្តា តេលុវ(៣)តត្ថ កាណិ នាតុល្លត្តកា(៤)
 មហានាមា ពហុ តត្ថ អដ្ឋនា ៥ បិយត្ថកា ។
 កោសុត្តា សលឡា ទីនា ទិក្រោតា ៥ កម្មិដ្ឋនា
 ឯធិសោ អស្សរោ មយ្ហំ សភាសិស្សាហំ ភហំ វសំ ។
 អនោមទិស្សី កកវា សយត្ថ លោកនាយកោ
 កវេសំ បដិសល្លាមំ មមស្សមំ ទនាកមិ ។

១ ឧ. ច្បង្កា ជីវិតិកា ។ ២ ឧ. អលាតិ ។ ៣ ឧ. អល្លាហ ពាសិកា ។
 ៤ ឧ. មណ្ឌុត្តិកា ។

ពាក្យលក្ខណៈបទាន ទី ៦

(៩៦) ភ្នំរាជ្យាសាភិតៈ នៅក្នុងវិជ្ជាពិភពនៃព្រហ្មមនាគ្គ
 កាស្រមរេស្សរេស្សំ ភិក្ខុភសិស្សរេស្សំកុសានិហេយ ។
 មណ្ឌបទានិក្ខបជាច្រើន ដើមរេស្សិក្ខានុភាវិក កំពាន
 ក្នុងវិភាវ ដើមទ្វិវេ ដើមច្បា ដើមទ្វិវេ ដើមវិចក កំពាន
 ក្នុងវិភាវ ជាច្រើន ដើមចង្កៀងច្រា ដើមតាច្រា ដើម
 កន្ទក្រព្រ ដើមពាក្យព្រាត វេស្សាភ ដើមស្វាយសមាសព្រា
 វិក កំពានក្នុងវិភាវ ជាច្រើន ដើមពាក្យស ដើមព្រៅ ដើម
 ចក ដើមក្របប្រុង កំពានក្នុងវិភាវ ដើមជន្ទាត្រៃ ដើម
 ក្រ្រង ដើមច្រើនក្នុង កំពានច្រើនក្នុងវិភាវ ។ ដើមស្រុលុ
 ដើមស្រល់ ដើមកង្កែប ដើមជ្រូក្រឹម ដើមត្រសាត់ (កំពាន
 ក្នុងវិភាវ) កាស្រមរេស្សរេស្សំព្រាតដយ៉ាងនេះ ខ្ញុំប្រមាថ
 ភិក្ខុភសិស្ស កំពានក្នុងកាស្រមរេស្សរេស្សំ ។ ព្រះបាទព្រះរាជព្រះ
 នាមអនាមទស្សី ជាសយម្ភុលាកនាយក ទ្រង់ស្វែងរក
 សម្រាប់ក្នុងសម្បុរ ស្តេចបានចូលមកកាន់កាស្រមរេស្សរេស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឧស្សង្គំ ធានី ធិស្វា អនោមមស្សី មហាយសោ
 សកាសនេ ធិសីធិត្វា ឥនា កថា អកាសថ ។
 យោ មេ អនាសិកេសជ្ជំ ព្យាធិញ្ច សឌយី ឧឧ
 តមហំ កិក្ខុយិស្សាមិ សុណាថ មឧ កាសតោ ។
 កឡសតសហស្សាធិ ធមេវលោកេ វមិស្សតិ
 វធិតេ ត្វិយេ តត្ថ ឆោធិស្សតិ សតា អយំ ។
 ឧទុស្សលោកមាតត្វា សុត្តន្តលេខ បោធិតោ
 សហស្សក្ខត្តំ វាជាមិ ឧត្តរត្តិ ភវិស្សតិ ។
 មក្ខបញ្ញាសកាឡត្តិ អនោមិ វាម ទត្តិយោ
 បាតុរន្តោ វិជិតាវី ជន្ធិមស្ស(១)ឥស្សរោ ។
 សត្តរតនសម្បន្នោ ឧត្តរត្តិ មហាឡលោ
 តាវត្តិសេហិ ទោរោត្វា ឥស្សរី កាវយិស្សតិ ។
 ធមេវតោ ឧទុស្សា វា អប្បពាតោ ភវិស្សតិ
 បរិធាហំ វិវដ្តេត្វា ព្យាធិ លោកេ ភវិស្សតិ ។

១ ម. ធម្មនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ព្រាហ្មណេមស្សី មាឈសាច្រឹម ទ្រង់យើងសម្មាសម្ពុទ្ធក្រវល់
 ក្រវល់ស្ងប់រង្ស៊ីហើយ ទ្រង់ឥតលើកសនៈ ចេស្រែ
 អង្គ រួចទ្រង់ពោលនូវភាពចាំធីនេះថា បុរសណា បាន
 ច្រានធម្មសង្គ្រោះ ដល់គាត់ធម៌ផង បានរង្ស៊ីព្យាបាល
 គាត់ធម៌ផង គាត់ធម៌ផងសរសើរបុរសនោះ ដូចតាំងឲ្យយ
 ចូរស្តាប់ភាសិត ដែលគាត់ធម៌ផងសម្តែងចុះ ។ បុរសនេះ
 ចំណីក្រអុកក្នុងទេវលោក អស់មួយសែនកថា ចំណីកិច្ច
 ក្នុងការប្រគំនុំក្នុងទេវលោកនោះ សព្វកាល ។ លុះត្រឡប់
 មកកាន់ធម្មសូន្យលោកវិញ ត្រូវកុសលមូលជាសំនៀង ចំណី
 បានជាស្លេចច្រកត្តិ អស់មួយគាត់ផង ។ ក្នុងកថា ៩៨
 បុរសនេះចំណីបានកើតជាត្រាសាយពជ្យ ព្រះនាមអនាមិ
 ជាតិក្នុងក្នុងចំណី ជាតិលើវិសេស ឈ្មោះសង្គ្រាម មានសមុទ្រ
 ចាំ ២ ជាទីបំផុត ។ ចំណីបានជាស្លេចច្រកត្តិ បរិច្ចលិ
 ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ញ៉ាំងទៅក្នុងក្នុង
 តាវត្តិវិទ្យាម្រឹក ហើយនឹងសាយនូវឥស្សរាគ ។ បុរស
 នេះ បានចំណីកើតជាទេវតាភិ ជាឧទុស្សត្តិ ចំណីមិនមានភាព
 ដឹងរឿបន់ឲ្យព្យាធិ ជាគ្រឿងក្លែងក្លាយ ក្នុងលោក ។

ឆ្នាំ ពុទ្ធសករាជ ២៥១៦

អចរិយេយ្យេ វគោ កថេ ឱក្កា កកុលសន្តរោ
 គោតមោ នាម នាមេន សន្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេស្ត នាយោនោ ឱវសោ ធម្មនិម្មិតោ
 សព្វាសថេ បរិញ្ញាយ និព្វាយិស្សតិពាសវោ ។
 កាលេស ឈាចយិទ្ធាន តណ្ហាសោតិ ភវិស្សតិ
 តណ្ហាលោ នាម នាមេន ហោស្សតិ សន្តសាវកោ ។
 ឥធិ សត្វំ អភិញ្ញាយ គោតមោ សក្យបុត្តរោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ និស័ទិទ្ធា ឯតនេត្តេ បរេស្សតិ ។
 អនោមនស្សំ កតវា សយេត្ត លោកេនាយកោ
 វិវេកេនុលោកេនោ មមស្សមំ ឧបាភមិ ។
 ឧបាភតិ មហារី សព្វញ្ញំ លោកេនាយកំ
 សព្វាសថេន តថេសី ចសន្តោ សេហិ ពាណិភិ ។

ពុទ្ធសករាជ ២៥១៦

ក្នុងកម្មប្រមាណមិនបាន អំពីកម្មនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាម
 គោតម ទ្រង់នឹងសម្តែងក្នុងក្របខណ្ឌស្តេចតណ្ហា ទ្រង់ត្រាស់
 ឡើងក្នុងលោក ។ ឯបុរសនេះ នឹងបានជាអ្នកទទួលនូវមគ្គ
 ក្នុងចម្រើនប្រសាស្តាននោះ ជាសេសដែលមិនមិនហើយ
 ហើយកំណត់ដឹងអស់រូបរាងនោះ ជាអ្នកមិនមានការរំខាន
 ចរិទ្ធិព្រះ ។ បុរសនេះ នឹងផុតនូវកិលេសទាំងឡាយ ហើយ
 ទ្រង់នូវរឿងនៃតណ្ហា នឹងបានជាសាវ័កនៃព្រះសាស្តា ឈ្មោះ
 ពកុលៈ ។ ព្រះនាមព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ជាសក្យប្រ-
 សើ ទ្រង់បានប្រោសនូវដំណើរទាំងអស់នេះ ទ្រង់នឹងក្នុងភូមិ
 ភិក្ខុ នឹងនាំចក្ខុវិស័យក្នុងទីដាច់ឆ្នោះ ។ ព្រះនាមព្រះភាគ
 ព្រះនាមគោតមទស្សី ជាសយម្ពុ លោកនាយក ទ្រង់ប្រមើល
 មើលសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ គឺបានស្តេចចូលមកក្រាប លេស
 ខ្ញុំ ។ លុះព្រះសព្វញ្ញ ជាលោកនាយក ទ្រង់មានព្យាយាម
 ស្តេចចូលមកដល់ហើយ ខ្ញុំក៏ជ្រុះថ្លាបានញ៉ាំងព្រះអង្គឱ្យនាង
 ត្រែកស្តាប់ស្តាប់ ដោយសេចក្តីពន្យល់ ដោយសេចក្តីទូល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាថ

តស្ស មេ សុកាតំ កាត្មំ សុខេត្តំ ពិជសម្បជាន
 ទេវេតុំ ឆេវ សក្កាមិ ភណ ហំ សុកាតំ មម ។
 លាភា មម សុលទ្ធិមេ យោហិ អន្តក្ខំ ឆាយកំ
 ភេន កង្ការសេសេន ចត្តាម្ពំ អនលំ ចជំ ។
 សទ្ធមេតំ អភិញ្ញាយ កោតោ សក្យបុត្តកេ
 ភិក្ខុសង្ឃេ ឯសីនិទ្វា ឯតនក្កេ វេចេសំ មំ ។
 អចរិមេយ្យេ វេតា កេយ្យេ យំ កង្កមករំ ភណ
 ទុក្ខតិ ឆាភិជាឆាមិ កេសជ្ជស្ស វេនំ ជលំ ។
 កិលេសា ឆាយិកា មយ្ហំ ភវិ សុត្វេ សម្មហតា
 សព្វាសវំ ឆរិក្ខុណា ឯត្ថិនាឯ ចុនត្ថកេ ។
 ស្វាកតំ វេត មេ អាសំ មម ឡុទ្ធស្ស សន្និកោ
 វិសេន្ត វិជ្ជា អនុច្ឆក្កា កាតំ ឡុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាថ

ខ្ញុំនោះបានធ្វើអំពីល្អហើយ ចំពោះបុព្វករណីល្អ ខ្ញុំមិនអាច
 ញ៉ាំងអំពីដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ក្នុងកាលនោះ ឱ្យអស់ទៅបាន
 ព្រោះការដែលត្រូវដោយតួផ ។ ខ្ញុំឈ្មោះថាមានលាភ អន្ត-
 កាលជាមនុស្ស ឈ្មោះថាខ្ញុំបានល្អហើយ គួរឲ្យខ្ញុំបានឃើញ
 ត្រូវនាយក ខ្ញុំក៏បានដល់ស្លាប់អស់ប្រទេសនោះ ដោយសំ-
 ណាល់នៃកម្មនោះឯង ។ ព្រះនាមមហាសក្យវេទីប្រសាទ ទ្រង់
 បានជ្រាបដំណឹងនោះឯង ទ្រង់នឹងក្នុងភក្តីកុំ ហើយ
 កាំងខ្ញុំក្នុងទីជាងអន្តៈ ។ ក្នុងកិច្ចប្រឆាំងនឹងបាន អំពីកិច្ច
 នោះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្លួន ទេជាដែលនៃកេសជ្ជៈ ។ កិលេស
 ចាំងឡាយ ខ្ញុំដកចោលហើយ កងចាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ កាលវះចាំងអស់របស់ខ្ញុំ អស់លើហើយ ដទៃនេះ
 កកប្រឹមនិទានទៀតទៀត ។ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ថ្វី វិជ្ជា ច ខ្ញុំ
 បានដល់ហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ឆ្នាំ ឆិរាស្ត្របទាន

ចង្កើតស្ត្រីនា តតស្សា វិមាត្តាចិត្ត អង្គមេ
 ធម្មតិកា សង្ខតា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុទ្ធំ អាយស្ស តត្ថលោ(១) ដេវេ ឥនា
 តាជាយោ អកាសំតាតិ ។

ពុទ្ធសាសនា ធម្មានំ សាមន្តំ ។

សត្តម្យំ ឆិរាស្ត្របទាន

(៧៧) កវិយា មេ កាលំ កកា បុត្តា សិវិចីកំ កកា
 មាតា ចិតា ច ភាតា ច ឯកចិត្តិ ធម្មេរេ ។
 តេន សោកោន សន្តត្តា កិសោ ច ធម្មា អហោសមំ
 ចិត្តក្ខេបញ្ច មេ អាសិ តេន សោកោន អង្គិកោ ។
 សោកសស្សចរោតាចិ វនន្តិ ធម្មសន្តិមី
 ចរុត្តដលំ កុត្តិកា កុត្តម្ភលេ វសាមមំ ។
 សុវេរោ ជាម សម្ពុទ្ធោ ធុត្តស្សន្តំ កាល ជិលោ
 មធុត្តវិគុកាមោ សោ អាកញ្ចិ មម សន្តិកោ ។

១ ឧ. ពុទ្ធសាសនា ។

ឆិរាស្ត្របទាន ទី ៨

ចង្កើតស្ត្រីនា ៤ វិមាត្តា ៨ ឥន្ទិកត្តា ៦ នេ ខ្ញុំបាទធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តំណសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធសាសនា មានភាព បុរាណបូរណ៍ណាស់ តំណ
 នេះ ដោយប្រាកដថា ។

ចង្កើតស្ត្រីនា ។

ឆិរាស្ត្របទាន ទី ៧

(៧៨) កវិយារបស់ខ្ញុំ ធ្វើអោយកាលហើយ កូនប្រុស
 របស់ខ្ញុំ ទៅកាន់ព្រះស្ថានហើយ មាតា ចិតា ឥន្ទិក
 ប្រុស គេមុនលើដើមឈើតូចៗ ។ ខ្ញុំមានខ្លួនក្រសួង ស្តេច
 ស្វែងស្វែង ព្រោះតែសេចក្តីសោកនា មិនតែប៉ុណ្ណោះ
 ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក៏ក្រឡេកច្រក ខ្ញុំត្រូវសេចក្តីសោកនា ច្រប
 សន្តិក៍ហើយ ។ ខ្ញុំលុះត្រូវសេចក្តីសោកនាច្របសន្តិក៍
 ហើយ ក៏បានចូលទៅកាន់ទីជ័យព្រៃ ចំណែកវិជ្ជាឈើ
 ដែលជ្រុះ ហើយនៅទៀបដងរំលឹក ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិស្ស
 ព្រះនាមសុខោ ត្រង់ធ្វើដូច្នេះចុងក្រោយ ព្រះអង្គមាន
 ប្រាជ្ញាឥន្ទ្រស្រីខ្ញុំ ធ្វើអោយស្តេចមក ក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាថ

ធនសន្តិ សុណត្វាន សុខេនស្ស មហាសិរោ
 ធក្កហេត្វានហិ សិសិ ឱលោកេសី មហាធុរិ ។
 ឧបកក្កិ មហាវិរេ(១) បិតិ មេ ឧបបជ្ជថ
 គនាសិ មេកក្កុមាថា ឱស្វា តិ លោកនាយកំ ។
 សតិ បដិលក្កត្វាន បណ្ណាធុរិ អនាសហិ
 ធិសិទិ កកវ គត្វ អនុកម្មាយ ធកុមា ។
 ធិសជ្ជ កក្ក កកវ សុខេនា លោកនាយកោ
 ធុរិ មេ កកវយ កុម្ភា សោកសល្លវិនោធិ ។
 អនុត្តា គតោ កកា ធានុញ្ញាតា គតោ កតា
 យថា កតា គថា កតា គត្វ កា បរិនេវនា ។
 យថា បិ បត្តិកា សត្វា វស្សនា យ វុដ្ឋិយា
 សកត្ត(២) ឧបកក្កន្តិ វស្សាយ បកាយ តេ ។

១ ម. វេយ្យាករណ៍ វិស្សន្តិ ។ ២ ម. សវណ្ណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាថ

ខ្ញុំលុះឮសូត្រពោធិ ខែត្រសុខេនសម្ពុត្តមហេសី ក៏បាន
 ដឹកក្បាលមើលមើលព្រមហាមុនី ។ ព្រះសេនាសម្ពុត្តជ្រង
 មានក្បាយមង រស្មីបាចចូលមកជិតខ្ញុំ ខ្ញុំក៏មានបំរើកើត
 ឡើង គ្រោះនោះ ខ្ញុំឃើញព្រះលោកនាយកនោះហើយ ជា
 អ្នកមានចិត្តតាំងនៅ ក្នុងការច្នៃកែមួយ ។ ខ្ញុំត្រឡប់បាន
 ស្មារតីវិញ បានប្រកាន់ស្លៀកឈើមួយកាប់ ព្រោះនោះព្រះភាគ
 មានបញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់គង់ក្នុងទីនោះ ដោយសេចក្តីគន្ធាត្រោះ ។
 ព្រះសុខេនសម្ពុត្តមានដាន ដាំលោកនាយក លុះគង់
 ក្នុងទីនោះហើយ ទ្រង់សម្តែងនិមិត្តច្រើនច្បាស់នូវសេ អី
 សេចក្តីសាករបស់ខ្ញុំថា សត្វទាំងឡាយមកអំពីគំនោះ ក៏អ្នក
 មិនបានហៅមក ដល់ទៅអំពីគំនោះវិញ ក៏អ្នកមិនបានគន្ថ-
 ញាតនូវទៅ គេមកយ៉ាងណា អំពីទៅយ៉ាងនោះ ការទ្រឹក
 ទ្រួលទៅក៏ដទៃទាំងនោះធ្វើអ្វី ។ ពួកសត្វស្លាប់ទាំងឡាយ
 កាលផ្ទៀងចង្អុលចុះ ក៏នាំគ្នាហើរចូល ប្រាថ្នាចំណីរបស់ខ្លួន
 សត្វទាំងនោះ ហើរចូលទៅ ក្រីក្រផ្ទៀងកំពុងធ្លាក់ចុះ ។

សព្វថ្ងៃ គឺមានពុទ្ធកថាខ្លះ

វស្សា គេ ឱវាមគេ	សម្បជ្ឈន្តិ យេនិច្ចកំ
ឯវិ អាតាមិកា កុយ្យំ	តត្ថ កា បរិទេវនា ។
អាត្មកា ហហុនកា	នលិកេនិកកុម្មតា
ឯវិ កាមាមិកា កុយ្យំ	តត្ថ កា បរិទេវនា ។
យថាមំ ឧរកោ ជំណំ	ហិក្ខា កុច្ឆតិ សន្តន្តិ
ឯវិ អាតាមិកា កុយ្យំ	សន្តន្តិ ឥត ហិយ្យេវ ។
កុទ្ធស្ស កិរមញ្ញាយ	សោកសល្យ វិវដ្តយិ
ចាតុដ្ឋំ ជនយិក្ខាន	កុទ្ធសេដ្ឋំ អវនុហិ ។
វដ្ឋិក្ខាន មហាធាកំ	កិរមញ្ញវិ ម្ពជយិ
និក្ខកេន្ទន សម្បជ្ឈំ	សុមេធំ លោកនាយកំ ។
ម្ពជយិក្ខាន សម្បជ្ឈំ	សិវេ កក្ខាន អញ្ចលំ
អនុស្សវំ កុណាក្ខានំ	សន្តវិ លោកនាយកំ ។
វិគិណ្ណាសិ មហាវិរ	សត្វញ្ញ លោកនាយកោ
សព្វ សត្ត ឧទ្ធរសិ	ញាណោន ភ្នំ មហាឧទរ ។

ឯវិមានពុទ្ធកថាខ្លះ ទី ៨

កាលត្រូវនឹងនិហ័យ សត្វចាត់ឡាយនោះ គឺហើរទៅកាន់ទី
កាមប្រាជ្ញា យ៉ាងណាមិញ អាតាមិកាបស់អ្នក ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ ការឡើងឡូលទៅកេដ្ឋនាមន្តិក្ខិ ។ ពួកត្រូវដែល
ទើបមកដល់ថ្មី ។ រវែងកម្រិតញាច់ញា ក្នុងកាលទៅវិញ
យ៉ាងណា អាតាមិកាបស់អ្នក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ការឡើង
ឡូលទៅកេដ្ឋនាមន្តិក្ខិ ។ គេសំសកសំណាមាសំចោល
ហើយលូនទៅ យ៉ាងណា អាតាមិកាបស់អ្នក ក៏នឹងលេង
បង្កើតកាយចោលក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ខ្ញុំកាលបានដឹងព្រះរាជាត្រកូល ក៏លេចដ៏ខ្ពស់
គឺសេចក្តីសោកបាម ហើយញាតិប្រុសមាឡាទ្យក៏គ បាន
ថ្វាយចង្ហែព្រះក្នុងប្រសើរ ។ លុះខ្ញុំថ្វាយចង្ហែព្រះមហាភាគ
ហើយចូលក្នុងផ្កាយក្តី ដំបូលណ្ហែងយក្ខន្ធជាទិក្ខ ចំពោះ
ព្រះលោកនាយក ព្រះនាមសុមេធៈ ។ ខ្ញុំចូលព្រះសម្ពុទ្ធ
ព្រះអញ្ចលិលីក្សន្ត រេបកន្តវុណជីប្រសើរ សេស្រព្រះ
លោកនាយកថា ចង់ត្រព្រះអង្គនាមព្យាយាមធំ ព្រះអង្គជា
សត្វញ្ញលោកនាយក ច្រើនឆ្នាំក្នុងវេលាស្រែស្រាហើយ ចង់ត្រ
មហាមុតិ ព្រះអង្គច្រើនស្រីសត្វចាត់ក្នុង ដោយញាណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបគាដ

វិមត្តិ ទ្វេឡកំ វិម សក្កិទ្ធិសិ មហាដុនេ
 បដិច្ចាទេសិ មេ មក្កំ ភវ ញាណេន ធម្មត ។
 អហា សិទ្ធិបន្តា ធន ធម្មកិញ្ញា មហិទ្ធិកា
 អន្តរិក្ខណេន ធន បរិទេវន្តិ ភាវនេ ។
 បដិមន្តា ធន សេវា ធន ដលដ្ឋា សន្តិ សាវកា
 សុរេនយេវ មនុស្សា បុប្ផន្តិ ភវ សាវកា(១) ។
 មហាសមុទ្រោ វត្តោត្តោ អតុលោមិ ទុត្តរេ
 វិញ្ញាណេន សម្មន្តោ អម្បនេយ្យសិ ធម្មត ។
 វត្តំបា លោកដិទំ ធម្មតម្ពំ មហាយសំ
 ធម្មតសា ធម្មស្សន្តោ បដិក្កដំកោ អតញ្ញហិ ។
 វេរលោកា វិជ្ជាធន សម្មជាតោ បដិស្សតោ
 ធិក្កមី មាតុយា កុម្មិ សន្តាវន្តោ ភាវនេ ។

១. ធម្មតេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាដ

បពិត្រព្រះមុនី ព្រះអង្គទ្រង់ដាក់បង្គំខ្ញុំសេចក្តីស្ងៀនឆ្ងល់ ឆឹង
 សេចក្តីសង្ស័យ បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំង
 មន្តវេលាសម្រេចដល់ខ្ញុំ ដោយញាណ របស់ព្រះអង្គ ។
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសេចក្តីសម្រេច បាន
 អភិញ្ញា ៦ មានច្បុំច្រើន គ្រាន់ទៅក្នុងភាពសប្បុរស ជា
 អក្របាជ តែងរោមរោម ក្នុងទណៈនោះ ។ សាវកទាំង
 ឡាយ កំពុងប្រតិបត្តិ ជាសក្ខីបុគ្គលក្តី បិទនៅក្នុងវេលា
 សាវករបស់ព្រះអង្គទាំងនោះ ចែកដាច់ហើយ ដូចផ្កាយក
 ក្នុងពេលព្រះភាគិញ្ញៈទើបឆឹងរះ ។ មហាសមុទ្រមិនកម្រើក
 ជ្រៅជ្រែងមិនបាន កម្របុគ្គលឆ្លងបាន យ៉ាងណា បពិត្រព្រះ
 អង្គមានចក្ខុ ព្រះអង្គបរិច្ចេកដោយញាណ ប្រមាណមិន
 បាន កំយ៉ាងនោះ ។ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះជើងស្រីមានចក្ខុ មាន
 យសច្រើន ហើយឧស្សាវរិសទាំង ៤ កំរើរជ័យក្រោយ
 ទៅ ។ កាលខ្ញុំច្បងចាកទៅលោក អន្តោលទៅក្នុងភពតូច
 ភពធំ ចម្រើនចាប់ផ្តើមនាគា ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កិរិមាទាទ្ធា ខេរោ ឥមា
កាដាយោ អភាសិត្តាភិ ។

និមនន្តន្ទោស្ស អបទានំ នាមន្តំ ។

អដ្ឋមិ សលទ្ធមណ្ឌបិយត្ថោបទានំ

[៧៨] ធិត្ថោក កកុសទុត្តិ ព្រាហ្មណ្ឌត្ថិ វុសីមកេ
កហេត្វា សលទ្ធិ មាលី មណ្ឌបំ កាវយី អហំ ។
កាវត្ថីសំ កតោ សន្តោ លកាមិ ឡុត្តមុត្ថមិ
អត្វោ ធមេវ អភិកោមិ(១) បុញ្ញកម្មស្សីទំ ដលំ ។
ធិរំ វា យទំ វា វត្ថិ ធម្មំមន្តោ មិគោ ធម៌
ធន្តោ សលទ្ធិបុត្វហិ បុញ្ញកម្មស្សីទំ ដលំ ។
ឥមស្មីយេវ កប្បត្ថិ យំ តុទ្ធមកិច្ចជយំ
តុក្កតិ ហកិជាហមិ តុទ្ធម្មជាយិទំ ដលំ ។
កិលេសា ឈានំកា មយ្ហិ ភរំ សន្ធូ សម្មហតា
នាកោវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវេ ។

១ ឧ. មេរិកោមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះអរិមានន្ទក្នុងរោ មានកាយ បានសម្តែងនូវភាព
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឈំ និមនន្តន្ទោបទាន ។

សលទ្ធមណ្ឌបិយត្ថោបទានំ ទី ៨

[៧៨] កាលព្រះកុសន្ទៈ ទ្រង់បានបន្ទាន់បាច បានអបរិ
ព្រាហ្មណ្ឌធម៌ ហើយទ្រង់ចំរើននាទៅ ខ្ញុំបានឃើញកម្រង
ព្រាហ្មណ្ឌធម៌ ។ ខ្ញុំបានទៅកើតក្នុងឋានកាវត្ថីវុ
បាននូវវិមានដ៏ឆ្នែក ក្របសក្តិកន្លះទៅភាគ១ នេះជាផល
នៃបុណ្យ ។ ខ្ញុំកាលដើរទៅមកក្តី ឈរក្តី ក្នុងវេលាថ្ងៃ
ឬក្នុងវេលាយប់ ព្រាហ្មណ្ឌធម៌ក្របសក្តិកន្លះ ។ នេះជាផល
នៃបុណ្យ ។ ក្នុងកាលនេះឯង ព្រះហេតុវេលាខ្ញុំបានបូជា
នូវព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំមុតរំលាយហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដក
ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអានវៈ ដូចអ្វីកាន់ទុក្ខតិ ។

ឆៀង សព្វទាយកត្ថេរាបទានំ

ស្វាភតំ វេត ខេ អាសិ ឧច ពុទ្ធស្ស សុទ្ធំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុទា ធម្មស្សោ វិហាត្វាចិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សុទ្ធិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិំ កាយស្មា សលឡមណ្ឌចិយោ វេរោ
 ឥមា កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

សលឡមណ្ឌចិយោ ឧច ឧច ឧច ឧច ។

ឆៀង សព្វទាយកត្ថេរាបទានំ

(៧៧) ចហា សុទ្ធិមោក្ខយ កវិ ថេ សុទ្ធិម្ពុតិ
 សុទ្ធិម្ពុតា មោក្ខវណ៌ ធន្យកិញ្ញា ធម្មស្សោ ។
 មណ្ឌលកោហិ សញ្ញា មនុស្សលកោហិ ច
 ធនិ ច សុទ្ធិកេ តត្ថ ឥត្ថិក្ខា មណ្ឌលោ ។

សព្វទាយកត្ថេរាបទានំ ទី ៧

១ ដំណើរដែលខ្ញុំអរក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អ
 ណាស់ហ្ន៎ វិញ ធម៌ ខ្ញុំបានដល់ហើយ លាសនាព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ចដិសម្ពុតា ២ វិហាត្វា ៨ ធនិកិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងលាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសលឡមណ្ឌចិយោនេះ មានកាយ បានសម្បត្តិ
 ឱ្យគាត់តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឆៀង សលឡមណ្ឌចិយោ ឧច ឧច ឧច ឧច ។

សព្វទាយកត្ថេរាបទានំ ទី ៨

(៧៨) លំនាំរបស់ខ្ញុំលេចចូលនៅក្នុងមហាសុប្ប ដែលបុត្រ
 កម្មនិម្មិតល្អហើយ ស្រដៀងនឹង ដែលបុត្រកម្មនិម្មិតល្អហើយ
 ជាស្រះតាមពួកសត្វព្រាហ្មណ៍យាសយំ ដោយសារដោយសេចក្តី
 ចង់លាងផង ដោយពួកយុវនិក្ខេប្បលផង ស្តីនាំនាំទៅដល់
 ល្អ ជាទីរីករាយនៃខ្ញុំ តែងចូរចុះក្នុងស្រះបាត្រាណីនោះ ។

ឆ្លង សព្វគុណប្រាជ្ញា

សង្ខត្តិ អភិវឌ្ឍន៍ សសីស្សន្តិ^(១) និមន្តយី
 អង្គកសសី សោ ជីវេ សុខេនោ លោកនាយកោ ។
 ឧប ឧត្តកន៍ កត្វា ឧប្បោជសំ មហាធុនិ
 សង្ខត្តិ អភិវឌ្ឍន៍ កវនំ មេ ឧបាគមី ។
 រាជន្តយី បរិជនំ សព្វេ សន្តិមភាជ កេ
 បុព្វស្រាសន្តយី ឧប្បោ កវនំ អាគមិស្សនិ ។
 លោក អង្គ សុលត្វា នោ យេ វសីម កវនិកោ
 មយំមិ កុន្ធសេដ្ឋស្ស បូជំ កស្សនម សង្ខតោ ។
 អន្តរាជំ ឧប្បចេត្វា កាលំ អាភេនយី អហំ
 វសីសតសហស្សហំ ឧបេសំ លោកនាយកោ ។
 សន្តិភេហិ^(២) កុរិយេសិ បុព្វក្កមនកាសហំ
 សព្វសោណ្តមយេ បីវេ និសិន្ទិ ឧវសុត្តោ ។
 ឧបវិជ្ជននំ អាសិ សព្វសោណ្តមយំ ភតោ
 វិជ្ជនិយោ បរិយន្តិ កិក្ខុសង្ឃស្ស អន្តរេ ។

១. ប. សសង្ខត្តិ ។ ២. ប. បញ្ចវិហរិ ។

សព្វគុណប្រាជ្ញា ទី ៩

លុះថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ និមន្តព្រះអង្គព្រមទាំងសិស្ស
 ព្រះសុខេនោលោកនាយក ជាអ្នកប្រាជ្ញក្នុងនោះ ទ្រង់បាន
 ទទួលនិមន្ត ។ ព្រះមហាធុនំ ទ្រង់ធ្វើធម្មតាដល់ខ្ញុំ ហើយ
 បញ្ជូនខ្ញុំទៅ ខ្ញុំក៏បានថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ចូលទៅឯលំនៅ
 របស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានហៅជនជាចិល្វ័ស៍ទមកជា អ្នកទាំងអស់គ្នា
 ចូលប្រជុំគ្នា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់និយាមនកកាន់លំនៅ (របស់
 យើង) ក្នុងបុព្វស្រាសន្តយេ យើងឈ្មោះថាមានលោកហើយ
 អន្តរាជជាមុនៗ ឈ្មោះថាយើងបានឈ្នះហើយ ព្រោះយើង
 នៅរួមគ្នាទាំងនេះ យើងនឹងធ្វើការចូលរួមជាមួយព្រះក្មេងប្រាសិរ
 ជាសាស្តា ខ្ញុំនឹងតម្កល់បាយនិងទឹក ហើយក្របខ្លួននូវកត្តា
 កាល ។ ព្រះលោកនាយក បាននិមន្តចូលទៅជាមួយនឹងតិក្ខុ
 មួយសែនអង្គ ជាអ្នកស្មារតីក្នុងឈាន ។ ខ្ញុំបានធ្វើនូវការ
 ក្រោកទទួល ព្រមទាំងមានឧប្បត្តិទ្រង់និច្ចប្រៀង ប្រគល់ទាំង
 យសផង ព្រះក្មេងជាចូលទទួល ទ្រង់និយាមន ជាវិការវេន
 មានទាំងអស់ ។ ដើម្បីលាងលើ ជាវិការវេនមានទាំងអស់
 ក្នុងកាលនោះ អ្នកទាំងឡាយ ក៏បក់ក្បាលទៅទិញទិញសង្ឃ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបទាន

មហាគោដ្ឋនាមេន	កិក្ខុសង្ឃ អតប្បយី
បទ្កេតទុស្សយុកលេ	កិក្ខុសង្ឃស្សនាសហំ ។
យី វន្តិ សុមេនាតិ	លោកាហុតិបដិក្កហោ
កិក្ខុសង្ឃ ធិសិទិក្ខា	ឥហ តាជា អភាសថ ។
យោ មេ អន្តញ្ច ចានញ្ច	សត្វមេតេន តប្បយី
តតហំ កិក្ខុយិស្សមិ	សុណាថ មម ភាសាភោ ។
អដ្ឋាសេ កប្បសាគ	នេវេលាកេ វមិស្សតិ
សហស្សក្កត្តំ កតា ច	ចក្កវត្តិ កវិស្សតិ ។
ឧបចដ្ឋតិ យំ យោធិ	នេវត្តំ អថ មាទុសំ
សត្វនា សត្វសាវណ្ឌំ	ចន្ទនំ នារយិស្សតិ ។
តំសកប្បសហស្សម្ហិ	ឧត្តាកកុលសម្ពុកោ
កាតមោ យាម យាមេន	សត្វា លោកេ កវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេស្ស នាយាមោ	ឧវសោ ធម្មចិម្ហិកោ
សត្វាសវេ មវិញ្ញាយ	ធិន្វាយិស្សតិយាសវោ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបទាន

ខ្ញុំបានញ្ញាតិកិក្ខុសង្ឃឱ្យឆ្លុះស្តូចស្តួល ដោយបាយនិងទឹកដ៏
 ប្រើ ខ្ញុំបានប្រគល់វត្ថុមួយទៀត ។ ផ្សេងៗ គ្នា ដល់កិក្ខុ
 សង្ឃ ។ ដទៃទៀត យោប្រាជ្ញាអង្គណាជា សុរាមនៈ
 ព្រះកុមារនោះ ទ្រង់ទទួលការបូជារបស់សត្វលោក ទ្រង់
 គង់គង់កណ្តាលកិក្ខុសង្ឃ បានគោលដៅទាំងនេះថា
 បុរសណា បានឱ្យគេជាគន្លងឆ្លុះស្តូចស្តួល ដោយ
 បាយនិងទឹកទាំងអស់នេះ នាគន្លងនឹងសរសើរឡើយបុរសនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ឲ្យបានច្បាស់នូវគោលដៅ ដែល
 នឹងសម្រេចបាន ។ ក្នុងកម្មវិធី ១.៨០០ បុរសនេះ នឹងរំលាយ
 កងទេវលោក នឹងបានជានិរត្តក្រព្វក្តិ មួយពាន់ជាតិ ។
 នឹងកើតក្នុងកំណើតណា ទោះជាទៅជាបូជាមនុស្ស នឹងមាន
 ដំបូល ជាវិការទេវលោកទាំងអស់ចំណុះ សព្វ ។ កាល ។
 កន្លងពីរនោះ ព ចុំតក្សទៀត ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះនាម
 រោគម ទ្រង់សម្ពុតក្នុងគ្រូកូលនៃឧត្តារពរដ៏ នឹងប្រាសឡើង
 កងទេវលោក ។ បុរសនេះ ជាអ្នកទទួលមន្ត ក្នុងធម៌របស់
 ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ជាទេវសដែលធម៌ចម្លែកហើយ បានកំណត់
 នឹងកាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ នឹងបរិច្ចាគ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ សព្វគុណត្ថេរវគ្គ

កិក្ខុសង្ឃេ ធិសីទិក្ខា សីហនាធិ ធិស្សតិ
 ចិត្តកេ ធិត្ថិ ធារេន្តិ ហេដ្ឋាធិត្ថិ ធិយ្យេ ។
 សាមញ្ញំ មេ អនុប្បត្តិ កិលេសា ឈាមិកា មយា
 មណ្ឌលេ វុត្តាម្ពលេ វា សត្តាចោ មេ ធិ វិជ្ជតិ ។
 តិសកក្សសហស្សម្ពិ យំ ធានមធិន្តិកា
 ទុក្ខតិ ធាកិជាតាមិ សព្វនាធិស្សនិ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្យេ ករិ សព្វេ សុម្ពហតា
 ធាកោ ធិទុនំ ធាត្វា វិហារមិ អបាសកេ ។
 ស្វាតតំ វត មេ អាសិ មម ទុក្ខស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ ។
 មធិសម្ពិកា ធិតស្សោ វិហាត្តាមិក អដ្ឋិមេ
 ធិន្ទកិញ្ចា សម្ពិកតា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុនំ អាយស្មា សព្វនាយកោ ថេរោ ឥតា
 តាជាយោ អភាសិតាតិ ។

សព្វគុណត្ថេរវគ្គ ឧបសម្ព័ន្ធ សព្វគ្គិ ។

សព្វគុណត្ថេរវគ្គ ឧបសម្ព័ន្ធ

ចុះសេនេ ធិនិក្ខុយកណ្តាលកិក្ខុសង្ឃេហិយេ ចម្ពិទ្ធសីហា-
 នាមេ ធិនតំនិក្ខុយកណ្តាលកិក្ខុសង្ឃេហិយេ ធិនតំនិ
 ក្ខុយ ចុះដុនក្នុងនាមៈក្រាមនេគ្រចុះ ។

សាមញ្ញកុណ ខ្ញុំបានដល់ហើយ កិលេសតំនិក្ខុយ
 ខ្ញុំដុនចោលហើយ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងមណ្ឌល
 ច្រឡំចង្រ្កល់ឈឺឡើយ ។ ក្នុងក្បួន ៣ មុន ក្នុងកាល
 នោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឱ្យបាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាដល់នៃសព្វគុណ ។ កិលេសតំនិក្ខុយ ខ្ញុំដុនចោល
 ហើយ ធាតុតំនិក្ខុយ ខ្ញុំដុនចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 ភាសវៈ ដូចជាដំរីកាត់ទន្ធិនី ។ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុង
 សំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ប៉ុន្មាន ខ្ញុំដល់ហើយ
 ហសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ មធិសម្ពិកា ៤
 វិហារ ៨ ធិនកិញ្ចា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ហើយ
 តំនិសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសព្វគុណត្ថេរវគ្គ មានកាយ បានសម្តែងផ្លូវ
 ភាពតំនិក្ខុយ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ សព្វគុណត្ថេរវគ្គ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខសិទ្ធិ
ទសមី អធិប្បកថា

[១០០] បទុមុត្តរោ នាម និយោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 អន្លោកហោត្វា ហំមវន្តំ និសីទិ លោកនាយកោ ។
 នាហំ អន្តកុំ សន្តុទ្ធំ នមិ សន្តុំ សុណាមហិ
 មម ភិក្ខុំ កវេសន្តោ អាហិ ល្អាមិ វេទ អហំ ។
 កក្កន្ធស្យាមិ សន្តុទ្ធំ ទុត្តិសវាលក្កាលំ
 និស្វាទ ចិត្តមាមជ្ឈិ^(១) សន្តោ កោ នាមយំ កវេ ។
 លក្កណា និ វិលោកេត្វា មម វិន្តំ អនុស្សរិ
 សុតិ ហិ មេតិ ទុដ្ឋានំ មណ្ឌិតានំ សុភាសិតំ ។
 កេសំ យថា តំ វេទនំ អយំ ទុដ្ឋោ កវិស្សតិ
 យទ្ធនំ ភំ សញ្ញវេយ្យំ កតិ មេ សោធយិ ស្សតិ ។
 ទំប្បំ អស្សមមាគត្វា មទុកេសំ កហិ អហំ
 កោលន្តកំ កហោត្វាទ ឧបកក្កំ វិទាយកំ ។

១ ឧ. វិន្តមាមជ្ឈិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
អធិប្បកថាទាន ទី ១០

[១០១] ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមចុក្កុត្តរៈ ជាលោកនាយក
 ទ្រង់ដល់នូវគ្រើយ នៃធម៌ចំណង់ ស្តេចចូលទៅក្នុងក្រ
 ហឹមពាន្ត ហើយគង់នៅ ។ ខ្ញុំមិនចាប់ស្គាល់ព្រះសង្ឃ
 ចំណង់ចាប់ព្រះសង្ឃស្មោះគ្រប់គ្រងព្រះគង្គ ខ្ញុំកុំគង់ដើរស្វែង
 គេក្នុងក្នុងព្រះវិញ្ញាណខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសង្ឃ ទ្រង់
 មានលក្ខណៈដ៏ច្រើន ៣២ ប្រការ ក្នុងព្រះនាម លុះឃើញ
 ហើយនិមន្តសេចក្តីគ្រិះរិះថា សង្ឃនេះ ជាអ្វីហ្ន៎ ។ ខ្ញុំទំពិតឮ
 មើលលក្ខណៈចំណង់ឡើយ ក៏បាននឹកឃើញ នូវវិជ្ជាចេសន៍
 ថា សុភាសិតៈនេះ ខ្ញុំបានឮមកពីសំណាក់ នៃព្រះពុទ្ធជា
 អ្នកប្រាជ្ញ ។ បុរសនេះ ដាក់ជាព្រះពុទ្ធ សមរម្យណាស់នៃ
 ព្រះពុទ្ធចំណង់នោះ បើដូច្នោះ អាត្មាញអញធ្វើសក្ការៈចំពោះ
 ព្រះគង្គ ព្រះគង្គនឹងញ៉ាំងនឹកចេសន៍ញាតិ ។ ខ្ញុំបាន
 ត្រឡប់មកកាន់សាស្ត្រម ដោយរួសរាន់ ហើយកាន់យកទឹក
 យ៉ូ ប្រេង និងថ្នាំ ដើរចូលទៅដល់ព្រះលោកនាយក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

ធម្មត្ថកោ លោកាវិទូ អាហុតិំ បដិក្កហោ
 កិក្ខុសង្ឃេ ធិសីទិក្ខា ឥមា កាជា អកាសថ ។
 យោ មេ ធិបំ បដិមេសិ ចសេន្ទោ សេហំ ចាណិកំ
 តមហំ កិក្ខុយិស្សាមិ សុណាថ ឧបកាសតោ ។
 សង្ឃំ កាប្បសហស្សាមិ នេវលោកេ វមិស្សតិ
 សហស្សក្ខត្តំ វាជា ច ឧក្កវត្តំ កវិស្សតិ ។

លោម្បសមំ កាលាវំ

ឧត្តិសក្ខត្តំ នេវិប្បោ នេវរដ្ឋំ កវិស្សតិ
 បមវិយំ សក្ខសតំ វិបុលំ រដ្ឋំ កវិស្សតិ ។
 ចមេសវរដ្ឋំ វិបុលំ កណាតាតោ អសង្កយំ
 ឥមំនា ធិបតាធនេ ធិទ្ធជក្កុ កវិស្សតិ ។
 សមន្តតោ អន្តរកាសិ ចស្សិស្សតិ អយំ សធា
 នេវលោកា ចវន្តស្ស ធិទ្ធក្ខន្ធស្ស ជន្តុចោ ។
 ធិវា វា យនិ វា វត្តិ ចធិបំ នាមយិស្សតិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

ព្រះមហាក្សត្រៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លះក្រលោក ទ្រង់គួរទទួល
 ខ្ញុំការប្រថាប់ ទ្រង់ឆ្លើយទៅក្នុងកណ្តាលនៃពួកភិក្ខុ ហើយបាន
 ត្រាស់នាមទាំងនោះថា

បុរសណាជ្រាបថា ហើយញ្ចាត់ប្រទេសឱ្យ ដោយដៃ
 របស់ខ្លួន ដើម្បីដាក់គត ភាគអនិច្ចសារសីរ ឲ្យបុរសនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរច្រងស្តាប់ខ្ញុំពាក្យរបស់គាត់អស់ដល់នឹង
 សម្តែងចុះ ។ បុរសនោះ នឹងកកយកក្នុងទៅលោក អស់ ៦
 ម៉ឺនកម្ស ទឹកបានសោយរាជ្យ ដាស្តុចចក្រភត្តិ អស់មួយ
 ពាន់ដង ។

ឈប់ កាលាវា ទំ ១៦ ។

បុរសនោះនឹងបានចាត់ជាន់ទៅកា នឹងសោយរាជ្យ ក្នុងទៅ-
 លោក អស់ ៧៦ ដង នឹងសោយរាជ្យដ៏ធំទូលាយ លើ
 ដែនដី អស់ ៧០០ ដង ។ នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ
 ដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអស់ឆ្នាំយូរកម្ស នឹងបានដាក់
 មានចក្ខុជាទិព្វ ដោយផលនៃទិចទាននេះ ។ បុរសនោះ នឹង
 មើលឃើញ អស់ទឹកខ្លះក្រាស់ជុំវិញ សត្វកាល កាលបើ
 បុរសនោះ ច្បុកចាកទៅលោក ហើយមកកើត (ក្នុងមនុស្ស
 លោក) នឹងបានគេទ្រទ្រង់ប្រទេសឱ្យ ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។

សេចក្តី កងកថាខណ្ឌ

ដោយមានស្ប ឥន្ទស្ប បុត្តកម្មស្ប ឥន្ទិណ ។
 យាវតា ធារិ អាសិ តាវតា ដោយយិស្សតិ
 ឧបបន្ទតិ យិ យោធិ ទេវត្តិ មជ្ជ មាណសិ ។
 អស្សរ ធិបនាធាស្ប អន្ទរិបបន្ទលេខ ៨
 ឧបន្ទស្ប ធិបន្ទ ធិបនាធាស្ប ធិ ធិបន្ទ ។
 កម្មសត្វសហស្សន្ទិ ឥន្ទកកកុលសត្វក
 កោតាមា ធាម ធាមេន សត្វា លោកេ ករិស្សតិ ។
 តស្ប ធាន្ទស្ប ធាយាដោ ឥរសោ ធាន្ទធិបន្ទកោ
 សត្វាសវេ បរិញ្ញាយ ធិញ្ញាយិស្សតិធាសកេ ។
 តោសយិទ្ធាន សត្វន្ទិ តោតមិ សក្សបុត្តរិ
 អនិគោ ធាម ធាមេន យោស្សតិ សត្វសាវតោ ។
 សត្វកម្មសហស្សនិ ទេវលោកេ មជ្ជ អបា
 តត្រាមិ មេ ធិបសតិ ដោតតេ ធិបនាធាសិ ។
 ទេវលោកេ មនុស្សក ធិបនាធាសិ មក មម
 ធិបនាធាសិ សរិទ្ធាន កិល្យោ ហាសិ ធិបនាធាសិ ។

កងកថាខណ្ឌ ទី ១២

កាលបើបុរសអ្នកប្រកបដោយពុទ្ធកម្មនេះ កើតឡើង ច្រើន
 ត្រឹមណា គឺនិព្វានត្រឹមនោះ ។ បុរសនេះ ចាប់កំណើត
 ណា ពោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស ជនតាំងឡាយ គឺចម្រើ
 បុរសនេះ ដោយវេទនាច្រើនច្រើននោះផង ដោយផលនៃ
 ប្រតិបត្តិ ៨ ផង នេះជាផលនៃច្រើនច្រើន ។ កន្លងទៅមួយសិន
 កម្មទៀត ព្រះសាស្តា ព្រះនាមតោតម ត្រង់នឹងសក្កតក្នុង
 ក្រល្លយនៃស្តេចឥន្ទកក គឺនឹងស្រាប់ក្នុងលោក ។ បុរសនេះ
 ជាអ្នកទទួលមរណភាព ចេញពីព្រះនាមតោតម ជាបុរស
 ដែលធម៌ច្រើន គឺនឹងកំណត់ដឹងនូវអាសវៈតាំងពូជ ជាអ្នកមិន
 មានអាសវៈ គឺនឹងនិព្វាន ។ បុរសនេះ គឺនឹងបានជាសាវ័ក
 នៃព្រះសាស្តា ឈ្មោះអធិត គឺនឹងញ៉ាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាម
 តោតម ជាសក្សដ៏ប្រសើរ ឱ្យព្រេកអរ ។

ឱ្យព្រេកអរហើយ ក្នុងទៅលោក អស់ ៦ ម៉ឺនកម្ម
 ឱ្យបានប្រតិបត្តិច្រើនមួយរយ តែនិព្វានត្រឹមនោះ អស់កាលជាច្រើន
 ក្នុងទីនោះ ។ ស្ទើរចប់ឱ្យ តែផ្សាយទៅ ក្នុងទៅ
 លោក ឬក្នុងមនុស្សលោក ឱ្យលើកយើង ឱ្យព្រះពុទ្ធដ៏
 ប្រសើរ ហើយញ៉ាំងសេចក្តីគិតយល់ព្រមព្រាងឱ្យកើតឡើង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

កុសីនារិកំ វិជ្ជាទំ ឱក្កាមី មាតុកុត្តិយា
 ជាយមាទស្ស សន្តស្ស អាសោកោវិបុលោ អហុ ។
 អតារា អភិធិកុច្ឆ ចត្វជី អនការិយំ
 តារី ឧបសង្កត្ត ឥស្សត្ថំ អជ្ឈនាកមី ។
 ហិមវន្តេ វសន្តោហំ អស្សនសី លោកនាយតំ
 ឧត្តមត្ថំ កវសន្តោ ឧបេកត្ថំ វិនាយតំ ។
 ធន្តោ កុទ្ធា ធមេតាមិ ឱយតិល្លោ ធិរុច្ឆិ
 ធិក្វាធិ កវយំ កុទ្ធា សទ្ធកុក្ខា ចរោចធិ ។
 តថ្មេ អាគមធិ សិទ្ធិំ តោសិកោហំ មហាធី
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ កុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 សតសហស្សេ វតោ កាប្បេ យំ ធិមី អនធិន្តោ
 ឧត្តមី ធាតិជាធាមិ ធិចនាទស្សិទិ ផលំ ។
 កំលេសា ឈាមិកា មឃ្ហី កវា សទ្ធេ សទ្ធិហតា
 ធាតោវ កុទ្ធិ ធម្មោ វិហារមិ អតាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំច្បាប់តាមហេតុស្ថិត មកបាត់វិវាទនា កាលខ្ញុំកំពុងកើត
 គង្គីដ៏ធំទូលាយកើតប្រាកដឡើង ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះស រួចចូលទៅកេតាវីត្រាហ្នាល ហើយផល់ទៅកាក
 ជាសិស្សនៃត្រាហ្នាលនោះ ។ កាលខ្ញុំនៅក្នុងត្រាហ្នានោះ
 បានឮឲ្យព្រះលោកនាយកកាលខ្ញុំស្ទង់កម្រៃយាដ៏ដ៏ក្នុង
 បានចូលទៅដល់ព្រះលោកនាយក ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រង់ជាអ្នក
 ខ្លាន បានខ្លានខ្ញុំហើយ ទ្រង់ឆ្លើយថា មិនមានឧបសគ្គ
 លេស ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រង់សម្តែងព្រះទ័យ ជាធម៌ញ័រសត្វឲ្យ
 ចេញចាកទុក្ខទាំងឡាយ ។ ដំណើរមករបស់ខ្ញុំនោះ សម្រេចហើយ
 ខ្ញុំបានញ័រព្រះមហាមុទិ ឲ្យច្រកអរហើយ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបាន
 ផល់ហើយ ហេតុនៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ក្នុងកម្ម
 វិមួយសិន កំណើតច្បុះនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រះរាហុត្ថផលខ្ញុំ
 បានឲ្យប្រថិប ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខនេះ ដូចជាផលវិបាក ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចោលហើយ គត់ទាំងឡាយ ខ្ញុំផុត
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានតាសវី ដូចដំណាក់ទុក្ខ ។

ក្រាប

ស្វាគតំ វគ្គ ខេ អាសិ ឧប ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ
 តិស្សន វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសន្តិយា ធម្មស្ស វិមោក្ខាវច អដ្ឋិខេ
 ធម្មភិក្ខុ សន្តិកាតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អដិកោ ថេរោ ឥតា
 តាជាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ធម៌ធម្មេឃ្យ អបទានំ សម្មំ ។

ឧទ្ទាស្រ័យ

ចិល្បន្តវត្ថោ សេសោ ធម៌ សព្វកិក្ខុឧទ្ធអោ
 ក្វជាតាវី ពក្កុលោ ធម៌ កិរិសលធម្មស្ត្រិយោ ។
 សព្វនោ ធម៌កោ ថេរី តាជាយោ កណិកា វិសា
 សភាវិ ចក្ខុ តាជាវិ វិសតិ ធម៌ កុទ្ធាវី ។

ចិល្បន្តវត្ថោ ធម្មាឡិលោ ។

ក្រាប

។ ដំណើរវេលាខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះកេរ្តិ៍ របស់ខ្ញុំ ល្អ
 ណាស់ហ្ន៎ វិញ ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនាព្រះកេរ្តិ៍
 ខ្ញុំបានឆ្លើយហើយ ។ បដិសន្តិកា ២ វិចារ ៨ និងអភិក្ខុ
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះកេរ្តិ៍ ខ្ញុំក៏បានប្រាប់ចម្លើយហើយ ។

បានរួច ព្រះអង្គក៏ មានអាយុ បានសម្តែងខ្លះភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចប់ អធិប្បនេយ្យទាន ។

ឧទ្ទាស្រ័យ

ចិល្បន្តវត្ថោធម្មទាន ១ សេសវត្ថោធម្មទាន ១ សព្វកិក្ខុ-
 ករត្ថោធម្មទាន ១ ធម្មតាយករត្ថោធម្មទាន ១ បទុមក្ខជាតាវិក-
 រត្ថោធម្មទាន ១ ពក្កុលរត្ថោធម្មទាន ១ ធីរិមាធម្មតោធម្មទាន ១
 សលធម្មស្ត្រិយរត្ថោធម្មទាន ១ សព្វតាយករត្ថោធម្មទាន ១
 អធិប្បនេយ្យទាន ១ ឯភាព លោកកប់យើង បាន ៨២៨
 ភាព ។

ចប់ ចិល្បន្តវត្ថុ ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្យា ឧបទានំ

អថ វិគ្គហនំ

មនុស្សាភិក្ខុនោ ថេវ	ឧត្តា កម្លោធកោន ឥ
ឯកប្បទសន្តសញ្ញ	មន្ទារំ ពោធិវន្តកោ ។
អន្តដញ្ច មីលិន្តំ ឥ	កាថាយោ កណ៌កាមិច
ចតុសត្ថតិ កាថាយោ	ឯកានសសតាមិ ឥ ។

ចទុមវន្តទសកំ ។
 ចក្កំ សនកំ សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

មួយទៀត ឧត្តាននៃវិគ្គ

ចទុមកេសវរ្ម័ន្តំ ។ ការកុថាយកវ្រ្តំ ។ ឧបាប្បម័យវ្រ្តំ ។
 គរោទកវ្រ្តំ ។ ឯកចទុមវ្រ្តំ ។ សទ្ធសញ្ញកវ្រ្តំ ។ មន្ទាវ-
 ច្បម្បវ្រ្តំ ។ ពោធិវន្តវ្រ្តំ ។ អន្តដវ្រ្តំ ។ មីលិន្តវ្រ្តំ ។
 ចំណែកនាថា លោកចម្លើយឮបាន ១.១៧២ នាថា ។

ចថំ ចទុមវន្តទសកា ។
 ចថំ សនកា ទី ៤ ។

ឯកបត្តាឡីសមោ មេត្តយ្យវិគ្គោ
បរិមី តិស្សមេត្តយ្យត្ថេរាបទានំ

(១០១) បត្តាភេត្ថិ ឯស្សយ សោភិតោ នាម តាបសោ

បវត្ថុធលំ កុញ្ញត្វា	វសតិ(*) បព្វតន្តរេ ។
អត្ថិធាវុំ អាហរិក្វា	ឧជ្ឈលេសី អហំ តនា
ឧត្តមភំ កវេសនោ	ព្រហ្មលោក្ខបបត្តិយា ។
បទុឡត្ថរោ លោកាវិទូ	អាហុតិធំ បដិក្កហោ
មទុទ្ធវិគុកាមោ សោ	អាតក្ខិ មម សន្និកោ ។
តី ករោសិ មហាបុត្តា	ទេហិ មេ អត្ថិធាវុតំ
អហំ អត្ថិ បរិចរេ	តតោ មេ សុទ្ធិហោហិតិ។
សុកន្តកោ ភំ មទុធជ(២)	ទេវតេ ភំ បដាទសិ(៣)
កុវិ អត្ថិ បរិចរេ	ហន្ត តេ អត្ថិ ធាវុតំ ។

* វសមិទំ វសិទ្ធំ ។ ២ ម. ឧទុធជ ។ ៣ ម. បដាទសិ ។

មេត្តយ្យវិគ្គ ទី ៤១

តិស្សមេត្តយ្យត្ថេរាបទានំ ទី ១

(១០១) ខ្ញុំជាភាគសមណ្ឌនសាភិក្ខុៈ កាស្រីយោនៅចុង
ញាតក្ខំ ចរិភោគវត្ថុផ្ទៃឈើដែលជ្រុះឯង នៅក្នុងចន្លោះភ្នំ ។
កាលនោះ ខ្ញុំកំពុងស្វែងរកប្រយោជន៍ដ៏អាក្រក់ ដើម្បីនឹងឱ្យ
បានកើតក្នុងព្រហ្មលោក ខ្ញុំបាននាំយកទសសប្រាប់ដុតភ្លើង
មកផុតច្បុះនោះ ។ ព្រះបទុមុត្តរៈ ជាលោកវិទូ ទ្រង់គួរ
ទទួលនូវគ្រឿងចូជា ព្រះអង្គបានបំណងនឹងនិស្រាបស្រង់ខ្ញុំ
ស្ដេចតុល្លដំណើរ មកក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ (ទើបប្រាសសួរថា)
ម្ចាស់អ្នកមានបុណ្យខ្លះ អ្នកធ្វើអ្វី អ្នកចូរឱ្យទសប្រាប់
ដុតភ្លើងមកដល់គេ គេបាននឹងបម្រើភ្លើង សេចក្ដីស្អាតនឹង
មានផលវិជ្ជមាន ព្រោះការបម្រើភ្លើងនោះ ។ ម្ចាស់អ្នកជា
មនុស្ស អ្នកជាមនុស្សល្អ ម្ចាស់ទេវតា អ្នកចូរស្គាល់ចុះ អ្នក
ចូរបង្ហាត់ភ្លើងចុះ ហី! នេះទសសប្រាប់បង្ហាត់ភ្លើងរបស់អ្នក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទស្ស

កតោ កង្ខំ កហោត្វា ឧ	អត្ថំ ឧដ្ឋាលយំ និទោ
ឧ តត្ថ កង្ខំ ចជ្ឈាយំ	នាដិហេវី មហោសិទោ ។
ឧ តេ អត្ថំ ចជ្ឈលតិ	អាហុតិ តេ ឧ វិជ្ជតិ
និវត្តកំ ឧ តំ តុយ្ហំ	អត្ថំ បរិចទស្ស ទេ ។
កំនិសោ តេ មហាវិរ	អត្ថំ តវ ចុទ្ធិតិ
មយ្ហំធម៌ កថយស្សតិ	ឧកោ បរិចរាមសេ ។
ហេតុធម្មនិរោធាយ	កិលេសឈាមនាយ ៤(១)
ឥស្សនច្ចរិយំ ហិត្វា	តយោ ឯតេ មនាហុតិ។
កំនិសោ ត្វំ មហាវិរ	កថំកោត្តាសិ មាវិស
អាហារច្បងិចត្តំ តេ	នាជ្ឈំ ទោ មម វុទ្ធិតិ ។
ទត្ថិយម្ហិ កុលេ ជាតោ	អភិញ្ញាហាមី កតោ
សទ្ធាសវចរិក្ខុណោ	ឧត្ថំ នាមិ បុណ្ណកំ ។

១ ឆ. កិលេសធម្មនិកាយ ឧ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទស្ស

ចត្តាប័មក ព្រានីស្រី ច្រង់កាន់យកទស ហើយចង្អុល
 ភ្លើងឡើងទៅភ្លើង ឯទសកំមិនទេក្នុងទីនោះ ព្រោះគាត់ស្រីយ
 បាដិហារព្រលស់ព្រលេម្បូ ច្រង់ស្វែងរកខ្សែណាដង រួច
 ច្រង់ត្រាស់ថា ភ្លើងរបស់អ្នកកំមិនទេ ត្រឡឹងប្លង់របស់អ្នក
 កំមិនទាន់ដៃ អំពើរបស់អ្នកនោះ ជាប់របស់អ្នកប្រយោជន៍
 អ្នកប្រមើលភ្លើង របស់គាត់គាត់វិញចុះ ។

បដិគ្រព្រះអង្គជាមហាវិបុលេស សភាវិក្ខុ ដែលព្រះ
 អង្គហៅថាភ្លើង របស់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសម្តែងប្រាប់
 ខ្ញុំសភាវិក្ខុ ដល់ខ្ញុំ យើងទាំងពីរនាក់ នឹងប្រមើលភ្លើង ។

ការលក់ដីដែលជាហេតុ ១ ការដុតដុតវិញកិលេស
 ១ ការលក់ដីស្រូវនិងច្បារយៈ ១ ទាំង ៣ នេះ ឈ្មោះ
 ថាភ្លើងជាត្រឡឹងប្លង់ របស់គាត់គាត់ ។

បដិគ្រព្រះអង្គជាមហាវិបុលេស ព្រះអង្គជាអ្វី បដិគ្រ
 ព្រះអង្គនិទុក ព្រះអង្គជាតាត្រឡី កាតារ ទីនិសេចក្តី
 ប្រតិបត្តិ របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំជាប់ចិត្តពេកណាស់ ។

គាត់គាត់កើត ក្នុងគ្រូក្រូលក្រូ ដល់ខ្ញុំត្រឡឹងអភិញ្ញា
 អស់ភាសាទាំងពួងហើយ ដទ្បានេះ មិនមានភក្តីច្នៃ ។

បឋមៈ ពិស្សមេច្ចយុទ្ធនេយ្យកថា

យនិ តុក្កោសិ សព្វញ្ច ចក្កោ តោនុន
 នមស្សិស្សមិ តំ នេវ ទុក្ខស្សន្តំ កាហ តុរិ ។
 បត្តិវិទ្យាជិដនម្ហំ វិសិដនមនាសហំ
 វិសិដ តត្ថ សព្វញ្ច ឧបជ្ឈិស្សាមហំ តុរិ ។
 វិសិដ កកា តត្ថ អជិដនម្ហំ សុវិគ្គតេ
 វិដនន្តយិទ្ធា សម្ពុទ្ធំ ចត្វតំ អកមាសហំ ។
 ទាវិការញ្ច បូរេនា តិទុក្ខដលមាហរិ
 មនុស្សោ យេជយិទ្ធាន ដលំ ទុក្ខស្សនាសហំ ។
 មម វិជ្ជាយមាទស្ស បរិកុញ្ញំ តនា ជិនោ
 តត្ថ វិគ្គំ បសាទេសិ ចេក្ខុន្តោ លោកាធាយកំ ។
 មនុស្សកោ លោកវិទូ អាហុតិដំ មជ្ឈិក្ខហោ
 មមស្សមេ វិសិដិទ្ធា វិហា តាវា អកាសថ ។
 យោ មេ ជលេន តច្យេសិ បសន្នោ សេហំ ចាលិកិ
 តមហំ កិក្ខុយិស្សនិ សុណាថ មម ភាសតោ ។

ពិស្សមេច្ចយុទ្ធនេយ្យកថា ទី ១

ចក្កត្រព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើត្បូងត្បូង ទ្រង់កំបាត់បង់នឹង ចេ
 ត្រព្រះអង្គ ជាព្រះក្មេងមេ ចក្កត្រព្រះអង្គ ជាព្រះអង្គ ខ្ញុំនឹង
 នមស្ការព្រះអង្គ ព្រះអង្គធ្វើត្បូងព្រះនិព្វានជាទីចម្រើនខ្ញុំ ។
 រឿងខ្ញុំកាលស្បែកក្នុងព្រះអង្គ ហើយពាក្យនោះ
 ចក្កត្រព្រះអង្គជាសព្វញ្ច សូមព្រះអង្គនឹងលើកប្រាសាទនោះ
 ខ្ញុំនឹងបាត់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទព្រះកាក្កន្ត្រង់នឹងលើស្បែកក្នុង
 នោះ ដែលខ្ញុំកាលឮហើយ ខ្ញុំនឹងនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបរិយក
 ដើរចូលទៅក្នុងព្រះ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងការដឹកច្រកច្រាញហើយ
 ទៅតាមកន្លែងទាំងនោះ ក្នុងព្រះអង្គនឹងបាត់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយ
 ដោយទឹកយ៉ូ ។ គ្រានោះ កាលខ្ញុំសម្លឹងមើល ព្រះជិនសិរី
 ក៏ទ្រង់សោយ ខ្ញុំក៏រុករានសម្លឹងមើលព្រះលោកនាយក ញ៉ាំង
 ចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះលោកនាយកនោះ ។
 ព្រះបទុមមុន្តៈ ជាលោកវិទូ ទ្រង់ឆ្លើយទូលស្រឡាត់
 ចូល រស្មីចង្អុលនូវភាពស្រឡាត់ស្រឡាយ ហើយគ្រាស្រឡាត់
 តាំងនៅ បុគ្គលណា ជ្រះថ្លា ឱ្យគេជាគណនីផ្លូវលើ
 ដោយដៃ របស់ខ្លួន គេជាគត គឺនិសរសើរបុគ្គលនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ គេជាគតនឹងសម្រេចបាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ចក្ខុវិសត្តក្ខត្តំ សោ	ទេវជ្ឈំ កវិស្សតិ
សហស្សក្ខត្តំ វាជា ច	ចក្ខុវត្តំ កវិស្សតិ ។
កស្ស សង្កប្បមញ្ញាយ	បុព្វកក្ខសមន្តិទោ
អន្ធានញ្ច វត្ថុញ	សយេនញ្ច មហារហំ ។
បុញ្ញកក្ខេន សំយុត្តា	ចិព្វត្តិស្សន្តំ កាវនេ
សនា សម្មនិកា(១) បាយ	កវិស្សតិ អនាមយោ ។
ឧបេជ្ឈតិ យំ យោជិ	ទេវត្តំ អថ មាទុសំ
សព្វត្ថ សុទិកោ ហត្ថា	មទុស្សត្តំ កវិស្សតិ ។
អជ្ឈាយតោ មន្តនរោ	តិណ្ឌំ វេទាន ចារក្ខ
សម្ពុទ្ធំ ឧបេក្ខាន	អរហា សោ កវិស្សតិ ។
យតោ សរាមិ អត្តាជិ	យតោ មត្តាស្មំ វិញ្ញតំ
កោកេ មេ ធម្មតា នត្តិ	ដលនានស្សនិ ដលំ ។
វរទម្មមទុប្បត្តោ	វកគោសេ សម្មហជិ
សត្វាសវរិក្ខុណេន	នត្តិ នាជិ បុណ្ណរោ ។

១ ឧ. បរោជិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

បុគ្គលនោះ នឹងបានសោយពជ្យ ជាស្តេចទេវតា អស់ ២៨ ឆ្នាំ
 នឹងបានជាស្តេចចក្រភត្តិ មួយពាន់ឆ្នាំ ។ បាយទឹក សំពត់
 និងទំនេក ដ៏មានវត្ថុច្រើន ប្រកបហើយដោយច្បាប់ច្បាប់ ចាក់
 ដូចដំបូលនៃរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយច្បាប់ច្បាប់ នឹងរក
 ឡើង ក្នុងនរាយនោះ ។ បុគ្គលនេះ នឹងរករយ ជាអ្នក
 មិនមានរោគ សព្វៗ កាល ។ បុគ្គលនេះ ចៀវកាន់កំណើត
 ណា ទោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស នឹងជាអ្នកដល់នូវសេចក្តី
 សុខ ក្នុងទីតាំងភ្នំ ។ បុគ្គលនោះ នឹងជាអ្នកស្វាធាយមន្ត
 ចេញមន្ត ដល់នូវគ្រឿងនៃគ្រឿង នឹងបានចូលទៅកាល
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ នឹងបានជាព្រះអរហន្ត ។

ខ្ញុំលើកឃើញនូវខ្លួនក្នុងកាលណា ដល់នូវការកាត់អ្នកដឹងក្តី
 ក្នុងកាលណា កាលនោះ ខ្ញុំមិនបានសេចក្តីខ្លាច ដោយ
 ភោគឡើយ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែឆ្ងាច់ ។ ខ្ញុំបានដល់
 នូវទិដ្ឋិច្រាសិ ភាសារលើនូវវារៈ រោសៈ រោហៈហើយ
 អស់ភាសារាំងភ្នែកហើយ ឥឡូវនេះ កកប្បមិនមានឡើយទេ ។

ទុតិយ៍ បុណ្យកថាបទាន

កំលេសា ឈាមិតា មឃ្លី កក សទ្ធ សទ្ធិហតា
 ជាតោ ពន្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសារ ។
 ស្វាគតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សា វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 មជ្ជិសម្ពុតា ពកស្សា វិហាត្វាមិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ចា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា តិស្សាមេត្តេយ្យា ថេរោ ឥមា
 កាតាយោ អកាសិន្ទានិ ។

និស្សមេត្តេយ្យនោឡា អបទានំ នម្មតំ ។

ទុតិយ៍ បុណ្យកថាបទាន

(១០២) បញ្ចករក្ខន្ធិ ចិស្សាយ សយម្ហូ អបរាជិតោ
 អាកាធិតោ ពសោ ពុទ្ធា វសតិ ចត្វុត្ថម្ភ ។

បុណ្យកថាបទាន ទី ២

កំលេសា តាំងឡាយ ខ្ញុំផ្អែមបំផុតហើយ ភពតាំងភ្នំ ខ្ញុំតាស់
 វាលីធិរាលហើយ ជាអ្នកមិនមានសាស្ត្រៈ ដូចដំរីក្នុងវង្ស
 ទន្ធិ ។ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ
 ស្ម័គ្រណាស់ហ្ន៎ វិញ ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយ តាំងសាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិហាកុ ៨
 ឆិក្ខកិញ្ចា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំង
 សាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់បង្គំហើយ ។

បានឮថា ព្រះគិស្សមេត្តេយ្យនោ មានកាយ បានសម្រួលខ្លួន
 ភាវាតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និស្សមេត្តេយ្យនោបទាន ទី ១ ។

បុណ្យកថាបទាន ទី ២

(១០២) ព្រះពុទ្ធជាសយម្ហូ ទ្រង់ឈរមោរា ឆឹងនៅក្នុងខោត្តាភ្នំ
 ដែលនៅក្បែរចុងញាត ព្រះអង្គមានភាព ក្នុងទីនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មម អស្សុមសាមន្តោ ចណាណា អាសី ភាវនេ
 កុរុ ចិត្តាយោនមន្តិ គាលោកោ អាសី ភាវនេ ។
 យាវតា វនសល្លាស្មី អន្ធកោកាតវច្ឆយោ
 ពាលា ន កេសរី សាទ្ធ ឆកិក្កុដ្ឋិសុ^(១) ភាវនេ ។
 ឧច្ឆានំ ភមហំ និស្វា ចក្កវំ អកោសហំ
 ភក្កុសាសំ សម្ពុទ្ធំ ចិត្តំ មចរនិគំ ។
 សុដុល្លំ សាលរាជីវ សតវសីវ ឧក្កតំ
 វត្តកិរិ អត្ថារិ ចិត្តំ មចរនិគំ ។
 ភិណំ កុដ្ឋញ្ច បុរេត្វា ចិត្តំ ភក្កកាសហំ
 ចិត្តំ សុកតំ កក្កា សរី ឈាធយំ អហំ ។
 សរី ឈាធយំ ឆាន កក្កោយំ សមោកិរិ
 អន្ធលិក្ខោ មិកោ យក្ខោ ឆាមំ អក្កហំ ភាវនេ ។

១ ម. ឆកិក្កុសុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលព្រះគុទ្ធស្តេចបរិព្វានហើយ សំឡេងឆ័កឆ័ន កើតមាន
 ជុំវិញគាស្រមរបស់ខ្ញុំ ក្នុងខណៈនោះ ពន្លឺកំភើតឡើងក្នុង
 វេលានោះដែរ ។ ពួកសត្វសាហាវទាំងពួង គឺខ្លា ឃ្មុំ ក្តៅព្រៃ
 ខ្លាច និងកេសរាជសីហ៍ ក្នុងដងព្រៃទាំងឡាយមាលា
 ក៏បង្ខំសម្លេងឡើង ក្នុងខណៈនោះដែរ ។ ខ្ញុំបានឃើញ
 សេចក្តីអស្ចារ្យនោះក៏អរហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ញកក្កុំ បាន
 ឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឈ្នះមារ ស្តេចបរិព្វានហើយ ត្រង់
 ញកក្កុំនោះ ។ (លុះរៀងឃើញ) ខ្ញុំព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឈ្នះមារ
 ដែលបរិព្វានហើយ ទ្រង់ដូចជាសាលរាជព្រឹក្ស ដែលមាន
 ផ្ការីក ឬដូចជាព្រះភោជិក្ស ដែលទប់ទល់នឹងរឿង កុំនោះ
 សោត ដូចជាដើកកើត ដែលឆន់មានអណ្តាត ។ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើជើងផ្តុំ ចំពេញស្មៅនឹងទស ក្នុងទីនោះ លុះរៀងធ្វើជើងផ្តុំ
 ដ៏ចម្រើនហើយ ក៏ចូលជាសរីរសព ។ លុះរៀងជាសរីរសព
 ច្រើនហើយ ក៏ស្រោចស្រព់ដោយទឹកអប្សរព្រះឆានុ ខណៈនោះ
 ទៅតា ដែលបំភាន់ព្រះជីវិតកាស កាន់យកនូវឈ្នះ(ខ្ញុំ) ថា

ទុតិយ បុណ្ណកថាបទ ៦

តំ ចូរីនី(១) គយោ កេត្តំ សយម្ពុស្ស មហេសិយោ
 បុណ្ណកោ ឆាម ចាមេន យោ ហោសិ តុរិ ឌុន ។
 កម្ពា កាយា ចរិតាន ទេវលោកំ អក្កញ្ញហំ
 កត្ត ធិត្ថមយោ កន្លោ អន្តលីក្ខា បរស្សតិ ។
 កត្រាបិ ឆាមធម្មេ មេ បុណ្ណកោតិ អហូ តណ
 ទេវក្ខតោ មនុស្សា វា សង្កប្បំ ច្បយោមហំ ។
 ឥនំ បច្ឆេមកំ មយ្ហំ ចរិយោ វត្តតិ វារោ
 ឥនាបិ បុណ្ណកោ ឆាម ឆាមធម្មេ ចកាសតិ ។
 តោសយិត្តាន សុត្តំ កោតមិ សក្យបុត្តំ
 សត្វាសវេ ចរិត្តាយ វិហារមិ អនាសវេ ។
 ឯកានុតោ ឥតោ កាច្យេ យំ កម្មមករិ តណ
 ទុក្ខតិ ឆាមជាតិ កត្តនាយ ឥនំ ជលំ ។
 កលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កវា សទ្ធេ សម្មហតា
 ឆាតោវ ពត្ថំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។

១. ឧ. សប្បវិស ។

បុណ្ណកថាបទ ៧

អនុចំពេញកិច្ចនោះ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រង់ស្រុកកន្លែង
 គុណដ៏ធំហើយ អ្នកនៅក្នុងសំណាក់នៃព្រះមុនី ក្នុងកាល
 ណា អ្នកនឹងបានឈ្មោះថា បុណ្ណកៈ ក្នុងកាលនោះ ។
 លុះខ្ញុំច្បុនចាកកាយនោះហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងទេវលោក
 ក្លិនជាទិព្វបង្កើតកាយ ត្រង់កន្លែងដែលខ្ញុំនៅនោះ ។
 កាលនោះ ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំថាបុណ្ណកៈ ក្នុងទិវានោះ ខ្ញុំក៏ត
 ជាទេវតា ឬជាមនុស្ស ក្នុងចំពេញសេចក្តីបំណងបាន ។
 នេះសរិះ ជាទិព្វផុតរបស់ខ្ញុំ កតជាទិព្វផុត កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ សូម្បីក្នុងអន្តរាគមនៈ គង់អ្នកផងប្រកាសនាម (របស់ខ្ញុំ)
 ថាបុណ្ណកៈ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះឆាមតោតថ ជា
 សក្យវង្សប្រសើរ ឲ្យព្រះករុណា ខ្ញុំក៏លាត់ដឹងគាស់វែងដឹងជា
 អ្នកមិនមានកាសវៈ ។ ក្នុងព្យាទិដ្ឋភាពព្យាបាល ក្នុងកាល
 នោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតំ នេះជាផលនៃការបូជាសីលសន្តោសនឹង ។ កាលស
 ព្វាឡាយ ខ្ញុំផុតចំពេញហើយ កតជាដឹងក្នុងខ្ញុំគាស់វែង
 ហេតុហើយ ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ដូចដំរីផ្តាច់ខ្សែទទួត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ស្វាគតំ វេទ មេ អាសិ ឧប ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 កិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចន្ទីសម្ពុត្តា ធនស្សោ វិនោក្ខាចំ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មវិញ្ញា សន្តិកា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុតំ អាយស្សា បុណ្ណាកោ យេវេ ឥនា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បុណ្ណកោស្ស សមាស សម្ពុត្តំ ។

ធម៌យំ មេត្តត្ថត្ថោបទានំ

(១០៣) ហិមវន្តស្ស អវិជ្ជាវេ អសោកោ យម្ហ ចព្វកោ
 តត្ថាបិ អស្សាមា ចយ្ហំ វិស្សកាឡេន មាបិកោ ។
 សុរាមោ យាម សម្ពុត្តោ អក្កោ កាវុណិកោ ឌុដិ
 ជិវាសយិត្តា ចព្វល្លោ បិណ្ឌាយ មេ ឧទានមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ឧ ។ ដំណើរវេលាខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ឬ
 ណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ឬ ខ្ញុំបានដល់ហើយ តាំងសាសនានៃ
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ ចន្ទីសម្ពុត្តា ២ វិទានុ ៨
 ធម៌អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮហ្ន៎ ព្រះបុណ្ណកោស្ស ខានតាម បានសម្តែងឱ្យគាត់
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់បុណ្ណកោស្សសមាស ។

មេត្តត្ថត្ថោបទានំ ទី ៣

(១០៤) ខានក្នុងមួយរយៈកាលនេះ នៅជិតព្រហ្មវិទានុ
 ឯកស្រមោរបស់ខ្ញុំ វិស្សកម្មវេលាប្រតិបត្តិឱ្យហើយ ជិតក្នុង
 នោះ ។ ព្រះសេដ្ឋុ ព្រះនាមសុរាមេន ពាក់ព័ន្ធលក្ខណៈប្រាជ្ញ
 ទ្រង់បានសេចក្តីកុណា ទ្រង់ប្រដាប់ចិត្ត ក្នុងបុព្វល្លាសម័យ
 ហើយស្តេចពុទ្ធដំណើរ គម្រើរទៅរកខ្ញុំដើម្បីចិណ្ឌបាត ។

កងយំ ចេតនាបទ

ទុកកតំ មហារី សុខេនំ លោកាយកំ
 កក្កប្បេ សុកតមត្ថំ សប្បិទេលំ អត្ថយេ ។
 នត្វាបាហំ កុត្តសេដ្ឋេ សុខេន លោកាយកេ
 អញ្ញលី ធម្មហេត្វាន កិយ្យោ ហាសំ ជនេសហំ ។
 វិនិច្ឆា សប្បិទានេន ចេតនាបណ្ឌិតិហំ ច
 នេវត្ថេតោ មនុស្សោ កំ លកាមំ វិបុលំ សុខំ ។
 វិនិច្ឆាតំ វិវដ្តត្វា សំសរាមំ កកាគវេ
 កក្ក ចិត្តំ បណ្ឌិតិក្វា លកាមំ អតលំ ធម៌ ។
 លោក កុប្បេ សុលទ្ធន្តេ យំ មំ អនុត្តំ ព្រាហ្មណ
 មម នស្សននាកថ អហត្ថំ កមិស្សតិ(១) ។
 វិស្សដ្ឋោ ហោហំ មា កាយំ អនិកុត្តំ មហាយសំ
 មមំ ហំ សប្បំ នត្វាន ធម៌ហេត្វាសិ ជាតិយា ។

១ ឧ.វិស្សតិ ។

ចេតនាបទ ជំ ៣

ខ្ញុំ (បានឃើញ) ឆ្លៀតព្រះលោកនាយក ព្រះនាមសុខេន ព្រះ
 អង្គជាមហារីបុរស ស្តេចចូលមកដល់ ទើបទទួលយកបាត
 ព្រះសុភត ហើយបំពេញសប្បិទិន្ទ្រប្រតិ ។ លុះខ្ញុំថ្វាយចំពោះ
 ព្រះលោកនាយក ត្រង់ព្រះនាមសុខេន៖ ជាព្រះក្នុងជីវិតស្រី
 ហើយ ក៏ផ្គត់អញ្ញលី ញ៉ាំងសេចក្តីកេរ្តិ៍យជ័យវង្សកើតឡើង ។
 ខ្ញុំកើតជាទេវតា ឬកើតជាមនុស្ស តែងបានឆ្លៀតសេចក្តីសុខវិនិច្ឆ័យ
 ដោយការថ្វាយសប្បិទេនផង ដោយការភ័នចេតនាទេផង ។
 ខ្ញុំវៀករណ៍វិនិច្ឆាត តែងអន្ទោលរាវ ក្នុងកក្កប្បចិត្តកតំ
 គឺបានភ័នចិត្តប្រណិយាត ក្នុងកតាតាវ ហើយឥឡូវនេះ ខ្ញុំ
 បានដល់នូវអចលបទ គឺព្រះនិព្វាន ។

ខ្មោចព្រាហ្មណ៍(១) អ្នកឈ្មោះថាមានលកហើយ អ្នកកាត
 ជាមនុស្ស ឈ្មោះថាអ្នកបានល្អហើយ ព្រោះអ្នកបានឃើញ
 កថាគត ឯចុក្កលនឹងដល់នូវអហេតុផល ក៏ព្រោះគាត់ស្រួលការ
 ឃើញកថាគត ។ អ្នកព្រះស្និទ្ធស្នាលចុះ កុំខ្លាចឡើយ អ្នកនឹង
 បានយសធំ នឹងរួចចាកជាតិ ព្រោះបានឱ្យសប្បិដល់កថាគត ។

១ គត់នេះទៅ យើងមិនយល់ ចំណង់ថា ជាពាក្យអ្នកកាតនិយាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឥតិយា សច្ចៈនាទេន ទេតនាមណីតីហិ ធន
 ទេវក្ខតោ ឧទុស្សោ វា លកាមំ វិបុលំ សុទ្ធំ ។
 ឥតិយា អធិការេន(១) មេត្តចិត្តវតាយ ធន
 អដ្ឋារសេ កាច្ចសតេ ទេវលោកេ វចិស្សតិ ។
 អដ្ឋារសេ ធន តិក្ខុកុំ(២) ទេវភជា កវិស្សតិ
 ចនេសេដ្ឋំ វិបុលំ កណ្តាតោ អសង្កយំ ។
 ឯកចញ្ញាសត្វត្ថត្វ ធក្កវត្តិ កវិស្សតិ
 ចាតុរន្តោ វិជិតាវ ជីម្ពមណ្ឌស្ស ឥស្សរោ ។
 មហាសមុទ្រោ វិក្កោត្តោ ទុទ្ធិរោ ចម្រី យថា
 ឯវមេវ ធន មេ(៣) កោតា អដ្ឋមេយ្យោ កវិស្សរោ ។
 សដ្ឋិកោជី ហិរញ្ញស្ស ទទ្ធាន ចព្វជី អហំ
 កំកុសលំ កវេសន្តោ ការី ឧបសង្កមី ។
 តត្ថ មន្ត អធិយាមិ ធម្មន្តិ ឆាម លក្ខណំ
 តមទ្ធការី វិធមំ ឧប្បជ្ជំ ត្វំ មហាមុទិ ។

១ ធន, ធម្មតាទេន ។ ២ ធន, ធម្មតិកុំ ។ ៣ ធន, ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំកើតជាទេវតា ឬកើតជាមនុស្ស វេទន៍បាននូវសុខដ៏ធំ
 ដោយការងារយសច្បាំងផង ដោយការគាំទ្រគោរពនេះផង ។
 បុគ្គលនេះ នឹងកើតយកក្នុងទេវលោក ក្នុងកញ្ចប់ ទ៨
 ដោយអធិការនេះផង ដោយការប្រព្រឹត្តិមេត្តចិត្តនេះផង ។
 នឹងបានជាស្តេចទេវតា អស់៨៤៨៨ នឹងបានសោយប្រទេស
 កង្ស័យទូលាយ កប់បានមួយអស់ឆ្នាំយូរក្ស ។ នឹងបានជា
 ស្តេចចក្រតក្ខំ មានសមុទ្រចំង ៤ ជុំជុំវិញ ទ្រង់ឈ្នះ
 សង្រ្គាម ជាឥស្សរៈ លើមណ្ឌលជម្ពូជីប អស់៨១ ផង ។
 មហាសមុទ្រម៉ែរកើប វែងដ៏ធំខ្ពស់ទ្រទ្រង់បានដោយក្រ
 យ៉ាងណា កោតៈចំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ប្រមាណមិនបាន ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំឱ្យប្រាក់អស់ ៦០ កោដិ ហើយទើបចេញ
 ទៅបួស ខ្ញុំកំពុងស្វែងរកកុសល ក៏បានចូលទៅកេការី-
 ប្រាហ្មណ៍ ។ ខ្ញុំបានរៀនលក្ខណមន្ត ប្រឈរដោយអង្គ ៦
 ក្នុងសំណាក់ការីប្រាហ្មណ៍នោះ ចង់ប្រព្រឹត្តមហាមុតិ ព្រះ
 អង្គកំចាត់ចង្កំ ដូចនឹងអន្តការ ហើយភក្ត្រឡើងហើយ ។

កង្ខេប ធម្មបទបទដ្ឋកថា

ឥវ ឧស្សនកាសោហំ	អាកាសោច្ឆ័ មហាមុនិ
ឥវ ធម្មំ សុណិក្ខាន	ចត្តោច្ឆ័ អនលំ ចនំ ។
តិសកច្បសហស្សច្ឆ័	សម្បំ ពុទ្ធស្សនាសហំ
ឯកុទ្ធរ ជាតិជាធន(១)	សម្បំ វិញ្ញាបិតំ មយា ។
មម សង្កល្យមញ្ញាយ	ឧប្បជ្ជតិ យថេន្ទកំ
ចិត្តមញ្ញាយ ចិត្តត្ថ	សទ្ធ សន្តច្បយាមហំ ។
អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មា អហោ ធម៌ សត្វសម្បទា	
ជាតកញ្ចំ សម្បំ ឧត្តាន	អច្បមេយ្យំ លកាមហំ ។
មហាសមុទ្រេ ឧទកំ	យាវតា ទេវតស្សកោ
មម សម្បំ ឧបាធាយ	កាលភាតិ ន ហិស្សតិ ។
យាវតា ធម្មាវាធស្ស	ការាយន្តស្ស ពសិកោ
មម ចិត្តត្ថវត្ថាជំ	ឧកាសោ សោ ន សឧតិ ។
មទ្ធករជា ហិមវ	ចវរោមិ សិលុទ្ធយោ
មមាទុលិត្តកុទ្ធស្ស	ឧបនិចំ ន ហិស្សតិ ។

១២. ធម៌តាតា ។

ធម្មបទបទដ្ឋកថា ទំ ៣

ចតិគ្រាប្រមហាមុនី ខ្ញុំបានចំណងចង់ចូលនឹងព្រះគង្គ ទើប
មក ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះគង្គហើយ ក៏នឹងបានដល់ ឲ្យ
អចលន គឺព្រះនិក្ខាន ។

ក្នុងកថាទី ៣០ ពាក់ គំរឹតប្បវេណៈ ព្រោះហេតុដែល
ខ្ញុំបានថ្វាយសម្បជ្ជដល់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់សម្បជ្ជដែល
ខ្ញុំត្រូវសូមគោរព ។ សម្បជ្ជដ៏ដ៏ចំណងរបស់ខ្ញុំ ហើយកើត
ឡើងភាមសេចក្តីប្រាថ្នា សម្បជ្ជកើតឡើងហើយ ព្រោះដ៏ដ៏ចង់
ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រាថ្នាដ៏ដ៏ដ៏ចង់ឲ្យឆ្លងស្តាប់ស្តាប់ ។ ព្រះពុទ្ធ ។
ព្រះធម៌ ។ សម្បជ្ជនៃព្រះសាស្តាចរស់ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រាថ្នាតែថ្វាយ
សម្បជ្ជដ៏ដ៏ចង់ចង់ចង់ចង់ ត្រឡប់ជាបានសម្បជ្ជដ៏ដ៏ចង់ចង់ ។
ចិត្តក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលទល់នឹងភ្នំសុរាមរ ច្រៀងច្រើន
នឹងសម្បជ្ជរបស់ខ្ញុំ គង់មិនដល់មួយភាគនៃចំណិត ។ កាល
នៃចក្រវាឡទាំងប៉ុន្មាន កាលនោះ គង់មិនល្មមនឹងសំពត់
ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ដែលឲ្យកេរ្តិ៍ជាគំនរ
ឡើយ ។ ស្តេចភ្នំឈ្មោះហ៊ុន ជាភ្នំជ័យស្រី គង់មិនដល់
ឲ្យការច្រៀងច្រើននឹងភ្នំ ដែលជាចំណិតកាយរបស់ខ្ញុំដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ធម្មទានំ

វត្ថុ កុទ្ធកុ សម្បកុ អញ្ញំ វា និដ្ឋនម្មិកំ
 អសង្កតកុ និព្វានំ សម្បទានស្សនំ ដលំ ។
 សតិច្ចដ្ឋានសយនោ សមាធិដ្ឋានកោធកេ
 កោដ្ឋង្គនននោ អដ្ឋ សម្បទានស្សនំ ដលំ ។
 កំលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ កវា សាទ្ធ សម្មហតា
 ធាតោ ពទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម កុទ្ធស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា នគស្សោ វិនោត្តាមិន អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វត្ថុ សុទ្ធំ អាយស្មា មេត្តកុ ជេកេ វនា
 តាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

ធម្មទុទ្ទេស្ស ធម្មទានំ សាមន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មទានំ

ខ្ញុំបានសំគត់ គ្រឿងក្រអូច សម្បទន៍វិភង្គិ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងចក្ខុវិស័យ ទាំងប្រាំបួនប្រការ ដែលជាអសង្កតៈ នេះ
 ជាផលនៃការថ្វាយសម្បិ ។ ក្នុងវិជ្ជានេះ ខ្ញុំមានសកិច្ចជួន
 ជាទីជេក មានសមាធិដ្ឋានជាគោរ ញ៉ាំងរាជ្យង្គន៍ក្រើក
 នេះជាផលនៃការថ្វាយសម្បិ ។ កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផ្អក
 ចង្អាញហើយ អត់ទាំងស្រុងខ្ញុំសាសន៍លើសចោលហើយ ជាអ្នក
 មិនមានភាសា ដូចដំរីកាត់ខ្សែទន្ធី ។ ឧ ដំណើរដែល
 ខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសង្ឃ វិជ្ជា ពា
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិហារក្នុង ទីនៃអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ចូលសំហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាក្សត្រ មានភាព បានសម្តែងខ្លាច
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធម្មទុទ្ទេស្សទាន ។

បញ្ចក្ខំ ពោធិកញ្ជ័យបទានំ

(១០២) កង្ការ កាតិរសី ឆាម ហិមវត្តា បកាវិកា
 ហិសវតិយា ឆាវេន អនុសន្ទតិ តាវេន ។
 សោភិតោ ឆាម អាកាមោ កង្ការក្យលេ សុមាមិតោ
 តត្ថ ធម្មុត្តរោ តុប្បោ វសតេ លោកនាយកោ ។
 តិណសេហិ យថា ឥន្ទោ ធម្មុជេហិ បុរក្ខតោ
 ធិសីធិ តត្ថ កតវំ អសម្ព័ត្តោ កេសរី ។
 នករេ ហិសវតិយា អហោសី^(១) ព្រាហ្មណា អហំ
 ធម្មុត្តោ ឆាម ឆាមេន ឯវី ឆាមោ មហាមុធិ ។
 អដ្ឋាស សិស្សសតា ចរិវេន្ទ្រ មិ កតា
 តេហិ សិស្សហិ សមិតោ កង្ការី ឧបាតមី ។
 តត្ថនុសាសី សមណោ ធិក្កុហេ ឆោតនាមកោ
 កាតិរសីន្ទរោហំ ឯវី ធិន្ទសិ តាវេន ។

១ ឧ. វណ្ណ ។

ពោធិកញ្ជ័យបទានំ ទី ៤

(១០២) ឯកស្តីនិល្លោកោតិសិ ហូរេចញ្ញមកតំវិព្រហ្មម-
 ភានុ ហើយហូរេវតាមត្វាក្រុងហិវ្យតិ ក្នុងខណៈនោះ ។
 គាតាវេន្ទ្រសាគិន ដែលគាតាសិល្បៈហើយ នៅក្បែរឆ្នេរ
 ស្ទឹងឆ្នាំង ព្រះក្នុងព្រះនាមបុគ្គលៈ ជាលោកនាយក ស្តេច
 ប្រថាប់នៅក្នុងគាតាមនោះ ។ ព្រះមានព្រះភាព មានពួក
 មនុស្សចោមរាមហើយ ដូចជាព្រះវង្សមានពួកទៅតាម
 រោម ស្តេចគង់នៅក្នុងគាតាមនោះ ដូចកេសរាជសីហ៍ ដែល
 ឥតមានសេចក្តីតក់ស្លុត ។ ខ្ញុំក៏ជាព្រាហ្មណ៍ មាននាមថា
 ធម្មុត្តៈ នៅក្នុងខេត្តហិវ្យតិ បត់ក្រព្រមហោមុតិ ឈ្មោះខ្ញុំ
 យ៉ាងនេះ ។ កាលនោះ ពួកសិស្សចំនួន ១៨ យេនាក់ ដែល
 ចោមរោមខ្ញុំ ខ្ញុំព្រមព្រៀងដោយពួកសិស្សចំនួននោះ ក៏ចូល
 ទៅកាន់ឆ្នេរស្ទឹងឆ្នាំង ។ ខ្ញុំក៏ក្នុងស្ទឹងភាគិរសី បានឃើញ
 ពួកសមណៈ ជាបុគ្គលមិនកុហក ជាអ្នកបន្ទាត់បង្អង់ទុប
 ក្រវីន្ទស្ទឹងឆ្នាំងនោះ ហើយខ្ញុំក៏យ៉ាងនេះក្នុងខណៈនោះថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

សាយី បាតី តាវន្តាទេ កុទ្ធចុត្តា មហាយសា
 វិហាសយន្តិ អត្តាធំ តេសំ អត្តា វិហាញាតិ ។
 សនេកស្ស លោកស្ស តុនោ អត្តា ចវុត្តិ
 ធន្តិ ទេ ធន្តិលោ កាវិ កតិមត្តិវិសោធនំ ។
 យទ្ធន កុទ្ធសេដ្ឋស្ស សេតិ កម្ពុយ កាវយេ
 កាវយេត្វា ឥទិ សេតិ^(១) សន្តកមិ ឥទិ កវិ ។
 សតិ សហស្សំ ធម្មាន សេតុ កាវយេ អហិ
 សន្តហន្តា កាតិ កាវិ វិបុលំ ទេ កវិស្សតិ ។
 កាវយេត្វា តិ សេតិ ឧបេសិ លោកនាយកំ
 សិរសំ អញ្ចលំ កាត្វា ឥទិ វចនប្រតិ ។
 សតិ សហស្សំ សវយំ ធម្មា កាវយិកោ មហា
 កវត្តាយ មហាសេតិ មដិកុណ្ឌា មហាមុទេ ។

១. ធន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

ក្នុងសមណៈ ជាពុទ្ធចុត្ត មានយសធំទាំងនេះ ឆ្លងស្តីនិម្ស
 ទាំងល្អចំពោះព្រឹក ទាំងល្អចំពោះល្ងាច ខ្លួនសមណៈទាំងនោះ
 ក៏ឡើយហេតុ ។ ព្រះពុទ្ធអ្នកផងដែរក៏ដោយថា ដាក់ក្នុងបេស
 សត្វលោក ព្រមទាំងទៅលោក ឯកាត្វាអញមិនទាន់បាន
 ជឿនសក្ការៈ ក៏កាដេប្រះផ្លូវសម្រាប់ដើរទៅ ចំពោះទត្ថ-
 លោយប្រកួតលទៅឡើយ ។ ចើម្លោះ គួរឲ្យកាត្វាអញញ៉ាំង
 ផង ឱ្យធ្វើស្តានប្រតិស្តីឯក្នុង ថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ច្រើន លុះកា-
 ត្វាអញឱ្យគេធ្វើស្តាននេះរួចហើយ ឈ្មោះថាកាត្វាអញបាន
 ឆ្លងផ្លូវកោះនេះ ។ ខ្ញុំបានចំណាយទ្រព្យរាប់រយរាប់ពាន់ ឱ្យ
 គេធ្វើស្តាន ខ្ញុំជឿថាសក្ការៈដែលខ្ញុំធ្វើហើយ (នេះ) នឹងបាន
 ផលធំទូលាយ ។ លុះខ្ញុំឱ្យគេធ្វើស្តាននេះរួចហើយ ក៏ចូល
 ទៅដល់ព្រះលោកនាយក ធ្វើកត្តាលីលីក្បួន ហើយក្រាប
 បង្គំទូលនាគ្យនេះថា ចិត្តព្រះហស្តិ ខ្ញុំព្រះអង្គចំណាយ
 ទ្រព្យរាប់រយរាប់ពាន់ ឱ្យគេធ្វើស្តាននេះ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គទទួលយក ស្តានដ៏ធំនេះចុះ ។

បទដ្ឋ ពោធិកន្ថោកបទដ្ឋ

បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតិដំ បដិក្កហោ
 កិក្ខុសង្ឃេ ធិសិដិក្ខា ឥមា កាថា អកាសម ។
 យោ មេ សេតុំ អកាសេសិ ធមសន្នោ សេហិ ចាលិកិ
 ភមហំ កិក្ខុយស្សមិ សុណាម មម កាសតោ ។
 ធមតោ បទ្បតោ វា រុក្ខតោ បតិគោមិយី
 តុតោច លទ្ធកិដ្ឋាមិ សេតុនាមស្សិមិ ដលំ ។
 វិទ្យុជ្ជសសន្តាមិ ធិក្រោធមិវ ហលុតោ
 អមិគ្គា ធម្មសហន្តិ សេតុនាមស្សិមិ ដលំ ។
 ហស្ស ចោរា ធមសហន្តិ ចាតិមញ្ញន្តិ ឧត្តិយា
 សទ្ធេ កវិស្សកាមិក្កេ សេតុនាមស្សិមិ ដលំ ។
 អញ្ញោកាសកតិ សន្តិ កមិណាភមតាចិត្តំ
 បុញ្ញកាឌ្មេន សំយុត្តំ ឧ កវិស្សតិ វេទនា ។
 ធមវលោកេ មនុស្ស វា ហត្ថិយាមិ សុនិម្មិតំ
 ភស្ស សន្តម្បមញ្ញាយ ធិត្ថន្តិស្សតិ តារាធម ។

ពោធិកន្ថោកបទដ្ឋ ទី ២

ព្រាសម្ពុត្តរោ បទុមុត្តរោ ព្រាស្ត្រាបច្ចាសំលោក ក្នុង
 ទទ្ធក្រឡើងបូជា ស្តេចគង់នៅកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
 គ្រាសំភាពព័ន្ធនេះ បុគ្គលណាជ្រាបថា បានឱ្យអន្តិស្តាន
 ដោយវេទនាធម៌ ដើម្បីកថាភក ។ ធីតិសារសិបុគ្គលនោះ
 អ្នកទាំងឡាយប្លែកៗ គេថាគង្គិសំដែង ដូចគេទៅនេះ
 បុគ្គលនេះ បើទុកជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងគ្រោះ ឬព្រាហ្មណ៍ក្នុងប្រទេស
 ឈើក្តី ឬក្រហើយក្តី វេទនាបានទ័ពល នេះជាផលនៃការ
 ឱ្យស្តាន ។ សម្រាប់ទាំងឡាយ មិនគ្របសង្កត់ (នូវបុគ្គលនេះ
 បាន) ដូចជាខ្យល់ មិនអាចគ្របសង្កត់ដើម្បីជ្រ ដែលមាន
 ឫសដុះចាំ នេះជាផលនៃការឱ្យស្តាន ។ ចោរទាំងឡាយ
 មិនអាចទ័ពគ្របសង្កត់បុគ្គលនេះបានទេ ពួកគេក្រក់មិនមើល
 ដោយបានដែរ (បុគ្គលនេះ) ធីតិគង្គិសំដែងសម្រាប់ទាំងឡាយ នេះ
 ជាផលនៃការឱ្យស្តាន ។ បុគ្គលប្រកបដោយបុណ្យកម្មនេះ បើ
 ទុកជាគោត្តមទ័ពល ដែលហាលដោយកំដៅឱ្យក្តៅក្នុង ក៏
 ធីតិមិនមានវេទនាឡើយ ។ យានដ៏វិ ដែលជាបុណ្យកម្មខ្ពង់ខ្ពស់
 ល្អហើយ ក្នុងនេះលោក ឬក្នុងមនុស្សលោក ធីតិក៏ទាំងឡាយ
 ក្នុងនេះលោក ព្រោះធីតិទ័ពសម្រាប់គ្រប់រូបសំបុគ្គលនោះ ។

សុន្ទរគម្ពីរ វិញ្ញាណកាយស្ស អបរាម

សហស្សស្ស វាគ្គដក សិទ្ធា សិយតាហនា
 សាយំ ធាតុំ ឧបេស្សន្តិ សេតុនាមស្សនិ ផលំ ។
 វាក្ខន្ធន មនុស្សន្តិ សុចិត្តោយំ កវិស្សតិ
 ឥហាមិ មនុស្សេ ហត្ថិយាទំ កវិស្សតិ ។
 កប្បសតសហស្សន្តិ ឧត្តា កកុល សន្តរោ
 កោតោ ឆាម ឆាមេន សន្តា លោកោ កវិស្សតិ ។
 កស្ស ធម្មេសុ ឆាយាយោ ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ
 សន្តាសវេ បរិញ្ញាយ ធិន្វាយិស្សតិឆាសវោ ។
 អហោ មេ សុត្ថំ កម្មំ ផលដុត្តមឆាមកោ
 កត្ត កាវិ កវិន្វាន ចក្ខោហិ អាសវកុយំ ។
 ចឆាទំ ចហិកក្ខន្ធម្មំ ឧបសន្តោ ធិន្វនិ
 ឆាកោវ ធិន្វនិ ធម្មា វិហារមិ អឆាសវោ ។

សុន្ទរគម្ពីរ វិញ្ញាណកាយ អបរាម

សេសេន្តតម្បយោនំ មានសន្តរល្បិទដូចខ្យល់ ជាពាក្យនេះ
 ដ៏ហើស ទំនិច្ចល្បិចប្រើ (បុគ្គលនោះ) ចាំប្រាប់ចាំត្រឹម
 នេះជាផលនៃការឱ្យស្តាប់ ។ បុគ្គលនេះ ល្មមកកាន់អត្តភាព
 ជាមនុស្ស ទំនិច្ចល្បិចប្រើសុខ មួយទៀត យោងដ៏ទឹង
 កើតផលបុគ្គលនេះ ដែលកើតជាមនុស្ស ក្នុងលោកនេះ ។
 កន្លងទៅមួយសែនកប្បទៀត ទំនិច្ចល្បិចប្រើសហស្តា ប្រា
 ជានាគតម កើតក្នុងប្រកបប្រែប្រួលក្នុងក្រុង ក្រាស់ឡើង
 ក្នុងលោក ។ បុគ្គលនេះ ទំនិច្ចល្បិចប្រើសមិត្តភក្តិមិត្តរូប
 ប្រព្រឹត្តអត្ថនោះ ជាសេសដែលធម៌ធម៌ហើយ ទំនិច្ចល្បិច
 ដ៏គោរពចាំប្រាប់ ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ទំនិច្ចល្បិច ។
 ឡើយ! តែតែដែលខ្ញុំឱ្យស្តាប់ហើយ ចំពោះព្រះសេនាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាជ្ញាបទុក្ខនេះ ខ្ញុំធ្វើឡើងសក្ការៈ ចំពោះព្រះពុទ្ធអង្គ
 នោះហើយ ក៏បានផលនៃការកាន់ទៅនៃកាសវៈ ។ ខ្ញុំមាន
 ចិត្តបញ្ចុះទៅកាន់សេចក្តីព្យាយាម ជាអ្នកស្វប្បវាង មិនមាន
 ឧបក្កិលេស មិនមានកាសវៈ ដូចដ៏កាន់កាប់ខ្ញុំខ្លួន ។

បញ្ចម៍ ឧបស័រិញ្ញាបទានំ

កំលេសា ឈាជិតា មឃ្លី កា សុទ្ធ សុទ្ធិហតា
 ឆាភាវ ពុទ្ធនំ ទេវា វិហាមិ អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសន្តិទា ទតស្សោ វិហោត្តាជន អដ្ឋិមេ
 ទន្សកិញ្ញា សន្និកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ចោតតោ វេរា ឥមា
 ភាជាយោ អភាសិតាតិ ។

ពោធិ៍ស្មេស្មេ ឧបទានំ សន្តំ ។

បញ្ចម៍ ឧបស័រិញ្ញាបទានំ

(១០៥) បិមវន្តស្ស អវិទូរេ អនោមោ ឆាម មទ្ធតោ
 អស្សោ សុភាតោ មឃ្លី បណ្ណសាលា សុឆាជិតា ។

ពោធិ៍ស្មេស្មេ ទី ៤

កំលេសាតំ ឡាយ ខ្ញុំបានផុតចំណុចពាលហើយ ភាពតំ
 ត្រង់ ខ្ញុំបានសាស្ត្រាវិស័យពាលហើយ ខ្ញុំជាច្បងមិនមាន
 កាសវៈ ដូចជីវិតាតំ ចំណុចត្រង់ ។ ១ វិស័យវិស័យ
 ខ្ញុំមក ក្នុងសំណាត់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ប្រាសាស្ត្រ
 វិជ្ជាតំ ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយសំដាប់ សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសន្តិកា ៤ វិហាតុ
 ៨ និងកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពោធិ៍ស្មេស្មេ មានអាយុ បានស្រីម្នាក់មកជា
 តំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពោធិ៍ស្មេស្មេ ទី ៤ ។

ឧបស័រិញ្ញាបទាន ទី ៥

(១០៦) មានក្នុងមួយរយៈកាលនេះ ទៅជិតព្រះហេមតាន្ត កាស្រម
 របស់ខ្ញុំធ្វើរួចហើយ បណ្ណសាលា ខ្ញុំក៏បានសាងសង់រួចហើយដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ឧបិ ច សន្តតិ តត្ថ សុបតិក្ខា មហោរា
 អន្ធពតិកេ ជាយន្តិ បទុមុប្បលកា ពហូ ។
 ចាវីយា ចាវីសា មន្ទា ពលជា មុញ្ញហេហិតា
 មន្ទកច្ឆជសញ្ញា ឧធិកា សន្តតេ តតា ។
 តិមិន បុច្ឆិតា តត្ថ អសោកា ទុទ្ធិមាលកា
 មុណ្ណា វ តិវិបុណ្ណា វ សម្បវន្តិ មធស្សមី ។
 កុដជា បុច្ឆិតា តត្ថ ភិណ្ឌសូលវនា ឧ
 សាលា ច សលធូរ តត្ថ ចឡកា បុច្ឆិតា ពហូ ។
 អដ្ឋុយា អធិមុត្តា ឧ មហាបាមា ច បុច្ឆិតា
 អសនា មទុក្ខន្តិ ច បុច្ឆិតា តេ មធស្សមេ ។
 ទុណលកា ចាដលីកា យុជីកា ច ចិយដ្ឋុកា
 តិច្ឆិមាលកាសញ្ញា សមន្តា អន្តរយោជនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

មានស្តីដូច្នេះ មានកំណត់កម្ម គួរជាទីរីករាយខ្ញុំចិត្ត នៃ
 ហូរចូរទៅក្នុងទីនោះ មានលក្ខណ៍ទីប្បលជាច្រើន ដូចជា
 តាមកំណត់ ជាលំដាប់ ៗ ឯត្រីស្វាត ត្រីព្យាត ត្រីក្រាញ់
 ត្រីសណ្តាយ ត្រីភ្នំ (មានក្នុងកំណត់នោះ) ទឹកស្ទឹងដំរើរ
 ជាសំដៅយុគ្រិស្តិកអណ្តើក រមែងហូរទៅ ក្នុងកាលនោះ ។
 ក្នុងទីនោះ មានតំបន់ព្រឹក្ស មានផ្ការីក ដើមអសោកមាន
 ផ្កាតូចៗ តាំងក្រចន្ទា និងក្រចក្ខា ទៅទៅតាមគោល
 របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងទីនោះ មានដើមទ្រូងធំ និងព្រៃ ដូចគ្នា
 មានផ្ការីក ដើមកំរង ដើមស្រល់ និងដើមចម្បូរជាច្រើន
 មានផ្ការីកក្នុងទីនោះដែរ ។ ដើមអគ្រូង ដើមជ្រូល ដើម
 ចម្បូរ ដើមគង្គី និងដើមចក់ មានផ្ការីក ពួកឈើតាំង
 នោះ សុទ្ធតែមានផ្ការីកហើយ នៅជិតគោលរបស់ខ្ញុំ ។
 ដើមកង្ក្រក្ស ដើមច្រឡឹង ដើមយុត្តា និងដើមប្រយង្គ
 សឹងដំរើរជាសំដៅយុគ្រិស្តិក អស់កន្លះយោជន៍ជុំវិញ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បុប្ផក្ខតិ ពហវេ បុប្ផកា ឧប អស្សមេ
 អាលវ ធិ កាធិន្តា ធិ វិជ្ជាសិទ្ធក្ខណ្ឌានិ ធិ ។
 អាលកា កាលកា វេ វិជ្ជន្តិ ឧប អស្សមេ
 អស្សមស្សវិទូវេ មេ ឧហា ជាតស្សវេ អហុ ។
 អញ្ញោធកោ សីតជលោ សុចតិក្ខោ ឧបោរោ
 ធនុឧប្បលា ពហុ កត្ត បុណ្យិកាសមាយុតា ។
 ឧត្តាលកោហិ សញ្ញា ឆានាភទ្ធសមីរិកា(១)
 កត្តំ កត្តានិ ឧបា អញ្ញោ បុប្ផនិ កោសរិ ។
 ឧប្បបត្តា វិជ្ជន្តិ ឧបា កាណ្ឌិកា ពហុ
 ឧប ក៏សន្តា សវតិ វិសច្ចំ បុណ្យលំភិ ។
 សឧត្តា គេន កទ្វេន ឆានាភទ្ធសមោហិកា(២)
 កុបុតា អន្តកន្ធិ ធិ នយិកា ធិស្សវេ ពហុ ។
 ឆានស្សវស្សវុក្ខលំ កោតកា បុប្ផកា ពហុ
 សុដុល្លា ពទ្ធិជិវ ធិ សេតវរិ សុតន្តិកា ។

១ ឧ. សញ្ញោ ឆានាភទ្ធសមោហិកា ។ ២ ឧ. ឆានាភទ្ធសមោហិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សូម្បីឈើមានផ្កាជាច្រើន ដ៏ដើមកន្លែង ដើមក្នុង ដ៏ដើមក្នុង
 ឆ្នាំ មានផ្កាវិក ទៅដ៏គោស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ កាលត្រីក្សន៍
 កាលត្រីក្ស មាននៅដ៏គោស្រមរបស់ខ្ញុំ មានជាគោស្រម
 មួយ នៅដ៏គោស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ស្រវនា មានទឹកថ្លាមាន
 ទឹកក្រវាត់ មានកំពង់ល្អ គួរជាទីរីករាយនៃចក្ខុ មានទាំង
 ឈូកក្របាច ដ៏ដ៏មួយជាច្រើន លាយចម្រុះដោយឈូកស
 នៅក្នុងស្រវនា ទាំងអស់ជាសាដោយព្រលិត សាយកាយ
 ដោយភ្លឺនឿយ ។ ដើមឈូកកំពង់ចាស់ផ្ទៃ (ក្រពុំ) ក្នុងដើម
 គេសង្ខេប ។ កំពង់ក្រវាត់ ឈូកដ៏កំពង់ការជាច្រើន
 មានប្រភពក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ មានទឹកហូរចេញពីក្រវាត់ឈូក
 ផ្ទៃដូចទឹកយ៉ូ មានទឹកហូរចេញពីដើមឈូក ឆ្លាញ់ដូចទឹក
 ដោយស្រស់ដ៏ទឹកដោយថ្លា ក្នុងក្រុម ស្វាយក្របាច ក្នុងយ៉ា.
 ត្រីក្សជាច្រើន ប្រភពដោយភ្លឺនឿយ ។ មេដ៏ប្រាកដដោយ
 ភ្លឺនឿយ ។ ឆ្នាំគោស្រម មានដើមការក្រជាច្រើន
 មានផ្កាវិក ដើមក្នុងឆ្នាំមានផ្កាវិក ឈូកសមានភ្លឺនឿយ ។

ឈ្មោះចំណី ឧទ្យាននិកាយស្ស អបទាន

អក្ខតា ជាតិកា ១៤ វសន្តិ មម អស្សនេ
 ហិសា កោត្តា មេរុក ៨ សហិតាបិដ(១) កោកិលា ។
 មញ្ជិតា(២) ពហុ មត្ត កោសិកា ចោត្តសិសតា
 បិសាចា ឆានិ ១៤ កុក្កុល្លា កុសា ពហុ ។
 កុក្កុល្លា ចន្ទកា ១៤ វសន្តិ មម អស្សនេ
 មហានុកា វសយោ(៣) សន្តិដ្ឋា សហិតា ។
 កម្ពុល្លា លុល្លា សេ អនិល្លា វសិលោ
 ជនា កាភិកា ៨ វសន្តិ មម អស្សនេ ។
 យុកមត្តត្ថ មេក្ខត្ថា ធិបកា សន្តិកិលោ
 លាភាលាភេន សន្តិដ្ឋា វសន្តិ មម អស្សនេ ។
 វាក្ខី មុន្ទា តេ ចោដ្ឋន្ទា ជិដ្ឋន្ទកំ
 សតលេហិ ឧបត្ថនា កុក្កុល្លា មត្ត កណ្ឌ ។
 ឧវេនកំ អាហារន្តិ កុក្កុល្លា វ អក្ខតា កំ
 សយេត្ថ ឧបសម្បត្តា សច្ចាជិហិស្សន្តិ ផល ។

១ ម. ចរិតាបិដ ។ ២ ម. មត្តិកា ។ ៣ ម. វិស្សា ។

ឈ្មោះចំណី ឧទ្យាននិកាយ អបទាន

ក្នុងឈ្មោះចំណីនេះ នៅដឹងតាមរបស់ខ្ញុំ ក្នុងសត្វហឿន
 ក្រៀល ក្បែរ ខ្ញុំនឹងដាក់ ជាសត្វមានប្រយោជន៍ តែង
 តាមរយៈនៅក្បែរតាមរបស់ខ្ញុំដែរ ។ ក្នុងទំនោរ មានឈ្មោះ
 វិទ្យុស្រា កេតិក ជាច្រើន ខ្ញុំបិសាច អស្ស កុក្កុល្លា
 ធិតាការ ជាច្រើន ។ ក្នុងគ្រូ មាន ធិតាការសិមាន
 កុក្កុល្លាច្រើន មានចិត្តស្ងប់ ធម្មលំដាប់ នៅដឹងតាម
 របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងសិទ្ធិសិទ្ធិ ច្រើនខ្ញុំក្នុងទំនោរ ស្បែក
 សម្បត្តិស្បែក ពេញដោយការត្រិះរិះសក់ នៅដឹងតាម
 របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងសិទ្ធិនោះ ក្រឡេកមើលប្រមាណមួយដូរ
 តិច ជាមួយមានប្រាជ្ញា មានកិរិយាច្រើនស្ងប់ជាច្រើន
 ជាអ្នកក្រេកអរតាមមានតាមបាន នៅដឹងតាមរបស់ខ្ញុំ ។
 ក្នុងសិទ្ធិនោះ លាស់សម្បត្តិសំបកឈើ ដំឡើងស្បែក
 ជាអ្នកត្រិះរិះដោយកម្លាំងរបស់ខ្លួន ទៅឲ្យដឹងតាម ក្នុងកាល
 នោះ ។ ក្នុងសិទ្ធិនោះ តាមក្នុងទំនោរ ឈើធិតាការ
 ចូលទៅប្រកបដោយខ្លួនឯង នៅដឹងតាមសច្ចាជិហិកិយៈ ។

ចល័តិ ចេសិវន្តរាគមន៍

លោហៈលោហ៍ ក្រោយគ្នា រំលង រំលង រំលង រំលង
 កុញ្ចក្រ ឧបាយកល អនុគ្រឹះ កោសិកា ។
 អញ្ច កុញ្ច កោយា អញ្ច បុត្រ រំលង
 អញ្ច ឧ ឧត្តរកុរិ សកម្មលម្អស្សីតា ។
 គតា ចិល្បិ អាហារិកា បរិកុញ្ច ឯកតោ
 សទ្ធិសំ ឧត្តរកុរិ ឧត្តរកុរិ តា ឯ ។
 អនិច្ចតសន្តោ រំលង សន្តោយតេ តតា
 ឯ ឯសា កេ ឧបាយកល សិស្សា ឧត្តរកុរិ ឧ ។
 បរិកុញ្ច អហិ កេហិ រំលង ឧ អស្សរេ
 តោសិកា សកកុញ្ច រំលង ឯ សកកុញ្ច ។
 អាណយស្ស ឧ ឯ ឯសា សកកុញ្ច កិលាសិកា
 សិលវត្ត ឯ ឯ ឯសា អប្បមញ្ញាស្ស កោវិណ ។

ចល័តិ ចេសិវន្តរាគមន៍ ទី ៥

ពួកសិវន្តរាគមន៍ កាន់យកសក្ការៈលោហៈ ទៅក្នុងសក្ការៈ
 ព្រៃ ដូចជាដំបូលស្រូវ ឬដូចជាសក្ការៈសិវ មិនមាន
 សេចក្តីកត់ស្តុកឡើយ ។ ពួកសិវន្តរាគមន៍ ទៅកាន់គោយានទ្វិប
 ទូរទៅកាន់បុគ្គលិកទ្វិប ទូរទៅកាន់ឧត្តរកុរិ ដោយមិន
 អើពើនឹងសំណង់ម្តងរបស់ខ្លួន ។ ពួកសិវន្តរាគមន៍ ចាំ
 យកចិល្បិកុញ្ចកុរិទ្វិបនោះ មកទាន់ជាមួយគ្នា កាលបើពួក
 សិវន្តរាគមន៍ មានគង្គៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ច្រកបដោយគាត់ខ្ពង់
 ចៀសចេញទៅហើយ ព្រៃក៏លាន់ពួកសិវន្តរាគមន៍ ដោយ
 សំឡេងនៃស្បែកខ្លា ក្នុងកាលនោះ ។ បើព្រៃព្រៃអង្គមាន
 ព្យាយាម ពួកសិវន្តរាគមន៍ចាំនោះ ព្រៃក៏ចែកចេញ
 ស្តុកនៃជាតិមានចេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្លួនពួកសិវន្តរាគមន៍
 ចោទរោមហើយ ទៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្លួន ។ ពួកសិវន្តរាគមន៍
 ខ្លះ ដែលមកប្រជុំគ្នា ជាតួក្រុមដោយកុសលកម្មរបស់
 ខ្លួន មានខ្លះខ្លះហើយ ជាតួក្រុមសេចក្តីប្រាជ្ញា ចំពោះ
 កុសលកម្មរបស់ខ្លួន មានសិល មានប្រាជ្ញាជាបាស ជា
 អកុលាសវិ ក្នុងអប្បមញ្ញាចាំខ្លួន ធ្វើឲ្យខ្លឹមកាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគោដ្ឋ

ចទុទុក្ខកោ លោកវិទូ អាហុតិច្ចំ ចដិក្កហោ
 សមយំ សិវិទិត្តាន ឧបកក្ខំ វិទាយកោ ។
 ឧបកក្ខាន សុត្តន្តោ អាគាបិ ធិបកោ ទុច្ចំ
 បត្តិ បក្កយ សុត្តន្តោ ភិក្ខុយ សុទ្ធាកមិ ។
 ឧបាសកំ មហារិក្ខំ ផលធុត្តមនាមកំ
 ភិណ្ឌុវិ ធម្មាបេត្តា សាលបុប្ផហំ ឧកិរិ ។
 ធិសិទិត្តាន(១) សុត្តន្តំ អដ្ឋា សិវិក្ខានាសោ
 ទិច្ចំ បទ្បកមាបុយ្ហ អកុដ្ឋំ អក្កហំ មហំ ។
 កុត្តមត្តំ ករោត្តាន បទសំ នេវកុដ្ឋកំ
 ទទ្ធវ អាហមយិត្តាន ឧបកក្ខំ វិទាយកំ ។
 ជលំ ពុទ្ធស្ស និត្តាន អកុដ្ឋំ អនុលិម្បហំ
 បសន្ធិតិក្ខា សុមោ ពុទ្ធសេដ្ឋំ អវុច្ចហំ ។
 ចទុទុក្ខកោ លោកវិទូ អាហុតិច្ចំ ចដិក្កហោ
 ឥសិមេជ្ឈ ធិសិទិត្តា ឥនា កាថា អកាសថ ។

១ ឧ. ធិសិទិត្តាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគោដ្ឋ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្មារៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ត្រៃលោក
 គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ជាអ្នកដឹកនាំសង្គមលោក មានឧបា-
 យាម មានប្រាជ្ញាចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវ
 សម័យ ស្តេចយានិច្ចលមកដឹក ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់កាន់ពុទ្ធ
 ស្តេចចូលមករាជធានីភិក្ខុ ។ (ខ្ញុំបាទយើង) នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះ
 នាមបទុមគ្មារៈ មានឧបាយាមដ៏ ទ្រង់ស្តេចចូលមកហើយ ក៏
 ក្រលកប្រាសស្មៅ ហើយរោយពយោជយដ្ឋានឈើ ។ ខ្ញុំ
 មានចិត្តដក់ស្លុត មិនអាចគាំទ្របាន ក៏និមន្តព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធស្វ
 គង់ ហើយឡើងក្នុងយាននាប កាន់យកនូវភ្លើងក្រិស្ណា ។
 ខ្ញុំបាទយោគវិជ្ជាបុគ្គលនាង មានក្លឹមក្រមួប ជាទីរីករាយ
 នៃទេវតា ហើយលើកលី ចំពូលទៅថ្វាយព្រះលោកនា-
 យក ។ សុខខ្ញុំថ្វាយវង្ស ចំពោះព្រះពុទ្ធប្រះហើយ លាប
 នូវភ្លើងក្រិស្ណា ខ្ញុំមានចិត្តជ្រាបថា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយ
 បង្គំព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្មារៈ
 ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ត្រៃលោក គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់
 អង្គុកកណ្តាលពួកឥសី ហើយប្រាសទៅទាំងនោះថា

ចក្ខុវិស័យ ឈើវិស័យ

យោ ៖ មេ ជលមគ្គី អាសន្ន អនាសិ មេ
 តនហំ កិត្តិយស្សមិ សុណាជ មម ភាសនោ ។
 កាមេ ភិ យេនិ ភិវេញ មញ្ញាវេសុ កុហាសុ ភិ
 ឥមស្ស ចិត្តមញ្ញាយ ចិត្តិយស្សតិ កោជនំ ។
 ទេវលោកេ មនុស្ស ភិ ឧបបន្ទោ អយំ ឯកេ
 កោជនេហិ ឧវត្ថេហិ ចរិសន្តច្បយិស្សតិ ។
 ឧបបន្ទតិ យិ យោជិ ទេវតិ អថ មនុស្ស
 អក្កោក្កកោតោ ហុតាជ សំសវិស្សតិយំ ឯកេ ។
 តិសកម្មសហស្សនិ ទេវលោកេ រមិស្សតិ
 សហស្សកុត្តំ ឯជា ច ឧក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។
 ឯកសត្តតិកុត្តកុ ទេវន្ទំ ភវិស្សតិ
 មនេសវន្ទំ វិបុលំ កណាតោ អសន្តិយំ ។
 កក្កសិកសហស្សន្ទំ ឧត្តាកក្កសត្តកោ
 កោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 កស្ស ឆម្មេសុ ឆាយោឆា ឧវសោ ឆម្មនិម្មិតោ
 ឧបសិវោ ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។

ឈើវិស័យ ១៥

បុគ្គលណាបានឱ្យខ្ញុំខ្ញុំ រួមគ្រឹស្វា និងភាសនៈ ដល់
 គជាគត ។ និងសសេរបុគ្គលនោះ ដូចគាត់ខ្សោយចូរស្តាប់
 គជាគតនឹងសម្តែង ដូចគាត់នោះ បុគ្គលនោះកាលនៅ ក្នុង
 ស្រុកក្តី ក្នុងព្រៃក្តី ក្នុងញកក្តី ក្នុងបុរាណក្តី កោជននឹងកើត
 ឡើង ព្រោះជីវិតចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នោះនោះ បើទៅកើតក្នុង
 ទេវលោកឬមនុស្សលោក នឹងឆ្លងស្តាប់ស្តាប់ ដោយកោជន
 ផង ដោយសំរាងផង នោះនោះ ចេតនាទាល់ទៅកាន់កំណើត
 ណា នោះគាត់ទៅកា ឬជាមនុស្ស នឹងជាអ្នកមានភាគរមិច
 រមិចញាប់ញាប់ ។ និងក្រេកអរកើតទៅលោក អស់ តាមមុន
 កម្ម នឹងបានជាស្តេចចក្រភ័ក្ត្រយុទ្ធគាត់ផង ។ និងបានសោយ
 រាជ្យជាស្តេចទៅកា វេទ ផង នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ
 ដ៏ធំខ្ពង់ខ្ពស់ រាប់បានមួយអស្ច័យកម្ម កន្លងទៅមួយសែន
 កម្ម នឹងមានព្រះហស្តាព្រះនាមរោគម កើតក្នុងគ្រូល
 ព្រះបាទឧត្តរកក្កដ ព្រាស់នឹងក្នុងលោក នោះនោះ នឹងបាន
 ទទួលមរិកក្នុងចម្រើនរបស់ព្រះពុទ្ធនោះ ជាទេសវិសេសរមិចម្ល៉ាង
 ហើយ មាននាមទេសវិះ នឹងបានជាសាវ័កនៃព្រះហស្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាន់

សត្វាសវេ មវិញ្ញាយេ វិហរិស្សតិបាសវេ
 សុលទូលាកោលត្វា ទេ យោវំ អន្តត្ថំ បាយកំ ។
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 កាមេ វា យនិ វា រក្ខេ មត្តា វេសុ កុហាសុ វា
 មម សង្កម្មតញ្ញាយេ កោដនំ ហោតំ ទេ សធា ។
 កំលេសា ឈានិ តា ឆយ្ហំ ភវំ សាទ្ធ សម្មហតា
 ហេតោ ឥទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ស្មារតិ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សង្ខិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហាក្កាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកំញ្ញា សង្ខិកេតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនម្ពិទ្ធ ។
 ភត្តិ សុដ្ឋំ អាយស្មា ឧបសំវេ វេហេ ភីនា
 កាជាយោ អភាសំត្វាតំ ។

ចលិវង្ខេស្ស អមគានំ សម្ពុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាន់

នរោទិសិម្ពនោគាសវៈ ប្រោរកំណតំវិជីកាសវៈ តាំងត្នង ។
 លាភវិជេសត្រូវបានដោយស្ត្រី ខ្ញុំបានហើយ ប្រោះខ្ញុំ
 បានដូចគឺត្រូវលាភទាយក ។ វិជ្ជា ពុ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 ដោយលំដាប់ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។
 ខ្ញុំ (កាលទៅ) ក្នុងស្រុកក្តី ក្នុងព្រៃក្តី ក្នុងញាតិក្តី ក្នុងគុហា
 ក្តី កោដនៈមែនកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ប្រោរដឹងខ្ញុំសេចក្តីព្រះ
 របស់ខ្ញុំ ។ កំលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតប្រាសហើយ
 ភពតាំងត្នង ខ្ញុំបានគាស់រលើកចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 កាសវៈ ដូចជាដំរីប្រសើរកាន់ផ្កាចំនុះខ្លី ។ ១ ដំរីលើក
 ដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ប៉ុន្មាន
 វិជ្ជា ពុ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយលំដាប់ តាំងសាសនារបស់
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ ចជិសម្ពិទ្ធា វិហាកុ ៨
 និងកកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើរួចរាល់ហើយ តាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចៅសិវេស្វរ មានកាយ បានសម្តែងនូវភាព
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចលិវង្ខេស្ស ។

ឆ្នាំ ១៩៧១ ពេលបាត់

[illegible]

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

សហស្សយុត្តិ ហាយវាហិ និព្វយាននិដ្ឋិតោ
 អាហេហិត្វាន កំ យានំ កត្តាមហំ យនិច្ឆតំ ។
 កតោ មេ វិយោទស្ស ទេវក្ខតស្ស មេ សតោ
 សធាត្ថា យោជនសតំ មណ្ឌាហោ មេ វិយតិ ។
 សយនេ សោ កុវដ្ឋាមិ អន្តរេ បុច្ឆសន្តតេ
 អន្តរិក្ខា ច បទុមា វស្សន្តេ និព្វកាលំកំ ។
 មរិចិកោ ជន្មនានេ កច្ចនានេ ច អាតថេ
 ច មិ កថតិ អាតថ្យោ មណ្ឌាចស្ស វនំ ជលំ ។
 ទុក្ខំ សធនិក្កន្តោ អនាហា មិហិតា មម
 មណ្ឌាថ វុក្ខន្តលេ វា សន្តាហោ មេ ន វិជ្ជតិ ។
 មហិសញ្ញំ អនិដ្ឋាយ លោណាតោយំ កកមហំ
 កស្ស មេ សុកាតំ កម្មំ កុទ្ធវជាយំនំ ជលំ ។
 អន្តមិ បដំ កត្វាន កត្តាមិ អនិលញ្ចសេ
 មហោ មេ សុកាតំ កម្មំ កុទ្ធវជាយំនំ ជលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ខ្ញុំអធិដ្ឋាននូវវាចាថា៖ ដែលទីមេដោយសេចក្តីយកាន់ ជាយាន
 ទិព្វ ខ្ញុំឡើងកាន់យាននានា ហើយទៅតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។
 កាលបើខ្ញុំ ដែលបុត្តាភូតនាំអំពីទីនោះមក ខ្ញុំបានកើតជា
 ទៅវា បាក់ចុះចុះខ្ញុំ អស់ទីមួយយោជន៍ដ៏វិញ ។
 ខ្ញុំនោះ ដេកលើដីរណគដោយរូសកន់ ដែលនឹមចាន
 ប្រក់ហើយ គ្រាន់តែក្រលេដោយគ្នា ប្រាថ្នាតែផ្កាឈូក
 នាងចុះអំពីភកាស មកបិទបាំងអស់កាលជាទិព្វ ។ កាល
 ថែបល្អិតក្នុងកំពុងញាច់ញាត កាលកំដៅថ្ងៃកំពុងក្តៅ កំដៅ
 ផតក្តៅដល់ខ្ញុំឡើយ នេះជាផលនៃការឲ្យបាក់ ។ ខ្ញុំបាន
 កន្លងផុតទុក្ខតិ អបាយតាំងឡាយ ខ្ញុំបានបិទហើយ កំដៅ
 ក្នុងបាក់ក្តី ទៀបគល់នៃឈើក្តី ផតបានដល់ខ្ញុំឡើយ ។
 ខ្ញុំអធិដ្ឋានទីកសុច្ឆ្រ ឲ្យទៅជាផនដី ហើយក្នុងនូវទីក្រប
 គ្រោះអំពើដែលខ្ញុំ បានធ្វើល្អហើយនោះ នេះជាផលនៃ
 កុទ្ធច្បថ ។ ខ្ញុំធ្វើទុក្ខដីភកាស ហើយទៅក្នុងភកាសបាន
 ឡើយ ។ អំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ នេះជាផលនៃកុទ្ធច្បថ ។

ធម្ម ឧទុក្ខោបកាម

បុព្វេនិកសំ ជាយាមិ ទិព្វចក្កំ វិសោធនំ
 អាសវិ មេ មរិក្ខុណា ពុទ្ធម្មជាយិទំ ផលំ ។
 ដហំតា បុរិមា ជាតិ ពុទ្ធស្ស ឱវសោ មហំ
 នាយាណោម្ហិ ច សទ្ធាឌ្ម ពុទ្ធម្មជាយិទំ ផលំ ។
 អាណិកោម្ហិ សុគតំ កោតមំ សយ្យបុព្វំ
 ធម្មនិកោ ធម្មនាយាណា(១) ពុទ្ធម្មជាយិទំ ផលំ ។
 ឧបដ្ឋិតាន សម្មុទ្ធិ កោតមំ សក្យបុព្វំ
 ចារិ កមនិយំ មគ្គំ មមុទ្ធិ លោកនាយកំ ។
 អជ្ឈិដ្ឋោ កមនិយំ ពុទ្ធា កម្ពីរិ ធិបុណំ ចនិ
 តស្សាហំ ធម្មំ សុត្វាន មគ្គោម្ហិ អាសវត្ថុយំ ។
 អហោ មេ សុគតំ កម្ពី មរិមុក្ខោម្ហិ ជាតិយា
 សត្វាសវមរិក្ខុណា ធម្មនាមិ បុណ្ណកោ ។

១ ឧ. ធម្មនិកោ ធម្មនាយាណិ ទំល្បឿ ។

ឧទុក្ខោបកាម ១ ២

ខ្ញុំដឹងខ្លួនរបស់ខ្លួននឹងសក្កន៍ ដែលតាស្រីយនៅក្នុងកាល
 មុន ទិព្វចក្កខ្ញុំបានជម្រះហើយ ភាសាវៈចាំឱ្យយរបស់ខ្ញុំ
 កសាវនឹងហើយ នេះជាផលនៃពុទ្ធម្មជា ។ ជាតិទាំងមុន
 ខ្ញុំបានលះចំហើយ ខ្ញុំបានជាសេសនៃព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកទទួល
 មគ្គិក ក្នុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ នេះជាផលនៃពុទ្ធម្មជា ។ ខ្ញុំបាន
 ញ៉ាំងព្រះសុគត ព្រះនាមាគាម ជាសក្យដ៏ប្រសើរ ឱ្យ
 ប្រោសប្រាណ ជាអ្នកទ្រទ្រង់មិ ជាអ្នកទទួលមគ្គិកក្នុងចម្លើយ
 នេះជាផលនៃពុទ្ធម្មជា ។ ខ្ញុំបានបម្រើព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាម
 គាមម ជាសក្យដ៏ប្រសើរ ហើយបានក្រាបទូលស្តង្គ
 ដែលឆ្លៀតកាន់ក្រើយ និព្វាននិព្វាន ចំពោះព្រះលោក-
 នាយក ។ ព្រះពុទ្ធដែលខ្ញុំភាពនោះហើយ ទ្រង់សម្តែង
 ផ្លូវចម្រើន និព្វាននិព្វាន ជាគុណជាធម៌ល្អិតប្រាសប្រើ ខ្ញុំលុះ
 បានស្តាប់ចម្លើយ របស់ព្រះពុទ្ធនោះហើយ ក៏បានផលនៃព្រះ
 កសាវន៍នៃភាសាវៈ ។ ឡើយ ។ កំពើល្អ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ
 ខ្ញុំបានរួចស្រឡះ ចាកជាតិហើយ នាភាសាវៈចាំឱ្យឆ្លង
 កសាវន៍ហើយ ឆ្លៀតនេះ ពក្ខន្ធមិនមានទៀតឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

កាលេសា ឈាមិកា ចយ្ហំ កវំ សត្វេ សុទ្ធិបាតា
 នាគោវ ពន្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវោ ។
 ស្វាគតិ វត មេ កាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 ភិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចជិសន្តិទា ចតស្សោ វិហាគ្គាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុដំ អាយស្មា ធម្មកោ ថេរេ ឥនា
 កថាយោ អកាសិក្ខតិ ។

ឧទ្ទកន្តេស្ស អបគាមំ សច្ចំ ។

សុត្តមិ ប្រាមកត្តោបទានំ

(១០៧) ចញ្ញវក្ខដំ ធិស្សនេយ អនោមោ នាម តាចសោ
 អស្សមិ សុកតំ កត្វា បណ្ណាលេវ វសី តទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតចំផ្លាញហើយ កកតាំងភ្នំ
 ខ្ញុំបានភាសាវិលីន៍ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសាវៈ ដូច
 ជាជំរឺជ្រាសកាន់ផ្កាចំឡូត្និ ។ ១ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ឈ ខ្ញុំ
 បានដល់ភាវសំផាប់ហើយ នាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើរួចហើយ ។ ចជិសន្តិទា ២ វិហាគ្គ ៧ និងអភិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ល្អស្រស់ហើយ តាំងនាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧទ្ទកន្តេ នាមកាយ បានសម្រែងនូវភាពតាំង
 នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចចំ ឧទ្ទកន្តេស្ស ។

ប្រាមកត្តោបទានំ ទី ៧

(១០៧) កាលេនា ខ្ញុំជាភាវសាល្លោអនាមៈ បានធ្វើ
 ការប្រម បណ្ណាលេវវិចិត្រេយ្យ នៅក្នុងចំណុចនៃព្រះពុទ្ធ ។

សង្ខេប ហេតុផលបទ

សិទ្ធិ កស្ស គោតម្នី សិទ្ធិប្បត្តា សកោ គាល
 សក្កសាមញ្ញវិញ្ញាណ អាតមិ ធិបតោ មុនិ ។
 វិសារោ សសមយេ បរវាទេ ធិ កោវិទោ
 បដ្ឋា ភូមន្ទល់កុស្តី ឧបាទម្ពិ(*) ធិ កោវិទោ ។
 វិសោកោ ធិវាទោ អប្បហានេ អលោបុតោ
 លាភាលាភេន សន្តដ្ឋា ឈាយិ ញាណាតោ មុនិ ។
 មិយនស្សី បាម សន្តដ្ឋា អត្តោ កាណាតោ មុនិ
 សត្តោ តាមតុកោតោ សោ កាណាយ ធិវា គោ ។
 ពោធិយី ធិវា ធិស្វា មិយនស្សី មហាមុនិ
 ធិកាវិជ្ជសហ្មម្ពិ កត្វា ឧវាទកោ មុនិ ។
 មមុនិវិកុកោតោ សោ មមស្សមមុនាភមិ
 ធិ ធិដ្ឋា មេ ធិតោ មុនោ ធិ សុតោមិ ធិ កស្សមិ ។

១ ធិ. ពោធិ្ឋ ។

ហេតុផលបទ ទី ៣

ខ្ញុំនោះ បានសម្រេចនូវកបកម្ម ខ្ញុំផលនូវការសម្រេច ក្នុង
 កម្លាំងរបស់ខ្លួន ជាអ្នកក្លាហាន ក្នុងភាពខ្លាចជាសមណៈ
 ជាអ្នកមានល្បាយមជ្ឈិមវិញ្ញាណិយស មានប្រាជ្ញាចាស់ ជា
 អ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកភ្លឺភ្លាមក្នុងលទ្ធិរបស់ខ្លួន វាងវៃក្នុងវិស័យ
 របស់បុគ្គលវិទ មួយទៀត ជាអ្នកកាន់កាប់លើផែនដី និង
 តាកាសបាទ វាងវៃក្នុងវិស័យផង ។ ខ្ញុំប្រាសចាក
 សេចក្តីសោក មិនមានការប្រណាំងប្រជែង មានភាពរឹងប
 មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ជាអ្នកគ្រេកអរ ដោយលាភនិងអលាភ
 មានឈាន គ្រេកអរក្នុងឈាន ជាអ្នកប្រាជ្ញ ។ កាលនោះ
 ប្រាសមុខ ប្រាសមិយស្សី ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ ប្រកប
 ដោយករុណា ប្រាសប្រាជ្ញាដ៏ម្សិចម្សង ខ្ញុំសត្វចាំត្បាញ
 ទ្រង់ស្វាយប្រាសយករុណា ។ ប្រាសមុខ ប្រាសមិយ-
 ស្សី ទ្រង់ឃើញខ្ញុំផងដែលគួរឱ្យគ្រាស់ដឹង ប្រាសជា
 អ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកឱ្យធានា ស្តេចនៅក្នុងចក្រវល្លមួយពាន់ ។
 ប្រាសជាអ្នកប្រាជ្ញស្រាវជ្រាវស្រង់ខ្ញុំ ស្តេចយាងចូលទៅកាន់
 កាស្រមរបស់ខ្ញុំ ប្រាសស្រី ខ្ញុំមិនដែលឃើញទាំងមិនធ្លាប់
 បានឮ អំពីសំណាក់អ្នកណាមួយ ក្នុងកាលមុនឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ឧប្បាសា(១) សុច្ឆន្ទា ឧច្ឆន្ទំ លក្ខណោ សុច្ឆន្ទោ សិនោ
 ចន្ទោ កុច្ឆន្ទលិក្ខុស្សី ឧច្ឆន្ទបដកោវិនោ ។
 សោហី កុច្ឆន្ទស្ស សុត្វាទ កក្ក ចិត្តំ បសាទេយិ
 តិច្ឆន្ទោ(២) វា និសន្នោ វា សវាមិ និច្ឆកាលិកំ ។
 មម ឯវី សុច្ឆន្ទស្ស កក្កវាចិ អនុស្សវ
 កុច្ឆំ អនុស្សវន្តស្ស មិគិ មេ ហោតិ តាវទេ ។
 កាលញ្ច បុណកម្ម មិ ឧបេសិ មហាមុនិ
 សម្មត្ថេមិ ន ជាតាមិ អយិ កុន្ទោ មហាមុនិ ។
 អនុកម្មតោ កាវុណិកោ មិយនស្សី មហាមុនិ
 សញ្ញាជាតាបេសិ អត្តាទិ អហិ កុន្ទោ សនេវកោ ។
 សញ្ញានិទ្វាទ សម្ពុត្តំ មិយនស្សី មហាមុនិ
 សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា កំនំ វេទនាប្រវិ ។

១ ចិ. ឧប្បាសា ។ ២ ឆ. កុច្ឆន្ទោ វា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ខ្ញុំបានសុចំនង់ម៉ែគេកើតឡើង លក្ខណៈទាំងឡាយ បាន
 ប្រកាសល្អហើយ ខ្ញុំជាអ្នកបិទនៅលើផែនដី និងភាពស
 ឆ្ងោសវៃ ក្នុងចន្លោះនគរក្នុងព្រះ ។ ខ្ញុំនោះ បានស្តាប់និម
 របស់ព្រះកុច្ឆន្ទហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះអង្គ ខ្ញុំទោះ
 ឈរ ឬអង្គុយ តែនឹងករឺញព្រះអង្គជាដិច្ច ។ កាលខ្ញុំ
 កំពុងនឹកយ៉ាងនេះ ព្រះមាតាព្រះភាគ ក៏ទ្រង់នឹកដល់ខ្ញុំដែរ
 ខ្ញុំកំពុងតែនឹកព្រះកុច្ឆ ចិត្តក៏កើតមាន ដល់ខ្ញុំ ក្នុងឈ្មោះ
 នោះ ។ ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ស្តេចចូលនគរក្នុង ស្រីកាល
 ម្នាក់ទៀត កាលបើព្រះអង្គស្តេចមកដល់ហើយ ខ្ញុំអត់ស្គាល់
 ថា នោះជាព្រះកុច្ឆ ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ច្រើនឡើយ ។ ព្រះ
 មហាមុនី ព្រះនាមចំយទស្សី ប្រកចរជាយក្សណា ទ្រង់
 អនុគ្រោះខ្ញុំ បានញ៉ាំងខ្ញុំឱ្យស្គាល់ព្រះអង្គថា អត់អត់ ជា
 ព្រះកុច្ឆក្នុងឈ្មោះ ព្រមទាំងទៅលោក ។ ខ្ញុំបានស្គាល់
 ច្បាស់ ឱ្យព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមចំយទស្សី ជាមហាមុនី
 ហើយក៏ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រះថ្លា ក្រាបចូលពាក្យនេះថា

សន្តិ ពេទ្យាប្បកាស

សព្វេ(១) បីមេ ច ចល្បត្តេ អាសន្និស្ស ធិសីនេរ
 តុវិចី សព្វនយោវី(២) ធិសីនេ រុចិរាសនេ(៣) ។
 សព្វកន្ថយយី បីមេ ធិឱចិត្តាន តាវនេ
 ចិយនស្សីស្ស ចុនិយោ អាសន្និ(២) ឥន្ទិចិត្តិ ។
 រតនេវ ធិសីន្នស្ស បីមេកេ ឥន្ទិចិត្តិកេ
 កុក្កនត្តិ ផុត្តដលំ អនាសី តាវនេ អហំ ។
 ឧច ហាសំ ជនេត្វាន ចវិកុត្តិ មហាធុនិ
 តនា ធិត្តិ មសានេត្វា សត្វាវ មកិវាធិយី ។
 ចិយនស្សី តុ កកា លោកាដេន្ទ្រា នកាសកោ
 រតនាសននាសិន្ទោ ឥនា កាថា អុកាសនេ ។
 យោ មេ រតននយី បីមេ អមតញ្ច ដលំ តនា
 តមហំ កិត្តយស្សាចិ សុណាម មម កាសតោ ។

១ ឧ. ឧញ្ច ។ ២ ឧ. សព្វស្សី ។ ៣ ឧ. រតនាសនេ ។ ៤ ឧ. អហំ ។

លោកន្តោបកាស ទំ ជ

ពួកដងចាំងសល់ តែងអង្គុយលើតាំងក្អី លើចល្បត្តិក្អី លើតាំង
 ក្អីក្អី ព្រះអង្គនាទសេចក្តីកាលិកាស្ស ដល់សត្វតាំង
 ក្អី សូមអង្គុយលើអាសនៈដើរឡើង ។ ខ្ញុំបាទធិម្ចាតាំងជា
 វិការវៃវៃតាំងក្អី ជាអាសនៈដែលខ្ញុំធិម្ចាតាំងយូរ ថ្វាយ
 ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមចិយនស្សី ក្នុងទណៈនោះ ។ កាល
 ព្រះអង្គអង្គុយលើតាំងក្អីដែលធិម្ចាតាំងយូរ ខ្ញុំបាទថ្វាយវង្ស
 ព្រឹត្តិចិត្ត ក្នុងទណៈនោះ ។ ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ញ៉ាំង
 សេចក្តីកេរ្តិ៍យឡើងដល់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់សោយ (ផ្លែព្រឹត្តិ
 នោះ) ព្រោះនោះ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឡើងថ្វាយ ហើយថ្វាយចង្ហែព្រះ
 សាស្តា ។ ចំណែកព្រះនាមព្រះកាត ព្រះនាមចិយនស្សី
 ព្រះអង្គប្រសើរចំផុតក្នុងលោក ប្រសើរជាងនេះ ទ្រង់អង្គ
 លើអាសនៈក្អី ហើយគ្រាន់តែជាតាំងនេះថា

បុគ្គលណា បាទថ្វាយតាំងជាវិការវៃវៃ ធិន្ទ្រព្រឹត្តិចិត្ត
 ដល់អង្គុយ ក្នុងកាលនោះ គេជាអង្គុយលើស្រូវបុគ្គលនោះ
 អ្នកតាំងឡាយ ឲ្យស្តាប់តែជាអង្គុយស្រែង ដូចក្រៅនេះ

សន្តិកថា បោះពុម្ព

សង្ឃ អស្សសហស្សនិ	សព្វលក្ខណៈកុសិកា
អាណិយា ធម៌ ជាតិយា	សិទ្ធិកា សីលកម្ម ។
អាណិយា កាមណិយេកិ	ចាមហាគុហិ ចម្ពិក៍(១)
តេជីមិ បរិច្ចេស្សន្តិ	រតនចីវរស្សន្តិ ដល់ ។
សង្ឃ រតនសហស្សនិ	សព្វលក្ខណៈកុសិកា
និទា អដោចិ វេយ្យក្សា	សន្តិកា ឧស្សិតទុដា ។
អាណិយា កាមណិយេកិ	ចាមហាគុហិ ចម្ពិក៍
បរិច្ចេស្សន្តិមិ និច្ចំ	រតនចីវរស្សន្តិ ដល់ ។
សង្ឃ ទេវសហស្សនិ	កាវី សុបុត្តសកា
វច្ឆកេ ជនយស្សន្តិ	រតនចីវរស្សន្តិ ដល់ ។
សោឡសិក្ខិសហស្សនិ	សព្វលក្ខណៈកុសិកា
វិចិត្តវត្តាករណា	អាគុត្តមណិកុណ្ឌលា ។
អាណិយា បាសុលា	សុសញ្ញា កុណ្ឌលា
បរិច្ចេស្សន្តិមិ និច្ចំ	រតនចីវរស្សន្តិ ដល់ ។

១. ឧ. និទ្ទេស បាធានីកិ បាយតិ ។

បោះពុម្ព បោះពុម្ព

សេ ៦០ តានំ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអស្ចារ្យតាំងតូច ជា
 អាណិយា អំពីករណី ជាសេសសុទ្ធ ជាបាធានី
 ល្បឿន ។ សេតាំងនោះ ដែលនាយសារី មានដក់ដូ
 និងទេវតាឡើងពីរហើយ នឹងប្រើប្រាស់នេះ នៅជាសេ
 វៃការងារតាំង ជាវិការវៃកែវ ។ រតន ៦០ តានំ
 ដែលតាក់តែងដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង ចំពោះដោយ
 ស្បែកខ្លាំងបង ខ្លាំង ដែលគេប្រដាប់ហើយ លើកទង់ជ័យ
 មានពួកនាយសារី មានដក់ដូនិងទេវតា ឡើងពីរហើយ
 នឹងបោមកេមបុគ្គលនេះជាទីច្នៃ នៅជាសេវៃការងារតាំង
 ជាវិការវៃកែវ ។ ពួកនាយសារីមានទីកោះ ៦០ តានំ ចេះតា
 និងពួកនាយសារីប្រាសា ដឹងញ៉ាំងក្នុងតាំងខ្យងឡើងក្រ
 នៅជាសេវៃការងារតាំង ជាវិការវៃកែវ ។ ពួកស្រី
 ៦០ តានំ ស្មើស្មាងដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង មាន
 សំពត់និងគ្រឿងកាករណីដើរច្រក តាក់តែបុក្ខា កែវចាប
 និងកណ្តាល តាំងមានមុខមួយ មានមុខស្រស់ស្រាយ
 មានទ្រព្យសារ តាំងមានឆ្នើម្បី នឹងបោមកេមបុគ្គល
 នៅជាទីច្នៃ នៅជាសេវៃការងារតាំង ជាវិការវៃកែវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

អដ្ឋារសេ កម្មសុតេ តោតោ យាម ធម្មាមា
 តទន្ធការី វិជ្ជសេត្វា ឡោ លោកេ កវិស្សតិ។
 តស្ស នស្សនមាគម្ម មទ្ធជិស្សតិ កិញ្ចោ
 តោសយិទ្ធាន សត្វារី សាសនេកវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មំ សុណិទ្ធាន កិលេសេ ឈាមយិស្សតិ
 សត្វាសវេ មវិញ្ញាយ ធិត្វាយិស្សតិធាសវេ ។
 វិយំ មេ គុវេនោយ្ហំ យោគកេត្តោមាធិវហនំ
 ឧត្តមត្ថំ បដ្ឋយោថោ សាសនេ វិហារមហំ ។
 ឥនំ មច្ឆិមកំ មយ្ហំ ធម៌មោ វត្តតេ ពុវោ
 សត្វាសវេមវិក្កិលោ ធម្មិណនិ បុណ្ណវេ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ កវ សទ្ធេ សម្មហតា
 ធាតោវ ពទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អធាសវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ក្នុងកម្ម ទី ១៨១១ នឹងមានព្រះពុទ្ធ ប្រាថ្នាមរោគម មាន
 បញ្ញាបក្ខ ទ្រង់កំចាត់ចង់ ខ្ញុំនឹងឥតអន្ធការ គ្រាន់ដឹងក្នុង
 លោក ។ បុគ្គលនេះ មានសច្ច្តិក្ខន្ធវល្លាស ដឹងបុស្គ
 គ្រោះពាស្រ័យការឃើញ ខ្ញុំព្រះពុទ្ធកន្លះនោះ បានញ្ចាត់ព្រះ
 សាស្តាឱ្យគ្រេក ដឹងកែវយក្នុងសាសនា ។ បុគ្គលនេះ
 បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះពុទ្ធកន្លះនោះហើយ ដឹងដុតបំផ្លាញខ្ញុំ
 កិលេសទាំងឡាយ កំណត់ដឹងខ្ញុំកាសវៈទាំងឡាយ ជាបុគ្គល
 មិនមានកាសវៈ ដឹងបរិក្ខាន ។

សេចក្តីព្យាយាមរបស់ខ្ញុំ គួរនាំទៅឱ្យចុះ ជាទីនាំមក
 ខ្ញុំធម៌ ដ៏ក្សេមក្សាយោគៈ ខ្ញុំប្រាថ្នាឱ្យច្រាយជនដ៏ឧក្រិប
 ក្នុងសាសនា ។ នេះជាព័ត៌មាន មានក្រោយចំណុចរបស់
 ខ្ញុំ ភពជាទីចំណុចរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំមានកា-
 សវៈទាំងឡាយ អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភពច្រើន
 មានទៀងរឿង កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានកាសវៈរលីងរាលដាលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 មិនមានកាសវៈ ដូចជាដ៏ដ៏ច្រើនសិរ កាន់កាប់ខ្ញុំទ្រង់ ។

អង្គម៍ ពោធិ៍ប្បញ្ញាបទានំ

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សង្កកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា នតស្សោ វិទោក្ខាបិច អង្គមេ
 ធម្មកំញា សង្កកោ កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ហេមកោ វេរោ ឥតា
 កាថាយោ អភាសិតាភិ ។

ហេតុប្បញ្ញាបទានំ សម្ពុំ ។

អង្គាសម្ពុំ ភាណវិ ។

អង្គម៍ ពោធិ៍ប្បញ្ញាបទានំ

(១០៨) ភជា វិជិតជយោ យាម កោតុមតិបុត្តមេ
 សុភោ វិក្កមសម្បជ្ជោ បុរេជ្ឈាសិ តតា ។
 កស្ស រញ្ជោ បមត្តស្ស រដ្ឋវិសា^(១) សមុដ្ឋហិ
 ឧត្តរា តុណ្ហិកា ចេវ រដ្ឋំ វិទ្ធិសយិ តតា ។

១ ឧ. អង្គិយោ ។

ពោធិ៍ប្បញ្ញាបទានំ ទី ១

ឧ ។ ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អ
 ណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ឲ្យ ខ្ញុំផលតាមលំដាប់ហើយ សាសនាព្រះ
 ពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើចេះហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិទោក្ខ ៨ និង
 អតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ល្អស្រាប់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានច្រកចង្អុលហើយ ។

បានឮថា ព្រះហេមកោ មានកាយ បានសម្បជ្ជនូវភាព

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពោធិ៍ប្បញ្ញាបទានំ ។

ចប់ ភាណវិៈ ទី ១៨ ។

ពោធិ៍ប្បញ្ញាបទានំ ទី ២

(១០៨) ព្រះនាម ក្នុងកេតុមនិបុរីដ៏ទន្តម ព្រះរាជា
 ព្រះនាមវិជិតជយ ជាស្តេចភ្ញៀវក្ស បរិបូណ៌ដោយព្យា-
 យាម នៅគ្រប់គ្រងបុរី ។ កាលព្រះរាជាអង្គិយោ ធ្វើស
 ប្រហែសហើយ ពួកជនជាសម្រូ ទៅក្នុងវិជិតជយក្នុងរាជ
 តុណ្ហិកា បង្គំនាមឡើង លុកលុយវែង ក្នុងកាលនោះ ។

ឥន្ទ្រី ពោធិ៍ប្បវេណី

កំសុលកោត្តិមន្ត្រី	ឧទ្ធចា កោត្រាវា(១) ៥
កោត្តយន្តា ធិវត្តន្ត(២)	សព្វ សង្ខត្តិ កតា ។
កាវតា ធិវសេត្វ(៣)	សកតា អធិតត្ថាវោ
សង្ខិបត្តិសាសនាស្ស	សុលេ ឧត្តាសយី កតា ។
សង្ខិ ឆានុសកាត្តិ	អយោ វតា អធិតត្ថា
ធិវយេ ចតុឆានុស្ស	កតា អត្តា កវិស្សតិ ។
សយេនេហំ កុវត្តន្ត	ចស្សនំ ធិវយេ កតា
ន សុខាមិ ធិវត្តិ	សុលេន កត្តយន្តិ មិ ។
កំ ចនាទេន វដ្ឋេន	តាហាទេន តាលេន ៥
ន កេ ចយោត្តិ តាវត្ថុ	តាសយន្តិ មមិ សតា ។
កំ មេ ចុត្តហិ តាវត្ថុ	វដ្ឋេន សកាលេន ៥
យន្តន ចតុដេយ្យហិ	កតិមត្តិ វិសោធយេ ។

១ ឧ. វេយ្យាករណ៍ ៥ ។ ២ ឧ. ពោធិ៍ប្បវេណី ធិវត្តន្ត ។ ៣ ឧ. វិចារី ធិវត្តន្ត ។ ៤ ឧ. វិចារី ។

ពោធិ៍ប្បវេណី ទី ៤

ពួកដ៏តាំងស្រស់ ចាត់ស្រួលដោយច្បាស់ កំចិនចៀវស្បែក ឬ
 ធីតវិចារីស្រីក្រមី មកប្រជុំគ្នា ក្នុងកាលនោះ ។ កាល
 នោះ ខ្ញុំបង្អង់ ជាស្រីចម្រើនស្រីមាសដែលមិនប្រាប់ឈ្មោះ
 ពាក់គ្រឿងក្រាវ បានយកដៃស្រួចចាត់សព្វ ៦០ កាន់
 ឱ្យកក់ស្លុត ។ ពួកមនុស្សបានស្រែកកង់រំពងថា ឡើយ ស្តេច
 នេះ មិនប្រកបដោយធម៌ទេ កាលបើស្តេចនេះ ទៅនោះ
 ក្នុងនរក កាលណា កាលនោះ យើងទើបនឹងបានទិដ្ឋភាព
 វិសេស ។ កាលនោះ ខ្ញុំដកស្រង់ដំណាក់ ស្រាប់តែឃើញ
 សព្វនរក ខ្ញុំដកស្រង់កំណត់វិចារីយប់ ពួកនិយោជន៍
 នោះ គ្រោមខ្ញុំដោយដៃស្រួច ។ ខ្ញុំនឹមថា ប្រយោជន៍អ្វី
 ដោយពជ្ជ ពាហនៈ ធីតវិចារី ដែលអញប្រមាទហើយ ពជ្ជ
 ធីតវិចារីនោះ មិនអាចប្រទ្រង់អញបានឡើយ មានតែ
 ញាតិអញឱ្យកក់ស្លុត សព្វ ។ កាល ។ ប្រយោជន៍អ្វីដោយ
 ក្នុងប្រភព ធីតវិចារីស្រស់បស់អញ បើដូច្នោះ កាតុក្កត
 ក្នុងក្រិក្ខ ធីតវិចារីស្រស់បស់កាន់ (ព្រះធិត្ថា) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគោ

សង្ឃិមាសសហស្សនិ	សទ្ធាលង្ការក្ខសិកេ
សុវណ្ណកាង្គ មាតង្គ	យោមកម្មនិកសិស ។
អកុដ្ឋិ កាមណីយេកិ	តោមវត្តសមាណិកិ
សង្កាមាវចេ មាទេ	អនុបេក្ខោ វិហាយមា ។
សកកក្ខេន សន្តត្តោ	និក្ខមី អនុការិយំ
សង្ឃិមស្សសហស្សនិ	សទ្ធាលង្ការក្ខសិកេ ។
អាជាតិយេ ធម្មជាតិយោ	សិទ្ធិកំ សីយតាហនេ
អកុដ្ឋិ កាមណីយេកិ	មាចហត្ថេហំ ធម្មិកំ (១) ។
ធម្មយិក្ខាន សាព្វ តេ	និក្ខមី អនុការិយំ
សង្ឃិមសហស្សនិ	សទ្ធាលង្ការក្ខសិកេ ។
ធិបេ អមោមិ វេយ្យក្សេ	សន្តទ្ធី ឧស្សិតនុដេ
សាព្វ តេ មរិវជ្ជេតា	មទ្ធជី អនុការិយំ ។

១ ឧ. ផ្នែក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគោ

ខ្ញុំដឹងនោះឡើយ កាលៗ បានលះចំណុចដ៏ ៦០ កាន់ ដែល
 ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអសក្ខី គ្រប់យ៉ាង ជាដំរីដ៏ប្រសើរ
 មានរូបផ្អែមមាស ប្រកបដោយគ្រឿងតាតនៃឆ្នកល ជា
 វិការៈនៃមាស ដែលពួកហ្មឺនបានដកកាន់ចែកចែកស្រុកក្របី
 និងតាមរឿងដំបើយ ពួកសិស្សមាតិ ខ្ញុំក្រហាយសព្វ
 ដោយកម្មរបស់ខ្លួន ហើយចេញទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំលះចំណុច
 ខ្លះសរ ៦០ កាន់ ដែលប្រដាប់ដោយគ្រឿងអសក្ខី តាំងពួក
 ខ្លះសរកាដោយរូបតំកលើត និងសរស្លឹក ជាពាហនៈ
 ដ៏លឿន ដែលពួកនាយការដ៏មានឥទ្ធិពល និងពាក់គ្រឿង
 ក្រោមឡើងដំបើយ តាំងអស់នោះ ហើយចេញទៅកាន់
 ផ្នួស ។ ខ្ញុំបានលះចំណុច ខ្លះក្នុងចំណោម ៦០ កាន់ ដែល
 ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអសក្ខីគ្រប់យ៉ាង ដែលប្រកបស្រាម
 ចំណុច ដោយស្បែកខ្លាដំបង និងខ្លាត់ មានទង់ដៃ
 លើកឡើង តាំងអស់នោះ ហើយចេញទៅកាន់ផ្នួស ។

អង្គទី កោតព្យាបាលកង

សង្ឃីទេសសហស្សនិ សត្វា កំសុចធារណា
 កាក្រយោ ធន្ទយិត្វាន ធម្មជី អនកាវយំ ។
 សង្ឃីត្តសហស្សនិ សត្វាលង្ការក្ខត្តសិកា
 វិចិត្តវត្តាករណា អាទុក្ខមណិកុណ្ឌលា ។
 អាណ្ណាទុក្ខា(១) ហសុលា សុសញ្ញា កុដុម្ព័រមា
 តា ហិត្វា កន្ទុមាធាយោ ធម្មជី អនកាវយំ ។
 សង្ឃីតាមសហស្សនិ ធម្មបុណ្ណនិ សត្វសោ
 ធន្ទយិត្វាន តំ វជ្ជិ ធម្មជី អនកាវយំ ។
 ធនក ធិត្តមិត្វាន ហិមវន្តិ ទុក្ខាកមី
 កាក្រសីនធិតិរ អស្សនំ មាចយី អហំ ។
 ធន្តសាលំ កាវិត្វាន អក្សាកាវ អកាសហិ
 អាទុក្ខិយោ ចហិតត្តោ វសានិ អស្សនេ អហំ ។
 ធន្តោច វុក្ខាម្ភលេ វា សុញ្ញាតារ វ ឈាយតោ
 ន គុ វិជ្ជិតិ តាសោ មេ ន ចស្ស កយកេរិ ។
 សុមេតោ ពាម សុត្តោ អត្តោ កាវណិកោ ធុនិ
 ញាណលោកោ ន ដោតត្តោ លោកោ ឧច្ឆន្ទិកាវនេ ។

១ ធម្ម, អាណ្ណាចញ្ញា ។

កោតព្យាបាលកង ទី ៤

ខ្ញុំលះបង់ខ្លះមេតា ដែលមានទឹកកោះ ៦០ គាត់ ដឹងត្រៀង
 សម្រាប់ប្រកាន់ទំព័រសេរី ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំលះ
 បង់ត្រូវស្រី ៦០ គាត់ ដែលស្អិតស្អាតដោយគ្រឿងអលង្ការ
 គ្រប់យ៉ាង មានសំភារៈដ៏ត្រៀងតាមរណៈ ដ៏វិចិត្តពាក់កែវ
 មណីនិកល្លល មានមុខទូលាយ មានមុខស្រស់ស្រាយ
 មានត្រភាពលាយ មានចង្កៀងមូលរៀវ កំពុងកន្ទុកកន្ទុញ
 ទាំងនោះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំលះបង់ស្រុក ៦០
 គាត់ បរិច្ចលាដោយវត្ថុគ្រប់យ៉ាង នឹងរាជ្យនោះ ហើយចូល
 ទៅកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំចេញចាកនគរហើយ ចូលទៅកាន់ព្រៃ
 ហេមពាន្ត ហាងកាស្រមមួយទៀតឆ្នេរស្ទឹងកាតិវសី ។ ខ្ញុំ
 ធ្វើចណ្ឌសាលា ប្រហើយធ្វើរោងភ្លើង ខ្ញុំមានព្យាយាមប្រារព្ធ
 ហើយ មានចិត្តបញ្ចូលទៅហើយ ក្នុងការស្រម ។ កាលខ្ញុំ
 ចំរើនឈានទៅក្នុងមណ្ឌបតី ទៀបឆ្នេរឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្រុក
 ក្តី ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីសង្ស័យឡើយ ខ្ញុំមិនដែលចូលប្រទះកើយ
 ដែលគួរឱ្យខ្លាចឡើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះធាមសុមេត ជា
 អ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយករុណា ច្រើនត្រៀងដោយ
 ភស្តុតាង កើតឡើងក្នុងលោក ក្នុងទណៈនានាផង ។

លុត្តរជំពូក ខ្មែរកំពង់ឆ្នេរ ធម្មបទ

មម អស្សមសាមន្តា យក្ខោ អាសិ មហិន្ទិកោ
 កុម្មសេដ្ឋន្តំ ឧប្បន្ន អាគោជេសិ មមំ គណ ។
 កុដ្ឋា លោកេ សឧប្បន្នោ សុមេវោ នាម ធម្មតា
 ការេសិ ជនតំ សត្វំ កម្មសោ ការយិស្សតិ ។
 យក្ខស្ស វជនំ សុត្វា សិវិត្តោ អាសិ ការេ
 កុដ្ឋា កុដ្ឋាតិ ចិន្តន្តោ អស្សមំ មជ្ជិសាមយី ។
 អត្ថិធារុញ្ច ធម្មតា សំសាមេត្វាន សន្តតំ
 អស្សមំ អភិវត្តិតា ធិក្ខមី មវេនា អហំ ។
 គតោ ចន្ទនមាធាយ តាមា តាមំ បុរា បុរំ
 ធរេនេវំ គរេសន្តោ ឧបកត្សំ វិធាយកំ ។
 កកវំ តត្ថំ សមយេ សុមេវោ លោកេនាយកោ
 ធម្មសត្វំ មកាសេន្តោ តោទតិ ជនតំ កហំ ។
 អក្ខលំ មក្កហេត្វាន សិវេស កត្វាន វជនំ
 សត្វត្ថំ អភិវេត្វា ឥមា កាជា អកាសថ ។

លុត្តរជំពូក ខ្មែរកំពង់ឆ្នេរ ធម្មបទ

យក្ខមួយមានប្អូនប្រើម នៅជិតគាស្រមេស័ង្គ កាលព្រះពុទ្ធ
 ដ៏ប្រសើរកើតឡើងហើយ គឺប្រាប់ខ្ញុំក្នុងកាលនោះថា ព្រះ
 ពុទ្ធប្រឆាំងសុមេធ មានបញ្ជាចក្ខុ កើតហើយ ក្នុងលោក
 ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនទាំងអស់ឱ្យឆ្លងហើយ ទ្រង់ចុះជាចម្បងគេ
 ដែរ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រព័ន្ធកើតឡើង ក្នុងឧបាយនោះ
 ព្រោះឮពាក្យយក្ខនោះ ខ្ញុំគិតថា ព្រះពុទ្ធ ព្រះពុទ្ធ ហើយ
 រៀបចំខ្លួនគាស្រម ។ ខ្ញុំលះបង់សសប្រាប់ដុះក្បែរ រៀប
 គ្រាលក្រាល រួចផ្ទាយចង្ក្រគាស្រមហើយចេញអំពីព្រៃធំ ។
 ខ្ញុំកាន់យកខ្ញុំមច្ចុន្ទ អំពីព្រៃធំនោះ ហើយចេញពីស្រុកមួយ
 ចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ចេញពីចុំមួយ ចូលទៅកាន់ចុំមួយ
 ស្វែងរកព្រះពុទ្ធ ជាទេវតាដ៏ប្រសើរជាងទេវតា ហើយចូល
 គាល់ព្រះលោកនាយក ។

សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសុមេធ
 ជាលោកនាយក ទ្រង់កំពុងប្រកាសឱ្យសត្វៈ ៤ ញ៉ាំងប្រជុំ
 ផែនដីច្រើនទាន់ឱ្យគ្រាន់ដឹង ។ ខ្ញុំផ្អែកក្បាលប្រឈមរូបលើ
 ក្បាល ផ្ទាយចង្ក្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយគាល់ឱ្យគាត់ទាំងនោះថា

អង្គម៍ ពោធិ៍ប្បញ្ញត្តិ

ស្បៀត បុប្ផមានស្ម័គ្រ	សង្កឹក ឧបាយតិ
ត្រូវ វិរ កុណាកន្លែង	និសា សត្វា ធម៌យសិ
ធម្មតោ ធាតុមសិកោ	អធិបុត្តកកោតកោ
សាលេសុ បុប្ផមានសុ	អនុភិក្ខុ ធម៌យតិ ។
តវ កន្ធី យាយិត្វាន(១)	ហិមវត្តា ឥនាភមី
បូជេមិ តិ មហាវិរ	លោកដេដ្ឋ មហាយស ។
វរទន្ធនេចានុលិម្បិ	សុមេធំ លោកនាយកិ
សកំ ធិត្តិ បសាទេត្វា	តុល្លិ អដ្ឋាសិ តាវិទេ ។
សុមេតោ ធាម ភគវ	លោកដេដ្ឋា ទសសកោ
ភិក្ខុសង្ឃ ធិសិទិត្វា	ឥនា កាថា អភាសថ ។
យោ មេ កុណំ ចកិត្តសិ	ធន្តនញ្ច អប្បជយិ
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ	សុណាថ មម កាសតោ ។

១ ឧ. សុណិត្វាន ។

ពោធិ៍ប្បញ្ញត្តិ ទំ ៤

កាលបើផ្កាម្លិះកំពុងរីក ភ្លឺនោះ ក៏ផ្សាយទៅបានតែក្នុងទីជិត
 កាលបើផ្កាចម្បូរ ផ្កាខ្លី ផ្កាម្លិះ ផ្កាដូល ផ្កាការកត ទីត
 ផ្កាពុំតែកំពុងរីក ភ្លឺក៏ផ្សាយទៅបានតែក្នុងទីបរិណាយខ្យល់
 បព៌ត្រព្រះអង្គជាមហាវិចារេស ព្រះអង្គតែងផ្សាយដោយភ្លឺ
 គឺកុណាធម៌ សព្វទីសទី ។ ឡូត្រព្រះអង្គចេញចាកព្រហ្មមនាគ
 មកក្នុងទីនេះ ព្រោះបានធុរភ្លឺព្រះអង្គ បព៌ត្រព្រះអង្គជាមហា-
 វិចារេស ទ្រង់ប្រសើរធុរក្នុងលោក មានយសច្រើន ឡូត្រ
 អង្គសូមចូលចំពោះព្រះអង្គ ។ ឡូត្រព្រះអង្គសុមេត
 ជាលោកនាយក ដោយភ្លឺមច្ឆន្ទ៍ដ៏ប្រសើរ ច្រើនបញ្ញត្តិ
 ចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា គង្គុយនៅស្ងៀមក្នុងទីនោះ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសុមេត ប្រសើរធុរក្នុង
 លោក ប្រសើរជាងពួកនោះ ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
 ប្រាសគាថាទាំងនេះថា បុគ្គលណា បានសរសើរកុណាថា-
 គត ទាំងបានចូលភ្លឺមច្ឆន្ទ៍ដ៏លឺគេថាគត គឺជាគតដ៏សរសើរ
 បុគ្គលនោះ គួរតាំងឲ្យយកស្តាប់ គឺជាគតដ៏សម្តែងចុះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

អាទេយ្យភិក្ខុវេទនោ	ព្រហ្មា ឧដ្ឋ ចកាចរា
បញ្ចវិសតិកាច្យាដំ	សច្ចកាសោ ភវិស្សតិ ។
ធាតុសតិកាច្ចសតេ	ទេវលោកេ វមិស្សតិ
សហស្សត្ថាភ្នំ រាជា ៨	ធរាវត្ថុ ភវិស្សតិ ។
តេត្ថិសត្ថាភ្នំ ទេវទ្រោ	ទេវរដ្ឋំ ភវិស្សតិ
ចនេសេដ្ឋំ វិបុលំ	កណាធាកោ អសង្ខយំ ។
កកោ ទុកោយំ មនុសោ	មនុស្សត្ថំ កមិស្សតិ
បុត្តាកខេន សំយុត្តោ	ព្រហ្មាទុំ ភវិស្សតិ ។
អជ្ឈាយវិកា មន្តនរោ	តិណ្ឌំ វេជាន ចារក្ខ
តិណិលក្ខណសម្បន្នោ	ពារី ឆាម ព្រាហ្មណោ ។
កស្ស សិស្សោ ភវិទ្វាន	ហេស្សតិ មន្តចារក្ខ
ឧបកម្ពាន សម្ពុទ្ធំ	កោកមំ សក្យបុត្តរិ ។
បុត្តិទ្វា ធិបុណោ ចត្តោ	ហាសយិទ្វាន មានសំ(១)
សត្វាសវេ បរិញ្ញាយ	វិហារមិ អនាសវេ ។

១. វ. រាយព្រាម សត្វាច្ឆំ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

បុគ្គលនេះ នឹងមានការស្រស់ដ៏អស្ចារ្យ ជាបុគ្គលប្រសើរ
 មានចិត្តត្រង់ មានគ្រូយាយមុនគេដ៏កំរើសស មានកម្លាំង អស់
 ២៥ កញ្ចប់ ។ បុគ្គលនេះ នឹងត្រួតអនុវត្តទៅលោក អស់
 ២៦ យកញ្ចប់ នឹងបានជាស្នេហាច្រើនត្រង់ អស់មួយពាន់
 ដង នឹងបានជាគ្រូជម្រុញ គោរពជ័យជាស្នេហាច្រើនត្រង់ អស់
 ៣៣ ដង នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់
 បានមួយអស់រដ្ឋកញ្ចប់ ។ មនុស្សនេះឯង ល្អប្រសើរជាងគេ
 នោះមក នឹងបានទៅកើតជាមនុស្ស ប្រកបដោយបុត្តកម្ម
 នឹងមានដ៏រឹងមាំដ៏ប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍ខ្លាត ឈ្មោះពារិ
 ជាអ្នកស្វាគមន៍មន្ត ចេះចេះមន្ត ដល់ខ្លាចក្រើយវេទចាំង ឮ
 ថាបូណ៌ដោយលក្ខណៈ ៣ យ៉ាង ។ បុគ្គលនេះនឹងបានជា
 សិស្សនារីព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកដល់ក្រើយវេទមន្ត បាន
 ចូលគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមរាគម ជាសក្យដ៏ប្រសើរ ។

ខ្ញុំបានទូលស្ទូនប្រសាដ៏ល្អ ហើយញ៉ាំងចិត្តឱ្យរីក
 រាយ កំណត់ដ៏ឆ្លាស់វៃចំណិត ជាអ្នកមិនមានភាសវៈ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

ឧបិស័ទ្ធ ជីវិតកណ្តិកធម្មបទានំ

[១០៩] ឧបាសិកេ យំ សុវតិយោ សេដ្ឋីបុត្តោ អហោសហំ
 សមប្បតោ កាមកុណេហិ បរិវារេហិ តណ ។
 កយោ នាសាធម្មាប្ប មហាកោតេ វលញ្ញកោ(១)
 កកុ ឧទ្ទេហិ កិកេហិ បរិវារេហិ តណ ។
 កុរិយោ អហាសា ធម្មំ សន្មតាលសនាហិតា
 វត្តន្តំ ឥត្ថិយោ សព្វា ហារន្តិយេវ មេ មនោ ។
 លោកោ វាចនិកោ(២) កុញ្ញាវា សិហិតធម្មិកា(៣)
 លង្កិកា(៤) សោកាជ្ឈាយំ មំ បរិវារេន្តំ មំ សនា ។
 វេតាលំ នោ កុម្មជ្ជនំ ធម្មា ច ធនុកោ ពហុ
 ឧដកោ នាដកោ ទេវ បរិវារេន្តំ មំ សនា ។
 កាច្ឆកោ ញ្ញាមកោ សុដា នាលាកោវា សុហិសកោ
 ផល្លា មល្លា ច កេ សុទ្ធេ បរិវារេន្តំ មំ សនា ។

១ ឧ. ឧត្តរ ធម្មោល្លាសនិ ទិស្សន្តំ ។ ២ ឧ. លោកិកា លាភណិកា ខាយនំ ។
 ៣ ឧ. សិហិតធម្មិកា ។ ៤ ឧ. លង្កិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជីវិតកណ្តិកធម្មបទាន ទី ៩

[១០៩] កាលោនាវា ខ្ញុំកិច្ចការសេដ្ឋីបុត្រ ទៅក្នុងនគរ
 ហឫទ័តិ ជាអ្នកវេទនស្តង់ស្តង់ ដោយកាមគុណទាំងឡាយ
 ញ៉ាំងឲ្យចោមកេម ។ កាលោនាវា ខ្ញុំឡើងកាន់ប្រសាទ
 ទាំង ៣ ប្រើប្រាស់ភោគប្រិម ញ៉ាំងឲ្យចោមកេមដោយ
 ការកំច្រៀង ក្នុងប្រាសាទនោះ ។ ដូរដង្ហែ ប្រកបដោយ
 ការប្រជុំជីវិតរាង ដែលគេទាំងអស់ឡើង ក្នុងស្រីទាំងអស់
 កាលាប្រកាស វេទន៍ដឹកទាំងអស់ឡើង ។ ក្នុងស្រីកំពុងពេញ
 វិល្លុក ក្នុងស្រីឡើ ក្នុងស្រីពេញចេតន ក្នុងស្រីចំណង់ ក្នុង
 ស្រីឡើងកំរ ក្នុងស្រីក្នុង តែងចោមកេមខ្ញុំ សព្វ ។ កាល ។
 ក្នុងក្នុងប្រិម ក្នុងក្នុងដង្ហែ ក្នុងក្នុងចំ ជាច្រើនឬ ក្នុងចំ
 ប្រសស្រី តែងចោមកេមខ្ញុំ សព្វ ។ កាល ។ ក្នុងក្នុង
 កិលោកា ក្នុងក្នុងដង្ហែ ក្នុងក្នុងដង្ហែ ក្នុងក្នុងដង្ហែ
 ក្រម ក្នុងក្នុងសុបាសកជន ក្នុងក្នុងប្រដាល់ ក្នុងក្នុងចំបាប់
 ទាំងអស់នោះ តែងចោមកេមខ្ញុំ សព្វ ។ កាល ។

ឆៀង ធម្មបទដ្ឋកថា

ឯតេសុ កីឡានាមេសុ សិក្ខិតេ កកុបាសេ
 វត្តិភិវំ ធម៌ជាតិ ឥន្ទ្រាវ ធម៌សេ ចុរេ(១) ។
 អន្ធិកា កកុបាសា(២) សេ យោធម្មា ធម៌កា(៣) ធម្ម
 ធម្មច្ឆន្ទិ តេ ធម៌ ធម៌កុយន្តា ធម៌ យរិ ។
 សមណា ប្រាហ្មណា ទេវ បុត្តា កេត្តា អនុក
 វត្តយន្តា ធម៌ ចុត្តា អាកច្ឆន្ទិ ធម៌ យរិ ។
 ធម៌កា(៤) លុត្តា សេ ធម៌កា បុត្តសាសនា
 តេ ធម្មិកា ឯកសិបា អាកច្ឆន្ទិ ធម៌ យរិ ។
 អនិកា វិលុត្តាវ តេ ធម៌(៥) ទេវធម្មិកា
 ធម៌សេ ធម៌ អាកច្ឆន្ទិ ធម៌ យរិ ។
 ធម៌វត្តកា សិទ្ធិធម្ម(៦) តេ ធម៌កុយន្តា ធម្ម
 ធម៌សិ វត្តាវ ធម៌ អាកច្ឆន្ទិ ធម៌ យរិ ។
 អនុកា ធម៌សា ទេវ សាកុលា ធម៌យោលកា
 សាវក យោធម្មា ទេវ អាកច្ឆន្ទិ ធម៌ យរិ ។

១ ធម៌. ធម៌សេសា ។ ២ ធម៌. ធម៌កា ។ ៣ ធម៌. វត្ត ។ ៤ ធម៌. ធម៌កា ។
 ៥ ធម៌. តេ ធម្មិកា ។ ៦ ធម៌. ធម្មិកា សិទ្ធិធម្ម ។

ធម្មបទដ្ឋកថា ទី ២

កាលពួកជនទាំងនេះ កំពុងលេង ក្នុងការប្រកួតប្រជែងសិក្សា
 ស្ទាត់ហើយ ខ្ញុំអរស្នាស់យល់ចំណិតច្រើន ដូចជាប្រាជ្ញ
 បិរោនក្នុងភាពច្នៃប្រឌិត ។ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ ពួកអ្នកកំប្រោ ពួក
 យោធព ពួកអ្នកដើរជាច្រើនគ្នា អ្នកទាំងអស់នោះ តែងចូល
 ទៅសុំបាន ក្នុងផ្ទះខ្ញុំជាទីច្នៃ ។ ពួកសមណៈទាំងប្រាំបួន
 ជាបុត្តាក្នុងជីវិតប្រាសាទ ញ៉ាំងបុណ្យឱ្យច្រើនដល់ខ្ញុំ តែងមក
 កាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកទាំងអស់នោះ គឺពួកបដកៈ លុត្តកៈ
 ច្រូតសាសនៈ ឧណ្ហកៈ ឯកសិទៈ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នក
 ប្រព្រឹត្តិចិត្តវិធីនេះដោយប្រពៃ ពួកអ្នកចូលដំណើរច្រក
 ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តិធម៌ដូចគ្នា ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តិធម៌ដូចគ្នា ពួក
 អ្នកទ្រទ្រង់ល្អិតចូល ទាំងនេះ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នក
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ពួកអ្នកដល់នូវការសម្រេចហេតុផ្សេង ។ ពួកអ្នក
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ពួកអ្នកមានបរិយាប័ន្ន ទាំងពួកអ្នកប្រព្រឹត្តិ
 ទៅក្នុងព្រៃ ជាច្រើន តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជនទាំងនោះ ពួក
 ទាំងអស់ ពួកអ្នកដែលសាក្សី ពួកអ្នកដែលមេធាវី ពួក
 អ្នកដែលសាសនៈ ទាំងពួកអ្នកដែលនាយកៈ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

កុដ្ឋកា ឧស្មាគា សាទ្ធ កុដ្ឋលា សាទ្ធិកា
 អារាវ ចិន្ទា ៥ (១) អាគច្ឆន្តិ មមំ យរិ ។
 គលសន្ធកា ចល្លកា ចល្លកា ធម្មតា
 ពហិកា(២) ធម្មតា ៥ អាគច្ឆន្តិ មមំ យរិ ។
 មនុស្សកា កោសិលកា កាសិកា(៣) ហត្ថិហោរិកា
 ឥសិដ្ឋា មគ្គលា ថេរ អាគច្ឆន្តិ មមំ យរិ ។
 ចេលាវកា អារាដ្ឋា ៥ ឱកាសា មេយលា ៥
 ទុដ្ឋកា សុដ្ឋកា ថេរ អាគច្ឆន្តិ មមំ យរិ ។
 រោចកា សិទ្ធកា ៥ ចិច្ចកា វាតកុស្ថិកា
 សុរដ្ឋា មថរដ្ឋា ៥ អាគច្ឆន្តិ មមំ យរិ ។

១ ឧ. អារាវចិន្ទា ហតិ ចិន្ទ្យ្យ ។ ២ ឧ. គលយដ្ឋា ចល្លិកា ធម្មតា ចិន្ទ្យ្យ ។
 ចេលាវកា ធម្មតា ចិន្ទ្យ្យ ។ ៣ ឧ. កលដ្ឋា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

ពួកអ្នកដែលគ្មានក្រុមៈ ពួកអ្នកដែលមូល្យៈ ពួកអ្នកដែលកុដ្ឋៈ ពួក
 អ្នកដែលសាទ្ធិកៈ ពួកអ្នកដែលគាតា ឯងពួកអ្នកដែលចិន ឯង
 មកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកស្រីយនៅក្នុងអលសន្តៈ ពួកអ្នកសា-
 ស្រីយនៅក្នុងចល្លៈ ពួកអ្នកឡើងក្នុងចល្ល ឯងពួកអ្នកចល្ល អ្នក
 នៅក្រៅដែន ឯងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនចុះៈ
 ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនកាលសល ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនកាសិ
 ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនហត្ថិហរិ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនឥសិដ្ឋៈ
 ឯងពួកអ្នកនៅក្នុងដែនមគ្គលៈ ឯងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នក
 នៅក្នុងដែនចេលាវកៈ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនអារាដ្ឋៈ ពួក
 អ្នកនៅក្នុងដែនឧស្មាគៈ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនមេយលៈ
 ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនទុដ្ឋៈ ឯងពួកអ្នកនៅក្នុងដែនសុដ្ឋៈ
 ជាច្រើន ឯងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនរោចកៈ
 ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនសិទ្ធកៈ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនចិច្ចៈ
 ពួកអ្នកនៅក្នុងដែនវាតកុស្ថិកៈ ពួកអ្នកនៅក្នុងដែន
 សុរដ្ឋៈ ឯងពួកអ្នកនៅក្នុងដែនមថរដ្ឋៈ ឯងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។

ធនាគារកម្ពុជា ភ្នំពេញ ២០២២

ពួកកុមារ ទៅក្នុងដែនសុធារកៈ ទៅក្នុងដែនមេឃរេ ទៅ
ក្នុងសោណភូមិ ទៅក្នុងដែនវិជ្ជុយារ ពួកដងទាំងអស់នោះ
តែងមកកាន់ផ្ទះ ។ ពួកជាតិផ្កាម្រង ពួកជាតិកម្សាន្ត ពួក
ជាតិទ្វេស្បែក ពួកជាតិបាំងឈើ ពួកអ្នកធ្វើការងារ និងពួក
ស្នូនភ្នំ តែងមកកាន់ផ្ទះ ។ ពួកជាតិកែវមណី ពួកជាតិ
លោហៈ ពួកជាតិធាស ពួកជាតិអ្សញសំពត់ និងពួកជាតិ
សំណា ទាំងអស់នោះ តែងមកកាន់ផ្ទះ ។ ពួកជាតិពូនសា
ពួកជាតិក្រឡឹង ពួកជាតិកម្សាន្ត ពួកអ្នកធ្វើទឹកអប់ ពួកជាតិ
ជ្រលក់ និងពួកជាតិជុល តែងមកកាន់ផ្ទះ ។ ពួកអ្នកសូ
ប្រេង ពួកអ្នកម៉ាស ពួកអ្នកដងទឹក ពួកអ្នកចិញ្ចាស់ចំ
ពួកអ្នកដាំស្ល និងពួកអ្នកឈ្លាសក្រៃសំឡេង តែងមកកាន់
ផ្ទះ ។ ពួកអ្នកប៉ាទា ពួកអ្នកក្បាច់ ពួកអ្នកប្រតិបត្តិ
ពួកអ្នកបាត់បោសផ្កា ពួកអ្នកដំរី និងពួកអ្នកលាងដំរី តែង
មកកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំបាទឱ្យសាមគ្គី ដល់ស្តេចឈ្មោះកា-
នទុះ ខ្ញុំបំពេញសេចក្តីរូបនាគដោយគេនេះ បានពណ៌ ៧ ។

• ၈၈. ခြံစွဲ ၇ ၂၈. လွှဲပြောင်း ပေးရန် ၀ ၇

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

យេ មយោ កិច្ចិត្តា សទ្ធោ ឆានាវណ្ណា ពហូ ជេតា
 ភេសាហំ ចិត្តមញ្ញាយ កម្មយី រកខេនេយិ ។
 វក្ខុសុ ភាសនាខេសុ វជ្ជនាធាសុ ភេរិសុ
 សង្កេសុ ឧបយន្តេសុ សកកេហោ រនាមហំ ។
 កកា កត្តិ សមយេ ចទុត្តន្តរនាមកោ
 សហ សកសហស្សេហំ ចរេត្តិណាសវេហំ សោ ។
 កិក្ខុហំ សហិតោ វិជី បជិច្ឆិក្ខុ ធម្មតា
 ឱភាសេន្តោ ធិសា សត្វា ធិបក្កោវ ដោតតិ ។
 វជ្ជន្តិ ភេរិយោ សត្វា កច្ឆន្តេ លោកនាយកោ
 ចកា ធិន្ទាវតេ កស្ស សកវិសីវ ឱក្កតោ ។
 កកាជន្តវិកាយាមិ បរិដ្ឋេន ច រស្មីតា
 អន្តោយរេសុ វិបុលោ អាលោកោ អាសិ ភាវនេ ។
 បកំ ធិស្វាន ពុទ្ធស្ស ទាវសន្នេ អរោធិហំ
 ធិស្សីសយំ ពុទ្ធសេន្នោ ឆមំ វិជីមុខាកតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

ពួកជនជាច្រើនទាំងស្រុងណា មានវណ្ណៈផ្សេងៗ គ្នា ដែលខ្ញុំ
 បានពណ៌នាចូរបរិយ ខ្ញុំជីវិតក្នុងជននោះ ហើយឱ្យឆ្កែ
 ស្តាប់ស្តាប់ដោយកត់ត្រា ។ កាលបើគេនិយាយពាក្យពីរោះ
 កាលបើគេទូលស្តាប់ឡើង កាលបើគេផ្អែស្តាប់ឡើង ខ្ញុំប្រកាស
 តែក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ។ សម័យនោះ ព្រះបានព្រះភាគព្រះនាម
 ចទុត្តន្តរៈ ព្រមទាំងព្រះទ័ណ្ឌស្រពមួយសែនកន្លះ កើតមាន
 ឡើងហើយ ។ ព្រះសច្ចុទានចក្ខុ ព្រមដោយកិក្ខុទាំងឡាយ
 ទ្រង់ស្តេចទៅកាចដល់ រុក្ខឡើងដូចជាដើមទ័ចច្រឹក្ស ដែល
 ញ៉ាំងទិសទាំងពួងឱ្យភ្លឺ ។ កាលបើព្រះលោកនាយក ស្តេច
 យាងទៅ សួរទាំងពួង ក៏លាន់ឮឡើង ស្មើរបស់ព្រះពុទ្ធក៏
 ផ្សាយបញ្ចេញទៅ ហាក់ដូចព្រះភាគទ័ព្វទ័បន៍និរ ។ ទណៈ
 នោះ ពុទ្ធិម័ចទូលាយ ទាំងពួងទៅក្នុងផ្ទះទាំងឡាយ ដោយ
 ស្មើ ផ្សាយចូលទៅកាចចន្ទានសត្វទ្វារ ។ ខ្ញុំបានឃើញ
 ស្មើរបស់ព្រះពុទ្ធហើយ បានប្រាប់បរិស័ទខ្ញុំថា ព្រះពុទ្ធជឺ
 ប្រសើរ ស្តេចយាងមកកាចដល់នេះ ដោយឥតសង្ស័យ ។

វង់ ជំនួញក្រោយពេល

ចំនួន ឱ្យយូរ ចាស់ទុក	អតីត អន្តរាគមន៍(១)
សត្វទុំ អតីតនៃនាង	សំនុំ វង់នៃប្រពន្ធ ។
អនុកម្មទុក មេ ទុក	ជលជុតនាងនាង
វសិសតសហស្សឆ័ត្រ	អតីតសេស សេ ចុំ ។
និមន្តយុទ្ធាន សត្វទុំ	អតីតសេស សេ យុំ ។
កុក្ក អន្តរាគមន៍ ចាស់	សត្វទុំសេស មហាចុំ ។
កុក្កវិកាលមណ្ឌល	កុក្កសេស សេ ចុំ ។
សត្វទុំ កុក្ក ចុំ ។	កុក្កសេស សេ ចុំ ។
បន្តិចបន្តួច លោកខ្ញុំ	អតីតសេស មហាចុំ ។
អន្តរាគមន៍ ចំនួន	សេស ចុំ ។
យោ ចំ កុក្កយុទ្ធាន	អន្តរាគមន៍ ចុំ ។
កុក្ក កុក្ក យុទ្ធាន	សេស ចុំ ។
បន្តិចបន្តួច លោកខ្ញុំ	អន្តរាគមន៍ ចុំ ។

១. អន្តរាគមន៍ ។

ជំនួញក្រោយពេល ទី ២

ខ្ញុំបានប្រគល់ប្រាសាទដោយហើស ទៅដល់ពលករកសិករ
 ក្នុង ភូមិបង្កើនសេដ្ឋកិច្ច ហើយប្រគល់បង្គោលដាំស្រូវប្រកប
 ប្រាណបទុក្ខ អន្តរាគមន៍បង្កើនសេដ្ឋកិច្ច ។ ប្រកបដោយ
 ប្រាសាទនោះ ទ្រង់ទទួលបាន មួយអង្គដោយពលករកសិករ
 សេដ្ឋកិច្ច ។ លុះខ្ញុំទទួលបានសេដ្ឋកិច្ចហើយ គាត់ប្រាសាទ
 ឯមួយបង្គោល ប្រាសាទប្រកប ឱ្យពលករកសិករ ដោយ
 ប្រាសាទនោះ ក្នុងមួយ ។ ខ្ញុំបានដឹងកាលពីមុននៃប្រាសាទ
 ដ៏ប្រសើរ ជាប្រាសាទប្រកប ទ្រង់ទទួលបានហើយ គាត់ប្រើប្រាស់
 ក្នុងប្រាសាទ ដោយផ្សេងទៀត ប្រកបនៃប្រាសាទ ។ ប្រាសាទ
 សេដ្ឋកិច្ច ទ្រង់ប្រាសាទប្រកប ប្រាសាទប្រកបប្រសើរលោក
 ក្នុងប្រាសាទប្រកប ទ្រង់ទទួលបានក្នុងមួយ ហើយប្រាសាទ
 គាត់ប្រកបនោះ

បុគ្គលណា បានប្រើប្រាស់ ដោយផ្សេងទៀត បាន
 ប្រាសាទប្រកប ដល់គាត់ គាត់បានដឹងសេដ្ឋកិច្ច
 បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយចូលរួម គាត់បានដឹងសេដ្ឋកិច្ច ដូច
 គាត់បាន គាត់បាន ដឹងបានប្រៀបប្រដាប់គាត់ប្រើប្រាស់ ប្រកប
 មាសប្រាក់ គាត់បាន ដឹងបានសាច់ប្រាក់ ក្នុងខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

បញ្ចសីលេ សមាធាយ	នសកាធម្មបថេ រតោ
សមាធាយ ចវត្តនោ	ចវិសំ សិក្ខាបេស្សតិ(១) ។
កុវិយសតសមាស្សនិ	នារិយោ សមលក្កកា
វជ្ជយិស្សន្តិមំ និទ្ធិ	ឧបដ្ឋានស្សនិ ផលំ ។
តិសកម្មសមាស្សនិ	នេវាលោកេ វិមិស្សតិ
ឧតុសដ្ឋិក្ខត្តំ នេវិល្លា	នេវដ្ឋំ កវិស្សតិ ។
ឧតុសត្តតិក្ខត្តំ ឧ	ឧត្តវត្តំ កវិស្សតិ
ធនេសវដ្ឋំ វិច្ឆលី	កណ្តាធាតោ អសង្កយំ ។
កម្មសតសមាស្សន្តិ	ឧត្តាកកុលសម្ពុតោ
កោតមោ នាម នាមេន	សត្វា លោកេ កវិស្សតិ។
ឧបចដ្ឋតិ យំ យោនិ	នេវត្តំ អថ មាទុសំ
អន្ធនកោតោ ហុត្វាន	មទុស្សន្តំ កវិស្សតិ ។
អជ្ឈាយកោ កវិត្វាន	តិស្មី វេទាន មាវត្ថុ
ឧត្តមត្តំ កវេសនោ	វិស្សតិ មហំ មនា(២) ។
សោ ច ចច្ឆា ចត្វជិក្ខា	សុត្តម្ភលេន ចោធិតោ
កោតមស្ស ភកវតោ	សាសនេកវិមិស្សតិ ។

១. ឧ. យំសំបុរិយស្សតិ ។ ២. ឧ. ធិមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

នរោនេ នីតិសមាទានសីល ៥ ព្រេកអរក្នុងកុសលកម្មបថ
 ១០ ប្រព្រឹត្តសមាទានកុសលធម៌ ហើយនឹងញ៉ាំងបរិសុទ្ធ
 សិក្សា ។ ជួបជុំត្រូវមួយសិន នឹងពួកនារីមានទូន្មានប្រដាប់ប្រ-
 ពៃ តែងតាំងបម្រើនរោងដាំដុះ នៅដាច់លំដៃការបម្រើ ។
 នរោនេ នឹងព្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ឈប់ពាក់កម្ម បាន
 ជាគ្រូដ៏គ្រូសោយកម្ម ជាស្នូចទៅតា អស់ ២២ ឆ្នាំ ។
 នឹងបានជាស្នូចចក្រនគ្គិ អស់ ៧២ ឆ្នាំ បានសោយប្រទេស-
 កម្ម ដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអស្ចារ្យកម្ម ។ កន្លងទៅ
 មួយសិនកម្ម នឹងបានព្រះសោស្តា ព្រះនាមៈភាគ៧ កើត
 ក្នុងក្រកូល ព្រះបាទឧត្តកករដ៍ ព្រាស់ដ៏ឆ្លាតវៃលោក ។ នរ-
 ោនេ បើចូលទៅកាន់កំណើតលា រោងដាំទៅតា ឬជាមនុស្ស
 នឹងជាអ្នកមានការនិមន្តរោង ក្នុងបង្គំមហាជន នឹងបាននូវការ
 ជាមនុស្ស ។ ក្នុងកាលនោះ នរោនេ ជាអ្នកស្មោះច្បាញមន្ត
 ដល់នូវក្រិយ ២៥១១ តាំង តា កាលស្វន្តិកប្រយោជន៍
 ដ៏ទុក្ខម នឹងប្រាប់ទៅនាមវេជ្ជ ។ នរោនេ លុះកាលជា
 វាងក្រោយ ក៏ចេញចូល ត្រូវកុសលមូលជាសំភ្លឺន នឹង
 ព្រេកអរក្នុងសាសនា ២២ព្រាហ្មណ៍ព្រះភាគ ព្រះនាមៈភាគ៧ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាមិ

ភីតុំ សុទ្ធំ អាយុស្មា ជីវុកា ឈ្លិនោ បេរោ ភីតា
កាថាយោ អភាសិត្តាភិ ។

ឧទ្ទកល្លិកនិកាយ អបរាមិ សម្ពុទ្ធ ។

ទសមី ឧទេស្តោបទានំ

[១១១] ហិមវន្តស្ស អវិទូរោ ចនុសោ នាម ចត្វកោ
 អស្សុនោ សុកកោ មយ្ហំ ចណ្ណសាលា សុមាចិតា ។
 ននិយោ សន្ធិរោ កក្កុ សុចតិក្កា មនោរាមា
 អន្តោនកា សីតផលា សន្ធិរោ ននិយោ សនា ។
 ចាមីនា ចាវុសា មច្ឆា វលជា^(១) ឧត្តរោហិតា
 សោកន្តិ ននិយោ ឯតោ វសន្តិ ននិយោ កថា ។
 អម្ពជ្ជម្ហិ សញ្ញាណ ករេវិតិលកា តថា
 ឧត្តាលកា នាដលិយោ សោកន្តិ មម អស្សមី ។
 អន្តោលកា ភិម្ពិជាយោ នាយាហរា^(២) ច ចុច្ឆិកា
 កទ្វេន ឧបវាយន្តា សោកន្តិ មម អស្សមី ។
 អនិធម្មា សក្កលិកា នាតា សាលា ច ចុច្ឆិកា
 និព្វា កថា សម្មវត្ថា សោកន្តិ មម អស្សមី ។
 កោសុត្តា^(៣) សលឡា និព្វា ហត្ថនាតា ច ចុច្ឆិកា
 និព្វា កថា សម្មវត្ថា សោកន្តិ មម អស្សមី ។

១ ឧ. ផលត ។ ២ ឧ. វាយាហរី ។ ៣ ឧ. កោសុត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាមិ

បាតព្វជា ព្រះជនុកល្លិកន្តោ ខានកាយោ បាតសុវត្ថន្ធវិភាថា
 ចំនីនេ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ ឧទ្ទកល្លិកនិកាយ អបរាមិ ។

ឧទេស្តោបទានំ ទី ១០

[១១១] ខានត្ថម្ភយោឈារបទុមៈ នៅដំរីព្រហ្មមកាន្ត ខ្ញុំបាទធ្វើ
 កាស្រមមួយយ៉ាងល្អ ចាំឯសាវ័យឈ្នួលមួយដ៏ល្អដែរ ។
 នៅដំរីកាស្រមនោះ ខានស្ទឹង ដែលមានកំពង់ល្អ ជាទីក
 រយនៃចម្កុំ ស្ទឹងចាំនោះ នាមទីកថា ខានទីកក្រដាត់ ដែល
 ហូរទៅ សព្វ ។ កាល ។ កាលនោះ ពួកប្រិស្ចាន ប្រិក្សត ប្រិ
 ក្រាញ់ ប្រិសណ្ឋាយ ប្រិម្ពិស ប្រិចាំងន្ត ទៅក្នុងស្ទឹង ចាំឱ្យល្អ
 ស្ទឹង ។ ស្ទឹងនោះ ដីដេរជាសាវ័យដើមស្វាយ ដើមប្រាំង
 ដើមថ្លាត់ ដើមដង្កៀចក្តាម ដើមកង្កែបក្រវី ដើមដើមប្រទៀង
 ចាំឱ្យល្អកាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ដើមអន្តោល វល្លិបាល មានឆ្នាំរីក
 ជាឈើធំដូចជាមានកិច្ចកល មានក្នុងឧត្តរោហិតា ចាំឱ្យល្អ
 កាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ដើមវស្ស ចំរុះត ខ្នង កំរិត មានឆ្នាំរីក
 មានក្នុងចំរុះ សាយភាយទៅ ចាំឱ្យល្អកាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ដើម
 ស្រួល ដើមស្រស់ ដើមក្រូច មានឆ្នាំរីក ដូចជាទ្វារក្នុងក្នុងដី
 មានក្នុងចំរុះ សាយភាយទៅ ចាំឱ្យល្អកាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។

សេចក្តី ទេសនាបទ

ចុកស៊ីតិសហស្សន័ ឥសយោ កក្ក សមាគម
 សត្វេវ ឈាយិទោ ឯកេ ឧត្តមភ្នំ កវសិទោ(១) ។
 កក្កស្សនោ ព្រហ្មចារី ទោទេន្ទា អប្បចារី កេ
 អត្តកវនក សក្ខេ ឥសន្តិ អស្សមេ កុតា ។
 ចក្កាហិ សន្តិចក្កិ ឯកក្កា សន្តិភ្នំនោ
 អក្ខមញ្ញំ អភិវិនិច្ឆា ចក្កមន្តិ ធិសា មុទា ។
 មនុស្សកេ ឆាម ធិនោ សព្វធម្មា ចារក្ខ
 កក្កកាវី វិធម៌ ឧប្បជ្ឈ ភាវនេ ធិនោ ។
 មម អស្សមសាមន្តា យក្កោ អាសំ មហិទ្ធិកោ
 សោ មេ សិសិក្ខុ សម្ពុទ្ធិ ជលធុត្តមនាមកំ(២) ។
 ឯស កុម្មារ សមុប្បន្នោ មនុស្សកេ មហាមុនិ
 ចិប្បិ កុម្មារ សម្ពុទ្ធិ ចយិវចាសស្ស មាវិស ។
 យក្កស្ស វធម៌ សុត្វា វិច្ឆសន្នេន ទេតសា
 អស្សមិ សំសាមេន្ទា ធិក្ខមិ ចវនា កុតា ។

១ គ. ធម៌សក ។ ២ គ. ជលធុត្តមនាមកំ ។

ទេសនាបទ ទី ១១

ចុកស៊ី ៨២ ភាវនេ មកប្រជុំនា ក្នុងវិទ្យា ចុកស៊ី
 តាំងអស់នុ៎ះ សុទ្ធតែជាអ្នកមានយោង ស្រួលក្រៃយោង
 ជំនុំក្នុង ។ ក្នុងកាលនោះ ស៊ីតាំងអស់នោះ ជាអ្នកមាន
 នេះ ប្រព្រឹត្តធម៌ច្រើន មានអប្បនាមយោងជាស្រឡាត់
 ហើយ គ្រាប់ទៅតាមអាគារ នៅជិតស្រមរបស់ខ្ញុំ ។
 ចុកស៊ីតាំងនោះ ជាអ្នកមានចិត្តនឹងជិត មានកិរិយាប្រព្រឹត្តិ
 ស្រប ប្រជុំនា អស់ ៨ ថ្ងៃ ថ្វាយបង្គំណាងនឹងនា មានមុខ
 ឆ្ពោះទៅកាន់ទិស ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រះជេតុស្រីព្រះ
 មានបទុម្ភត្តរៈ ច្រើនដល់នូវត្រើយនៃធម៌តាំងឆ្លង ឈ្នះសក្ខេ
 ព្រះអង្គកំចាត់បង្កើត ច្រើនកើតឡើង ក្នុងឈ្នះនោះ ។
 មានយក្កមួយ មានច្បងច្រើន នៅជិតស្រមរបស់ខ្ញុំ យក្ក
 នោះសរសើរព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុម្ភត្តរៈ ប្រាប់ខ្ញុំថា ព្រះកុដ
 អង្គនុ៎ះ ជាមហាមុនី ព្រះនាមបទុម្ភត្តរៈ ច្រើនកើតឡើង
 ហើយ ខ្មោចអ្នកនិមិត្ត អ្នកចូរទៅកាលព្រះសម្ពុទ្ធ យ៉ាង
 តាម ។ ខ្ញុំបានឮនាក្យយក្កហើយ មានចិត្តជ្រេថ្លា អៀប
 ចំគាស្រមស្រមហើយ ក៏ចេញកំព្រៃក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

គេសេវ ឧប្បាសនា	និព្វានិក្ខាន អស្សនា
ឯកាភិក្ខុ ឯកសិក្ខា	ឧបេក្ខា វិបាកោ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិនុ	អាហុតិំ បដិក្ខុហោ
ចតុស្កន្ធិ ចកាសេន្នោ	នេសេសិ អមតំ បទំ ។
សុដុល្លំ ចទុមំ កយ្ហ	ឧបេក្ខា មហេសិវោ
ចសន្តចិត្តោ សុមាធា	កុន្ធស្ស អភិវិនយិ(១) ។
បូជយិក្ខាន សុត្តន្តំ	ជលទុក្ខមនាយកំ
ឯកសិ អនិមំ កក្ខា	សន្តិ លោកនាកំ ។
យេន ញាណោ សុត្តន្តោ	វិសតិហ អនាសវោ
តំ ញាណំ កក្ខយិស្សាមិ	សុណាម មមភាសតោ ។
សំសារសោតិ ជិន្និត្តា	កាវេសិ សព្វចាណិំ
ភវ នម្មំ សុណិក្ខាន	កណ្ណាសោតិ កន្តិ គេ ។
តុវិ សត្តា ច កេតុវ	នេវា យុតោវ ចាណិំ
មនយេនោ បតិដ្ឋាសិ	និវោ ច ជិបទុក្ខនោ ។

១. ឧ. អភិរេចយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

កាលបើសំពត់ ត្រូវភ្លើងនេះអស់ហើយ ខ្ញុំចេញតំភាស្រម
នៅអស់មួយពេល ហើយចូលទៅក្រោយលោកនាយក ។ គ្រា
សម្ពុទ្ធព្រះនាមបទុមុត្តរោ ដោយច្បាស់នូវលោក គួរទទួលនូវ
ត្រៀមចូល ទ្រង់កំពុងប្រកាសសព្វៈ ២ សម្តែងនូវកម្មនបទ
នីត្រានិក្ខាន ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ កាន់
យកផ្កាឈូកកេស្ត ចូលទៅថ្វាយព្រះមហេសី ហើយថ្វាយ
បង្គំគ្រាព្រះ ។ ខ្ញុំចូលព្រះសម្ពុទ្ធ ជាលោកនាយក ព្រះនាម
បទុមុត្តរោ រួចហើយធ្វើស្បែកគ្នាឈៀងស្មាទាត់ ហើយនោល
សរសើរព្រះលោកនាយកថា ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលមិនមាន
ភាសាៈ គង់នៅក្នុងទីនេះ ដោយញាណណា ខ្ញុំសរសើរ
ឲ្យញាណនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំនឹងសម្តែង ។ ព្រះ
គង្គកាត់ខ្សែសំលាវដ្ឋាននេះហើយ ទ្រង់ញ័រសព្វសត្វទាំង
ឡាយ ឱ្យឆ្លងផ្សាននោះទៀត ពួកសត្វទាំងនោះ ឆ្លងខ្សែខ្សែ
គណ្ណាន ព្រោះគេបានស្តាប់ចម្រើនសំព្រះគង្គ ។ មិនដែល
ប៉ុណ្ណោះ ព្រះគង្គជាគ្រូជាទីប្រជុំគ្នាទៅ ក្នុងលោកនាមមុន
ចេសសត្វទាំងឡាយ ជាទីរីក ជាប្រទេសដ៏ទុក្ខជាតិសព្វដង
និរ ដូចជាទង់ ដូចជាទង់ដ៏យំ ពុំមានសារធម្មច្រាសា ។

សង្ខេប ឧទេសន៍

យោគី កណ៌ លោកេ សត្វាហា បុព្វេ
 កុំ អន្តោសំ សច្ចញ្ញោ កវ អន្តោកថាវ តេ ។
 កវ ញ្ញាណន សច្ចញ្ញោ ការសំ ជនតំ តហ្មិ
 កវ ឧស្សនមាគម្ម ធុត្តស្សន្នំ កវ ស្សរេ ។
 យេកេចិទេ កទ្ធវាតា លោកេ វាយន្តំ ធុត្តម
 កវ កទ្ធសនោ ធុត្តំ ធុត្តាត្ថេត្ត មហាធុត្តំ ។
 តវច្ឆានយោជី វិរយំ ចរិមោធមហំ ធុត្តមា
 អសង្កតំ ធុត្តំ សង្កំ ធាសេសំ ត្វំ មហាធុត្តំ ។
 ធុត្តុត្តរេ លោកេវិទ្ធ អាហុតិធំ ធុត្តិយោ
 កិក្ខុសង្ឃ ធុសីធិត្វា ឥតា តាថា ឥតាសថ ។
 យោ ទេ ញ្ញាណំ អច្ចុជេសិ ធុសង្ខោ សេហិ ចាណិហិ
 តតហិ កិក្ខុយិស្សនិ សុណាថ ឥត តាសតោ ។

ឧទេសន៍ ២ ១១

ពួកឈ្មួញជាច្រើនក្រុមទាំងប៉ុន្មានក្នុងលោក តែងតែលេច
 ព្រះអង្គជាបុគ្គលច្រើន ច្រកចង្កោយចង្កោ ពួកជនទាំងនោះ
 សុទ្ធតែល្មុកល្មើសណាញ់ញាណ របស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គ
 ច្រកចង្កោយចង្កោ ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនច្រើនឲ្យឆ្លងទុក្ខ ដោយ
 ញាណរបស់ព្រះអង្គ ជនទាំងឡាយ ទាំងប្លើប្លាចព្រះនិព្វានជា
 ទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ព្រោះតាមស្រីយ ត្រូវការឃើញព្រះអង្គ ។
 បត់ត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាចក្ខុ ក្នុងធាតុមួយ តែងផ្សាយទៅ
 ក្នុងលោក បត់ត្រព្រះមហាមុនី ក្នុងនោះ តំស្មើដោយក្នុង
 របស់ព្រះអង្គជាបុគ្គលក្នុងឡើយ ។ បត់ត្រព្រះមហាមុនី ព្រះ
 អង្គមានចក្ខុ សូមញ៉ាំងពួកសត្វឲ្យរួច ចាកកំណើតវិញ្ញាណ
 និងនរក សូមសម្រែងឲ្យសង្គម ធិព្រះនិព្វាន ឥតមានបង្គុយ
 ភាវៈតែឲ្យបាន ។

ព្រះលោកឲ្យ ព្រះនាមចម្ពុត្តរៈ ព្រះអង្គនូវទទួលនូវ
 គ្រឿងបូជា ទ្រង់តាំងនៅក្នុងកិក្ខុសង្ឃ ហើយប្រាស់ដាច់
 ទាំងនេះថា បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា បានបូជាញាណ
 ឥតមាន ដោយវិធីរបស់ខ្លួន ឥតមាននីតិសារសីរបុគ្គលនោះ
 អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ ឥតមាននីតិសម្រង់ ជួបគ្នាទៅនោះ

ឧទ្ទាស

មេត្តោយ្យោ ឫស្ម័កោ យេវេ មេត្តេ យោគកោមិ ធី
 ឧបសិកេ ធី ឧត្តោ ធី ហេមកោ សត្តមោ តហិ ។
 មេត្តោយ្យោ ជុតុកុស្មិ ធី ឧទេវោ ធី មហាយសោ
 ភីណិ កាដាសកានេត្ត អសិទិ ភីណិ ធុត្តិ ។

ចេត្តោយ្យោ ឯកច្ឆាប្បិសោ ។

ឧទ្ទាស

ភិស្សមេត្តោយ្យោត្ថរាជាន ឧ បុណ្យករាត្ថរាជាន ឧ មេត្ត-
 ត្ថរាជាន ឧ គោត្តករាត្ថរាជាន ឧ ឧបសិករាត្ថរាជាន ឧ
 គុត្តករាត្ថរាជាន ឧ ហេមករាត្ថរាជាន ឧ ជាតិរាជ ក្នុង
 អបទានានា ។ មេត្តោយ្យោត្ថរាជាន ឧ ជនុកុស្មិករាត្ថរា-
 ជាន ឧ វរទនរាត្ថរាជាន ឧ សុត្ថវត្ថវានយសាប្រិទ្ធ ក្នុង
 មេត្តោយ្យោត្ថរាជាន មានជា ពុទ្ធា ។

ចប់ ចេត្តោយ្យោ ទំ ២១ ។